

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ కార్యకలాపాలు

LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

అధికార నివేదిక

OFFICIAL REPORT

మంగళవారం, డిసెంబరు 14, 2010

13 వ శా. స. VI సమావేశము, వాల్యూం -- VIII నంబరు -- 4

శక సంవత్సరం - 1932, అగ్రహాయణం - 23

TUESDAY, THE 14th DECEMBER, 2010

13 L.A. VI SESSION, VOL—VIII No. - 4

23 - Agrahayan, 1932 - S.E.

#

శాసన సభ సచివాలయం

పబ్లిక్ గార్డెన్స్

హైదరాబాదు - 500 004.

LEGISLATURE SECRETARIAT

PUBLIC GARDENS

HYDERABAD

500 004.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ
ప్రధాన అధికారులు

ఉప సభాపతి	:	శ్రీ నాదెండ్ల మనోహర్
కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎస్. రాజ సదారాం
అదనపు కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎం.వి.వి.నత్యానందం
సంయుక్త కార్యదర్శి	:	శ్రీ పి. సత్యనారాయణ
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ డి. సర్పింహులు శ్రీ కె. సుభాష్ చంద్రబోసు శ్రీమతి వి.గిరిజాసుందరి శ్రీ కె. సత్యనారాయణరావు
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ మహ్మద్ జహీరుద్దీన్ శ్రీ జి. వెంకటకృష్ణ శ్రీ పి. బాలకృష్ణమాచార్యులు శ్రీమతి వై. వెంకట రమణమ్మ శ్రీమతి బి. సర్పమ్మ శ్రీమతి టి. సుశీల శ్రీ ఎమ్.వి.ఎస్. బాపిరాజు శ్రీ జె. రామలింగేశ్వర రావు శ్రీ ఎస్.టి.పి. శ్రీనివాసన్ శ్రీ ఎల్. తిరుమలరావు శ్రీ కె. వెంకటేశ్వర రావు శ్రీ హెచ్. ఎ. షఫీ శ్రీ ఎం. విజయరాజు శ్రీ వి. రమేష్ కుమార్
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ ఎస్. రామనరసింహం

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(13వ శాసన సభ :)

(6వ సమావేశము : నాల్గవ రోజు)

మంగళవారం, డిసెంబరు 14, 2010

సభ ఉ. గం. 9.00 లకు ప్రారంభమైనది

(గౌ. ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

విషయ సూచిక

1. సభా కార్యక్రమం
వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి
2. సభా కార్యక్రమం
వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి (కొనసాగింపు)
3. సభా కార్యక్రమం
సభా కార్యక్రమానికి అంతరాయం కలిగిస్తున్న సభ్యుల సస్పెన్షన్ గురించి
4. సభా కార్యక్రమం
భారతీయ జనతా పార్టీపై ఒక గౌ. సభ్యుడు అభ్యంతర వ్యాఖ్యలు చేశారన్న ఆరోపణ ; చర్చ
5. ప్రభుత్వ బిల్లు
2010, ఆంధ్రప్రదేశ్ జీతములు, పింఛను చెల్లింపు మరియు నిరర్హతల తొలగింపు (సవరణ) బిల్లు
(ప్రవేశపెట్టబడినది)
6. సభా కార్యక్రమం
వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి (కొనసాగింపు)
7. లఘుచర్చ
ఇటీవల సంభవించిన వర్షాలు, వరదల వల్ల రైతులకు కలిగిన సమస్యల గురించి
8. సంతాప ప్రతిపాదనలు
9. లఘుచర్చ
ఇటీవల సంభవించిన వర్షాలు, వరదల వల్ల రైతులకు కలిగిన సమస్యల గురించి (కొనసాగింపు)
10. ప్రభుత్వ బిల్లు
2010, ఆంధ్రప్రదేశ్ విశ్వవిద్యాలయాల (సవరణ) బిల్లు
(ప్రవేశపెట్టబడినది)
11. సభా కార్యక్రమం
ఇటీవల సంభవించిన వర్షాలు, వరదల వల్ల రైతులకు కలిగిన సమస్యలపై చర్చను కొనసాగించుట
గురించి
12. సభా కార్యక్రమం
ఇటీవల సంభవించిన వర్షాలు, వరదల వల్ల రైతులకు కలిగిన సమస్యలపై చర్చను కొనసాగించుట
గురించి
(కొనసాగింపు)
13. ప్రభుత్వ బిల్లు
2010, ఆంధ్రప్రదేశ్ విశ్వవిద్యాలయాల (సవరణ) బిల్లు
(ఆమోదించబడినది)
14. సభా కార్యక్రమం
సభా కార్యక్రమానికి అంతరాయం కలిగిస్తున్న సభ్యుల సస్పెన్షన్ - గురించి
15. సభా కార్యక్రమం
సభా సాంప్రదాయాలు, వాటి నిర్వహణ గురించి - చర్చ

16. ప్రభుత్వ బిల్లులు

- 1) 2010, హైదరాబాదు మహానగర పాలక సంస్థ (సవరణ) బిల్లు
- 2) 2010, ఆంధ్రప్రదేశ్ జీతములు, పింఛను చెల్లింపు మరియు నిరర్హతల తొలగింపు (సవరణ) బిల్లు
- 3) 2010, ఆంధ్రప్రదేశ్ సూక్ష్మఋణ (మైక్రోఫైనాన్స్) సంస్థల (వడ్డీవ్యాపార క్రమబద్ధీకరణ) బిల్లు
- 4) 2010, ఆంధ్రప్రదేశ్ మహిళా స్వయం సహాయక సంఘాల (వ్యవసాయ భూమి లీజుకిచ్చు) బిల్లు
(ఆమోదించబడినవి)

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ,
14వ తేది మంగళవారం, డిశంబర్ 2010.

* * *

(సభ ఉ. 09.00 గంటలకు సమావేశమైనది. గౌరవ ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు).

* * *

సభా కార్యక్రమం
వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి

MR.DEPUTY SPEAKER: - I hope we will have a fruitful day today.

Adjournment Motions have been received today.

1. Adjournment Motion given notice of by Sri K.Kanna Babu Garu and others regarding the need to discuss the issues of payment of compensation to Ryots and arrest of Ryot Leaders is disallowed.

2. Adjournment Motion given notice of by E. Rajender Garu and others regarding the withdrawal of false cases foisted on students, agitators and advocates is disallowed.

3. Adjournment Motion given notice of by Sri G. Kishan Reddy Garu regarding the need to discuss the development of Scheduled Castes and Scheduled Tribes is disallowed.

Lets go into Question Hour..

We will begin with question No. 3267(21). Yes, Minister for Primary Education.....

(సభ ప్రారంభంకాగానే ప్రధాన ప్రతిపక్షమైన తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు, సర్వశ్రీ మోతుపల్లి నర్సింహులు, డా.నాగం జనార్థనరెడ్డి, డా.పర్వా వెంకట రత్నయ్య, గంగుల కమలాకర్, దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు, శ్రీమతి డి.అనసూయ, శ్రీమతి పరిటాల సునీత, డా. యస్.వేణుగోపాలాచారి తదితరులు, మరియు ప్రజారాజ్యం పార్టీ సభ్యులైన శ్రీ కె.కన్నబాబు, శ్రీమతి వంగా గీతా విశ్వనాథ్ తదితరులు, తెలంగాణ రాష్ట్రసమితి సభ్యులైన శ్రీ ఈటెల రాజేందర్, శ్రీ కె. తారకరామారావు, శ్రీ టి.హరీష్‌రావు తదితరులు "రైతులకు పంట సబ్సిడీ పరిహారం చెల్లించాలని, రాష్ట్ర రైతాంగాన్ని ప్రభుత్వం వెంటనే ఆదుకోవాలని, ఆదుకోమన్న రైతులను అరెస్ట్ చేయడం అన్యాయమని రాసి ఉన్న ప్లకార్డులు పట్టుకుని స్పీకర్ పోడియం వద్దకు చేరుకుని వినాదాలు చేయసాగారు).

(ప్రతిపక్ష సభ్యులచే సభకు అంతరాయం).

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: దయచేసి సభా గౌరవాన్ని, సభా మర్యాదను కాపాడండి.

(అంతరాయం)

(Interruptions continued)

Now, the House is adjourned for 15 minutes.

(The House then adjourned for 15 minutes at 9.03 AM).

ఉ. 9.40

(నిరామానంతరం సభ తిరిగి ఉ.9.40 లకు సమావేశమైనది. గౌ.ఉవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

సభా కార్యక్రమం
వాయిదా తీర్మానాల ఆనుమతి గురించి (కొనసాగింపు)

(టి.డి.పి సభ్యులు ప్లకార్డులు పట్టుకుని పోడియం వద్దకు వెళ్లి "ఆందోళనలో రైతున్న, నిద్రపోతున్న ప్రభుత్వం" అంటూ నినాదాలు చేయసాగారు)

(సి.ఆర్.పి, టి.ఆర్.ఎస్ సభ్యులు కూడా పోడియం దగ్గరకు వెళ్లి ప్లకార్డులు పట్టుకుని " రైతు వ్యతిరేక విధానాలు మానుకోవాలి " అంటూ నినాదాలు చేయసాగారు)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: ప్రజా సమస్యల గురించి చర్చించుకోవడానికే కదా మనందరం ఇక్కడికి వచ్చింది. మరి మాట్లాడేందుకు అవకాశం కల్పించాలి కదా మీరు. దయచేసి మీరు కూర్చోండి. రైతుల సమస్య ప్రధానమైన సమస్య అని మనందరం గుర్తించాం. మనం ఈ రోజున ఇక్కడ ఉన్నది రైతుల సమస్యల గురించి చర్చించుకోవడానికే కదా. I will take your opinion, please go back. Please sit down. I request the Floor Leaders to please call back your Members.....

(INTERRUPTIONS)

ఇప్పుడు ప్రధానమైన సమస్య రైతుల సమస్య కనుక దాన్ని గురించి మనం చర్చించుకుందామని గౌరవ సభ్యులు అడుగుతున్నారు. నిన్న సభలో విద్యార్థులపైన ఉన్న కేసులను విల్ డ్రా చేసి అంశంపైన ప్రభుత్వం నుంచి స్టేట్ మెంట్ అడిగిన తర్వాత దాని గురించి సుదీర్ఘంగా రెండు క్లారిఫికేషన్లు పూర్తి అయ్యాయి.

డా.నాగం జనార్దన్ రెడ్డి (నాగర్ కర్నూల్)(మైకు లేకుండా): ఇంకా పూర్తి కాలేదు సార్. విద్యార్థులపైన ఉన్న మొత్తం కేసులను ఎత్తివేయాలి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: ఒక్క నిమిషం వినండి. You should have the patience to listen to what I am saying. The Chair is here to facilitate proper functioning of the House. Please cooperate. I request all the Hon'ble Floor Leaders to please give their opinion as to whether we should have the Question Hour or not and what subjects we should take up for short discussion.

శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు (కుప్పం): అధ్యక్షా, అసెంబ్లీ శీతాకాల సమావేశాలు మొదలుపెట్టి ఇన్వార్టికి నాల్గవరోజు, ఇక మిగిలింది రెండు రోజులు మాత్రమే. మొదటి నుంచి కూడా మేం చేస్తున్న ప్రయత్నమేమిటంటే ఏవైతే విద్యార్థులపైన కేసులున్నాయో వాటిని విల్ డ్రా చేసి, ఆ తర్వాత రైతుల సమస్యల

గురించి చర్చకు తీసుకోమని మిమ్మల్ని కోరడం జరిగింది. ఇప్పుడు కూడా మా పార్టీ స్టాండ్ ఏమిటంటే విద్యార్థులపైన పెట్టిన కేసులన్నింటిని బేపరతుగా విత్‌డ్రా చేయాలి. క్వశ్చన్ అవర్ తీసుకోకుండా ఇమ్మీడియట్‌గా రైతు సమస్యలపైన చర్చ జరగాలని మేం డిమాండ్ చేస్తున్నాము.

శ్రీ కె. చిరంజీవి(తిరుపతి): అధ్యక్షా, మేం ముందు నుంచి కూడా చెబుతున్నదేమిటంటే విద్యార్థులపైన ఉన్న కేసుల విషయం కూడా చాలా ప్రధానమైన సమస్య. విద్యార్థుల భవిష్యత్తును దృష్టిలో పెట్టుకుని, వాళ్లు కోపావేశాలకు లోనై చేసిన పనులను గురించి పెట్టిన కేసులు ఏవైతే ఉన్నాయో అవన్నీ కూడా ఎత్తివేయడమే ఈ సమయంలో సబబు. అంటే ఇది ఒక ఆనవాయితీగా కాకుండా భవిష్యత్తులో ఇటువంటివి జరిగితే మాత్రం ఉపేక్షించేది లేదనే హెచ్చరిక చేస్తూ ఈసారికి మాత్రం కేసులు పూర్తిగా ఎత్తివేయాలని మా ప్రజా రాజ్యం పార్టీ తరపునుంచి కూడా డిమాండ్ చేస్తున్నాము.

MR.DEPUTY SPEAKER: Specifically రైతుల సమస్యలపైన మనం చర్చించుకోవాలని ఉన్నది.

శ్రీ కె. చిరంజీవి: మొట్ట మొదట మనం బిఏసిలో క్వశ్చన్ అవర్ లేకుండా ఏదైతే నిర్ణయం తీసుకున్నామో, అదే విధంగా రైతు సమస్యల మీద చర్చ కొనసాగించాలని కూడా మేం కోరుతున్నాము.

శ్రీ ఈటెల రాజేందర్(హుజూరాబాద్): అధ్యక్షా, ఇంత ఏకగ్రీవంగా, యునానిమస్‌గా అన్ని పార్టీలు కూడా విద్యార్థుల మీద పెట్టిన అక్రమ కేసులు ఎత్తివేయాలని, జైళ్లలో మగ్గుతున్న విద్యార్థులను విడుదల చేయాలని సభలో ఉన్న సభ్యులందరూ ఇంక్వూడింగ్ కాంగ్రెస్ పార్టీ కోరుతున్నారు కాబట్టి వెంటనే ముఖ్యమంత్రిగారు పెద్ద మనసుతో అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు భేషజాలకు పోవలసిన సందర్భం కాదు. ఇవ్వాల మాటకీ, ఆచరణకీ పొంతన లేకపోతే దానికి మూల్యం చెల్లించాల్సిన పరిస్థితి వస్తుంది కాబట్టి ప్రభుత్వం తక్షణమే విద్యార్థులపైన పెట్టిన కేసులను ఎత్తివేయాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాము. రెండవది, క్వశ్చన్ అవర్ కంటే కూడా ఇవ్వాల మొత్తం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో రైతాంగమంతా కూడా అల్లాడుతున్నారు, ఇప్పటికే కనీసం మార్కెట్లలో రేట్లు లేకుండా పత్తి రైతులను, ప్యాషీ రైతులను దోపిడీ చేస్తున్న ఈ సందర్భంలో అరికట్టకపోగా ఇంకా సప్లయ్‌ను రైతాంగానికంతా కూడా తక్షణమే ప్రభుత్వం సహాయం అందించాల్సిన అవసరమున్నది. యావత్ ప్రజానీకమంతా కూడా మన వైపు ఎదురు చూస్తున్న సందర్భంలో వ్యవసాయ రంగం మీద తక్షణమే చర్యలు చేపట్టాలని తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి కోరుకుంటున్నది.

جناب اکبرالدین اویسی: ڈپٹی اسپیکر صاحب! ہم شروع سے ایک ہی بات بول رہے ہیں کہ حالیہ عرصہ میں پرانے شہر میں جو فرقہ وارانہ فسادات ہوئے اور مکہ مسجد میں جو بم دھماکہ ہوا، اس کے بعد جتنے بھی مقدمات مسلمانوں پر ڈالے گئے، ان سارے مقدمات کو واپس لیا جائے، اور جو History Sheets اور Rowdy Sheets پرانے شہر کے مسلمان بچوں پر کھولی گئیں، ان کو فوراً بند کیا جائے، اور مزید گرفتاریاں کرنے کا پولیس کا جو ارادہ ہے، ان گرفتاریوں کو بند کیا جائے، اور جو مطالبہ سارے علاقوں کے طلباء کے مقدمات کو واپس لینے کا ہے، چاہے وہ آندھرا، رائیسیمیا یا تلنگانہ کے طلباء کے ہوں، ہماری پارٹی نے پہلے ہی کہا ہے کہ حکومت کو سارے مقدمات واپس لینا چاہئے۔ ہم یہی کہیں گے کہ ان مقدمات کے ساتھ مسلمانوں کے اوپر جو مقدمات ہیں، ان کو بھی فوراً واپس لیا جائے۔ رہا سوال آج کے Question Hour کو ختم کر کے Floods پر discussion کیا جائے، بالکل صاحب، ہماری پارٹی اس کے لئے agree کرتی ہے، لیکن ہماری ایک گزارش آپ سے یہ ہے کہ Question Hour میں مکہ مسجد بم دھماکہ کے بارے میں ہمارا ایک بہت اہم سوال ہے، جس کے بارے میں ہم نے کل بھی آپ سے کہا تھا، اس Question Hour کو آپ کل لے لیں، اور اس کے لئے اگر ساری opposition parties تائید کرتی ہیں تو ہم کو کوئی اعتراض نہیں ہے۔

We can have discussion on Floods first by postponing the Question Hour.

శ్రీ జి. మల్లేష్ (బెల్లంపల్లి): అధ్యక్షా, నేను తమరి ద్వారా ప్రభుత్వానికి మరొక్కసారి ప్రత్యేకంగా విజ్ఞప్తి చేసేదేమిటంటే తెలంగాణ, ఆంధ్ర, రాయలసీమ ప్రాంతాలలో ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమం సందర్భంలో విద్యార్థుల మీద పెట్టిన కేసులన్నింటినీ బేషరతుగా ఎత్తివేస్తామనేది ప్రభుత్వం నుంచి రావాలి. దీనివల్ల మాకంటే కూడా మీకే ఎక్కువ ప్రయోజనాలున్నాయి. మీరు ఈ విషయంలో చాలా తక్కువ అంచనా వేస్తున్నారు. మీరు మాట మీద నిలబడేవారు కాదని చరిత్రలో మిగిలిపోతారు. అందువల్ల విద్యార్థుల మీద పెట్టిన కేసులను వెంటనే ఎత్తివేస్తామనే ప్రకటన చేయండి. అంతే కాకుండా, రాష్ట్రంలో ఆరు సార్లు పడిన భారీ వర్షాలు, వరదల వల్ల రైతాంగం నష్టపోయింది. దీనికి సంబంధించిన సమస్యపైన చర్చ జరగవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఇమ్మిడియేట్గా రైతుల సమస్యలకు సంబంధించి చర్చ ప్రారంభించాలని నేను ప్రభుత్వానికి నూచన చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి (అంబర్పేట): అధ్యక్షా, ఈ శాసనసభలో ఎవరిగోల వారిదే అన్నట్లు ఉన్నది. ప్రజలకు సంబంధించిన సమస్యలను కూడా చాలా తక్కువ చేస్తున్నారు. ఎవరి అజెండా వారికున్నది. నేను ఈ సందర్భంగా కోరేదేమిటంటే శాసనసభ సమావేశాలన్నా నిర్వహించండి లేదంటే ఈ సమావేశాలను వాయిదా వేసుకుని కొస్తా ప్రాంతాలకో లేదంటే వరద బాధిత ప్రాంతాలకో, నల్గొండ ప్రాంతాలకో మనందరం కలిసి అధికారులను తీసుకుని తిరుగుదాం. ముఖ్యమంత్రి, మంత్రులు, అధికారులు ఇక్కడే ఉన్నారు గానీ శాసనసభ మాత్రం జరగడం లేదు. రాష్ట్ర ప్రజలు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యల గురించి మనం ఆలోచించడం లేదు. కాబట్టి ఆ విషయమే ఆలోచన చేయండి. గత మూడు రోజుల నుంచి విద్యార్థులపైన పెట్టిన కేసుల ఎత్తివేత గురించి చర్చిస్తున్నాము. విద్యార్థులపైన పెట్టిన కేసులన్నింటినీ బేషరతుగా ఉపసంహరించుకోమని చెప్పాము, ప్రభుత్వం మాత్రం దాన్ని గురించి పట్టించుకోదు.

ఉ.9.50

మళ్ళీ మీరు అభిప్రాయాలను అడుగుతున్నారు. గత నాలుగు రోజుల నుండి రైతాంగానికి సంబంధించిన సమస్యలు చర్చకు వస్తాయేమో అని రాష్ట్ర రైతాంగం అంతా ఎదురు చూస్తున్నా అని చర్చకు రావడం లేదు.

ఇక్కడ రెండు ప్రధానాంశాలు ఉన్నాయి. విద్యార్థులపై పెట్టిన కేసులను బేషరతుగా మీరు ఎత్తివేయాలి. రైతాంగానికి సంబంధించిన సమస్యలపై అఖిల పక్ష అధ్యక్షులు మరియు అధ్యక్షుని గారి నాయకత్వంలో నిన్ను ప్రధాన మంత్రి గార్ని మేము కలిశాము. అకాల వర్షాలకు సంబంధించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుండి సమగ్రమైన నివేదిక రాలేదని వారు చెప్పారు. రైతాంగానికి సంబంధించిన అంశాన్ని చర్చించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె. రంగారెడ్డి (మిర్యాలగూడ): అధ్యక్షా, విద్యార్థులపై పెట్టిన కేసులను బేషరతుగా ఎత్తి వేయాలని అన్ని పార్టీల వారు కోరడం జరిగింది. కేసులు ఎత్తివేయడానికి కావాల్సిన నిర్ణయం తీసుకోవాలని మరో మారు కోరుతున్నాను. ఇది విద్యార్థులు చేసిన తప్పు కాదు. చాలా మంది ఏరకమైన పిలుపులు ఇచ్చారో, ప్రకటనలు చేశారో అందరికీ తెలుసు. ఆ క్రమంలో విద్యార్థులు కొన్ని గొడవలు, అల్లర్లు చేశారు. వీటిని ప్రేరేపించిన వారిని వదిలేసి అమాయకులైన విద్యార్థులపై కేసులు పెట్టి, వారి జీవితాలను నాశనం చేయవద్దు. దయచేసి కేసులన్నీ విత్ డ్రా చేసుకోవాలి. మీకు సమస్కారం పెట్టి చెపుతున్న అశం ఏమంటే, 'సభని నడిపించే తీరు ఇదేనా'? మీరు సభని వాయిదాల మీద వాయిదాలు, వాయిదాల మీద వాయిదాలు వేసుకొంటూ కాలం వెళ్లబుచ్చుతున్నారు. ఇది మంచిది కాదు. రైతులంతా ఆందోళనతో, ఆగ్రహంతో ఉన్నారు. రైతులు తీవ్రంగా నష్టపోయి ఉన్నారు. రైతుల సమస్యలపై ఈ శాసన సభలో చర్చిస్తారని రైతులు ఎదురు చూస్తుంటే, వాయిదాలపై వాయిదాలు వేసుకొంటూ కాలం గడుపుకొంటూ వెళ్లడం మంచిది కాదు. లక్షల, కోట్లాది రూపాయలను ఖర్చు చేసి మనం శాసనసభ సమావేశాలను నిర్వహిస్తున్నాము. రైతులకు న్యాయం జరిగే విధంగా చర్చ సభలో జరుగకుండా ఉంటే రైతులు క్షమించరు. మీకు కొన్ని అధికారాలు ఉన్నాయి. మేము సభలో ప్రస్తావించే అంశాలు న్యాయసమ్మతం కావని మీకు అనిపించనప్పుడు మీరేం చేయాలో అది చేయండి. న్యాయమైన సమస్యలపై ప్రస్తావించినప్పుడు పరిష్కారం చేయండి. అన్యాయమైనవి ఏమైనా అడిగితే మీ అధికారాలను ఉపయోగించి, సభని ఏ విధంగా నడిపిస్తారో నడిపించండి. మీరు సమస్యలను పరిష్కారం చేయరు, సభని నడిపించరు. వాయిదాలపై వాయిదాలు వేస్తున్నారు. ఇది వాయిదాల ప్రభుత్వంగా మారిస్తే ఎట్లా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :దయచేసి కూర్చోండి. Ranga Reddy garu, you are repeatedly saying that.

(ఆంతరాయం)

శ్రీ జె.రంగారెడ్డి (మైక్ లేకుండా): ఈ విధంగా సభని వాయిదాలను వేసుకొంటూ వెళుతుంటే రైతులు మిమ్మల్ని క్షమించరు. మీరు నియోజకవర్గంలో తిరగలేని పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. రైతులకు న్యాయం చేయకపోతే, వారి ఆగ్రహానికి గురికావాల్సి వస్తుంది. రైతుల సమస్యలపై చర్చను తీసుకోవాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

డా. జయప్రకాష్ నారాయణ్ (కూకట్‌పల్లి) : అధ్యక్షా, ఈ రోజు వ్యవసాయ రంగం తీవ్రమైన సంక్షోభంలో ఉందన్న విషయాన్ని అన్ని పార్టీలు ఒప్పుకొంటున్నాయి. పంట పండినా కూడా పది రోజుల క్రితం వరకు ధర లేని పరిస్థితి ఉండేది. ఇప్పుడు మూలిగే నక్క మీద తాటి పండు పడ్డ చందంగా, 7,8వ తేదీల్లో కురిసిన వర్షాల వల్ల నల్గొండ, కోస్తా జిల్లాల్లోని పంటలు దెబ్బ తిన్నాయి. రాయలసీమలో వేరుశనగ దెబ్బతింది. తెలంగాణా జిల్లాలో పత్తి పంట దెబ్బతిన్నది. ఈ సందర్భంలో శాసనసభ ఏమి చేస్తుందా అని రాష్ట్ర రైతాంగం ఎదురు చూస్తున్నది. ప్రశ్నోత్తరాల సమయాన్ని చాలా కీలకంగా మేము భావిస్తాము. ఏదో ఒక కారణంగా గత మూడు రోజులుగా సభలో చర్చ జరగ లేదు. రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ రంగం, రైతులకు నిరాశ కలుగకుండా

ఉండేందుకు ఈ రోజు మీరు ప్రశ్నోత్తరాల సమయాన్ని రద్దు చేసి, రేపు, ఎల్లండి ప్రశ్నోత్తరాల సమయాన్ని నడిపించండి. మిగతా మొత్తం సమయాన్ని 16వ తేదీ సభ సమావేశాలు ముగిసే దాకా, వ్యవసాయ రంగం, రైతుల సమస్యలపైనే లోతైన, సమగ్రమైన, సవివరమైన చర్చ కోసం సమయాన్ని కేటాయించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.రఘువీరారెడ్డి (రెవిన్యూ, పునరావాస శాఖ మంత్రి): అధ్యక్షా, గత మూడు రోజులుగా మనం సభను సజావుగా నడిపించుకోలేకపోయాం. అది చాలా బాధాకరమైన విషయం. సభని నడుపుకోవడం మన సమిష్టి బాధ్యత. సభని నడవకపోవడం ఏదో సభాపతి బాధ్యత అని ఎవరైనా అనడం పొరపాటే ఔతుంది. కరెక్టు కాదు. అందరూ సహకరిస్తేనే సభ నడుస్తుంది. మీరు ఫ్లోర్ లీడర్స్ అభిప్రాయాలను కోరారు. రాష్ట్రంలోని విద్యార్థుల కేసులకు సంబంధించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చెప్పాల్సింది చాలా స్పష్టంగా చెప్పింది. మీరు వివరణ కోరారు. **That is the final stand of the Government.** ప్రభుత్వ స్టాండ్ని మరోమారు నేను రీఇటరేట్ చేయాలనుకొంటే.....

(అంతరాయం)

ఉపసంహరించుకోడానికి ఆస్కారం ఉన్న కేసులను ఇప్పటికే ఉపసంహరించడం జరిగింది. మిగిలిన కేసులను ఫేజ్డ్ మ్యానర్లో ఒక్కో కేసును, కేసు బై కేసుని ప్లడీ చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నామని హోం శాఖ మంత్రి గారు ఉభయ సభల్లో చాలా స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. ఏ విషయానికైనా లాజికల్ కన్క్లూజన్ అనేది ఉండాలి. దీనికి కూడా సంతృప్తి చెందకపోతే, ఆయా పార్టీలకు ప్రాటెస్ట్ తెలియజేయడానికి ఆస్కారం ఉంటుంది. పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయంలో **it is a logical conclusion.** ఈ రోజు మీరు క్వశ్చన్ అవర్ని సస్పెండ్ చేద్దామా? లేక టేకప్ చేద్దామా? అని అడిగారు. తదనంతరం రైతులకు సంబంధించిన అంశాలను చర్చకు తీసుకొందామా అని మీరు అడిగినప్పుడు నారంతా ఒక విషయం చెప్పారు. 'ఈ రోజు ముఖ్యమైన ప్రశ్నలు ఉన్నా కూడా క్వశ్చన్ అవర్ని పోస్ట్పోస్ట్ చేసి, రైతులకు సంబంధించిన విషయాన్ని చర్చిద్దాం' అని అన్నారు. క్వశ్చన్ అవర్ని పోస్ట్పోస్ట్ చేయడానికి మీరు నిర్ణయిస్తే, దానికి అంగీకారాన్ని మేం కూడా వ్యక్తం చేస్తున్నాం. ఈ కేసులకు సంబంధించి ఇంకా ఎవరికైనా ఏమైనా అడిగేవి ఉంటే మీరు అవకాశం ఇవ్వవచ్చు, వారు ప్రాటెస్ట్ చేయవచ్చు. **We will go to the Farmer's issue.** ఈ రోజు సభ జరుగుతున్నప్పుడు, సభ జరుపుకోకుండా బయటకు వెళ్లి ఆందోళన చేసే పరిస్థితి వచ్చింది. అందుకోసం, ఈ రోజు మనందరం కూడా.....

(అంతరాయం)

నేను ఎవర్నీ తప్పు పట్టడం లేదు. జయప్రకాష్ నారాయణ్ గారు చెప్పినట్లు, రైతాంగ సమస్యలపై మనం లోతుగా, నిజాయితీగా చర్చిద్దాం. రైతులు ఇబ్బందుల్లో ఉన్నారు. ఈ సీజన్లోనే నాలుగు పర్యాయాలు రైతులకు ఇబ్బందులు వచ్చాయి. ఈ విషయమై చర్చించి, సౌల్యాపన ఏమిటన్నది ఆలోచించాలి. ప్రభుత్వం తీసుకొన్న చర్యల గురించి కూడా చెప్పాలి. మీరు సలహాలు ఇవ్వండి. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా ఏవిధంగా రైతులకు బాసటగా ఉండాలి చెప్పతారు. కేసులు ఉపసంహరించాలి, తదుపరే ఇది మళ్ళీ టేకప్ చేయాలని అంటున్నారు. మరి కేసులను ఉపసంహరించకపోతే, సభ నడవనివ్వరాదనా? ఇది బాధ్యతా రాహిత్యమౌతుందని నా భావన. ఇది కరెక్ట్ కాదు. రైతాంగ సమస్యల అంశం టేకప్ చేయాలి. మీకు నిజాయితీ ఉంటే, **from the Government's side** కేసులకు సంబంధించి మేము తీసుకొన్న చర్యలు, తీసుకోబోతున్న చర్యలు...

(అంతరాయం)

ఓపెన్ గా ఉంది. We have not closed the issue.

ఉ.10.00

ఇప్పటికే కొన్ని కేసులు ఉపసంహరించడం జరిగింది. మిగిలినవి కేస్ బై కేస్ స్టడీ చేసి తప్పకుండా కన్సిడర్ చేస్తామని మా మంత్రి గారు స్పష్టంగా చెప్పారు. దానికి మేము కట్టుబడి ఉన్నాం. కాని ఇప్పుడే ఉప సంహరించాలి, ఉపసంహరించకపోతే సభ జరగదు, కేసుల ఉప సంహరణ జరిగేంత వరకు మళ్ళీ రైతుల సమస్యల గురించిన చర్చ రాకూడదని పరోక్షంగా చెప్పి పరిస్థితి చూస్తే ..... అధ్యక్షా, కోట్ల మంది రైతులు ఈ రోజు ఎదురు చూస్తున్నారు. ఈ రోజు నాలుగవ రోజు. ఇంకా టైమ్ వేస్ట్ చేయవద్దని I request all the Hon'ble Members and Floor Leaders to cooperate. ఒకవేళ వాళ్లు ప్రొటెస్ట్ తెలపాలంటే మీరు పర్మిషన్ ఇవ్వండి. ప్రొటెస్ట్ తెలిపిన తరువాత రైతు సమస్యల గురించి చర్చ చేపట్టండి. అప్పుడు వాళ్లు వచ్చి పార్టిసిపేట్ చేస్తారు. కాబట్టి దయచేసి కో ఆపరేట్ చేయవలసిందిగా వారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

MR.DEPUTY SPEAKER: All the Questions are deemed to have been postponed. Let us move on with the short discussion. After hearing the opinion of all the Floor Leaders and the Government's opinion the Chair feels that we should take up discussion on farmers.

(తెలుగుదేశం మరియు తెలంగాణా రాష్ట్ర సమితి సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

మీరందరూ దయచేసి సహకరించాలి. మీరందరూ సహకరిస్తేనే మనం రైతుల సమస్యల గురించి చర్చించగలుగుతాం. మీరు ఇంకా స్టూడెంట్స్ పై నమోదైన కేసుల ఉప సంహరణ గురించి చర్చించాలనుకుంటే మాత్రం we are not going to reopen the issue because we have to go on with the short discussion on farmers issue. But, however, if you want to register your protest, I will allow you to register.

(తెలుగుదేశం మరియు తెలంగాణా రాష్ట్ర సమితి సభ్యుల నుంచి అంతరాయం కొనసాగింపు)

విద్యార్థులపై నమోదైన కేసుల గురించి నిన్న సుదీర్ఘంగా చర్చించుకున్నాం. ఒకవేళ మీరు దాన్ని గురించి కాకుండా ప్రొటెస్ట్ చేయటానికైతే తప్పకుండా మీకు అవకాశమిస్తాను. మంత్రి గారన్నట్లు ఇవ్వాళ రాష్ట్రవ్యాప్తంగా రైతులందరూ తమ సమస్యల గురించి సభ ఏమి చర్చిస్తుందో అని ఎదురుచూస్తున్నారు.

(తెలుగుదేశం పక్ష సభ్యులు శ్రీ పి. అశోక్ గజపతి రాజు గారిచే అంతరాయం)

Ashok Gajapathi Raju garu, please cooperate with the Chair. I am trying my best to ensure good atmosphere.

డా. నాగం జనార్ధన్ రెడ్డి: సార్, కనీసం ఐదు రోజుల్లోనో, లేక పది రోజుల్లోనో, లేదా ఫలానా డేట్లోపల చేస్తామనైనా చెప్పమనండి. ....

MR.DEPUTY SPEAKER: The Government has made its stand very clear. The Hon'ble Minister has made the Government's stand very clear. ప్రతి కేస్ గురించి క్షుణ్ణంగా పరిశీలిస్తామని హామీ ఇచ్చారు. I think we should leave it at that.

I request the Members to please go back to their seats. I cannot run the House like this. Please go back to your seats. It is not proper. మీ కోరిక మేరకు మూడు రోజుల నుంచి ప్రధానమైన రైతుల సమస్యలను పక్కన పెట్టి విద్యార్థుల సమస్యల గురించి చర్చకు తీసుకున్నాం.

(ఈ దశలో ప్రధాన ప్రతిపక్షనాయకులు మాట్లాడటానికి ఉద్యుక్తులయ్యారు)

MR.DEPUTY SPEAKER: Chandrababu Naidu garu, are you registering your protest?

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు: మీ ద్వారా నేను గవర్నమెంటుకు ఒక ఆపీల్ చేయదలచుకుంటున్నాను.

MR.DEPUTY SPEAKER: You should come to the rescue of the Chair.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు: మీ రెస్పూక్టివ్ రావటానికే చెబుతున్నాను. అధ్యక్షా, గవర్నమెంటు పట్టింపులకు పోవడం కరెక్ట్ కాదు. ఎందుకు చెబుతున్నానంటే ఇంతకుమునుపు ఇదే గవర్నమెంటు చాలా కేసుల్ని ఇంకా సివియల్ కేసుల్ని కూడా విత్ డ్రా చేయడం జరిగింది. ఆ సందర్భాలున్నాయి. ఎందుకంటే ఎన్టీఆర్ ఎస్టేట్స్ ఆ రోజు పెద్దయెత్తున తగలబెడితే ఆ కేసుల్ని ఎత్తేశారు. నేను సబ్జెక్ట్ కాదు. జస్టిఫికేషన్ చెబుతున్నాను. దీనికంటే సీరియస్ కేసులు, పబ్లిక్, ప్రైవేట్ ప్రావర్సింగ్ కు డామేజీ చేసిన కేసుల్ని విత్ డ్రా చేశారు. అంతకంటే సీరియస్ గా క్రిమినల్ అఫెయిర్స్ చేసిన కేసుల్ని విత్ డ్రా చేశారు. మీకు ఎవిడెన్సులు కావాలంటే ఎన్నైనా చెప్పగలుగుతాను. యాంటీ సోషల్ ఎలిమెంట్స్ పైన మీరు కేసులు విత్ డ్రా చేసిన సందర్భాలున్నాయి. వీళ్లు స్టూడెంట్స్ ..... ఎమోషనల్ గా ఒక చిన్న తప్పు చేసిన వారిని అదే దారిలో పోయేటట్లు కాకుండా వారిని ఎక్స్ క్యూజ్ చేసి మన దారిలోకి తెచ్చుకోవలసిన అవసరం మన మీద ఉంది. కాని వాళ్ల మీద పెట్టిన కేసులు మీరు ఎత్తివేయలేదు. నేను గవర్నమెంటును రిసీటెడ్ గా రిక్వెస్ట్ చేసేది ఏమంటే మీరు ఇన్ ఫ్లయెన్స్ ఉన్న నాయకులపైన కేసులు ఎత్తివేశారు. అయితే విద్యార్థులపై ఉన్నారో వాళ్ల మీద కేసులు అట్లాగే ఉన్నాయి. వాళ్ల ప్రవర్తన బాగుంటే ఆలోచిస్తామని కండిషన్ పెట్టారు. అది కరెక్ట్ కాదు. లా అండ్ ఆర్డర్ కు ఈ కేసులతో సంబంధం లేదు. నేను మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరేదేమంటే మీరు లా అండ్ ఆర్డర్ మెయిన్ టెయిన్ చేయండి. కాని ఈ కేసుల ద్వారా పిల్లలను వేధించడం, వాళ్ల మనోభావాల్ని దెబ్బ తీయడం, వాళ్ల చదువుకోలేని పరిస్థితులు కల్పించడం చాలా దారుణం. కాబట్టి విద్యార్థుల మీద పెట్టిన కేసులను బేషరతుగా విత్ డ్రా చేసుకోవాలని నేను మళ్లీ మీ ద్వారా డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఈటెల రాజేందర్: సార్ నేను మళ్లీ ఎడ్యుకేట్ చేసే ప్రయత్నం చేయదలచుకోలేదు. కాని ఒక బాధ ఏమిటంటే ఒక సంవత్సర కాలంపాటు ఉద్యమాలు చేసి ఎంతో గొప్పగా ప్రపంచ చరిత్రలో ఇంత

డెమోక్రటిక్ గా జరిగిన ఉద్యమం మరొకటిలేదు. కాని దురదృష్టవేమంటే నిన్న కొందరు రక్షణ లేదని మాట్లాడారు. రక్షణకు ఏమి లోపం జరిగింది? ఒక హత్య జరిగిందా? ఒక ఆస్తి ధ్వంసం జరిగిందా? లేక ఎవరైనా భయాందోళనలకు గురయ్యారా? లేనిపోని అభాండాలు వేయటం కాదు. ఇది తగదు. ఇది తెలంగాణా ప్రజానీకాన్ని కించపరటమే. ఇది తెలంగాణా ప్రజల స్థానాన్ని క్వశ్చన్ చేయటమే. ప్రభుత్వం భేషజాలకు పోవలసిన సందర్భం కాదు. సహకరించాము. తప్పకుండా సహకరిస్తాము. మీరు మొత్తం కేసుల్ని ఇంకొక ఐదు రోజుల్లో కాని, పది రోజుల్లో కాని విత్ డ్రా చేసుకుంటామని బేషరతుగా ప్రకటించాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని మరొకసారి వేడుకుంటున్నాను.

SRI N. RAGHUVIERA REDDY: Once again I appeal to the Hon'ble Members, ఇవి ఒక ప్రాంతానికి సంబంధించి పరిమితమైన కేసులు కావు. హైదరాబాదుతో కలుపుకొని 23 జిల్లాల్లో కూడా జరిగిన సంఘటనలకు సంబంధించిన కేసులు. ఆ ప్రాంతం ఈ ప్రాంతం అని రెచ్చగొట్టేటటువంటిది ధర్మం కాదు. న్యాయం కాదు. అన్ని చోట్లా ఉన్నాయి. కేవలం విద్యార్థులే కాదు. విద్యార్థులు, యువకులు, మిగిలిన చాలామంది అన్ని రాజకీయ పార్టీలకు సంబంధించిన వారున్నారు. కాబట్టి దాన్ని గురించి దయచేసి డైవర్ట్ చేసి ప్రయత్నం ఎవరూ చేయవద్దని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. గవర్నమెంటు స్టాండ్ చాలా క్లియర్ గా చెప్పాము. ఇప్పటికే కొన్ని ఉపసంహరించాము. మిగిలినవి ఉపసంహరించడానికి చాలా పాజిటివ్ గా ఉన్నాము. కాని కొన్ని లీగాలిటీస్, వాటి కాన్సిక్వెన్సెస్ మేం స్టడీ చేయాలి. పెద్దలు చంద్రబాబు నాయుడు గారు ముఖ్యమంత్రిగా పని చేశారు. వారికి తెలియనిది కాదు. ప్రజాస్వామ్య విధానం ప్రకారం అసెంబ్లీలో నిర్ణయాలు తీసుకోరు. సెక్రటేరియట్ లో కాన్ఫిల్ ఆఫ్ మినిస్టర్స్ నిర్ణయాలు తీసుకొని ఇక్కడ ప్రకటిస్తారు. అసెంబ్లీ అనేది నిర్ణయాలు తీసుకునే వేదిక కాదు. పెద్దలు వారికి కూడా తెలుసు. కాబట్టి వారు ప్రాటెస్ట్ చేసి వెళ్లనివ్వండి. రైతుల సమస్యలపై చర్చ జరిగినప్పుడు మళ్ళీ హౌస్ లోకి వచ్చి వాళ్లు ఆ చర్చలో పార్టిసిపేట్ చేయనివ్వండి. కాబట్టి ఆ విధంగా రైతుల సమస్యల గురించి చర్చను టేకప్ చేయాలని నేను మరొకసారి కోరుతున్నాను.

(ఈ సందర్భంగా టిఆర్ఎస్ సభ్యులు పోడియం వద్దకు చేరుకొని " ఖానీకోరులకు క్షమా భిక్ష, విద్యార్థులపై కేసులా ..... "

" విద్యార్థులపై ప్రభుత్వం పెట్టిన అక్రమ కేసులను ఎత్తేయాలి ..... " " జై తెలంగాణ ..... " జై జై తెలంగాణా " అంటూ పెద్దపెట్టున నినాదాలు చేశారు.)

ఉ.10.10

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: మీకు అవకాశం ఇచ్చాను . మీ స్లోర్ లీడర్ కు ఈ రోజు రెండుసార్లు అవకాశం ఇచ్చాను. ఆయన అప్పీల్ చేశారు, దానికి ప్రభుత్వపరంగా స్పష్టంగా చెప్పారు. రాబోయే రోజుల్లో క్షుణ్ణంగా పరిశీలించిన తర్వాత నిర్ణయం తీసుకుంటామన్నారు కదా!

(ఈ దశలో ... ప్రభుత్వ మొండి వైఖరి సశించాలి. ప్రభుత్వం వెంటనే పట్టు విడవాలి, విద్యార్థులపై పెట్టిన అక్రమ కేసులను వెంటనే ఎత్తేయాలి .. అంటూ పోడియం దగ్గర ఉన్న టిఆర్ఎస్ సభ్యులు నినాదాలు చేశారు.)

MR. DEPUTY SPEAKER: I request the Members once again please co-operate. రైతుల సమస్యల గురించి మనం చర్చించుకోవాలి. దాదాపుగా మూడు రోజుల నుంచి ఈ అంశంపైనే మాట్లాడుకున్నాం కదా! They have clarified, they have given you Statement. It is placed in the House also.

శ్రీ టి. హర్షరావు: (మైకు లేకుండా) ఒక time-frame చెప్పమనండి సార్. ఇంకా రెండేళ్ళా, మూడేళ్ళా, అసలు కేసులను ఎత్తేస్తారా, ఎత్తేయరా? చెప్పమనండి సార్.

MR. DEPUTY SPEAKER: I will request the Minister for Home. Please, go back to your seats. దయచేసి వెళ్లి కూర్చోండి. I request all the Members to please co-operate.

(పోడియం దగ్గర ఉన్న టిఆర్ఎస్ సభ్యులు అక్కడి నుంచి వెళ్లి తమ తమ సీట్లలో ఆసీనులయ్యారు.)

శ్రీమతి పి. సబిత (హోం శాఖ మంత్రి): అధ్యక్షా, ప్రభుత్వమే చొరవ తీసుకుని విద్యార్థులు, ఉద్యమకారులు ... 8వేల మందిలో అందరూ విద్యార్థులు కాదు అధ్యక్షా. అందులో అందరూ ఉన్నారు, ఉద్యమకారులున్నారు, ఆ పార్టీకి సంబంధించిన వారున్నారు, different, different కేటగిరీల వారున్నారు అందులో. ఇది గమనించే, విద్యార్థులను దృష్టిలో పెట్టుకుని ఈ కేసులన్నీ పరిశీలించాలని ప్రభుత్వమే చొరవ తీసుకోవడం జరిగింది. దీంట్లో నేటివరకు చేసిన ఎక్స్ సైజ్ లో కొన్ని కేసులను ఇప్పటికే లిస్ట్ చేయడం జరిగింది. ఇంకా కొన్ని ప్రాసెస్ లో ఉన్నాయి. ఇది ఇప్పటికే క్లౌజ్ అయిపోయింది, ఇంతే నెంబర్, ఇదే కట్ ఆఫ్ అని ప్రభుత్వం చెప్పడం లేదు అధ్యక్షా! ఖచ్చితంగా మిగతా కేసులను కూడా పరిశీలిస్తాం. వీలైనంత తొందరగా వాటన్నింటినీ case by case study చేసి పరిశీలించడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందని మీదవారా గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

(టిఆర్ఎస్ పార్టీ సభ్యులు .... ఎంత టైము లోపల మిగతా కేసులను ఎత్తేస్తారో చెప్పాలని గట్టిగా అడిగారు.)

MR. DEPUTY SEPAKER: You asked for reply. The Hon'ble Minister for Home has been very specific. At the earliest అని చెప్పారు. ప్రభుత్వం నుంచి ఆ హామీ దొరికిన తర్వాత కూడా మీరు ఆందోళన వ్యక్తం చేయడం కరెక్ట్ కాదు.

(ఈ దశలో టిఆర్ఎస్ పార్టీ సభ్యులు పోడియం దగ్గరకు వచ్చి.. నిర్దిష్టంగా ఎంత టైము లోపల కేసులను ఎత్తేస్తారో మంత్రిగారితో చెప్పించాలని గౌరవ ఉపసభాపతిని కోరారు.)

శ్రీ యన్. చంద్రబాబు నాయుడు: అధ్యక్షా, ఇది కరెక్ట్ కాదు. ...

MR. DEPUTY SPEAKER: I have to get the House in order. The Hon'ble Minister has told very specifically that she will solve the problem at the earliest. అతి త్వరలోనే ..... మీరు సహకరించండి. You should co-operate.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబు నాయుడు: హౌస్‌ను ఆర్డర్‌లో పెట్టలేకపోతున్నారు.

MR. DEPUTY SPEAKER: I have been trying my best to run the House. రాజీందర్‌గారూ, Hon'ble Minister has already communicated to you. మీకు చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. మంత్రి గారు చాలా స్పష్టంగా సమాధానం చెప్పారు. This is not correct. (పోడియం దగ్గర ఉన్న టిఆర్‌ఎస్ పార్టీ సభ్యులు .. విద్యార్థులపై పెట్టిన అక్రమ కేసులను ఎత్తేయాలి అంటూ పెద్ద పెట్టున నినాదాలు చేశారు.)

MR. DEPUTY SPEAKER: (addressing Sri Akbaruddin Owaisi) How do we resolve this problem?

SRI AKBARUDDIN OWIASI: Sir, let the Hon'ble Home Minister say a few words about our issue. No one will have any objection to it.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: ఈ సమస్యను మనం పరిష్కారం చేసుకోవాలి కదా. When the House is not in order, I cannot give the mike. The House has to come to order. I have been very very clear. I have accommodated your request. Hon'ble Minister for Home has also replied. She has also communicated. అతిత్వరలోనే వాటిని పరిష్కారం చేస్తామని చెప్పారు కదా. ఆ హామీ మేరకు ఆవిషయాన్ని వదిలేసి, రైతుల సమస్యల మీద చర్చించుకోవలసిన అవసరం ఉంది. We should go into farmers issue.

(పోడియం దగ్గర ఉన్న టిఆర్‌ఎస్ పార్టీ సభ్యులు .. విద్యార్థులపై పెట్టిన అక్రమ కేసులను ఎత్తేయాలి అంటూ పెద్ద పెట్టున వదేపదే నినాదాలు చేశారు.)

నేను మంత్రి గారితో మాట్లాడిస్తాను , మీరు వెళ్లండి . Please go back. From the Government's side let us request the Minister for Legislative Affairs.....

శ్రీ యన్. చంద్రబాబు నాయుడు: అధ్యక్షా, మేము ప్రోటెస్ట్ చేస్తాం .

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: హౌస్ ఆర్డర్‌లోకి రావాలి కదా. I am trying my best. దయచేసి మీరంతా వెళ్లి కూర్చోండి.

(టిఆర్‌ఎస్ పార్టీ సభ్యులు పోడియం దగ్గర నుంచి వెళ్లి తమతమ సీట్లలో ఆసీనులయ్యారు.)

శ్రీ యన్. చంద్రబాబు నాయుడు: అధ్యక్షా, మూడు రోజుల నుంచి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం . ఇది నాలుగో రోజు అధ్యక్షా . గవర్నమెంటును చాలాసార్లు రిక్వెస్ట్ చేశాం . అధ్యక్షా, ఇక్కడ సాంప్రదాయాలు లేవా? హత్యలు చేసిన వారిపై కేసులు విత్‌డ్రా చేస్తే, సైవేటు ఆస్తులను పూర్తిగా ధ్వంసం చేసిన వారిపై కేసులను విత్‌డ్రా చేశారు. మనుష్యులను చంపిన వారి మీద కేసులను విత్‌డ్రా చేశారు, యాంటీ సోషల్ ఎలిమెంట్స్ మీద కేసులు విత్‌డ్రా చేశారు, టెర్రరిస్టులపై ఉన్న కేసులను విత్‌డ్రా చేశారు. అలాంటిది స్టాండెంట్స్ పై ఉన్న కేసులను బేషరతుగా ఎత్తేయమని అడిగితే నాలుగు రోజులు అసెంబ్లీని వేస్ట్ చేస్తారా? ఒకవైపు రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటుంటే .....

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

మీరు మమ్ములను పోలీసు స్టేషన్లో పెడితే ....

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుంచి అరుపులు)

మీరు అరవండి, ఏమి అరుస్తారో అరవండి, మాకేమీ బాధ లేదు. మేము వినడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాం . మీరు అరిస్తే ఇక్కడ ఎవ్వరూ భయపడేది లేదు, మాకేమీ బాధ లేదు. రాత్రి మమ్ములను పోలీసు స్టేషన్లో పెడితే .... మా మెంబర్స్ స్నానాలు కూడా చేయకుండా నేరుగా ఇక్కడికి వస్తే ....

(ఈదశలో అధికార పార్టీ సభ్యులు ... ఆహా, ఓహో అని గట్టిగా అన్నారు.)

మీరేమైనా అనండి, మాకు బాధ లేదు. మీరు ఆహా, ఓహో అనండి, వెకిలి చేయండి, ఎగతాళి చేయండి, మాకేమీ బాధ లేదు. ఎందుకంటే రైతుల కోసం, ప్రజలకోసం మీరు ఎన్ని చేసినా పడడానికి మేము సిద్ధంగా ఉన్నాం . చెప్పండి ఫర్వాలేదు. మాకు బాధ లేదు. నేను మీద్వారా చెప్పేదేమంటే ఈ ప్రభుత్వం వారి స్వార్థ ప్రయోజనాలు కావాలంటే, వారి పార్టీ ప్రయోజనాలు కావాలంటే ఎలాంటి కేసులనైనా విత్ డ్రా చేసుకుంటారు. చేయని తప్పులకు కొంతమంది మీద పెట్టిన కేసులను విత్ డ్రా చేయమంటే చేసే పరిస్థితిలో లేరు . మేము చాలా స్పష్టంగా చెబుతున్నాం, దీనికంతటికీ కారణం - ఈ అసెంబ్లీలో ఏదీ చర్చకు రానీయకుండా చేస్తూ , కావాలని ఈ కేసులను అడ్డం పెట్టుకుని కాలయాపన చేస్తున్నారు కాబట్టి ఈ ప్రభుత్వం యొక్క మొండి వైఖరికి నిరసనగా మా తెలుగుదేశం పార్టీ తరపున వాకౌట్ చేస్తున్నాం .

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు సభ నుంచి వాకౌట్ చేశారు.)

ఉ.10.20

శ్రీ జి. మల్లేష్ అధ్యక్షా, చాలా బాధాకరమైన పరిస్థితులలో మన శాసన సభ నడుస్తోంది. శాసనసభ్యులలో అత్యధికభాగం విద్యార్థుల మీద పెట్టిన కేసులు ఎత్తివేయాలనే అభిప్రాయం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. కాంగ్రెసు శాసన సభ్యులలో అత్యధిక భాగం అదే అభిప్రాయంతో ఉన్నారు. ఈ విషయం ఎక్కడికి పోతుందో అర్థం కావడం లేదు. అతి సున్నితమైన విషయాలలో రాద్ధాంతం జరగడం చాలా బాధాకరమైన అంశం . ప్రభుత్వం ఇప్పటికైనా విధానపరమైన ప్రకటన చేయవలసిన అవసరం ఉంది. నేను నాలుగు సార్లు ఎమ్ఎల్ఎగా ఎన్నికయ్యాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభలో చరిత్రలో ఎన్నడూ లేని విధంగా, రైతు ప్రతినిధులు ముఖ్యమంత్రి గారిని కలవడానికి శాసన సభకు వస్తుంటే అడ్డుకున్నారు. రైతులను వదలి పెట్టమని ఎమ్ఎల్ఎలు ఆందోళన చేస్తే వారిని అరెస్ట్ చేశారు. ఎమ్ఎల్ఎలను ఎందుకు అరెస్ట్ చేశారని మాజీ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారు అడిగితే.....

(అంతరాయం)

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Sir, kindly permit the Hon'ble Home Minister to say a few words about our issue.

MR.DEPUTY SPEAKER: Please be seated. The Government has also already clarified to you that they will give a statement.

శ్రీ జి. మల్లేష్: చట్టవిరుద్ధంగా, అప్రజాస్వామికంగా రైతుల సమస్యలు మాట్లాడితే అరెస్ట్ చేసిన విషయం చాలా దారుణం . ఇలాంటి పద్ధతులు మంచివి కాదు. ఇవి మీకు నష్టం చేస్తాయి. రైతు సమస్యలపై చర్చ చేయడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉన్నదని చెబుతుంది. విద్యార్థులపై కేసులు ఎత్తివేయకపోవడం, రైతుల సమస్యలపై నిన్న శాసన సభ సభ్యులను అవమానపరిచిన తీరుకు వ్యతిరేకంగా మేము వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(సిపిఐ సభ్యులు సభ నుండి బయటకు వెళ్లారు.)

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, మీ సమక్షంలో ప్రభుత్వం ఫ్లోర్ లీడర్స్ కు సంబంధించిన సమావేశంలో అన్ని రాజకీయపార్టీల అభిప్రాయాలు తీసుకోవడం జరిగింది. మూడు రోజుల నుండి శాసన సభలో అందరి అభిప్రాయాలు తీసుకున్నారు. ప్రభుత్వం ఎందుకీంత మొండిగా వ్యవహరిస్తోందో మాకు అర్థం కావడం లేదు. ఇది చాలా అన్యాయం . హైదరాబాదు నగరంలో ఐపిఎస్ ఆఫీసర్ కృష్ణప్రసాద్ ను ఎ.కె. 47తో ముజీబ్ అనే తీవ్రవాది చంపాడు. ఆ కేసును ప్రభుత్వం ఉపసంహరించుకుంది. ఎక్కడా ఒక్క ఆయుధం లేకుండా ఉద్యమాలు జరిగాయి. రాష్ట్రంలో కొంత ఉద్రిక్త వాతావరణ పరిస్థితి నెలకొన్నదంటే రాజకీయపార్టీలుగా, శాసనసభ్యులుగా, పార్లమెంట్ సభ్యులుగా మనమే రాజీనామాలు చేస్తూ ఉద్యమాలను ప్రేరేపించినట్లు మనందరికీ తెలుసు. ఈ నేపథ్యంలో మంచి భవిష్యత్తు ఉన్న విద్యార్థులు కొంత ఉద్రిక్త వాతావరణంలో కొంత మంది ఉద్యమంలో పాల్గొన్న నేరానికి , ఎక్కడా హింస, రక్తపాతం జరగకపోయినా , ఉద్యమాలను అణచివేయాలని పెట్టిన కేసులను ప్రభుత్వం ఉపసంహరించుకోవడానికి ఎందుకు వెనుకడుగు వేస్తుందో అర్థం కావడం లేదు. డిసెంబర్ 31 తరువాత ఏమీ కాదని మేము హామీ ఇస్తున్నాము. ఏదైనా ఉద్యమం జరగవచ్చు తప్ప హింసాయుత వాతావరణం రాదు. అన్ని రాజకీయ పార్టీల అభిప్రాయాలు తీసుకున్న తరువాత వారి అభిప్రాయాన్ని గౌరవించకుండా మొండిగా వ్యవహరించడం సరైన చర్య కాదు. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో కాంగ్రెసు పార్టీలో ఉన్న మెజారిటీ శాసనసభ్యులు మొన్న మీటింగ్ పెట్టి విద్యార్థులపై పెట్టిన కేసులు ఉపసంహరించుకోవాలని చెప్పారు. ఈ విషయం గురించి శాసనసభలో ఓటింగ్ పెట్టండి. ప్రజాస్వామ్యానికి వ్యతిరేకంగా విద్యార్థులపాలిట వ్యతిరేకంగా ఉన్న ఈ ప్రభుత్వ వైఖరికి బిజెపి పార్టీ తరపున తీవ్రంగా ఖండిస్తూ , నిరసిస్తూ వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(బిజెపి సభ్యులు సభ నుండి బయటకు వెళ్లారు.)

శ్రీ బి. సత్యానందరావు (కొత్తపేట) : గత నాలుగు రోజులుగా అసెంబ్లీ సమావేశాలలో బిఎసి ద్వారా తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని అమలు చేయలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాము. విద్యార్థులపై పెట్టిన కేసులను విత్ డ్రా చేయాలనే అంశం మీద స్టేట్ మెంట్ ఇవ్వడం జరిగింది. దాని మీద సుదీర్ఘమైన చర్చ జరిగింది. రైతాంగం సమస్యలు చాలా ముఖ్యం . విద్యార్థులపై పెట్టిన కేసుల విషయంలో ప్రభుత్వం పునరాలోచించి కేసుల విత్ డ్రా గురించి నిర్ణయం తీసుకుంటే బాగుండేది. మొత్తం 1667 కేసులలో కేవలం 565 కేసులు మాత్రమే ఎత్తివేయడం జరిగింది. మిగిలిన 1102 కేసులలో విద్యార్థులు చాలమంది ఉన్నారు. వారి పరిస్థితి అగమ్యగోచరంగా ఉంది. వారి నిర్ణయం సమర్థించుకుంటున్నారు. దానిని మేము నిరసిస్తున్నాము. రైతాంగ సమస్యల గురించి క్వశ్చన్ అవర్

సోస్టోపోన్ చేసి చర్చ జరగాలని గత నాలుగు రోజులుగా కోరుతున్నాము. దీనిని ఇంతటితో వూర్తి చేసి వెంటనే రైతాంగ సమస్యలపై తక్షణం చర్చను ప్రారంభించాలని పిఆర్పి తరపున కోరుతున్నాము.

جناب اکبر الدین اویسی: جناب ڈپٹی اسپیکر صاحب! آج ہم مسلسل غمناکگی کرتے آرہے ہیں کہ مسلمانوں کے ساتھ بھی انصاف ہونا چاہئے۔ اگر آپ تلنگانہ، آندھرا اور ریٹیسما کے مقدمات سے دستبرداری اختیار کر رہے ہیں تو پھر مسلمانوں کے اوپر حالیہ عرصہ میں جو مقدمات لگائے گئے، ان پر سے بھی دستبرداری کیوں نہیں کی جاتی؟ اگر ایک طرف Region کے لئے احتجاج ہوا ہے، تو دوسری طرف Religion کے لئے، اپنی عزت کے لئے اور جو مساجد اور درگاہیں شہید ہوئیں، ان کے لئے احتجاج ہوا، دونوں طرف سے پتھر پھینکے گئے، لیکن مسلمانوں پر اس سے زیادہ ظلم و ستم ہوا، اور وہ یہ تھا کہ مسلمانوں کی Rowdy Sheets اور History Sheets کھولی گئیں، اور آج بھی 200-250 مسلمان راہ فرار اختیار کر رہے ہیں، اور ان کے گھروں پر رات میں پولیس جا رہی ہے۔ ہم بار بار ہمارے یہ بات کہہ رہے ہیں۔ ✖ ✖ ✖ اگر کوئی کہتا ہے کہ ہم تین برس کے بعد مسلمانوں کے ساتھ انصافی کی بات کیوں کر رہے ہیں، تو میں ان نادان بچوں سے کہنا چاہتا ہوں کہ مسجد کے بم دھماکہ کے بعد C.B.I. نے چارج شیٹ داخل کی تو آج ہماری بات صحیح ثابت ہوئی کہ سنگھ پر یو آر بی۔ جے۔ پی۔ آر۔ ایس۔ ایس۔ مکہ مسجد کے دھماکہ کے پیچھے تھے۔ ✖ ✖ ✖ ... وہاں پر سو بچوں کو arrest کیا گیا، جن میں سے پچاس کو چھوڑا گیا اور پچاس پر کیسز بک کئے گئے۔ ان کو torture کیا گیا، کرنٹ شاک دیا گیا، ان پر ظلم و ستم کیا گیا۔ کیا ایسے ظلم و ستم کے بعد حکومت کی ذمہ داری نہیں کہ وہ مسلمانوں سے معافی مانگے، اور وہ پولیس عہدیدار جنہوں نے بے تصور مسلمانوں پر ظلم کیا، کیا ان کے خلاف کارروائی کا مطالبہ کرنا انصاف کا تقاضا نہیں ہے؟ جب انصاف کیا جاتا ہے، تو ہر طرف انصاف کرنا چاہئے۔ وہاں احتجاج کرنے والوں کے کیسوں سے دستبرداری ہوتی ہے اور یہاں مسلمانوں سے نہیں ہوتی۔ میں حکومت کے اس موقف پر شدید احتجاج کرتا ہوں۔ کل چیف منسٹر صاحب نے بھی مجھے بلا کر کہا کہ اکبر صاحب! ہم آپ کے مقدمات کو review کریں گے، History Sheets اور Rowdy Sheets کو بند کریں گے، لیکن on record آنے کے لئے ہم وزیر داخلہ سے کہتے ہیں تو وہ آگے نہیں آتے۔ اور رہا سوال تلنگانہ کے agitation کے تعلق سے، تو طلباء کے جو مقدمات سے دستبرداری کی بات ہے، ہم نے پہلے ہی کہا ہے کہ سارے مقدمات سے دستبرداری اختیار کرنی چاہئے، اور یہ بھی ہے کہ لاکھوں روپيا لگ رہا ہے ان بچوں کے لئے۔ لوگ پیسوں کی وصولی تو بہت کرتے ہیں، لیکن ان طلباء پر خرچ نہیں کرتے۔ میں اعلان کرنا چاہتا ہوں، کہ میں اپنی تین مہینے کی تنخواہ تلنگانہ agitation کے طلباء کی رہائی کے لئے contribute کرتا ہوں اور اسے تلنگانہ J.A.C. کو دیتا ہوں تاکہ وہ ان طلباء کو چھڑائیں، اور تین مہینے کی میری تنخواہ میں آندھرا اور ریٹیسما کے لوگوں کو بھی دیتا ہوں تاکہ ان پیسوں سے انکی بھی ضمانت ہو سکے۔ اگر پیسے کم ہوں، یا نہ ہوں تو مسلمان بھی جمع کر کے دیں گے، تاکہ طلباء کے مستقبل کو بچایا جاسکے، کیونکہ یہ ہم سب کی ذمہ داری ہے۔ لیکن میں پھر سے کہوں گا کہ حکومت کی ذمہ داری ہے کہ وہ مسلمانوں کے ساتھ بھی انصاف کرے، مکہ مسجد دھماکہ کے بعد جو بے قصور مسلمانوں کو گرفتار کیا گیا، ان کو compensation دینا چاہئے، ان سے معافی مانگنی چاہئے، اور خاطر پولیس عہدیداروں کے خلاف کارروائی کرتے ہوئے مسلمانوں پر Rowdy Sheets اور History Sheets جو کھولی گئیں ہیں اس سے بھی دستبرداری اختیار کرنی چاہئے اور مزید گرفتاریوں کو روکنا چاہئے۔ میں ان مطالبات کے ساتھ اپنا شدید احتجاج درج کرواتا ہوں۔ شکر یہ۔

-----
x Expunged as ordered by the Chair.

ఉ.10.30

శ్రీ జె. రంగారెడ్డి : అధ్యక్షా, అన్ని రాజకీయ పార్టీల వారూ విద్యార్థుల పై కేసులు ఎత్తివేయాలని కోరినప్పటికీ పాక్షికంగా మాత్రమే ఎత్తివేస్తామని, మిగతా కేసులను పరిశీలిస్తామని చెప్పారు. ఇది సరైనది కాదు. వాళ్లను ఉద్దేశ్యాలకు, ఉద్యమాలకు ఉసిగొల్పిన నాయకులను ప్రేమగా చూసుకుంటున్నారు. వాళ్లు బాగానే ఉన్నారు. విద్యార్థులు వాళ్ల మాటలను నమ్మి అనేక సంఘటనలలో పాల్గొని కేసుల పాలయ్యారు. ఎనభై శాతం మంది ఆలోచిస్తున్నారు. మమ్మల్ని ఈ రకంగా ఉసిగొల్పారు, మమ్మల్ని రెచ్చగొట్టి మా అందరి పైనా కేసుల పెట్టిన తరువాత ఆ కేసులను ఎత్తివేయకుండా వాళ్ల వనులు వాళ్లు చూసుకుంటున్నారు. మా భవిష్యత్తు పాడైపోయింది అందుకని మా మీద పెట్టిన కేసులన్నీ ఎత్తివేయండి, మా పనులను మేము చేసుకుంటాము అని అంటున్నారు. మా భవిష్యత్తును పాడు చేయవద్దు, కొంతమంది రెచ్చగొట్టడం వల్ల, మాకు అవగాహన లేకపోవడం వల్ల, ఆవేశంలో మేము ఈ రకంగా ఇరుక్కున్నాము, మమ్మల్ని ఇరికించారు దయచేసి మా మీద పెట్టినటువంటి కేసులను ఎత్తివేయండి, మా పనులు మేము చేసుకుంటాము, మా చదువులు మేము చదువుకుంటాము, మా కార్యక్రమాలను నడిపించుకుంటామని చెబుతున్నారు. వాళ్ల భవిష్యత్తును దృష్టిలో పెట్టుకొని వాళ్లను పరిమోనగా ఉద్యమకారులుగా ఉంచకుండా, కేసులను ఎత్తివేస్తే వాళ్ల భవిష్యత్తును చక్కదిద్దుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఆ రకంగా కోరినప్పటికీ మొత్తం కేసులను ఎత్తివేయడానికి ముందుకు రానందుకు ప్రొటెస్ట్ చేస్తూ వాకవుట్ చేస్తున్నాము.

(సి.పి.ఐ.(ఎం) పార్టీ శాసనసభ్యుడు సభ నుండి వాకవుట్ చేశారు)

(ఈ సమయంలో వాకవుట్ చేసిన బి.జె.పి సభ్యుడు శ్రీ జె. కిషన్ రెడ్డి సభ లోపలికి వచ్చారు)

శ్రీ డి. శ్రీధర్ బాబు (శాసన సభ వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి) : అధ్యక్షా, తప్పకుండా రైతాంగ సమస్యలు పరిష్కరించాలని ప్రభుత్వం యోచనలో ఉంది. ప్లాట్ ఫార్మ్ కల్పించాలని, ప్రతి ఒక్కరికీ మేలు చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో వారు అడిగిన ప్రశ్నలకు జవాబు రాలేదని ప్రొటెస్ట్ చేయడానికి మీరు ఆస్కారం ఇచ్చారు. **There are different forms of protest.** వారు ప్రొటెస్ట్ కి అవకాశం తీసుకొని, సబ్జెక్ట్ పూర్తి కాకుండానే గౌరవసభ్యులు తిరిగి హాస్ లోకి రావడం ఇది సభాసాంప్రదాయం అవుతుందో లేదో **you have to give a Ruling.** లేదంటే, ప్రతిఒక్కరూ ఈ విధంగానే తిరిగి వచ్చి సమస్యలను మాట్లాడడం జరుగుతుంది. ఈ విధమైన సాంప్రదాయాన్ని దయచేసి మీరు **curtail** చేయవలసిన అవసరం ఉంది. దయచేసి **you have to come to Members rescue. Every Member is .....** ఫార్మర్స్ ఇష్యూని రెయిజ్ చేయాలని అనుకునే వారు బయట రెయిజ్ చేస్తున్నారు తప్ప లోపలికి వచ్చి రెయిజ్ చేయడానికి ఆస్కారం లేకుండా పోతుంది. దయచేసి **you have to give a Ruling.**

MR. DEPUTY SPEAKER : I will give.

Yes, Minister for Home.

(ఈ సందర్భంగా టి.ఆర్.ఎస్ పార్టీకి చెందిన శాసనసభ్యులు తమకు మాట్లాడడానికి అవకాశం కల్పించాలని పట్టుబట్టారు)

ఇందాక అడిగితే వద్దన్నారు మీరు. I have given you the first opportunity. You refused to speak.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి (మైక్ లేకుండా) : అధ్యక్షా, బి.జె.పి పై ఆరోపణలు చేశారు. ఇవి రికార్డ్స్ నుండి తొలగించాలి.

శ్రీ ఇ. రాజేందర్ : అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం అంటే ముఖ్యమంత్రి గారు, మంత్రి వర్గ సభ్యులు, శాసన సభ అని చెప్పి అనుకున్నాము. ప్రభుత్వం అంటే పార్లమెంట్ అని అనుకున్నాము. ఇవ్వాళ స్వయంగా ఈ రాష్ట్రానికి సంబంధించిన శాసనసభ్యులు, అనేక మంది పార్లమెంట్ సభ్యులు విద్యార్థుల మీద పెట్టిన కేసులను బేషరతుగా ఎత్తివేయాలని కోరుతున్నారు. దుఃఖభరితమైన సందర్భం అంటే ఇవ్వాళ తెలంగాణ ప్రాంత ప్రజలు నాలుగు వందల మంది బిడ్డలు బలి కావడం జరిగింది. తెలంగాణ ప్రజలు కన్నీళ్లు పెట్టి కనీసం మిగిలిన బిడ్డల బతుకులు జైళ్ల పాలు చేయకండి, మిగిలిన బిడ్డల బతుకులను బాగు చేయండి, వాళ్ల బతుకులు బుగ్గిపాలు చేయకండి అని ఇంత దీనంగా, బాధగా కోరుతున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం ఇంత కఠినంగా వ్యవహరించడం తగదు. మేము ఏమి అడుగుతున్నాము? ఖానీ కోరులను విడిచిపెట్టాలని, వందల కోట్ల ఆస్తులను ధ్వంసం చేసిన వారిని విడిచిపెట్టాలని అడగలేదు. నాలుగు వందల మంది బిడ్డలు ఆత్మబలిదానం చేసుకున్నారు, వాళ్ల ప్రాణాల స్వాక్షిగా, అమరవీరుల ఆశల స్వాక్షిగా ఉద్యమాలు చేసిన వాళ్ల మీద ఇలాంటి కేసులు పెట్టడం తగదు. హోమ్ మినిస్టర్ గారికి ఒకసారి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము. భేషజాలకు పోవద్దు. మీ మాటలకి, మీ చేతలకి పొంతన లేదని నిన్ను హోమ్ మినిస్టర్ గారి ఇంట్లో కలిసినప్పుడు చెప్పాము. నిన్న తొమ్మిది మంది బిడ్డలను బయటకి పంపించండి, విడుదల చేయమని అడిగాము, నలుగురి విద్యార్థులను అరెస్ట్ చేస్తే హోం మంత్రి గారిని కలిసాము. మీరు చెప్పే మాటలకు, చేసే పనులకు పొంతన లేదని మరొకసారి రుజువయ్యింది. 31 వ తేదీన ఏదో జరగబోతుందనే బూచిని చూపి మా బిడ్డలను జైళ్లపాలు చేసే ప్రయత్నం చేయకండి. ఇది మీకు తగదు. ఇవ్వాళ పి.హెచ్.డి చదివిన విద్యార్థులున్నారు. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం prestigious University అధ్యక్షా. అలాంటి విద్యార్థుల మీద ఇలాంటి కేసులు తగవు. మీ ప్రభుత్వం మా విద్యార్థుల మీద పెట్టిన కేసులు ఎత్తివేయకపోతే దానికి తప్పకుండా మూల్యం చెల్లించక తప్పదు. అందుకని హోమ్ మినిస్టర్ గారు దయచేసి ఆలోచించి ఈ పదిహేను రోజులలో .....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : ప్రాటెస్ట్ చేయండి.

(INTERRUPTIONS FROM SRI T. HARISH RAO)

I am sorry Harish Rao garu, what is this?

శ్రీ టి. హరీష్ రావు (మైక్ లేకుండా) : కేసులు ఎత్తివేయండి సార్.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : వినండి ఒక్క నిమిషం. Let the Hon'ble Minister answer. దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీమతి పి. నబిత : అధ్యక్షా, నిన్న చాలా వివరంగా మాట్లాడాము. తెలంగాణా, ఇటు సీమాంధ్రాలలో ఉద్యమాలు జరుగుతున్నాయి. ఇది ఒక సున్నితమైన అంశం. ఈ విధంగా జరిగిన తరువాత కేంద్రప్రభుత్వం స్పందించిన తరువాత, శ్రీకృష్ణ కమిటీ వేసిన తరువాత ఇవన్నీ ఒకసారి రెవ్యూ చేయాలని చెప్పి చాలా స్పష్టంగా సభలో చెప్పడం జరిగింది. దాంట్లో కొన్ని ఎస్.పి లెవల్లో క్లోస్ చేస్తే, కొన్ని ప్రభుత్వం పరంగా నిర్ణయాలు తీసుకోవాలి, సెకెండ్ కేటగిరీ కేసుల విషయంలో కేస్ బై కేస్ స్టడీ చేసి తప్పకుండా ప్రభుత్వం పరిశీలించడానికి రెడీగా ఉందని స్పష్టంగా సభ ముందు ఉంచడం జరిగింది. ఉద్యమాలు జరిగిన ఈ కేసులను గురించి ప్రస్తావిస్తూ విద్యార్థుల గురించి మాట్లాడుతున్నారు. అందరు విద్యార్థులు లేరని సభ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. ఎనిమిది వేల మంది విద్యార్థుల మీద ఫోకస్ చేసి ఇక్కడ మాట్లాడుతున్నారు. అది కరెక్ట్ కాదు. అందులో అందరూ ఉన్నారు. విద్యార్థులు, ఉద్యమకారులు, పార్టీలకు సంబంధించిన నాయకులు అందరూ ఉన్నారు. అన్ని కేసులను రెవ్యూ చేయాలని ఆలోచిస్తున్నాము. ప్రధానంగా విద్యార్థుల భవిష్యత్తును దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రభుత్వం ఒక అడుగు ముందుకు వేసింది. అందరూ డిమాండ్ చేయకముందే కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన ఎం.పిలు, ఎం.ఎల్.ఎలు, ఎం.ఎల్.సీలు చాలా ఒత్తిడి తీసుకొచ్చారు. కచ్చితంగా ఈ కేసులను రెవ్యూ చేయాలి విత్ డ్రా చేయాలని ప్రభుత్వం పై ఒత్తిడి తీసుకొచ్చారు.

ఉ.10.40

ఈ రోజు అన్ని పార్టీలు, ప్రజాసంఘాల విజ్ఞప్తిమేరకు తప్పకుండా రెవ్యూ చేయాలని, పరిశీలించాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వం చేసింది. దీనితోబాటు ఎంఐఎంకు సంబంధించిన నాయకులు శ్రీ అక్షరుద్దీన్ గారు నిన్న, మొన్న కూడా ముస్లింలపై పెట్టిన కేసులను కూడా పరిశీలించాలని కోరారు. రెండు రోజుల నుంచి వారు ఈ విషయమై కోరుతున్నారు. మరలా ఈరోజు కూడా ప్రస్తావించారు. వీటినన్నింటినీ కేసు వారీగా స్టడీ చేయాల్సిన అవసరముంది. ప్రతి కేసును స్టడీ చేసి అక్రమంగా బనాయించారనే ఫీలింగ్ ఉంటే వారికి కూడా వెసులుబాటు కలిగించాల్సిన బాధ్యత ఖచ్చితంగా ప్రభుత్వం మీద ఉంది. అక్షరుద్దీన్ ఇంతకు ముందు మాట్లాడుతూ కూడా చెప్పారు. మక్కా మసీదు బాంబ్ బ్లాస్ట్ కేసు గురించి కూడా చెప్పారు. అప్పుడు రాజశేఖరరెడ్డిగారు ఉన్నప్పుడు కూడా వారు ఈ విషయం ప్రస్తావించినప్పుడు, ఆ కేసులో అనుమానితులుగా భావించి అరెస్ట్ చేసి, విచారణ తరువాత వదలివేసినా కూడా వారిపై ఆ ప్రభావం వడుతుంది కాబట్టి వారి గురించి కూడా సానుభూతితో పరిశీలించాలని కోరారు. ఇప్పుడు కూడా కేస్ బై కేస్ స్టడీ చేస్తున్నప్పుడే పరిశీలించడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది. దయచేసి మీద్వారా అందరికీ విజ్ఞప్తి చేసేదొకటే, ప్రభుత్వానికి కొంత సమయం ఇవ్వండి.

(శ్రీ టి.హరీశ్రావుచే అంతరాయం)

ప్రతి కేసును స్టడీ చేయడానికి ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో ఉందని మీద్వారా సభకు మనవి చేస్తున్నాను.

(తెరాస సభ్యులు స్పీకర్ సోడియం వద్దకు వచ్చి అంతరాయం కలిగించసాగారు)

శ్రీ టి.హరీశ్రావు: (సోడియం వద్ద నిలబడి) టైం ఫ్రీం పెట్టి కేసులు ఎత్తివేయాలి సార్.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: మీ కోరికమేరకు మరొకసారి హోంమంత్రిగారితో సమాధానం చెప్పించాను. అయినా కానీ మీరు కోవరేట్ చేయకపోతే ఎట్లా? ప్రయత్నం చేస్తామని హామీ ఇచ్చారు కదా! I have been accommodating your request. Please cooperate.

శ్రీ టి.హరీశ్రావు: చిదంబరంగారు చెప్పిన తరువాత కూడా టైం పట్టింది.

("విద్యార్థులపై పెట్టిన అక్రమ కేసులు ఎత్తివేయాలి", "జైలులో మగ్గుతున్న విద్యార్థులను వెంటనే విడుదల చేయాలి" అని తెరాస నభ్యులు పోడియం వద్దనే నిలబడి నినాదాలు చేయసాగారు)

MR.DEPUTY SPEAKER: Sufficient time has been given to discuss on this. You should cooperate.

శ్రీ ఈటెల రాజేందర్: (షైక్ లేకుండా) సమస్య పరిష్కారం కావాలి సార్.

శ్రీ కె.తారకరామారావు (సిరిసిల్ల): (పోడియం వద్ద నిలబడి) (షైక్ లేకుండా) మొత్తం కేసులు ఎగ్జామిన్ చేయండి.

(Interruptions from Sri G.Kishan Reddy)

MR.DEPUTY SPEAKER: Kishan Reddy garu, I will examine it. If anything is objectionable, I will delete it. Please come to my chambers.

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి: షైక్ ఇవ్వండి సార్.

MR.DEPUTY SPEAKER: Rajender garu, please call back your Members to their seats. రైతుల సమస్యలపైన చర్చించుకుందాం. Please go back to your seats.

(Interruptions)

("అక్రమ అరెస్టులతో ఉద్యమాన్ని ఆపలేరు" అని నినాదాలు చేయసాగారు)

విద్యార్థుల భవిష్యత్తు గురించి, వారికి ప్రత్యేకమైన స్థానాన్ని కల్పించాలనుకొనే ఆలోచనతో మనమందరం దీనికోసం సభా సమయం కేటాయించుకున్నాం, చర్చించుకున్నాం. దయచేసి ఇంతటితో దీనిని మీరు వదలివేయండి. రైతుల సమస్యలను టేకప్ చేద్దాం.

(మేం కూడా రైతు బిడ్డలమే అని శ్రీ కె.తారకరామారావు అన్నారు)

సభా సమయాన్ని ఇంతకన్నా ఎక్కువసేపు కేవలం ఈ సమస్యపైన వినియోగించడం సబబు కాదు.

శ్రీ కె.తారకరామారావు: టైం ఫ్రీమ్ పెట్టి కమిటీమెంట్ ఇవ్వమనండి.

(తెరాస శాసనసభా పక్ష నాయకుడు శ్రీ ఈటెల రాజేందర్ కూడా పోడియం వద్దకు వచ్చి అధ్యక్ష స్థానాన్ని అభ్యర్థించసాగారు)

MR.DEPUTY SPEAKER: Rajender garu, You are the Floor Leader. You should not come here. It is not correct.

(ప్రభుత్వం వెంటనే స్పందించాలని, ప్రభుత్వ మొండి వైఖరి సశించాలని తెరాస సభ్యులు పోడియం వద్దనే నిలబడి నినాదాలు చేయసాగారు)

మీ డిమాండ్లు ఏమిటో అక్కడనుంచి చెప్పండి. Please raise your demands from there. I will ask the Government to respond one more time. Please go back.

(తెరాస సభ్యులు పోడియం నుంచి తమ తమ సీట్లకు తిరిగి వెళ్లారు)

అతి త్వరలో టేకప్ చేస్తామని హాంసుంత్రిగారు హామీ ఇచ్చారు. నేను హాంసుంత్రిగారిని మరొకసారి అడుగుతున్నాను. Please go back.

శ్రీమతి పి.నబితా: అధ్యక్షా, ఉద్యమం కూడా టైం ఫిక్స్ చేసుకొని చేయం. సమస్య పరిష్కారం అయ్యేంతవరకు ఉద్యమం చేస్తూనే ఉంటాం. కేసుల విషయంలో కూడా ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో పరిశీలిస్తుందని సభకు మనవి చేస్తున్నాను.

(కేసులు ఎత్తివేయాలి మేడం' అని శ్రీ టి.హరీశ్రావు కోరారు)

MR.DEPUTY SPEAKER: Very categorical explanation has been given. I think you should accept that. ప్రభుత్వంనుంచి కేటగారికల్ గా వివరణను హాంసుంత్రిగారు ఇచ్చారు. మీరు దానికి సంతృప్తి చెందాలి. ఇలా చేయడం సబబు కాదు.

(తెరాస సభ్యులు పోడియంవద్ద నిలబడి అధ్యక్షస్థానంతో వాగ్వాదానికి దిగారు)

ఇలా పోడియం వద్దకు రావడం చాలా దురదృష్టకరం. I have been trying .I am also requesting the Minister for Home.

(ప్రభుత్వ మొండి వైఖరి సశించాలని తెరాస సభ్యులు నినాదాలు చేయసాగారు)

You can't demand like that. ఈరోజు ఖచ్చితంగా రైతుల సమస్యలపైన చర్చ టేకప్ చేయాలి.

(అంతరాయం)

బీవసీలో నిర్ణయించిన దానికి కనీసం మనమందరం కట్టుబడి ఉండాలి.

(విద్యార్థులపైన పెట్టిన కేసులను ఎత్తివేయాలని తెరాస సభ్యులు నినాదాలు చేయసాగారు)

You are leaving me with no option. It is very unfortunate. The business of the House should go on.

(Interruptions)

I request the Minister for Revenue to move the motion.

శ్రీ ఎన్.రఘువీరారెడ్డి: అధ్యక్షా, ఇలా సభకు అంతరాయం కలిగించడం చాలా దురదృష్టకరం. గత మూడు రోజులుగా ఈ విషయమై సభలో కేసుల ఎత్తివేత విషయంలో చర్చ జరిగిన తర్వాత కూడా వారు ఛాంపియన్స్ అని చెప్పుకొనే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

(అంతరాయం)

వైల్డ్ ఎలిగేషన్స్ ప్రభుత్వం మీద చేయడాన్ని నేను నిరసిస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

అన్ని ప్రాంతాలకు సంబంధించినవారు కేసులలో ఉన్నారు. అన్ని ప్రాంతాలకు సంబంధించిన కేసులను ఉపసంహరించుకోవడానికి చర్యలు తీసుకొంటున్నాం. ఆ విషయాన్ని వదే వదే హోంమంత్రి గారు చెబుతున్నారు. **The issue is not closed.** మిగిలిన కేసులను ఉపసంహరించుకోవడానికి కూడా మేం సానుకూలంగా ఉన్నాం. ఒక్కొక్క కేసును న్యాయపరంగా కూడా పరిశీలిస్తామని, వీలైనంతవరకు త్వరలో ఆ కేసులన్ని కూడా తోసివేసే ప్రయత్నం చేస్తామని గట్టి హామీ ఇచ్చిన దరిమిలా కూడా టైం పెట్టండని అనడం ధర్మం కాదు. తప్పనిసరి పరిస్థితుల్లో **it is not a pleasure.** వారిని సస్పెండ్ చేయాలనేది **it is not a pleasure.** తప్పనిసరి పరిస్థితుల్లో రైతుల సమస్యలపైన చర్చ జరగాలి, జరిగి తీరాలి కాబట్టి తప్పనిసరి పరిస్థితుల్లో రిజల్యూషన్ మూవ్ చేస్తున్నాను.

Speaker Sir,

(‘తెలంగాణ కాంగ్రెస్ శాసన సభ్యులారా, మీరు కూర్చుంటారా, స్పందించండి’ అని, ‘తెలంగాణ కాంగ్రెస్ మంత్రులారా, స్పందించండి’ అని తెరాస సభ్యులు పోడియం వద్దనే నిలబడి నినాదాలు చేయసాగారు)

MR. DEPUTY SPEAKER: I request the Members to please cooperate and go back to your seats.

సభా కార్యక్రమం

సభా కార్యక్రమానికి అంతరాయం కలిగిస్తున్న సభ్యుల సస్పెన్షన్ గురించి

SRI N. RAGHUVVEERA REDDY (Minister for Revenue): Sir, I beg to move—

“ That under sub-rule 2 of Rule 341 of Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly the following Members named be suspended from the service of the House for the morning session.

1. Sri G. Aravind Reddy,
2. Sri Koppula Eswar,
3. Sri Eatala Rajender,
4. Sri E. Ravinder Reddy,
5. Sri K. Sammaiah,
6. Sri K. Taraka Rama Rao,
7. Sri K. Vidya Sagar Rao,
8. Sri D. Vinay Bhasker.

MR. DEPUTY SPEAKER: Rajender Garu, please call back your members. I request the Members once more to please cooperate.

ఉ.10.50

Rajender Garu please call back your members.

(టి.ఆర్.ఎస్ సభ్యులు పోడియం దగ్గరికి వెళ్లి కేసులు ఎత్తివేయమంటే మమ్మల్ని ఎత్తివేస్తారా అని నినాదాలు చేయసాగారు)

I request the members once more to please cooperate. ప్రధానంగా రైతుల సమస్యల గురించి మనం చర్చించుకోవాలి. దయచేసి సహకరించండి.

The question is that --

1. Sri G. Aravind Reddy,
2. Sri Koppula Eswar,
3. Sri Eatala Rajender,
4. Sri E. Ravinder Reddy,
5. Sri K. Sammaiah,
6. Sri K. Taraka Rama Rao,
7. Sri K. Vidya Sagar Rao,
8. Sri D. Vinay Bhasker.

Members named by the Minister for Revenue be suspended from the service of the morning session.

(Pause)

The motion was carried and the Members named by the Minister for Revenue, were suspended from the service of the morning Session.

(The Members who were suspended, did not withdraw from the House)

MR. DEPUTY SPEAKER: The Members named, please withdraw from the House

(టి.ఆర్.ఎస్ సభ్యులు షేప్, షేప్ అని అనసాగారు)

Harish Rao Garu I have also done my best to over come the situation. Government has come forward and has given a statement.. ..... చోం మినిష్టర్

గారు క్యాటగారికల్ గా మీకు అప్యూరెన్స్ ఇచ్చారు. They have come forward. It is a positive answer. మీరు సహకరించాలి. Please withdraw from the House.

(టి.ఆర్.ఎస్ సభ్యులు పోడియం దగ్గర నిలబడి" ప్రభుత్వ మొండి వైఖరి సశించాలి " అనే నినాదాలు చేయసాగారు)

(టి.ఆర్.ఎస్ సభ్యులు పోడియం దగ్గర నిలబడి విద్యార్థులపైన పెట్టిన కేసులు ఎత్తివేయమంటే మమ్మల్ని ఎత్తివేస్తారా అని నినాదాలు చేయసాగారు)

Rajender Garu please withdraw from the House. I request all the Members named by the Minister, please withdraw from the House.

(టి.ఆర్.ఎస్ సభ్యులు పోడియం దగ్గర నిలబడి "తెలంగాణ మంత్రులారా స్పందించండి, తెలంగాణ కాంగ్రెస్ ఎమ్మెల్యేలారా స్పందించండి అని నినాదాలు చేయసాగారు)

MR.DY.SPEAKER: I request one more time, please withdraw from the House.

శ్రీ కె.తారక రామారావు (మైకు లేకుండా): అధ్యక్షా, విద్యార్థులపైన పెట్టిన మొత్తం కేసుల ఎత్తివేత గురించి మాకు ఒక కటాఫ్ డేట్ ఇవ్వమనండి. Please give the cut off date.

(టి.ఆర్.ఎస్ సభ్యులు పోడియం దగ్గర నిలబడి విద్యార్థులపైన పెట్టిన కేసులు ఎత్తివేయమంటే మమ్మల్ని ఎత్తివేస్తారా అని నినాదాలు చేయసాగారు)

(టి.ఆర్.ఎస్ సభ్యులు జై తెలంగాణ, జై, జై తెలంగాణ అంటూ నినాదాలు చేయసాగారు)

(గౌ. ఉప సభాపతి గారి అనుమతితో మార్షల్స్ సభలోకి ప్రవేశించి సస్పెండ్ అయిన టి.ఆర్.ఎస్ పార్టీ సభ్యులను బయటికి తరలించారు)

సభా కార్యక్రమం

భారతీయ జనతా పార్టీపై ఒక గౌ. సభ్యుడు అభ్యంతర వ్యాఖ్యలు చేశారన్న ఆరోపణ, చర్చ

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, నేను మాట్లాడేందుకు మైకు ఇవ్వండి.

MR.DY.SPEAKER: Kishan Reddy Garu I have already given my ruling. Please come into my Chambers, I will examine the record and if anything is found objectionable, we shall examine that.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, నేను మాట్లాడేందుకు మైకు ఇవ్వండి.

MR.DY.SPEAKER: You are very well aware of the rules. I am not going to get into the debate. Please leave it at that. I am accommodating your request. Please come into my Chambers. We will peruse the records. Anything found objectionable, we shall delete that. It will be removed from the records. Let us not go into that again.

శ్రీ బి. కిషన్‌రెడ్డి (మైకు లేకుండా) : మీ ఇష్టం సార్. ఆయన చెప్పింది కరెక్ట్ అయితే మీరు ఎట్లా మమ్మల్ని చెప్పనివ్వరు సార్. ఒకవేళ ఆయన చెప్పింది కరెక్ట్ అయితే బి.జె.పి పార్టీ అందులో ఉన్నదని గవర్నమెంటును చెప్పమనండి. గవర్నమెంట్ చెబితే మేం ఒప్పుకుంటాము.

MR.DY.SPEAKER : Please sit down. I will request the Government to speak on this. Please sit down.

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి : అధ్యక్షా, కిషన్‌రెడ్డి గారు ఒక జాతీయ పార్టీలో సీనియర్ మెంబర్ కాకుండా ఈ రాష్ట్ర యూనిట్‌కు అధ్యక్షులుగా ఉన్నారు. సభా సంప్రదాయాల గురించి వారికి చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు. వారు ఒక సబ్జెక్టుకు సంబంధించి వాకౌట్ చేసిన తర్వాత ఆ సబ్జెక్ట్ పూర్తి అయిన తర్వాత రావలసి ఉంది కానీ మధ్యలోనే రావడం ఒక రకంగా వారు సభా సంప్రదాయాలను ఉల్లంఘించడం అయితే మరొకటి మీరు ఒక రూలింగ్ ఇచ్చారు, అది వారు మీ దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. ఓపైసీ గారు మాట్లాడిన దాంట్లో మమ్మల్ని మా పార్టీని ఆపాదించారన్నారు, అది సరైనది కాదు. మేం రికార్డులు పరిశీలించి ఏవైతే ఉన్నాయో వాటిని తొలగించేదానికి చర్యలు తీసుకుంటామని మీరు చెప్పిన తర్వాత that is the end of it. దానికి ప్రభుత్వమేదో వివరణ ఇవ్వాలి, నేనేదో వివరణ చెప్పుకోవడానికి ఇది ఆఫీసు కాదు, it is an Assembly. కొన్ని ప్రిస్‌క్రెబ్లె ప్రోసీజర్స్ ఉన్నాయి, దాని ప్రకారమే వెళ్లాల్సిన అవసరముంటుంది కనుక దయచేసి విమ్మల్ని రిక్వెస్ట్ చేసేదేమిటంటే రైతులకు సంబంధించిన ఇష్యూను టేకప్ చేయాల్సిందిగా మిమ్మల్ని కోరుతున్నాను.

MR.DY.SPEAKER: Kishan Reddy Garu it will lead to un-necessary debate. I have accomodated your request. I am assuring you that we will come into the Chamber and we will definitely peruse the records. If anything found objectionable, they will be deleted from the records. That is not important to me. What is important to me is records in the House. I am assuring to you that if anything is found objectionable, we will delete it.

(బి.జె.పి సభ్యుడు శ్రీ ఇ. లక్ష్మీనారాయణ పోడియం దగ్గరికి వెళ్లారు)

MR.DY.SPEAKER: The allocation of 3 hours time among the various political parties to speak on the Short Discussion on the issues being faced by the farmers –

ఉ. 11.00

Let me announce that three hours of time was allotted for Short Discussion, meant to discuss the issues faced by the farmers. This time would be shared among different political parties in the following manner.

I.N.C. - one hour ten minutes, the T.D.P. - 45 minutes, P.R.P. - fifteen minutes, T.R.S. - ten minutes, M.I.M. - ten minutes, C.P.I. - ten minutes, B.J.P. - five minutes, C.P.I.(M) - five minutes, Lok Satta - five minutes and Independents - five minutes.

This is the time allotted to various political parties. I request all the Members to kindly co-operate in taking up the Short Discussion immediately.

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి: ఈ సభలో చెప్పుకోవడానికి మాకు హక్కు వున్నది. దయచేసి మీరు అర్థం చేసుకోండి.

MR. DEPUTY SPEAKER: నేను మీకు చాలా స్పష్టంగా చెబుతున్నాను కిషన్ రెడ్డి గారు ఏమిటంటే, I will examine the records on this and if I found anything objectionable in the records it will be deleted. మీకేమైనా అబ్జక్షన్స్ వుంటే ఇంకో సందర్భంలో చేసుకోండి. You can do that in a different form.

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి: మా పార్టీ మీద వేరే పార్టీ సభ్యులు ఆరోపణలు చేసినప్పుడు దానిపై చెప్పుకోవాల్సిన బాధ్యత మాపైన వుంది. కాబట్టి చెప్పుకునే అవకాశాన్ని మీరు ఖచ్చితంగా ఇవ్వాలి.

MR. DEPUTY SPEAKER: Please sit down.

(భారతీయ జనతా పార్టీకి చెందిన గౌరవ సభ్యుడు శ్రీ ఎండల లక్ష్మీనారాయణ స్పీకర్ పోడియం వద్దకు వెళ్లారు).

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి: దయచేసి మీరు అర్థం చేసుకోండి. ఒక నిమిషం మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇవ్వండి. అవకాశం ఎందుకు ఇవ్వరో చెప్పండి?

MR. DEPUTY SPEAKER: Please do not address the Chair like that. I have already given a ruling on this. You are a very responsible Member. I consider you to be a very responsible Member. మీరు వెళ్లి కూర్చోండి లక్ష్మీనారాయణ గారు, why you are coming to the Podium? Please do not come to the Podium. Please go back to your respective seat.

(గౌరవ సభ్యులైన శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి మరియు శ్రీ ఎండల లక్ష్మీనారాయణలచే సభకు అంతరాయం).

MR. DEPUTY SPEAKER: Kishan Reddy garu, once again I am assuring you in the House. When the House is adjourned for the day, kindly come to my Chambers. You can examine the records and if anything is found objectionable, it can be deleted from the records of the House. I can not be more specific than this.

(అంతరాయం)

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి: మీరు ఎందుకు అర్థం చేసుకోవడం లేదో మాకైతే తెలియడం లేదు.

MR. DEPUTY SPEAKER: You know very well. సభా సాంప్రదాయాల గురించి, రూల్స్ గురించి మీకు బాగా తెలుసు. దయచేసి వెళ్లి కూర్చోండి. Yes, let us begin with the short discussion on the problems being faced by the farmers. Please sit down.

(అంతరాయం)

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి: మాకు చెప్పుకునే అవకాశం కల్పించండి. రికార్డులను పరిశీలించమనే నేను చెబుతాను. ఆ తరువాత పరిశీలించండి. ఈ విషయంలో మేము వెనక్కి తగ్గేది లేదు. ఇది అన్యాయం సార్. దయచేసి అవకాశం ఇవ్వండి.

MR.DEPUTY SPEAKER: I have been very specific. I have come to your aid. I am accepting what you are saying, subject to the verification of records. ఇంక అంతకన్న ఏమి చెప్పమంటారు మీకు? ఒకసారి మనం రికార్డ్స్ పరిశీలించినాక, మీకు అందులో అభ్యంతరకరమైన పదాలుంటే తప్పకుండా మనం వాటిని డిలిట్ చేద్దామని మీకు నేను హామీ ఇస్తున్నాను కదా!

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి: మేము చెప్పబోయేది విన్నాక మీరు పరిశీలించండి సార్. ఈ విషయంలో వెనక్కి తగ్గేది లేదు. నేను కూడా పరిశీలించమనే చెబుతాను.

MR.DEPUTY SPEAKER: I myself have been saying that repeatedly. But you do not understand that. You are well educated senior Member. I have very clearly stated to you that we shall examine the records and if anything is found to be objectionable, it would be removed from the records. మనం వాటిని డిలిట్ చేద్దామని మీకు నేను చెబుతున్నాను. నాకు తెలిసినంతవరకు వ్యక్తిగతంగా ఆయనేమీ ఆరోపణలు చేయలేదు.

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి: మాకు అవకాశం ఇవ్వండి సార్. మాపై ఆరోపణలొచ్చినప్పుడు చెప్పుకునే అవకాశం ఇవ్వరా?

MR.DEPUTY SPEAKER: That is not correct. You know the Rules and Procedures. Please go back to your seat Mr. Laxminarayana. Ok., I will give you a chance. Mr. Kishan Reddy garu, you are only making an appeal to the Chair to examine the records. You should only speak on that.

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి: ఈరోజు ఒక శాసన సభ్యుడు మాట్లాడుతూ, మక్కా మసీదుకు సంబంధించినటువంటి పేలుళ్ల వెనుక బి.జె.పి. హస్తం వున్నదని చెప్పాడు. నేను దాన్ని తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాను. మక్కా మసీదు విషయంలో ఎవరు దోషులుగా వున్నప్పటికీ, వాళ్లు ఏ మతస్థలైనప్పటికీ చట్ట ప్రకారం వాళ్లపై చర్య తీసుకోవాలని నేను డిమాండ్ చేస్తున్నాను. గోకుల్ చాట్ బండార్లోగానీ, లుంబినీ పార్కులో గానీ ఏదైనప్పటికీ దయచేసి ప్రభుత్వం, బి.జె.పి. హస్తముందంటే దాన్ని రికార్డులో వుంచండి సార్, నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. ప్రభుత్వం కనుక బి.జె.పి. అందులో భాగస్వాములు కాదంటే, ఖచ్చితంగా ఆ విషయాన్ని రికార్డుల నుంచి తొలగించాలని చెబుతూ నేను కోరుతున్నాను. మక్కా మసీదులో గానీ, గోకుల్చాట్ బండార్లోగానీ, లుంబినీ పార్కులో గానీ జరిగిన బాంబు పేలుళ్ల వెనుక ఎవరి ప్రమేయమైనా వుంటే వారిపైన, ఏ మతానికి చెందిన వారైనా సరే, ఆ రకంగా చేసిన వారంతా ఖచ్చితంగా దేశద్రోహులే కాబట్టి ఖరీదంగా చట్టపరమైన చర్యలు తీసుకోవాలని మేము ఈ సందర్భంగా ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తూ, అదే విధంగా బి.జె.పి.పైన చేసిన ఆరోపణలను పరిశీలించి రికార్డుల్లో అబ్జక్షనబుల్ పదాలను తొలగించాలని నేను డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

(శ్రీ రావుల చంద్రశేఖర్ రెడ్డి గారు పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ లేవనెత్తేందుకు ప్రయత్నించసాగారు).

MR. DEPUTY SPEAKER: Please sit down Chandrasekhar Reddy garu. I have some official business. Please sit down. Minister for Revenue will move the motion for the introduction of the Bill.

ప్రభుత్వ బిల్లు

2010, ఆంధ్రప్రదేశ్ జీతములు, పింఛను చెల్లింపు మరియు నిరర్హతల తొలగింపు (సవరణ)

బిల్లు

(ప్రవేశపెట్టబడినది)

MINISTER FOR ROADS AND BUILDINGS (SRI DHARMANA PRASADA RAO)
(ON BEHALF OF THE CHIEF MINISTER): Sir, I beg to move:

“That leave be granted to Introduce the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications (Amendment) Bill, 2010.”

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion moved. Now, the question is “

“That leave be granted to Introduce the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications (Amendment) Bill, 2010.”

(Pause)

The motion was adopted and the bill was Introduced.

సభా కార్యక్రమం

వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి (కొనసాగింపు)

MR. DEPUTY SPEAKER: Sri Chandrasekhara Reddy Garu, you have raised a Point of Order earlier. Kindly proceed.

శ్రీ రావుల చంద్రశేఖర్ రెడ్డి (వనపర్తి) : అధ్యక్షా, సభ్యులనెవరైనా సందర్భాలు కలవాలనుకుంటే కొన్ని పద్ధతులున్నాయి సార్. నిన్న వివిధ పక్షాలకు సంబంధించిన నాయకులను కలవాలని ఒక రైతు ప్రతినిధి బృందం పదహారు మంది అందులో నలుగురు మాజీ శాసన సభ్యులు కూడా వున్నారు. వాళ్లు శాసన సభకు రావాలని ఒక అభ్యర్థనతో స్లిప్పులు పంపడం, మేము తమరికి వ్రాతపూర్వకంగా రెప్రజెంట్ చేశాం. అయితే వారికి అనుమతిని నిరాకరించడం జరిగింది. సార్, ఇక్కడ నేను పార్లమెంటరీ ప్రాక్టీస్ లో వున్న, అంటే మీ కాగ్నిజెన్స్ లో వుండే ఒక పద్ధతిని మీ దృష్టికి తీసుకువచ్చే ఒక వ్రాయతాన్ని చేస్తాను. Sir, this is from Kaul and Shakhdar Book.

"Arrangements have to be made for Members to meet their guests and others at the Members Waiting Hall, near the entrance to the Lobby of the Chamber. When a person comes to the reception office and expresses desire to meet a Member, an interview slip is sent to the Member concerned. On that the Member would indicate the time and place where he would like to meet that person, accordingly arrangements are made to admit the visitor to the place indicated by the Member".

ఇక్కడ, ఒక రైతు ప్రతినిధి బృందం అసెంబ్లీకి వచ్చి వివిధ పక్షాల నాయకులను రైతుల సమస్యలమీద కలవాలనుకుంది సార్. వాళ్లు ఇక్కడికి వచ్చినప్పుడు, ఒక పద్ధతి ప్రకారం వ్రాత పూర్వకంగా తమరిని

అభ్యర్థించినాం. నేను స్వయంగా వచ్చాను. నాతో పాటు శ్రీ పయ్యప్పల కేశవ్ గారు కూడా వచ్చారు. మేము అభ్యర్థించినప్పటికీ మీరు అనుమతిని నిరాకరించారు. అనుమతి నిరాకరిస్తే, కనీసం వాళ్లను కలిసేందుకు వివిధ పక్షాల నాయకులు గేటు దగ్గరకు వెళ్లారు. వీళ్లు వెళ్లే లోపలే వాళ్లను పోలీసులు అరెస్ట్ చేశారు సార్. ఇదేమని వాళ్లను ప్రశ్నించిన ఎమ్మెల్యేలను కూడా వాళ్లు అరెస్ట్ చేశారు. ఇది అన్యాయమని ప్రశ్నించిన ప్రతిపక్ష నాయకుడిని మరియు ఇతర ఎమ్మెల్యేలను కూడా అరెస్ట్ చేశారు. అరెస్ట్ చేసి గోషామహల్ కు తీసుకువెళ్లారు. నాలుగు గంటల వరకు ఎందుకు అరెస్ట్ చేశారో, ఏమి సేరం జరిగిందో కూడా తెలియదు. ఏమి సేరం జరిగిందో కూడా తెలియదు. సార్, సమస్య అంతా ఎక్కడ ఉత్పన్నమైంది, విజిటర్స్ శాసన సభకు వచ్చేందుకు అభ్యంతరం ఎందుకు సార్.

MR. DEPUTY SPEAKER: You have raised a Point of Order. I understand the issue. I will get back to you on that. Please sit down.

శ్రీ రావుల చంద్రశేఖర్ రెడ్డి : సార్, నన్ను కంప్లైట్ చేయనీయండి.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి.అశోక్ గజపతి రాజు (విజయనగరం): పార్లమెంటరీ ప్రొసీజర్స్ గురించి చెబుతున్నారు, చెప్పనీయండి సార్.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : ప్రొసీజర్స్ గురించి ముందు మీరు బాగా తెలుసుకోండి. There cannot be a point of order on the Speaker's ruling. However, after apprising myself completely of the facts, I will inform the House about the incident. Please sit down. This is enough. You are a senior Parliamentarian. You should understand this.

ఉ.11.10

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : ప్రొసీజర్ గురించి మీరు ముందు బాగా తెలుసుకోండి.

శ్రీ ఆర్. చంద్రశేఖరరెడ్డి : మనం కొన్ని రూల్స్ ని, పార్లమెంటరీ ప్రాక్టీసెస్ ని పాటిస్తాం. 'కాల్ అండ్ షక్టర్' ని మన శాసన సభలో, పార్లమెంటులో ఫాలో అవుతున్నాం. ఇది వారి విషయంలో వాయిలేట్ కాబడిందని నా బాధ. శాసన సభలో ఇంతకు ముందు కూడా ఇటువంటి సందర్భాలు వచ్చాయి. నేను కూడా చీఫ్ విప్ గా ఉండి చూశాను. విజిటర్స్ వచ్చినప్పుడు కలిగిన ఇబ్బందులను, ఆయా సందర్భాల్లో సభాపతి పెట్టిన కండిషన్స్ ని కూడా గతంలో నేను చూసే ఉన్నాను. ఇలా ప్రతినిధి బృందాలు వచ్చినప్పుడు, వారికి అనుమతిని నిరాకరించిన సందర్భాలు గతంలో లేవు. సమస్య తమరి దగ్గర ఉత్పన్నమైంది. కనుక, పరిష్కారం కూడా మీరు చేయాల్సి ఉంది. రాత్రంతా మేము పోలీస్ స్టేషన్ లో ఉండి వచ్చాం. ప్రభుత్వం వైపు నుండి డెప్యూటీ స్పీకర్ గారో, చీఫ్ విప్ గారో వచ్చి సంప్రదిస్తారని అనుకున్నాం. దారుణంగా ప్రవర్తించిన మహారాష్ట్ర వారు సైతం ఆనాడు సంప్రదించారు. కానీ, ఇక్కడ మన ప్రభుత్వం పట్టించుకోలేదు. మేము జైళ్లలో ఉండడం అంత ఆనందంగా ఉందా? సార్, మిమ్మల్ని జైల్లో పెట్టి రోజు కూడా వస్తుందని మేం హెచ్చరిస్తున్నాం.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి (ముఖ్యమంత్రి): అధ్యక్షా, ఐదు గంటల వరకు ఇంటికి వెళ్లిపోవాలని పోలీసు వారు మీకు చెప్పారు. మీరు పోకుండా, మీరంతట మీరే అక్కడ ఉన్నారు. అరెస్ట్ చేసిన తరువాత రిలీజ్ చేయడం కూడా జరిగింది. రిలీజ్ చేసిన తరువాత you yourselves have preferred to stay there. We cannot help for that. పోలీస్ మిమ్మల్ని అరెస్ట్ చేసి నైట్ అక్కడ పెట్టలేదు. మిమ్మల్ని మీ మీ ఇళ్లకు పొమ్మంటే you preferred to sleep there. That is your option.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు : (మైక్ లేకుండా) అది శుద్ధ తప్పు సార్.

MR.DY.SPEAKER: We will leave it there. We will get back to the business. ఆ ఇష్యూ వదిలేయండి.

అఘుచర్మ

ఇటీవల సంభవించిన వర్షాలు, వరదల వల్ల రైతులకు కలిగిన సమస్యల గురించి

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు : అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పిన విషయమై.....

(అంతరాయం)

ఇది కూడా రైతుల సమస్య. రైతుల సమస్య కాకపోతే నేను మాట్లాడేవాణ్ణి కాను. సభకి కొన్ని సాంప్రదాయాలు ఉంటాయి. సభకి చాలా మంది కొత్త ఎమ్.ఎల్.ఎ.లు వచ్చారు. బహుశా వారికి వాటి గురించి తెలియకపోవచ్చు. మనం ప్రజాస్వామ్యంలో ఉన్నాం. ప్రజాస్వామ్య విలువల్ని, సాంప్రదాయాల్ని మనం కాపాడుకోవాలి. వ్యక్తులం ముఖ్యం కాదు. వ్యక్తులం వస్తుంటాం, పోతుంటాం కానీ సంస్థలు మాత్రం శాశ్వతంగా ఉంటాయి. పార్లమెంట్, శాసన సభ ఉంది. వివిధ రాష్ట్రాల్లో కూడా శాసన సభలు ఉన్నాయి. కొన్ని సాంప్రదాయాలకు అనుగుణంగా, ఒక పద్ధతి ప్రకారం మనకంటే ముందున్న వారు చేసుకొంటూ వచ్చారు. నిన్న ఏమి జరిగింది. నేను దాన్ని గురించి మిమ్మల్ని ఇన్ సైట్ చేయను. ఎవరూ సమాధానం చెప్పక్కర లేదు. నేను ఎవర్నూ ఏమీ ఆశించడం లేదు. కానీ తెలియాలి. 14 మంది రైతు నాయకులు వివిధ జిల్లాల నుంచి, వివిధ పంటల గురించి శాసనసభకు వచ్చి వారి వారి ప్రాంతాల్లో జరిగిన పంట నష్టం గురించి మాతో చెప్పుకోవాలని వచ్చారని నాకు చెప్పారు. నేను మీ దగ్గరకు వార్ని పంపించాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : మీరు ఇప్పుడు దాన్ని గురించి చెపితే, even I will have to get back to you in proper form.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు : ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు కాబట్టి నేను చెప్పాల్సి వస్తోంది. లేకపోతే చెప్పేవాణ్ణి కాదు. మా ఎమ్.ఎల్.ఎ.లు కేవలం గారు, చంద్రశేఖర్ రెడ్డి గారు మీ దగ్గరకు వచ్చారు. రైతు నాయకులకు పాస్ లు అడిగారు. మీరు ఇవ్వడానికి వీలు పడదని చెప్పారు. వారు నా దగ్గరకు వచ్చారు. నేను కూడా ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు డెలిగేషన్స్ వస్తూనే ఉన్నాయి, అందరి దగ్గర రిప్రజంటేషన్స్ తీసుకొంటూనే

ఉంటాం. శాసనసభ, పార్లమెంట్ అనేవి ప్రజా సమస్యలను పరిష్కరించే వేదికలు. ఇది ఒక కమర్షియల్ ఆర్గనైజేషన్ కాదు.

(ఆహ్, ఓహో.అంటూ బ్రెజిరి బెంచెల వారు అన్నారు.)

ఆహ్, ఓహో కాదు. నేను మీకంటే ఎక్కువగా చెప్పగలుగతా గానీ, బయటకు వెళ్లండి మీకు తెలుస్తుంది. కొత్త సభ్యులు వచ్చారు. మీ బిహేవియర్ చూస్తుంటే, ఐదు సంవత్సరాలు కూడా పూర్తి చేసుకొనే పరిస్థితి కనిపించడం లేదు. నిన్న శాసనసభ వాయిదా పడ్డ తరువాత నేను, మా సభ్యులం బయటనే వారి నుండి రిప్రజంటేషన్ తీసుకొందామనుకొని బయల్దేరి మేము అక్కడకు వెళ్లాం. అక్కడి వెళ్లిన వెంటనే వారిని అరెస్ట్ చేశారని అన్నారు. వారిని అరెస్ట్ చేయడం ఏమిటి? ఇదెక్కడి న్యాయం అని పోలీసు వారిని అడిగాము. అరెస్ట్ చేసి నాంపల్లికి తీసుకు వెళ్లాం అని వారు చెప్పితే, ఎమ్.ఎల్.ఎ. లు బాధపడి, ఇక్కడ రైతు సమస్యలు చర్చకు రాలేదు, వారి సమస్యలపై చర్చను సభలో చేపట్టమని రిప్రజంటేషన్ ఇద్దామని వస్తే, రైతు నాయకులను అరెస్ట్ చేయడం ఏమిటని మా ఎమ్.ఎల్.ఎ.లు అడిగితే, వారిని అరెస్ట్ చేశారు. ఎమ్.ఎల్.ఎ.లను ఎందుకు అరెస్ట్ చేశారని నేను అడిగితే, మమ్మల్ని అరెస్ట్ చేశారు. ఇదెక్కడి ప్రజాస్వామ్యమో నాకైతే అర్థం కావడం లేదు. గోషామహాల్ కి తరలించిన తరువాత వెళ్లిపోమ్యుని చెప్పినట్లు ముఖ్యమంత్రి గారు చెపుతున్నారు. అంటే ఒక వ్యక్తిని అరెస్ట్ చేయడం, వెళ్లి పొమ్మనటం వీటన్నిటికీ ఒక పద్ధతి ఉండదా ముఖ్యమంత్రి గారూ. మనం ప్రజాస్వామ్యంలో ఉన్నాం. 8 గంటలకు ఆఫీసర్స్ వచ్చి మీరు వెళ్లిపోవచ్చు సార్ అని చెప్పారు. అసలు ఎందుకు కేసులు పెట్టారు, ఏ కేసులు పెట్టారని అడిగితే పోలీసు అధికారులెవ్వరు మళ్ళీ కనిపించలేదు. రికార్డ్ గురించి చెపుతున్నాను. ఈ రోజు ఉదయం మేము అసెంబ్లీకి ఇక్కడ నుండి వెళ్లాలి, మేం వెళ్లవచ్చునా? లేక అసెంబ్లీకి మమ్మల్ని మీరు తీసుకువెళతారా అని నేను అడిగాం. మేం తీసుకుపోం, మీరు వెళ్లవచ్చని వారు అంటే, అప్పుడు మేం బయల్దేరి వచ్చాం. ఈ రోజు అధికారంలో ఎవరున్నారన్నది ముఖ్యం కాదు. సాంప్రదాయాలు ఏవైతే ఉన్నాయో, వాటిని ఫాలో కావడం ముఖ్యం. మాకేదో జరిగింది, మీరేదో ఆనందంగా ఉన్నారు. ఫర్వాలేదు. నేను దాని గురించేమీ మాట్లాడడం లేదు. మీ దగ్గర నుండి సంజాయిషీనో, సానుభూతిలో కూడా మేం ఎక్స్పెక్ట్ చేయడం లేదు. కానీ, జరిగిన సంఘటన గురించి చెప్పాలి కాబట్టి చెప్పాను.

అధ్యక్షా, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ చరిత్రలో ఎప్పుడూ జరగనటువంటి పెద్ద విపత్తు రైతాంగానికి వచ్చింది. ఇటీవల ఖరీఫ్ సీజన్లో ఐదు సార్లు వర్షాలు పడడం, 'జల్' తుఫాను రావడం, అది అవగానే, తుఫాను రావడం జరిగింది. రాష్ట్ర రైతాంగం చాలా డీలా పడిపోయి దిక్కుతోచని స్థితిలో ఉంది. ప్రతి ఒక్కరిలో అధైర్యం వచ్చింది. ఏ విధంగా బ్రతికి, మళ్ళీ వ్యవసాయం చేస్తాం అని. ఏ విధంగా కుటుంబాన్ని కాపాడుకోవాలో అర్థం కాని పరిస్థితిలో వారు ఉన్నారు. రాష్ట్రంలో ఉండే కౌలుదార్లు 70 నుండి 80 శాతానికి పెరిగారు. రైతులు కొంత మంది చదువుల కోసం బయటకు వస్తే, ఎస్.సి.లు, బి.సి.లు, ఎస్.టి.లు, భూముల్లేని పేదవారంతా కౌలుకు భూములను తీసుకొన్నారు. అందులో కూడా పది బస్తాల నుండి 20 బస్తాల వరకు కౌలు ఇవ్వడం, పది వేల నుండి 20వేల రూపాయలకు ఎకరాకు కౌలు ఇచ్చే పరిస్థితి వచ్చింది. ఈ రోజు ఎక్కువగా కౌలు రైతులు దెబ్బ తిన్న వారు ఉన్నారు. ఈ దెబ్బ తిన్న వారిలో ముఖ్యంగా ఎస్.సి.ఎస్.టి. మరియు బి.సి.లే ఎక్కువగా ఉన్నారు. రైతులు దిగాలుపడిపోయారు. ఆత్మస్థైర్యం కోల్పోయారు. వీరిని ఓదార్చి వీరిలో ఆత్మస్థైర్యాన్ని కల్పించి, తిరిగి వారు నిలదొక్కుకొనే విధంగా ప్రభుత్వం కార్యకలాపాలు చేయాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉంది. గతంలో ఎన్నడూ రాని కష్టం నేడు రైతులకు వచ్చింది. ప్రభుత్వం కూడా ఆ స్థాయిలో స్పందిస్తే తప్ప, రైతులకు న్యాయం

జరిగే పరిస్థితి లేదు. లేకపోతే వారు తిరిగి కోలుకొనే పరిస్థితి లేదు. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు రెండూ నేడు వీరిని ఆదుకోడానికి ముందుకు రావాలి.

ఉ.11.20

ఒక్క రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే కాకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా ముందుకొస్తే తప్ప ఈ సమస్య పరిష్కారం కాదు. ఆ విధంగా ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ సంవత్సరం అన్ని జిల్లాల్లో కూడా ఖరీఫ్ లో ఆరుసార్లు అధిక వర్షాలు కురిశాయి. అది కూడా గ్యాప్ లేకుండా వర్షాలు కురిశాయి. ఒకపక్కన జల్ తుఫాన్ వచ్చినప్పుడు తేది.01.06.2010 నుండి 30.09.2010 మధ్య కాలంలో రాష్ట్రంలో 2,71,587 హెక్టార్లలో పంట పూర్తిగా నష్టపోయింది. 05.12.2010 నుండి 08.12.2010 వరకు కురిసిన వర్షాల కారణంగా మరో ప్రక్క 4,75,764 హెక్టార్లలో పంట నష్టపోయింది అని మీ లెక్కలు చెబుతున్నాయి. ఇవి అసంపూర్తిగా వున్నాయి. టోటల్ గా రాష్ట్రంలో మొత్తం 60, 70 లక్షల ఎకరాల్లో పంటపొలాలు డ్యామేజ్ అయ్యాయి. ఆ విధంగా పంటలు పూర్తిగా దెబ్బతినే పరిస్థితి వచ్చింది. ఈ తుఫాన్లు, వరదలు మొదటిసారి 8 జిల్లాల్లో తరువాత 13 జిల్లాల్లో మళ్ళీ మొన్న ఒకటి రెండు జిల్లాల్లో అధిక వర్షాలతోబాటు, వరదలు కూడా వచ్చి రాష్ట్రంలోని మొత్తం 23 జిల్లాల్లో పూర్తిగా పంటలు నష్టపోయే పరిస్థితి వచ్చింది. అదేమాదిరిగా చనిపోయిన వారు కూడా మొదటిసారి 65 మంది, రెండవసారి 63 మంది, నిన్నా, మొన్న జరిగిన వాటిల్లో 15 నుంచి 19 మంది చనిపోవడం జరిగింది. ఈ రోజు శ్రీకాకుళం నుంచి ఆదిలాబాద్ వరకు అన్ని జిల్లాల్లో విపత్తు వచ్చి, పంటలన్నీ పూర్తిగా పాడైపోయే పరిస్థితి వచ్చింది. వరి, ప్రత్తి, వేరుశనగ, మిరప, చెరకు ఈ విధంగా ఏ పంటకు మినహాయింపు లేకుండా పూర్తిగా నష్టపోవడం జరిగింది. ఇంకోవక్క పంటలకు కొత్తరకం తెగుళ్లు వచ్చి పంటలు పూర్తిగా దెబ్బతిన్నాయి. ఈ విధంగా తెగుళ్లు రావడం గురించి ఆలోచిస్తే దానికి కారణం వ్యవసాయానికి సంబంధించి వ్యవసాయ విస్తరణ కార్యక్రమాలు లేకుండా పోవడం వల్లనే జరిగిందని చెప్పవచ్చు. ఈ విధంగా తెగుళ్లు వస్తే ఎదుర్కోవడానికి ప్రభుత్వం వద్ద తగిన కార్యక్రమాలు లేకుండా పోవడమే మరో కారణం. ఈ రోజు రైతుల సమస్యల గురించి అసెంబ్లీలో చర్చ వస్తుందని రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ప్రజలందరూ ఎంతో ఆతృతతో గమనిస్తున్నారు. ఈ రోజు నాలుగవ రోజున కనీసం ఆ చర్చ వస్తున్న సందర్భంగా తమ సమస్యలను పట్టించుకునే వాళ్లున్నారునే ఆశ రైతులలో కలిగే పరిస్థితి వస్తుంది. నేను మొన్న గుంటూరు జిల్లాకు వెళ్ళినప్పుడు తెలుసుకున్నదేమిటంటే అక్కడ పంట చేతికి వచ్చిన తరువాత వచ్చిన జల్ తుఫాన్ వల్ల రైతు చేతికి అందాల్సిన పంట పూర్తిగా మట్టిపాలైన పరిస్థితి వచ్చింది. గుంటూరు జిల్లాలో వరి, పరితోబాటు ప్రత్తి, మిరప, పొగాకు వంటి వాణిజ్యపంటలు ఎక్కువగా పండిస్తారు. జల్ తుఫాన్ వల్ల ఆ పంటలన్నీ పూర్తిగా పోయే పరిస్థితి వచ్చింది. ఆ జిల్లాలో మొత్తం 7 లక్షల యాభై వేల ఎకరాల్లో వరి పంట పూర్తిగా నాశనమైంది. తరువాత 4,50,000 ఎకరాల్లో ప్రత్తి పూర్తిగా దెబ్బతిన్నది. అదేవిధంగా రెండు లక్షల ఎకరాల్లో మిరప పంట మొత్తం పోయే పరిస్థితి వచ్చింది. ఆ జిల్లాలో మొత్తం అన్ని లెక్కవేస్తే 15 వందల నుండి 2 వేల కోట్ల రూపాయల పంట నష్టం జరిగిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. దానిని ఏ విధంగా ప్రభుత్వం భర్తీ చేస్తుందో ఆలోచించుకోవాల్సిన పరిస్థితి వుంది. అదేవిధంగా నల్గొండ జిల్లాలో చాలావరకు నాగార్జునసాగర్ ఎడమకాలువ క్రింద సాగయ్యే వరి, ప్రత్తి, మిరప మొదలైన పంటలన్నీ నాశనమైన భయంకరమైన పరిస్థితి వుంది. అదేవిధంగా వరంగల్ జిల్లాలో కూడా లక్షల ఎకరాల్లో వరి పంట దెబ్బతిన్నది. మరో ప్రక్క ప్రతి పంట పరిస్థితి కూడా చాలా దయనీయంగా ఉంది. కృష్ణా జిల్లాలో కూడా అంతకు ముందు వచ్చిన జల్ తుఫాను మరియు నిన్న మొన్న కురిసిన భారీ వర్షాల వల్ల మొత్తం జిల్లాలోని పంటలన్నీ దెబ్బతిన్నాయి. ఒకప్రక్క వరి ప్రత్తి, మొక్కజొన్న, శనగ, మిర్చి, పెసలు, మినుములు, ఏ ఒక్క పంట కూడా మిగిలే పరిస్థితి లేదు. అన్నీ పూర్తిగా దెబ్బతినిపోయాయి. ఈస్ట్ గోదావరి జిల్లాలో తరువాత పశ్చిమ

గోదావరి జిల్లా మరియు కృష్ణా మూడు జిల్లాల్లోనూ నేను పర్యటించాను. ఆ తరువాత గుంటూరు, నల్గొండ, ఖమ్మం, కృష్ణా జిల్లాలలో రైతుల పరిస్థితిని, పంటల పరిస్థితిని పరిశీలించడానికి వెళ్ళడం జరిగింది. ఆ తరువాత మరలా నల్గొండలో ఇంకొక ప్రాంతం నిన్ను చూడటం జరిగింది. చాలా భయంకరమైన పరిస్థితులు ఉన్నాయి. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో దగ్గర దగ్గర రెండు లక్షల ఎకరాలలో వరి, మొక్కజొన్న, మిరప, ప్రత్తి, పెసర, వేరు శనగ, మొదలైన పంటలన్నీ నాశనమైపోయి రైతులందరు చాలా బాధపడుతున్నారు. అక్కడ పొగాకు మరియు పసుపు పంటలు పూర్తిగా కుళ్ళిపోయాయి. అట్లాగే, ప్రత్తి, ఉల్లి వంటి పంటలకు ఎక్కువ మొత్తంలో పెట్టుబడి పెట్టి, రైతులు చాలా నష్టపోయిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. అలాగే, ఖమ్మం జిల్లాలో వరి వత్తి మొక్కజొన్న, పెసర, కంది, వేరుశనగ, శనగ పంటల పరిస్థితి చాలా భయంకరంగా ఉంది. ప్రకాశం జిల్లాలో అయితే పొగాకు పరిస్థితి చాలా ప్రమాదకరంగా ఉంది. డెల్టా ప్రాంతానికి సంబంధించి చాలా పెద్దఎత్తున పంట నష్టం జరిగింది. ఆఖరికి శ్రీకాకుళం, విజయనగరం జిల్లాల్లో కూడా పెద్దఎత్తున లక్షల ఎకరాలలో పంటలన్నీ మొత్తంగా దెబ్బతినే పరిస్థితి వచ్చింది. నెల్లూరు జిల్లాలో సాధారణంగా పంటలు ఆలస్యంగా వేస్తారు. అక్కడ వరి మళ్ళి పూర్తిగా దెబ్బతిన్నాయి. విశాఖపట్నం జిల్లాలో చెరకు పంట పెద్దఎత్తున దెబ్బతిన్నది. కర్నూలు, కడప, అనంతపురం జిల్లాల్లో వేరు శనగ పంట పరిస్థితి చాలా భయంకరంగా ఉంది. అనంతపురం జిల్లాలో అయితే, వేరు శనగ ప్రధానమైన పంట. గత ఆరు సంవత్సరాల కాలంలో వరుసగా అయిదు సంవత్సరాలపాటు అక్కడ వేరు శనగ పంట దెబ్బతినే పరిస్థితి ఏర్పడింది. అక్కడ జల్ తుఫాను కంటే ముందే వేరు శనగ పంటను భూమి నుండి పీకి వేసి తరువాత జల్ తుఫాను వచ్చిన కారణంగా ఆ వేరు శనగ పంట మొత్తం కుళ్ళిపోయింది. అక్కడ కనీసం 15 రోజుల ముందు వేరు శనగ పంట వేయడానికి అనువుగా రైతులకు విత్తనాలు సరఫరా చేసి ఉంటే రైతులకు కొంత పంటైనా దక్కి ఉండేది. ఇంకొక ప్రక్క తెగుళ్ళ కారణంగా జిల్లాలోని మొత్తం వేరు శనగ తెబ్బితిన్నది. ఈ విధంగా, రాష్ట్రంలోని ఏ జిల్లాలో కూడా రైతాంగం ఈ తుఫానులు, అధిక వర్షాల వల్ల తప్పించుకోలేకపోయారు. రైతులు తమ పంటల కోసం ఋణాలు తెచ్చుకోవడం, మూడు నాలుగు రూపాయల వడ్డీకి ప్రైవేటు సంస్థల అప్పులు తెచ్చుకోవడం జరిగింది. ఈరోజు వారి యొక్క పంటలు పూర్తిగా దెబ్బతినడం వల్ల, ఆ అప్పులను కట్టుకోలేక వారి పరిస్థితి చాలా దయనీయంగా మారుతోంది. అలాంటి పరిస్థితుల్లో ఒకే రోజున ఎనిమిది మంది కౌలు రైతులు ఆత్మహత్య చేసుకునే పరిస్థితికూడా ఏర్పడింది. ఈ విషయాలను మనం అర్థం చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈరోజు మనందరం వివిధ రాజకీయ పార్టీల తరపున ఇక్కడ ఉన్నాము. అసింబ్లీ వేదికగా ఆవదలోనున్న రైతులను ఆదుకొని, వారి అభివృద్ధికి ఉపయోగపడే విధంగా ప్రభుత్వం ఏ కార్యక్రమాలు చేపట్టలేకపోయింది. దానిని నేను బ్లీం చేయవలసిన అవసరం లేదు. ఈరోజు రాష్ట్రం మొత్తం మీద రైతులకు వర్షాలు, వరదలు ఒక్క ప్రక్క, పంటలకు వచ్చిన తెగుళ్ళు మరో ప్రక్క బాధిస్తున్నాయి. అలాంటి సమస్యలు రాజకీయ పరిణామాల వల్ల ఆగే పరిస్థితి లేదు. ఇక్కడ జరిగే రాజకీయ పరిణామాల వల్ల రాష్ట్రంలో రైతాంగం పూర్తిగా దెబ్బతినే పరిస్థితి వచ్చింది. వారిని పట్టించుకోలేకపోయారు. దీని వలన ప్రజాస్వామ్యంలో పార్లమెంటరీ వ్యవస్థ మీదనే నమ్మకం పోయే పరిస్థితి వస్తుంది. ఈరోజున రాష్ట్రంలో రైతుల పరిస్థితి చూస్తే ఎవరికైనా కళ్ళలో నీళ్ళొస్తాయి. చనిపోయిన వారి కుటుంబాలలోని వారి పిల్లల్ని చూసినప్పుడు ఎంతో బాధకలుగుతుంది. ఇది నేను కావాలని చెప్పడం లేదు. ఎవరైనా సరే ఒక మనిషికి హృదయం ఉంటే, వారికి మానవత్వం ఉంటే, ఇలాంటి పరిస్థితులు చూసినప్పుడు ఎవరైనా చలించకుండా ఉండలేరు. అంత భయంకరమైన పరిస్థితులు ఉన్నాయి. అక్కడికి వెళ్ళినప్పుడు వారు అడిగే ప్రశ్నలకు ఏమి సమాధానం చెప్పాలో అర్థంకాని పరిస్థితి. మమ్మల్ని ఏ విధంగా ఆదుకుంటారు? మేము ఏ విధంగా నిలబడాలి? మాకు ఒక ఎకరం పొలం కూడా లేదు. పంటలు వేయడానికి యాభై వేలు, లక్ష రూపాయల వరకు అప్పులు తెచ్చాం, పంటలన్నీ పూర్తిగా నాశనమైన పరిస్థితిలో ఆ అప్పులేవిధంగా తీర్చాలి అని వాళ్ళు మనల్ని ప్రశ్నిస్తుంటే వాళ్ళకు చెప్పడానికి మనదగ్గర సమాధానం లేని

పరిస్థితి. ఈరోజున మనకు వచ్చిన ఒక క్రొత్త డెవెలప్‌మెంట్ గురించి గుర్తు చేసుకోవాల్సిన అవసరముంది. ఒకప్పుడు భూములన్నీ గ్రామాల్లో బ్రాహ్మణుల దగ్గర వుండేవి. ఆ బ్రాహ్మణుల నుంచి అగ్రవర్ణాల వారైన రెడ్లు, కమ్మలు, కాపులు భూములను తీసుకుని కౌలుకు చేసేవారు. ఆ అగ్రవర్ణాల వారు చదువుల కోసమని పట్టణాలకు వెళ్ళితే ఎవరైతే ఆ భూముల్లో కూలీపని చేసే వారున్నారో, ఎవరికైతే ఒక ఎకరా భూమి కూడా లేదో, వాళ్ళు ఐదెకరాలు, పదికరాల చొప్పున ఆ భూముల్ని ఒక ఎంటర్ప్రైజింగ్‌గా, ధైర్యంగా కౌలుకు తీసుకోవడానికి ముందుకొచ్చారు. వాళ్ళు అప్పు చేసి కౌలు తీసుకుని, పెట్టుబడి పెట్టి ఇరవై, ముప్పై వేల రూపాయలైనా మిగులుతాయనే ఆశతో ఆ డబ్బుతో హాయిగా బ్రతకవచ్చనే ధీమా, ధైర్యంతో ఒక ఎంటర్ప్రైజింగ్‌గా వెళ్ళాలనే విధంగా ఒక క్రొత్త వెంచర్ చేసే పరిస్థితి వచ్చింది. ఇవాళ అలాంటి వ్యవసాయ కూలీలు గానీ, రైతు కూలీలు గానీ అధిక వర్షాల వల్ల పంటలు పూర్తిగా దెబ్బతిని పదేళ్ళ వెనక్కి వెళ్ళిపోయిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. అప్పుల వాళ్ళకు సమాధానాలు చెప్పలేక తప్పించుకుని పొలాల వైపు చూస్తున్నప్పుడు వాళ్ళకు గుండె ఆగి పోయే పరిస్థితి వస్తోంది. ఆ బాధను తట్టుకోలేక కొంతమంది ఆత్మహత్యలు చేసుకునే దారుణపరిస్థితి వచ్చింది. నేను ఊరికె మాటలు చెప్పడం లేదు. నేను మొత్తం పదిహేను జిల్లాలు తిరిగాను. నేను అదే పని మీద వెళ్ళాను. వాళ్ళను పరామర్శించాను. వాళ్ళల్లో ఎవరి కళ్ళకీ నిద్ర లేదు. పూర్తిగా దీనాపస్తలో వున్నారు. వాళ్ళు రాత్రులు కూడా నిద్రపోయే పరిస్థితి లేక ఏడుస్తున్నారు. ఆడవాళ్ళ పరిస్థితైతే మరి దారుణంగా వుంది. వాళ్ళను ఓదార్చాలన్నా మనకు శక్తి చాలని పరిస్థితి వస్తోంది. వాళ్ళ పరిస్థితి చాలా బాధాకరంగా వుంది.

ఉ.11.30

చాలా బాధాకరంగా ఉంది. ఆ పరిస్థితుల్లో మిమ్ములను కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం ఈరోజు దీన్ని సీరియస్‌గా తీసుకోవాలి, మానవత్వంతో తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈరోజు మనమందరమూ కూడా మాట్లాడుకుంటున్నాం . ఇటీవల కాలంలో ఆర్థిక సంస్కరణలు వచ్చాయి. భారతదేశంలోనే ప్రాధాన్యతలు మారాలి. సంపద అన్నది కొంతమంది దగ్గర ఉండడం కాదు. పేదలకు, రైతులకు న్యాయం జరగాలి. కష్టాలు వచ్చినప్పుడు వారిని ఆదుకునే ఆర్థిక వ్యవస్థ, వారిని ఆదుకునే ప్రభుత్వ పాలసీలు రావాలనే ఉద్దేశంతో ఈ విషయాలన్నింటినీ నేను మీదృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను.

(ఈ దశలో ... ముఖ్యమంత్రి, వ్యవసాయ శాఖామంత్రి సభలో లేరని తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు శ్రీ మోత్కుపల్లి సర్పింహులు అన్నారు.)

అధ్యక్షా, మా వాళ్ళు అడుగుతున్నారు. సీయం గారు, అగ్రికల్చర్ మినిష్టర్‌గారు, మినిష్టర్స్‌లో సగం మంది సభలో లేరని అడుగుతున్నారు. నేను అది కూడా పట్టించుకోవడం లేదు. నేను వారి కోసం insist చేయడం లేదు. ఒక బాధైతే ఉంది, ఒక ఆవేదనైతే ఉంది. ఇంతకు ముందు రోజయ్యగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నారు. జల్ తుఫాన్ వచ్చింది.

(సభలో ముఖ్యమంత్రి, మంత్రుల్లో సగంమంది లేరని తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు శ్రీ మోత్కుపల్లి సర్పింహులు మరియు శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు అన్నారు.)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: సజావుగా జరుగుతున్న డిబేట్ను why are you unnecessarily deviating? Minister for Revenue, Relief & Rehabilitation is there. ఇక్కడే కూర్చుంటున్నారు కదా.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబు నాయుడు: అధ్యక్షా, నేను ఏమీ చెప్పానంటే .. చరిత్రలో ఎక్కడా కూడా రాసటువంటి విపత్తు వచ్చింది. రైతాంగం బాగా ఇబ్బందుల్లో ఉన్నారు . ఇక్కడ చూస్తే రాజకీయ డెవలప్ మెంట్స్ ఎలా ఉన్నాయో మనందరికీ తెలుసు, బయట కూడా తెలుసు ...

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

MR. DEPUTY SPEAKER: Please, do not interrupt the Member.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబు నాయుడు: ఈ రోజు మీరు చూస్తే, జల్ తుఫాను వచ్చింది. ఆ రోజు మేమందరమూ వెళ్లాం, తిరిగాం . అప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగా రోశయ్యగారున్నారు. నేను వారిని విమర్శించాను. మీరు విమానంలో వచ్చారు, విమానంలో వెళ్లిపోతున్నారు, మీకేమీ తెలుస్తుందన్నాను.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

వీళ్లంతా కొత్తగా వచ్చి ..... సరే వారికి నోరుంది, వాళ్లు మాట్లాడవచ్చు. నెంబర్ ఉంది, శక్తి ఉంది, మాట్లాడవచ్చు, నేను కాదనను. నేను ఏమన్నానంటే - ఎప్పుడూ కూడా ముఖ్యమంత్రిగారికి గానీ, గవర్నమెంటుకు గానీ ఒక **stability** ఉంటే, ఒక **determination** ఉంటే తప్ప ఇలాంటి విపత్తులను ఎదుర్కోలేరు. ఆ విషయమే చెబుతున్నాను. ఆరోజు నేను రోశయ్యగారిని విమర్శించాను, ఎందుకు విమర్శించాను? నాకు ఆయన మీద వ్యక్తిగతంగా కోపం లేదు. కానీ ఆయన తిరగలేదు, తిరగకపోతే న్యాయం ఎలా జరుగుతుందని విమర్శించాను. ఈరోజు ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చారు. మళ్ళీ 5,6,7,8 తేదీలలో పెద్ద ఎత్తున వర్షాలు వచ్చాయి. మేమందరమూ చెప్పిన ఇన్ఫర్మేషన్ వారికి వస్తే .. రికార్డులు చూడడం కాదు, ఫీల్డ్ లో నుంచి వచ్చిన ఇన్ఫర్మేషన్ వేరే. నేను కూడా 9 సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నాను కాబట్టి నాకు కూడా ఐడియా ఉంది.

(ఈ దశలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి సభలోకి వచ్చారు.)

వరదలు వచ్చినప్పుడు లేదా విపత్తు వచ్చినప్పుడు, ఈ విధంగా **natural calamity** వచ్చినప్పుడు, ఎవరైతే **victims**, బాధితులున్నారో వారికి మనం చాలా తక్కువ ఇస్తున్నాం . ఈరోజు 20 కేజీల బియ్యం ఇస్తున్నాం . 20 కేజీల బియ్యం ఏమూలకు సరిపోతుంది? ఎక్కడా సరిపోయే పరిస్థితి లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన **calamity guidelines** లో చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు, 50 కేజీల వరకు ఇవ్వమని చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు.

(ఈ దశలో మీ టైములో ఎంత ఇచ్చారు? అని శ్రీ కె. పార్థసారథి, గౌ. సెకండరీ విద్యాశాఖామంత్రి అడిగారు.)

ఈస్ట్ గోదావరి జిల్లాకు వెళ్లవయ్యా, చెబుతారు. కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలకు వెళ్లండి, ఆరోజు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం తరపున ఏమీ చేశామో తెలుస్తుంది. మీకు ధైర్యం ఉంటే రండి, అక్కడికి వెళ్లి మాట్లాడదాం . ప్రజలే

మీకు సమాధానం చెబుతారు. చేతులు తిప్పడం కాదు, నీ కథ చూస్తారు, రండి పోదాం . హౌస్ ఎడ్జర్స్ చేసుకుని పోదాం, తేల్చుకుండా పోయి. • ★★కడుపు కాలిపోతుంది నిన్ను చూస్తే . భక్తి కాదు కావాలింది, మనిషంటే కొంచెమైనా మానవత్వం ఉండాలి మీకు . మానవత్వం లేకుండా మాట్లాడుతున్నారు మీరు. ఇది నాన్-సీరియస్ ఇన్ఫ్యానా? నేను ఏమి చెప్పానండీ? వారు రన్నింగ్ కామెంట్లీ చేస్తారా? ఏమిటండీ ఇదీ? ఇంకా నేను రాజకీయాలు మాట్లాడలేదు, ఆవేదనతో మాట్లాడుతున్నాను . బాధతో మాట్లాడుతున్నాను, నేను రాజకీయాలు మాట్లాడడం లేదు, నేను రాజకీయాలు మాట్లాడితే వీళ్లను చీల్చి చెండాడే అవకాశం ఉంది. I am not talking politics. హృదయం లేకుండా మాట్లాడుతున్నారు వీళ్లు, ★★.....

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుంచి తీవ్ర అభ్యంతరం)

శ్రీ డి. శ్రీధర్బాబు: అధ్యక్షా, చాలా అనుభవజ్ఞులైన నాయకులు చంద్రబాబు నాయుడుగారు. ప్రత్యేకంగా తొమ్మిది సంవత్సరాలపాటు ముఖ్యమంత్రిగా మన రాష్ట్రానికి సేవలు అందించిన వారు. విషతు వచ్చినపుడు ఏవిధంగా ప్రభుత్వం స్పందిస్తుందో వారికి తెలియంది కాదు. ఈరోజు వారు మంచి సలహాలు, సూచనలు ఇస్తే తప్పకుండా వాటిని తీసుకోవాలనే ఒక గొప్ప హృదయంతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉంది. రైతులనుద్దేశించి చేస్తున్న కార్యక్రమంలో వారిని కూడా కోరుతున్నాం . నర్సింహులు గారికి చెబుతున్నాను, మేము కూడా అపోజిషన్లో కూర్చుని చూశాం, చూడనిది కాదు. ఈరోజు గౌరవ చంద్రబాబు నాయుడుగారిని, Leader of Opposition ను కోరుతున్నాను. • ★★ భక్తి ఉండాలి, ★★ ... ఈ భాష ఉపయోగించవచ్చా అధ్యక్షా? I would like to request .... మనకు చర్చ సరైన దారిలో పోవాలంటే, ఈ రైతులకు న్యాయం చేయాలని మీరనుకుంటే, ఖచ్చితంగా చర్చను ముందుకు కొనసాగించాలంటే... he has to withdraw the words which he has consciously or unconsciously used against the Hon'ble Member.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: ముద్దుకృష్ణను నాయుడుగారూ, మీరు కూడా కోఆపరేట్ చేయాలి. డిబేట్ చక్కగా జరుగుతున్నప్పుడు మధ్యలో ఎందుకు అలా ....?

ఉ.11.40

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు: నేను ఎవరినీ బాధపెట్టాలని, కించపరచాలని కాని మాట్లాడలేదు. కాని వారి ప్రవర్తనే బాగా లేదు. నాయొక్క బాధ, ఆవేదన ఎంత కంట్రోల్ చేసుకోవాలన్నా వారు మాట్లాడే విధానం బాగాలేదు. నేను మాట్లాడేటప్పుడు వాళ్లు కావాలని రియాక్ట్ అయినప్పుడు తప్ప నేను ఎక్కడా రియాక్ట్ కావడం లేదు. మీద్వారా, సభ ద్వారా ప్రజల దృష్టికి తీసుకువెళ్లాలని ఆలోచిస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారికి, మంత్రులకు నేను చెప్పే విషయాలు , వారు నిర్ణయాలు తీసుకునేటప్పుడు కొంతవరకైనా ఉపయోగపడతాయని వారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. అప్పుడు ఏమి ఇచ్చారని అన్నారు. అప్పుడు రూ.40వేల కోట్ల బడ్జెట్ ఉంటే ఇప్పుడు రూ.1కోటి 30 లక్షల బడ్జెట్ పెంచుకున్నాము. బడ్జెట్ పెరిగింది. ఆ

• Expunged as ordered by the Chair
• Expunged as ordered by the Chair

రోజుకి, ఈ రోజుకి ప్రభుత్వ ఆదాయాలు విపరీతంగా పెరిగాయి. ప్రభుత్వ ఆదాయాల గురించి దేశమంతా చర్చనీయాంశం అవుతుంది. ఖర్చులు పెరిగిన తరువాత రైతుకు సరైన ఆదాయం రావడం లేదు. రైతులు చాలా ఇబ్బందులలో ఉన్నారు. వారిని ఆదుకోవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉందని తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్.కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి: సభ్యులను, మంత్రులను గౌరవించడం నేర్చుకోవాలంటే మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడితే ఎలా? ఇలా అయితే హౌస్ నడవడం కష్టం. I request you to kindly withdraw your words. ఆరుసార్లు ఎమ్ఎల్ఎగా ఎన్నికయ్యారు. ముఖ్యమంత్రిగా పని చేశారు. అసోజిషన్ నాయకుడిగా ఉన్నారు. మనం ఒకరిని ఒకరు గౌరవించుకోకపోతే వేరేవాళ్లు మనల్ని ఎలా గౌరవిస్తారు? మంత్రులను, సభ్యులను ఇష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడడం వద్దతి కాదు. I request you to kindly withdraw your words.

(కాంగ్రెస్ సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు: ప్రజాస్వామ్యం గొప్పతనం అది అధ్యక్షా. వారు, ఈ రోజుకి ముఖ్యమంత్రిగా ప్రమాణస్వీకారం చేసి 15 రోజులు అయింది. నేను తొమ్మిది సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నాను. ఇప్పుడు మీదగ్గర నేర్చుకునే పరిస్థితి వచ్చిందంటే అది ప్రజాస్వామ్యం యొక్క గొప్పతనం . అధికారం శాశ్వతం అనుకునే ఏవ్వకీ పదవిలో నిలవడు. ఆ విషయం గుర్తు పెట్టుకోవాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు లేచి నాకు సాంప్రదాయాలు నేర్పుతున్నారు. సభలో ఏ విధంగా ప్రవర్తించాలో చెప్పే పరిస్థితి వస్తే ఏమి చెప్పాలి అధ్యక్షా?

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్.కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి: సాంప్రదాయాలు తెలియని వాళ్లకు చెబుతామండీ. ఏమి చేయాలి? సాంప్రదాయాలు తెలియని వాళ్లకు చెప్పాలి. మీరు సీనియర్ సభ్యులై ఉండి ఒకరిని ఒకరు గౌరవించుకునే విధంగా మాట్లాడితే సరి . మీరు కించపరిచే విధంగా మాట్లాడితే నేను కూడా మీ కంటే ఎక్కువగా మాట్లాడగలుగుతాను. నేను కూడా నాలుగవసారి శాసన సభ్యునిగా ఎన్నికయ్యాను. ఒక సభ్యుని గౌరవించే విధంగా సంబోధిస్తే మాకేమి అభ్యంతరం లేదు. మంత్రులను పట్టుకొని, ఒక అయ్యప్ప మాలలో ఉన్న స్వామితో అలా మాట్లాడితే ఎలా? వి కెనాల్ టేక్. తెలియని వాళ్లు నేర్చుకుంటే మంచిది. I request you to kindly withdraw your words.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు: అధ్యక్షా, ★★I am abiding by it. సబ్జెక్ట్ మాట్లాడుతున్నాను. గౌరవ మంత్రులు కావాలని ఎక్కి_చేసే పరిస్థితి వస్తే , దేవుని మాల వేసుకున్నారని, దీక్షలో ఉన్నారని అలా మాట్లాడవద్దని చెప్పాను తప్ప ఇంకొకటి కాదు. రికార్డు చూసి అన్సార్లమెంటరీ ఉంటే ఎక్స్పంజ్ చేయండి.

• Expunged as ordered by the Chair

MR.DEPUTY SPEAKER: All I can advice the Members is that హాస్ డిగ్నిటీ పెంచే విధంగా మాట్లాడాలి. Let us not get into personal opinions or personal observations about any Member. ముఖ్యమంత్రిగారిని, మంత్రులను కించపరిచే విధంగా మాట్లాడితే గౌరవం ఎలా పెరుగుతుంది చెప్పండి. This is not appropriate.

శ్రీ ధర్మాస ప్రసాదరావు: గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు మంచి సలహాలు ఇస్తారనుకుంటే , ఎందుకంత ఆవేశమో నాకు అర్థం కావడం లేదు. సహజంగా ప్రతిపక్ష నాయకులు మాట్లాడుతూ .....

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు: వాట్ కెపాసిటీ?.....

(ఈ దశలో టిడిపి సభ్యులు పోడియం వద్దకు వచ్చి సభకు అంతరాయం కలిగించసాగారు.)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: రైతుల గురించి మాట్లాడడానికి మీకు ఇంట్రస్ట్ లేదా? He is a senior Minister. కొంతమంది అభిప్రాయం చెబుతున్నప్పుడు వారి అభిప్రాయం కూడా వినాలి కదా. Why are you getting agitated? I will give you an opportunity.

(INTERRUPTIONS)

Let us continue the debate. I request the Members to please resume their seats. Leave it at that. This is more important. Let us focus on this.

(ఈ దశలో టిడిపి సభ్యులు పోడియం వద్ద నుండి తమ తమ సీట్లకు వెళ్లి కూర్చున్నారు.)

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు: సబ్జెక్ట్ పస్తున్నాను. ఎవరినీ విమర్శించాలనే ఆలోచన నాకు లేదు. వీలైనంత వరకు ముఖ్యమంత్రి గారిని, ప్రభుత్వాన్ని కన్విన్స్ చేయడానికి , రాష్ట్ర రైతాంగానికి న్యాయం చేసే విధంగా నేను సచ్చ చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను.

(శ్రీ ఆనం వివేకానందరెడ్డి నుండి అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు: ఈ క్లిష్ట పరిస్థితులలో .....

(అంతరాయం)

శ్రీ ఆనం వివేకానందరెడ్డి (వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి): విత్ డ్రా దోజ్ వర్డ్స్.....

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్: స్పీజి సిట్ డౌన్.

ఉ.11.50

శ్రీ ఆనం వివేకానంద రెడ్డి (మైక్ లేకుండా): కనీసం వారికి మాట్లాడే అవకాశం ఇవ్వకుండా అందరూ వచ్చి స్పీకర్ మీద వడుతున్నారు.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులచే అంతరాయం)

MR. DEPUTY SPEAKER: I am advising all the Members. Please do not get personal in your remarks. At the same time, it is the duty of every Member to respect the colleague Member. Once we have the dignity of the House, then we all can function in a very effective manner. దయచేసి అందరూ సహకరించండి. ఈ ఇంపార్డెంట్ సబ్జెక్ట్ పైన ప్రధానంగా దృష్టి సారినై రైతులకు న్యాయం చెసిన వారమవుతాము. Please don't deviate from the subject. I request all the Hon'ble Members not to get personal in any manner whatsoever.

శ్రీ ధర్మాన ప్రసాదరావు : నాకు ఆపర్చ్యునిటీ ఇవ్వండి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు : అధ్యక్షా .....

MR. DEPUTY SPEAKER: One minute. Please sit down. Let Dharmana Prasada Rao garu speak. Then I will come back to you.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు : అధ్యక్షా .....

మిస్టర్ స్పీకర్ : కూర్చోండి. నేను మీకు అవకాశం ఇస్తాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు : అధ్యక్షా, ఇంపార్డెంట్ సబ్జెక్ట్ డిస్కషన్ కి వచ్చినప్పుడు **disturb** చేయడం కరెక్ట్ కాదు. ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు, నేను కూర్చున్నాను. నేను చెప్పేది వినమనండి, రాసుకోమనండి. ఒక మాట చెప్పాను. నేను ఏమైనా తప్పు మాట్లాడితే మీరు ఎక్స్ పంజ్ చేయండి. లేకపోతే తప్పు చేసాను అని చెప్పండి దానికి నేను క్షమాపణ చెబుతాను అని అన్నాను. దానికంటే ఏమీ కావాలి? అసెంబ్లీని ఒక వద్దటి ప్రకారం నడవము అంటే ఎట్లా? మాకు అధికారం ఉంది, మా ఇష్ట ప్రకారం నడుపుతాము అంటే కరెక్ట్ కాదు. మేజర్ ఇష్యూ ఉంది. నన్ను చెప్పనివ్వండి తరువాత ఆయనకి అవకాశం ఇవ్వండి. ఇప్పుడు కాదు అధ్యక్షా.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : ఒక్క నిమిషం.

SRI N. CHANDRABABU NAIDU: No. I am not yielding.

MR. DEPUTY SPEAKER: This is not correct.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు : ముఖ్యమంత్రి గారు, గవర్నమెంట్, మీరూ కలిసి సబ్జెక్ట్ని డీవియేట్ చేస్తున్నారు. ఇది మంచి పద్ధతి కాదు. దయచేసి నేను రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను.

MR. DEPUTY SPEAKER: This is not fair.

SRI N. CHANDRABABU NAIDU: No, I am not yielding.

MR. DEPUTY SPEAKER: You cannot cast aspersions on the Chair like that. Please do not cast aspersions on the Chair. It is not correct.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు : మీరు డీవియేట్ చేస్తున్నారు. ఒకటి గుర్తుపెట్టుకోండి. స్పీకర్ గారిని స్పీకర్ అని ముఖ్యమంత్రి గారు అన్నారు. మేము మిమ్మల్ని గౌరవిస్తున్నాము. ఆ ఛైర్లో కూర్చున్న వారిని అందరూ గౌరవించాలి. అది సభాసాంప్రదాయం.

(ఈ సందర్భంగా ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడడానికి లేచి నిలబడ్డారు)

I am not yielding.

MR. DEPUTY SPEAKER: He is the leader of the House. ఒక్కసారి మీరు కూర్చోండి. I will give it to the Leader of the House and then I will come back to you.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి : స్పీకర్ సార్, నేను స్పీకర్ గా పనిచేసి స్పీకర్ గారిని గౌరవించడం లేదని అంటే హాస్యాస్పదంగా ఉంది. ఆయన కలగంటున్నారేమో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఎవరు స్పీకర్ ఛైర్లో కూర్చున్నా స్పీకర్ సార్, అధ్యక్షా అని ఖచ్చితంగా పిలుస్తాము. ఇది సాంప్రదాయం. ఎవరు ఛైర్లో ఉన్నా వారిచ్చిన రూలింగ్ని అందరూ పాటించాలి. నేను రూల్స్ తెలిసిన వాడిని, సాంప్రదాయాలను గౌరవించే వాడిని. సాంప్రదాయాలను ఎట్లాపడితే అట్లా ఇష్టం వచ్చినట్లు మలచుకునే వాడిని కాను. స్పీకర్ సార్, it is not fair. సీనియర్ మంత్రి గారు he wanted to make a point. What was the objection అని. So, give him a minute and let him start. మాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. He has said that, రికార్డ్స్ చూసిన తరువాత తీయమని చెప్పారు. That's fine. రికార్డ్ చూసిన తరువాత మీరు ఎక్స్ పంజ్ చేయవలసి ఉంటే చేయండి. సీనియర్ మంత్రి గారికి give him a minute and let him start. మాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ ధర్మాన ప్రసాద రావు : నేను ఏమీ గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులను తప్పుబట్టడం లేదు.

MR. DEPUTY SPEAKER: He is quoting a rule.

శ్రీ ధర్మాన ప్రసాద రావు : అధ్యక్షా, వారు సూచనలు చేస్తున్నారు. ప్రతిపక్ష నాయకులు రాష్ట్రమంతా తిరిగి వచ్చారు. మా దృష్టికి రాని అంశాలను చెబుతారని ఉత్సాహంతో ఉన్నాము. మేము కూర్చోని వింటున్నాము. క్యాబినెట్లో ఉండే కొలీగ్ నుండించాడు.

(ఈ దశలో "అవసరమా" అంటూ తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల నుండి కామెంట్స్)

తప్పకుండా అవసరం. వారు విషయాలను చెప్పడం వక్కన బెట్టి కొన్ని తీవ్రమైన ఆరోపణలు చేశారు. ఇప్పుడే స్పీకర్ గారిని ఉద్దేశించి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు మీరూ అని సంబోధించడం లేదని చెప్పారు. అది సంస్కారంగా ఉండడం లేదని భావించారు. అలాగే ముఖ్యమంత్రి గారు వివరణ ఇచ్చారు. వారు ఇప్పుడు ఏమన్నారు, ఒక సభ్యునిపై ఎంత తీవ్రమైన పదాలు ఉపయోగించారంటే, మానవత్వం లేదన్నారు, బట్టలు వేసుకుంటే సరిపోదని అన్నారు. మీరు ఆపర్యూనిటీ ఇవ్వాలి. న్యాయంగా మన రూల్స్ ప్రకారం అయితే, పర్సనల్ గా ఒక వ్యక్తి పట్ల ఒక అభిప్రాయాన్ని సభ్యులు సభలో వ్యక్తం చేస్తే రూల్ 319 క్రింద చూడండి. ఆ విధంగా చూస్తే తప్పకుండా ఆపర్యూనిటీ ఇవ్వవలసి వస్తుంది. ఆయన ఏమి అనలేదు. నిన్నటి నుండి, మొన్నటి నుండి చూస్తున్నాము. ఆయన చెప్పినటువంటి మాట వింటే మళ్ళీ బాధపడాలి. ఆయనకు మైక్ కూడా ఇవ్వలేదు. వారు ఎందుకు అంత తీవ్రంగా రియాక్ట్ అయ్యారో నాకు అర్థం కాలేదు. ఎందుకు అంత ఆవేశ పడిపోతున్నారు? ఆయన ఏమన్నారు? మీరు సటిస్తున్నారు, మీరు అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఏ ఒక్కటి పట్టించుకోలేదు, రైతుల మొహం చూడలేదు, ఇప్పుడు మీరు సభలో ఓవర్ యాక్షన్ చేస్తున్నారు, నిన్న పోలీస్ స్టేషన్ లో పడుకున్నారు, చేయవలసిన రోజు వచ్చినప్పుడు రైతులకు ఏమీ చేయకుండా, చేయలేనప్పుడు ఓవర్ రియాక్ట్ అయి సటిస్తున్నారు, ఇదేమి ప్రయోజనం, ప్రజలు ఎట్లా నమ్ముతారు అని అన్నారు.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులచే అంతరాయం)

వారికి మైక్ ఇస్తే ఆయనను కామెంట్ చేస్తారు. మీరు అంగీకరిస్తున్నారు. ఆరోపణలు చేశారు అన్నది రికార్డ్ అయ్యింది. తొలగించమని అడుగుతున్నారు. తొలగించమని అడిగే దానికంటే విత్ డ్రా చేసుకుంటున్నానని చెప్పండి. అపోజిషన్ లీడర్ గా మీకు గౌరవం పెరుగుతుంది. సభా నాయకులకు ఎంత విలువ ఉందో వారికి కూడా అంతే విలువ ఉంది. సభ్యులని ఉద్దేశించి మాట్లాడుతున్నప్పుడు ఆ విధంగా మాట్లాడడం కరెక్ట్ కాదు.

(ఈ సందర్భంగా తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు పోడియం వద్దకు వచ్చారు)

MR. DEPUTY SPEAKER: He has quoted Rule 319 of the Rules.

(అంతరాయం)

I have not responded. ఏమిటండి? పోడియం దగ్గరకు వచ్చి మీరు ఇట్లా చేస్తే ఎట్లా? Please go back. The Leader of the Opposition is being given the mike. Now, please go back.

(అంతరాయం)

You don't want the House to run. Try to understand.

(తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన శాసనసభ్యులు తమ తమ స్థానాలకు వెళ్లి కూర్చున్నారు)

SRI RAVULA CHANDRASEKHARA REDDY: I am on a Point of Order.

MR DEPUTY SPEAKER: Let us leave it at that. We will continue with Chandrababu Naidu Garu.

(INTERRUPTIONS)

Let us close the issue. As Chandrababu Naidu Garu has said, I will examine the records and anything found objectionable, it will be expunged.

SRI P. KESHAV (Uravakonda): He should also apologize for what all he said.

మ.12.00

(INTERRUPTIONS)

SRI P.KESHAV: Let the Minister have that decency. He should apologize for what he said.

MR.DEPUTY SPEAKER: If there is anything objectionable, it will be deleted.

(INTERRUPTIONS)

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు: అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలోని మొత్తం వ్యవస్థలో ఉండే లోపాలు, అదే మాదిరిగా వాటిపైన మనం తగిన శ్రద్ధ చూపించకుండా ఉన్నందువలన చాలా నష్టం వచ్చింది. ఉదాహరణకు ఇన్సూరెన్స్ గురించి ఎందుకు చెబుతున్నానంటే, ఈ రోజు రైతుల కష్టాలు పలు విధాలుగా ఉన్నాయి. వారు మాట్లాడిన మాటలపై మీరు చెప్పారని నేను స్పందించడంలేదు. నేను వీలైనంతవరకు కాంట్రవర్సీ లేకుండా సబ్జెక్ట్ మీద ఫోకస్ చేస్తున్నాను. కాంట్రవర్సీ చేసుకోవాలన్నా, తిట్టుకోవాలనుకుంటే బయట తిట్టుకోవచ్చు. ఆ విషయాలు ప్రజలు తరవాత నిర్ణయిస్తారు. నేను సబ్జెక్ట్ మీద కాన్సెన్ట్రిట్ చేస్తున్నాను. ఈ రోజు రాష్ట్రంలో ఉన్న పరిస్థితి ఏమిటంటే, రాష్ట్రంలోని పంటలన్నీ కోశారు. పంటలు కోసిన తరవాత వాటికి పంటల బీమా వర్తించదు. కోసిన పంటలకు బీమా పరిహారం వచ్చే పరిస్థితి లేదు. అదే మాదిరిగా హార్వెస్టింగ్ మీద ఉన్న పంటకు, ఎండబెట్టుకుంటూ పొలంలోనే ఉన్న పంటకు కూడా ఇన్సూరెన్స్ రాదు. ఇంకొక పక్క రాష్ట్రంలో చాలా వరకు పంటల కోతలు పూర్తయిన తరవాత వర్షాలు పడ్డాయి. దానితో పంటలు పొలంలోనే కుళ్లిపోయాయి. ఇంకొకవైపు పొలంలోనే ఉన్న ధాన్యం తడిసి మొలకలు వచ్చాయి. దీనివలన కూడా రైతులకు పంటల బీమా వచ్చే పరిస్థితి లేదు. ధాన్యం అంతా తడిసి పొలంలోనే ఉంది. పూర్తిగా తడిసిపోయి మొలకలు కూడా వచ్చాయి. దానికి కూడా బీమా రాదు. బీమాలో ట్రెషోల్డ్ అనే క్లాజ్ పెట్టారు. అందులో కొన్ని పంటలకు మూడు సంవత్సరాలు, మరికొన్ని పంటలకు అయిదు సంవత్సరాల పంట దిగుబడి తీసుకొని సరాసరి చేసి, అంతకన్నా తక్కువ దిగుబడి వస్తేనే బీమా వర్తిస్తుందనే నిబంధన పెట్టారు. అనంతపురం జిల్లాలో గత ఆరు సంవత్సరాలుగా కరవు ఉంది. పంట పూర్తిగా రాలేదు. అయిదు సంవత్సరాల సగటు తీసుకొని దానికంటే తక్కువ దిగుబడి వస్తేనే బీమా వస్తుందనే నిబంధన పెట్టారు. దీనివలన అక్కడ ఎవరికీ బీమా పరిహారం వచ్చే పరిస్థితి లేదు. గ్రామాన్ని ఒక యూనిట్గా తీసుకొంటున్నాం అని చెబుతున్నారు కానీ జిల్లాలో ఒక్కొక్క పంట మాత్రమే పెట్టారు. అది కూడా ఒక గ్రామాన్ని యూనిట్గా తీసుకోకుండా, నాలుగైదు గ్రామాలు కలిపి పెట్టారు. దానివలన అన్ని పంటలు పోతే తప్ప ఆ గ్రామానికి పరిహారం వచ్చే పరిస్థితి లేదు.

వరి, గోధుమలకు మూడు సంవత్సరాలు, వేరుశనగకు 5 సంవత్సరాల సగటు దిగుబడి పెట్టారు. దీనివలన చాలామంది రైతులు నష్టపోయే పరిస్థితి వచ్చింది. బీమా ప్రీమియంగా వరికి 2.5 శాతం, చెరకుకు 3.5 శాతం, వేరుశనగకు 3.5 శాతం, పత్తికి 4.5 శాతం, వర్షాధార పత్తికి 7 శాతం చొప్పున కట్టించుకుంటున్నారు. దీనివలన రైతులందరూ బీమా ప్రీమియం కడుతున్నారు కానీ బీమా పరిహారం కొద్ది మందికి మాత్రమే వస్తుంది. రైతులందరికీ బీమా రావడంలేదు. ప్రభుత్వం ఇచ్చే పది శాతం సబ్సిడీ కాక రైతులు 90 శాతం భరించవలసి వస్తుంది. బ్యాంకులనుంచి రుణం తీసుకున్న రైతులకు బీమా వర్తిస్తుంది తప్ప

ప్రైవేట్ వడ్డీ వ్యాపారులనుంచి రుణం తీసుకున్న వారికి ఆప్షన్ పెట్టలేదు. ఈ విధంగా చూస్తే ఈ సంవత్సరం జరిగిన నష్టానికి రెండు, మూడు సంవత్సరాల తర్వాత కూడా బీమా మొత్తం రావడంలేదు. 2008-09 సంవత్సరంలో జరిగిన నష్టానికి ఇంతవరకు ఇన్సూరెన్స్ రాలేదు. అంతేకాకుండా, ఏ రైతు ఇన్సూరెన్స్ ఎంత కడుతున్నాడో, ఎంత వస్తుందో, ఏ పంటకు ఎంత వస్తుందో కూడా తెలియడంలేదు. ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీలు కూడా రైతులను మోసగిస్తున్నాయి కానీ రైతులకు న్యాయం జరగడంలేదు. వారికి న్యాయం జరిగే విధంగా ఇన్సూరెన్స్ ఉండాలి తప్ప అన్యాయం జరిగే విధంగా ఉండడం కరెక్ట్ కాదు. రెండోది, బ్యాంకుల నుంచి అప్పులు తీసుకోని రైతులు ఇన్సూరెన్స్ తీసుకోవడంలేదు. దానివలన చాలా మంది రైతులకు ఇన్సూరెన్స్ లేకపోవడం వల్ల ఇబ్బంది వస్తుంది. మనం ఇచ్చే ఇన్పుట్ సబ్సిడీ టెట్ డెటెడ్ గా ఉంది. హెక్టారుకు నాలుగు వేల రూపాయల వరకు పెట్టారు. ఆ విధంగా చూస్తే ఎకరానికి 1800 రూపాయలు మాత్రమే వస్తుంది. వరిసాగుకు ఎకరానికి 15 వేల నుంచి 20 వేల వరకు ఖర్చు వస్తుంది. పత్తికి 40 వేల రూపాయలు, మిరపకు 70, 80 వేల రూపాయలు, పొగాకుకు, ఉల్లికి లక్ష రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది. రైతు పంట సాగుకు అధిక మొత్తంలో ఖర్చు పెడుతుంటే మనం ఇచ్చే సబ్సిడీ మాత్రం నామమాత్రంగా ఉంది.

ఇంకొక పక్క ఇటీవల కాలంలో పంట సాగు ఖర్చులు వివరీతంగా పెరిగాయి. కూలి రేటు 200 నుంచి 500 రూపాయలకు పెరిగింది. అలాగే ట్రాక్టర్ల బాడుగ రేట్లు కూడా బాగా పెరిగాయి. డీజిల్ రేట్లు పెరగడంతో ట్రాక్టర్ల యజమానులు బాడుగ రేట్లు పెరిగాయంటున్నారు. క్రిమి సంహారక మందులు, రసాయనిక ఎరువుల రేట్లు పెరిగాయి కానీ మనం ఇచ్చే గిట్టుబాటు ధర మాత్రం నామమాత్రంగా ఉంది. వారికిచ్చే సప్లయ్ హోం ఏమాత్రం సరిపోవడంలేదు. మనం 13వ ఆర్థిక సంఘం సిఫార్సులు అమలుచేస్తున్నాం. 14వ ఆర్థిక సంఘం సిఫార్సులు రూపొందించారు కానీ ఇవి ఇంకా అమలులోకి రాలేదు. అవి వచ్చినా మనం తీసుకొన్న యాటిట్యూడ్ చూస్తే చాలా తక్కువగానే వస్తుంది. ఇంకొక పక్క చూస్తే రాష్ట్రంలోని వ్యవస్థలన్నీ నిర్వీర్యమైపోయాయి.

విత్తనాల కొరత వలన, విత్తనాలు సకాలంలో అందకపోవడం వలన రైతులు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. దానివలన విత్తన తరవాత కూడా చాలా ఇబ్బందులు రైతులు ఎదుర్కొంటున్నారు. ఇదే సభలో వాటి గురించి గతంలో చాలాసార్లు చర్చించుకున్నాం. ఈ సంవత్సరం కూడా విత్తనాల కొరత ఒక పక్క కత్తి విత్తనాలు, మరొకపక్క నాసిరకం విత్తనాల వలన పంటలు దెబ్బ తినడంతో రైతులు సప్లయ్ తున్నారు. విత్తనాలు సకాలంలో అందించలేకపోవడంవలన వచ్చిన వేరియేషన్ గురించి ఇంతకు ముందే చెప్పాను. వేరుశనగ విత్తనాలు 15 రోజుల ముందు వేసి ఉంటే పంట చేతికి వచ్చి ఉండేది. 15 రోజుల తరవాత విత్తనం, పంట చేతికొచ్చే సమయంలో జిల్ తుపాసు రావడం వలన పంట కుళ్లిపోయింది.

బ్యాంకులు రుణాలు అందించడంపై మనం ఈ సభలో ఎన్నో సార్లు చర్చించుకున్నాం. అనుకున్న మొత్తంలో రుణం అందడంలేదు. పావలా వడ్డీ అన్నారు కానీ అది నామమాత్రంగా తయారయ్యే పరిస్థితి వచ్చింది. దానివలన చాలా మంది రైతులు మైక్రో ఫైనాన్స్ సంస్థల నుంచి, ప్రైవేట్ వడ్డీ వ్యాపారులనుంచి రుణం తీసుకోవలసివచ్చింది. ప్రైవేట్ వడ్డీ వ్యాపారులవద్ద కూడా మూడు, నాలుగు రూపాయల వడ్డీకి అప్పు దొరక్క మైక్రో ఫైనాన్స్ సంస్థల 60, 70, 80 శాతం వడ్డీకి అప్పు తీసుకొన్న కౌలురైతుల బాధలు వర్ణనాతీతం.

ఈ సంవత్సరం రైతులకు కావలసిన ఎరువులు సకాలంలో సరఫరా చేయలేకపోవడంతో రైతులు చాలా ఇబ్బందులు పడ్డారు. ఎరువులకోసం వెళ్లిన రైతులపై ఎన్నో చోట్ల లాఠీ ఛార్జి కూడా జరిగింది. ప్రభుత్వ లోపాలవల్ల రైతులు ఏవిధంగా ఇబ్బందులు పడుతున్నారో ఎరువుల విషయంలో, విత్తనాల విషయంలో మనం చాలా చూశాం. ఇలాంటి సమస్యలు చాలా వచ్చాయి. ఇంకొకవక్క ఆదర్శ రైతులను మీరు నియమించారు. వారికి నెలకు వెయ్యి రూపాయలు గౌరవ వేతనంగా ఇస్తున్నారు. ఒకప్పుడు వ్యవసాయశాఖలో 7000 మంది ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసర్లు ఉన్నారు. వారు జవాబుదారీతనంతో ఉండేవారు. వారికి రైతులతో, వ్యవసాయ శాఖాధికారులతో కన్వీనిటీ ఉండేది. ఈ రోజు ఆదర్శ రైతులను నియమించి వారికి గౌరవ వేతనంగా ఇస్తున్నారు కానీ ఒక ఆదర్శ రైతు కూడా పొలానికి వెళ్లి ఇతర రైతులకు సూచనలు ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు. అతనికి వ్యవసాయం గురించే తెలియదు. పొలం కూడా లేనివారిని ఆదర్శ రైతులుగా నియమించారు. వారివలన రైతులకు ఉపయోగం లేదు. వారు సరైన సూచనలు ఇచ్చి ఉంటే రైతులకు పెద్ద నష్టం వచ్చి ఉండేది కాదు. వరి, వేరుశనగ, మిరపకు అనేక రకాల తెగుళ్లు వస్తే కనీసం రిపోర్టు చేసే మెకానిజం కూడా లేకుండా పోయింది. కొత్త కొత్త తెగుళ్లు రావడంతో రైతులు ఎక్కువగా నష్టపోయారు.

పావలా వడ్డీ పథకం కింద 75 కోట్ల రూపాయలు రుణంగా ఇచ్చామన్నారు. ఆ పథకం కింద 2250 కోట్ల రూపాయల అవసరముంటుంది. బడ్జెట్‌లో 60 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించినా, మీరు ఇచ్చింది 30 కోట్లు మాత్రమే. అక్కడ కూడా నామమాత్రంగా పేరు కోసం పెట్టామన్నారు తప్ప ఏ రైతుకు కూడా పావలా వడ్డీ రాలేదు. తగినన్ని నిధులు కూడా కేటాయించలేదు. దీనివలన రైతులు కూడా రుణం పొందలేకపోయారు. వడ్డీ రేట్లు కూడా బాగా పెరిగిపోయి వ్యవసాయ ఖర్చులు బాగా పెరిగాయి. 2008-09లో రాజీవ్ వికాస్ యోజన కింద 3.66 శాతం ప్లాన్ నిధులు ఖర్చు చేయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం నిబంధన కూడా విధించింది. అది కూడా ఖర్చు చేయకుండా విత్తనాభివృద్ధి కోసం వచ్చిన నిధులను కూడా మళ్లించే పరిస్థితికి వచ్చారు. వ్యవసాయానికి విత్తనాలు చాలా ముఖ్యం. విత్తనాలను సరిగా అభివృద్ధి చేయకుండా ఆ డబ్బులు కూడా డైవర్ట్ చేసినపుడు వ్యవసాయం ఏ విధంగా అభివృద్ధి చెందుతుందో మనం ఆలోచించాలి. రాష్ట్రంలో, కేంద్రంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉంది. ముఖ్యమంత్రులు మారినా మీకు బాధ్యత ఉంది.

మ.12.10

కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో ఉంది కాబట్టి కాంగ్రెస్ పార్టీనే బాధ్యత తీసుకోవాల్సిన అవసరమున్నది. ఒక వ్యవస్థ కొనసాగినప్పుడు అక్కడ ఉండే మీ లోపాల వల్ల గానీ లేకపోతే ఇంకొకదానివల్ల గానీ ప్రజలు నష్టపోతున్నారు. ఈ రోజు ప్రజలు నష్టపోతే పూర్తి బాధ్యత ఇక్కడుండే కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం, ఢిల్లీలో ఉండే యూపీఏ ప్రభుత్వం తీసుకోవాల్సిన అవసరమున్నది. ఢిల్లీలో కూడా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం, యూపీఏ ప్రభుత్వాన్ని గనుక మీరు చూస్తే చాలా వరకు రైతు వ్యతిరేక విధానాలను అవలంబిస్తున్నారు. ఉదాహరణకు ఒక పక్క రైతుకు బాగా ఖర్చు పెరిగిపోయింది. అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో ఎరువుల ధరలన్నీ బాగా పెరిగాయి కనుక మేం కూడా ధరలు పెంచుతున్నామన్నారు. ఆ విధంగా అంతర్జాతీయ మార్కెట్‌ను దృష్టిలో పెట్టుకుని ఎరువుల ధరలు పెంచి నబ్బిడిలు బాగా తగ్గించే పరిస్థితికి వచ్చారు.

క్రూడ్ ఆయిల్ ధరలు బాగా పెరిగాయని పెట్రోల్, డీజిల్ చార్జీలను కూడా అయిదు సార్లు పెంచారు. పెట్రోల్, డీజిల్ ధరలు విపరీతంగా పెరిగిన దానివల్ల బాగా ట్రాక్టర్లను ఉపయోగించే రైతులు ట్రాక్టర్‌కు డీజిల్

కావాలి కనుక వారు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. రైతులకు ఖర్చులు పెరుగుతున్నాయి గానీ ఖర్చులకు అనుగుణంగా గిట్టుబాటు ధర మాత్రం రావడం లేదు. కేంద్రంలో, రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వాలను చూసినట్లైతే గోధుమలకు ఇటీవలి కాలంలో ధర రూ.1120/- చేశారు. వరికి మాత్రం ధర రూ.1030/- చేశారు. గ్రేడ్ - బి కి రూ.1000/- చేశారు. గోధుమల ధర పెంచిన విధంగా మన వరి పంటకు పెంచలేకపోయారు. అంతే కాకుండా, కేంద్ర ప్రభుత్వాలు నిర్ణయం తీసుకోవడంలో చెరకు విషయంలో టన్నుకు 9.5% రికవరీకి పెంచారు. 8.5% రికవరీ ఉండేది. 9.5% రికవరీ పెట్టి రూ.1391/- ఇస్తామన్నారు. ఏ విధంగా ఇది ఉపయోగపడుతుందనేది మనం ఆలోచించుకోవాలి. చెరకు పిప్పిని కూడా ఈరోజు రూ.1600/- లకు అమ్ముతున్నారు. రూ.1600/-లకు చెరకు పిప్పి అమ్ముతుంటే చెరకుకు రూ.1391/- ఇస్తే ఏ విధంగా ఇది రెమ్మ్యూనరేటరీ అవుతుందో మనం ఆలోచించాల్సిన అవసరమున్నది.

రెండవది, ఇంటర్నేషనల్ మార్కెట్లో పత్తి క్వంటాలీ రూ.8000/- లకు అమ్ముతున్నారు. మన దేశంలో ఎవరికైతే టెక్స్టైల్స్ మిల్స్ ఉన్నాయో, వ్యాపారస్థులున్నారో వారంతా రేట్లు పెరుగుతున్నాయని కేంద్ర ప్రభుత్వంపైన ఒత్తిడి తీసుకొస్తే వెంటనే ఎక్స్పోర్ట్ బ్యాన్ చేశారు. ఎక్స్పోర్ట్ బ్యాన్ చేసినప్పుడు డౌమెస్టిక్ మార్కెట్ను బట్టి ధరలు బాగా పడిపోయాయి. ఒక స్టేజిలో రూ.4,600/- అమ్మిన పత్తి ఇప్పుడు రూ.3000/- లకు పడిపోయింది. ఇంకా తక్కువకు కూడా అమ్మే పరిస్థితులు వస్తున్నాయి. ఎరువుల ధరలు మాత్రం అంతర్జాతీయ మార్కెట్ను దృష్టిలో పెట్టుకుని మీరు ధరలు నిర్ణయిస్తారు. పత్తి ధర మాత్రం అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో రూ.8000/- ఉంటే

ఇవ్వడానికి వీలు లేదు టెక్స్టైల్స్ మిల్స్కు సంబంధించి ఎక్స్పోర్ట్ కంట్రోల్ చేసే పరిస్థితికి వచ్చారు. దానివల్ల కూడా రూ.3000/- పడిపోయింది. ఈ సంవత్సరం పత్తి పంట మొత్తం తడిసి కుళ్ళిపోయింది. పదహారు, పదిహేడు క్వంటాళ్లు వచ్చే పత్తి కేవలం రెండు క్వంటాళ్లు, మూడు క్వంటాళ్లు మాత్రమే వస్తున్నది. కనీసం కూలీకి కూడా సరిపోయే పరిస్థితి లేదు. ఇలాంటి పరిస్థితులలో మన పాలసీల వల్ల, కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న పాలసీల వల్ల చాలా వరకు రైతులు నష్టపోయే పరిస్థితులు వస్తున్నాయి.

ఇక పామాయిల్ గురించి చెప్పాలంటే దీనికి గిట్టుబాటు ధర కూడా చూడకుండా బాగా ఎక్సైజ్ డ్యూటీని తగ్గించి ఇంపోర్ట్ చేస్తున్నారు. మలేషియాలో పామాయిల్ పంట అడవులలో పండుతున్నది. కానీ, ఇండియాలో మాత్రం ఇంటెన్సివ్ కల్చివేషన్ చేస్తున్నారు. దీనివల్ల మన దగ్గర గిట్టుబాటు ధర రావడం లేదు. గిట్టుబాటు ధర రాకపోతే కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మినిమం సపోర్ట్ ప్రైస్ ఏదైతే ఉన్నదో దానికి కూడా సబ్సిడీ ఇవ్వలేక అవి కూడా పెండింగ్ పెట్టే పరిస్థితి వచ్చింది.

ఇటీవలి కాలంలో బట్టర్, మిల్క్ పౌడర్, బియ్యం, ఇంపోర్ట్ అండ్ ఎక్స్పోర్ట్ చూసినట్లైతే అస్తవ్యస్తంగా తయారయ్యాయి. ఈ రోజు భారతదేశంలో ఒక వద్దతి లేదు, ఒక అవగాహన లేదు, ఎప్పుడు ఇంపోర్ట్ చేస్తే రైతులకు లాభం వస్తుందనే ఆలోచించడం లేదు. మీరు డబ్బులకు కక్కుర్తి పడి అవినీతికి పాల్పడి ఎక్స్పోర్ట్ చేస్తున్నారు. ఇటీవలి కాలంలో బియ్యం ఎక్స్పోర్ట్లో పెద్దయెత్తున అవినీతి జరిగిందని పత్రికలలో రాశారు, అది నాస్తవం. అంటే గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా తీసుకునే ఇంపోర్ట్ అండ్ ఎక్స్పోర్ట్ పాలసీల వల్ల రైతులకు విపరీతమైన నష్టం వస్తున్నది.

ఇక బిపిటి ధాన్యం గురించి. ఈ రోజు మన దేశానికి ఎంత డొమెస్టిక్ అవసరాలున్నాయో అంత అవసరాలు మీరు పెట్టుకుని మిగిలినదంతా ఎక్స్‌పోర్ట్‌కు అనుమతించివ్వమని మేం డిమాండ్ చేశాము. కానీ ఎక్స్‌పోర్ట్‌కు అనుమతించివ్వలేదు. ఇప్పుడు ఇవ్వకుండా ఇంకొక మూడు, నాలుగు నెలలు పోయిన తర్వాత మీరు ఎక్స్‌పోర్ట్ చేస్తారు. మీరు ఎక్స్‌పోర్ట్ చేసినప్పుడు ఆ బెనిఫిట్ ఎవరికి వస్తుందంటే వ్యాపారస్థులకు వచ్చే పరిస్థితి వస్తున్నది. గత సంవత్సరం రూ. 1600/- బిపిటి రైస్ క్వింటాల్ అమ్మితే ఈ సంవత్సరం రూ. 900/- క్వింటాల్ కొనే నాథుడు లేడు. గుంటూరు, కృష్ణా జిల్లాలలో సైవేల్ గోడౌన్‌లలో పెద్దయెత్తున కొంత మంది స్టాకులు పెట్టారు. అవన్నీ చిలకలు తినేసే పరిస్థితి వస్తున్నది. రైతులు పూర్తిగా నష్టపోయే పరిస్థితికి వచ్చారు. నేనెందుకు చెబుతున్నానంటే మనం ఆర్థిక సంస్కరణలకు వెళ్లం. ఆర్థిక సంస్కరణలకు వెళ్లినప్పుడు ఆ బెనిఫిట్ రైతుకు రావాలి. ఈ రోజు మనం అన్ని రంగాలలో రిఫార్మ్స్ తీసుకొస్తున్నాము.

ఈ రోజు మనం అన్ని రంగాలలో రిఫార్మ్స్ తీసుకొస్తున్నాము. వ్యవసాయ రంగంలో మాత్రం మనం రిఫార్మ్స్ తీసుకురావడం లేదు. ఎప్పుడైతే వ్యవసాయ రంగంలో రిఫార్మ్స్ తీసుకురావడం లేదో అప్పుడు రైతుకు తీరని అన్యాయం జరుగుతున్నది. ఎక్కడికక్కడా వ్యాపారస్థులు గానీ, మిల్లర్లు గానీ ఎగుమతిదార్లు గానీ మిడిల్ మెన్ గానీ బెనిఫిట్ అవుతున్నారు. రాష్ట్రంలో ఎక్స్‌పోర్ట్ చేసే వాటన్నింటికి ట్యాక్స్ వేస్తున్నారు. వ్యవసాయ ఉత్పత్తులకు నాలుగు శాతం వ్యాట్ వేస్తున్నారు. కానీ, రైతుల విషయానికొచ్చేసరికి మాత్రం మనం ఏ మాత్రం వారికి న్యాయం చేసే పరిస్థితులు లేకుండా పోతున్నాయి. దీంట్లో మనం గుర్తు పెట్టుకోవాల్సింది ఏమిటంటే మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పాలసీలు గాని, కేంద్ర ప్రభుత్వ పాలసీలు గాని ఏవైతే ఉన్నాయో ఈ రెండు పాలసీల వల్ల రైతులు బాగా చితికిపోతున్నారు. రాష్ట్రంలో ఏ రైతు కుటుంబం కూడా ఆనందంగా లేదు. రైతులకు గిట్టుబాటు ధర రావడం లేదు. వ్యవసాయ ఖర్చులు బాగా పెరిగాయి. పెరిగిన వ్యవసాయ ఖర్చులకు అనుగుణంగా గిట్టుబాటు ధర వచ్చే పరిస్థితి లేకుండా పోయింది.

రైతుల సమస్యల గురించి స్వామినాథన్ కమిటీలో చాలా స్పష్టంగా ఇచ్చారు. వారు చెప్పిన దాని ప్రకారం వ్యవసాయ ఖరచులన్నింటినీ క్యాలిక్యులేట్ చేసుకున్న తర్వాత రైతు కూలీ కూడా క్యాలిక్యులేట్ చేసుకుని దినసరివారీగా సూపర్‌వైజ్ చేసే కూలీ కూడా వేసుకుని దానికంటే యాభై శాతం అతనికి లాభం వస్తే తప్ప వ్యవసాయం చేయలేరని చాలా స్పష్టంగా ఆయన రిపోర్ట్‌లో పేర్కొనడం జరిగింది. స్వామినాథన్ గారు అంత స్పష్టంగా రిపోర్ట్ ఇచ్చిన తర్వాత కూడా దానిని మనం ఆమోదించే పరిస్థితులలో లేము. స్వామినాథన్ కమిటీ రిపోర్ట్ అమలు చేయాలంటే రైతులకు న్యాయం చేయాల్సి వస్తుంది, వినియోగదారునికి రేట్లు పెరుగుతాయనే నెపంతో ఆ కమిటీ రిపోర్టును ఆమోదించకుండా వదిలిపెట్టే పరిస్థితికి వచ్చాము. అందుకే రైతు ఎప్పుడూ అప్పులో పుడుతున్నాడు, అప్పులో పెరుగుతున్నాడు, అప్పులోనే చనిపోయే పరిస్థితి వస్తున్నది. వారి పిల్లలకు పెళ్లిళ్లు కూడా చేయలేకపోతున్నారు. పిల్లలను చదివించుకోలేకపోతున్నారు. ఈ రోజు రాష్ట్రంలోని ఏ రైతును కదిలించినా కూడా అప్పు తప్ప ఎక్కడా ఏ రైతు కూడా ఆనందంగా ఉండే పరిస్థితులు లేకుండా పోయాయి. గత సంవత్సరం మీరు చూసినట్లైతే నెల్లూరు సన్నాలు, ఏడు లక్షల నుంచి ఎనిమిది లక్షల టన్నుల వరకు రైతుల దగ్గర ఉండిపోయే పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. దీనితోబాటు గోడౌన్స్ వసతులు కూడా మన దగ్గర సరిగా లేవు. దీని గురించి మేం కూడా చాలా సార్లు చెప్పాము. ఇక్కడ నార్త్ ఇండియాకు సంబంధించిన గోధుమలున్నాయి. సవర్ బాయిల్డ్ రైస్ ఉన్నాయి, ఉప్పుడు బియ్యం ఉన్నాయి, ఇవి రెండు కూడా బయటికి పంపిస్తామని చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు కానీ ఇంతవరకూ దీనిని వెకెట్ చేయించే పరిస్థితులలో లేరు. ఇటీవలి కాలంలో తమిళనాడుకు ఇరవై అయిదు లక్షల గోడౌన్స్ ఫెసిలిటీ గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా, ఎఫ్.సి.ఐ ఇచ్చారు. అదే

విధంగా హఠాత్తుగా ఇచ్చారు. మనకు మాత్రం నాలుగు లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల కెపాసిటీ ఇచ్చారు. అది కూడా లిటిగేషన్లో పడి పూర్తి అయ్యే పరిస్థితి లేకుండా పోయింది. ఈ రోజు రాష్ట్రంలోని పరిస్థితులు చూస్తే ప్రభుత్వానికి, మిల్లర్లకు, ఎఫ్.సి.ఐకి కోఆర్డినేషన్ లేదు. ఈరోజు ఐ.కె.పి ప్రొక్యూర్మెంట్ చేయమన్నారు. వాళ్ల దగ్గరేమో డబ్బులు లేవు. గత సంవత్సరం ప్రొక్యూర్ చేశారు. ఆ డబ్బులు కూడా ఇంకా ఇచ్చే పరిస్థితిలో లేరు. ఫైనల్ గా ఐ.కె.పి గ్రూపులు, డ్వాక్రా గ్రూపులు నామ మాత్రంగా చేస్తున్నారు తప్ప ఎక్కడ కూడా పూర్తిగా చేసే పరిస్థితి లేకుండా పోయింది.

మ.12.20

అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం ఒక విషయాన్ని గుర్తు పెట్టుకోవాలి. 2003వ సంవత్సరపు నాటి రికార్డ్స్ ని మీరు పరిశీలిస్తే, ఆనాడు తుఫాను సంభవించే సమయానికి వరి ధాన్యానికి మొలకలు వచ్చాయి. తడి ధాన్యం వచ్చింది, కొంత వరకు ధాన్యం మట్టిలో కూడా కలిసింది. 25 శాతం జర్మినేషన్ ఉన్నా, ధాన్యం తడిసి పోయినా కొనుగోలు చేయాలని మేము చెప్పాము. మేము ఆ విధంగా ఆ రోజు చేయడం వల్ల రైతులకు బాగా లాభం కలిగింది. ఇటీవలి కాలంలో ప్రకాష్ సింగ్ బాదల్ గారు రంగుమారిన ధాన్యాన్ని వెంటనే కొనుగోలు చేయడానికి 1900 కోట్ల రూపాయలను రిజర్వు బ్యాంకు నుండి స్పెషల్ గా అప్పు తీసుకొన్నారు. ధాన్యాన్ని 72 గంటల్లో కొనుగోలు చేయమని, 48 గంటల్లో చెల్లింపులు చేయాలని చెప్పారు. మీరిప్పుడు కొనలేదు. మీరు మీన మేషాలను లెక్కేశారు. రైతులు ఇంట్లో ధాన్యాన్ని నిల్వ చేసుకోలేరు. పొలంలో పెట్టుకొంటే ధాన్యం తడిసి పోతుంది. ఆ భయంతో రైతులు ఎంత ధర వస్తే అంత ధరకు ధాన్యాన్ని అమ్మేశారు. ఇది చాలా దారుణం. రైతులు పూర్తిగా నష్టపోయే పరిస్థితికి వచ్చారు. పంజాబ్, చత్తీస్ గుడ్ రాష్ట్రాలలో ఇది చేసే పరిస్థితికి వచ్చారు. వరికి బోనస్ ఇవ్వాలని మేం ఎప్పటి నుండో డిమాండ్ చేస్తున్నాం. కర్నాటక, కేరళ ప్రభుత్వాలు రూ.200/- చొప్పున అదనంగా బోనస్ ఇస్తున్నారు. కానీ మన రాష్ట్రం ఎందుకు ఇవ్వడం లేదు? మీరు నేడు 'వ్యాట్' వేస్తున్నారు. డబ్బులు సంపాదించుకొంటున్నారు. ఈ రోజు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే బోనస్ కాకుండా, మనం కూడా అదనంగా ఇవ్వాలి. సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ ఒక కమిటీ వేయాలని, దాని ప్రకారం మద్దతు ధర నిర్ణయించాలని, సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ కవర్ చేయని పంటలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కవర్ చేయాలని, అదనంగా ఇవ్వాలంటే, మీరు ఒక కమిటీని వేయండి, ఆ కమిటీ రికమండేషన్స్ ని అమలు చేసి రైతులకు న్యాయం చేయండిని స్వామినాథన్ కమిటీ రిపోర్టులో చాలా స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. ఆ రకంగా చేయడం లేదు. బోనస్ కూడా ఇవ్వడం లేదు.

గత సంవత్సరం చెరకుని రూ. 2200లు పెట్టి కొన్నారు. ఈ సంవత్సరం రూ.1700లకు పడిపోయే పరిస్థితి వచ్చింది. ఏ షుగర్ ఫ్యాక్టరీలోనూ మద్దతు ధర నేటి వరకు ఫైనలైజ్ చేయలేదు. ఉత్తర ప్రదేశ్ లో రూ.2100, మహారాష్ట్రలో రూ.2200ల కంటే పైనే ఇస్తున్నారు. తమిళనాడులో రూ. రెండు వేల పైనే ఇస్తున్నారు. పంజాబులో రూ.2300లు ఇస్తున్నారు. ఇతర రాష్ట్రాల్లో ఈ విధంగా ఇస్తుంటే, ఇక్కడ స్టేట్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ ప్రైజ్ డిస్ట్రీక్ చేయలేమని, సుప్రీం కోర్టులో ఉండన్న నెపంతో మీరు చేయడం లేదు. సుప్రీం కోర్టు కూడా చాలా స్పష్టంగా చెప్పింది. 'రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు స్వేచ్ఛ ఉంది, స్టేట్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ ని పెట్టి మీరు డిస్ట్రీక్ చేసుకోండి, మీరు ఇవ్వాలని అనుకొంటే, మేం ఏమీ అడ్డులేమని చెప్పినా, ఇంతవరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం స్టేట్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ ప్రైజ్ డిస్ట్రీక్ చేసి ఫ్యాక్టరీలకు ఆదేశాలు ఇచ్చే పరిస్థితి లేకుండా పోయింది'. దీని వల్ల కూడా చాలా నష్టం వస్తోంది. కాటన్ కార్పోరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా, ఫుడ్ కార్పోరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా, మార్కెటింగ్ లు ఉన్నాయి. ఇటువంటి గవర్నమెంట్ ఏజన్సీలు రైతులకు న్యాయం చేసే విధంగా ప్రొక్యూర్మెంట్ చేయాలి. కానీ ఇవన్నీ వాణిజ్య సంస్థలుగా

తయారయ్యాయి. వారు ప్రాఫిట్ మోటీవ్ పెట్టుకొన్నారు. ఎక్కడా కూడా కొనడంలేదు. ఈ సంవత్సరం కాటన్ కార్పోరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా నామ మాత్రంగానే కొన్నది. ఎఫ్.సి.ఐ. అడ్డంకులను పెడుతోంది. మొన్న ముఖ్యమంత్రి గారు ఇచ్చిన స్టేట్ మెంట్ ని నేను చూశాను. ప్రధానమంత్రికి లెటర్ వ్రాశాను, ఇమ్మీడియట్ గా ఎఫ్ సిఐ ని రంగంలోకి దించమని కోరుతున్నాను. రైతులు ధాన్యాన్ని ఇంటిలో పెట్టుకొనే పరిస్థితి లేదు. ధాన్యాన్ని ఎప్పటికప్పుడు డిస్ పోజ్ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. డిస్ పోజ్ చేయాల్సి ఉన్నందుకు ఏ ధర వస్తే ఆ ధరకి రైతు అమ్మేస్తాడే తప్ప మనం ఎదో ఆయన్ని పెట్టుకోమన్నా, లేకపోతే ఎఫ్.సి.ఐ. వచ్చే వరకు ఆగమన్నా వారికి ఆగే పరిస్థితి లేదు. సి.సి.ఐ. 30 కేంద్రాలను కూడా పెట్టలేక పోయింది. నామ మాత్రంగానే పెట్టారు. వారు ఏమంటున్నారంటే, మాకు అవసరమైతేనే కొంటాం, మాకు అవసరం లేకపోతే కొనే పరిస్థితి లేదన్న పరిస్థితికి వచ్చారు. మీరు ప్యాండిపై వ్యాట్ ని వేసే పరిస్థితి వస్తోంది. వ్యవసాయోత్పత్తులపైనా వ్యాట్ ని వేస్తున్నారు. మార్కెట్ సెస్ ఉంది. దీని వల్ల రైతులకు ఆదాయం రావడం లేదు. ఇది కూడా సమస్యగా తయారైంది. మినిమం సపోర్టు ప్రైస్ ఇవ్వాలని, రైతులకు న్యాయం చేయాలని గోవాడ షుగర్ ఫ్యాక్టరీ దగ్గర కె.ఎస్. రాజు గారు, రామానాయుడు గారు మా ఎమ్.ఎల్.ఎ.లు ఆందోళనలు చేయడానికి వెళ్ళితే, ఉన్న పళంగా వారిని తీసుకువెళ్ళి అరెస్ట్ చేశారు. మహబూబ్ నగర్ లో వరద బీభత్సం వచ్చింది. రైతులు నష్టపోయి, నష్ట పరిహారం కోరి రోడ్డుపైకి వచ్చిన పాపానికి వారిపై కేసులు పెట్టే పరిస్థితి వచ్చింది. సంద్యాల లోని వారికి రాజకీయ పార్టీలు లేవు, ఏమీ లేవు. రైతు సంఘాలంతా వచ్చి న్యాయం చేయమంటే వారిని జైళ్లలో పెట్టే పరిస్థితి వచ్చింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం మన పట్ల చాలా నిష్కల చూసిస్తోంది. గత ఆరు సంవత్సరాలుగా మీరు కేంద్రాన్ని అడిగింది రూ. 42,523 కోట్లు కాగా, మీకు ఇచ్చింది రూ.1994 కోట్లు మాత్రమే. అంటే, 4.68 శాతం మాత్రమే అని తెలియజేస్తున్నాను. ఇంత తక్కువగా ఇచ్చారంటే, మీరు అడిగింది తప్పినా అయి ఉండాలి, లేక మిమ్మల్ని చూస్తే కేంద్రానికి లెక్కలేనితనం అయినా అయి ఉండాలని చెబుతున్నాను. పైన లోగా రాష్ట్రానికి నష్టం జరిగింది. పోయిన సంవత్సరం ప్రధాన మంత్రి గారు వచ్చి వెయ్యి కోట్ల రూపాయలను ఇస్తామని చెప్పారు. కానీ దాంట్లో రూ.500 కోట్లు ఇచ్చిన దాఖలాలు కూడా లేవు. అనాన్స్ చేసిన డబ్బుని కూడా ప్రధానమంత్రి ఇవ్వకపోతే, మీరు ఆ డబ్బుని రాబట్టడంలో పూర్తిగా ఫెయిల్ అయ్యే పరిస్థితి వచ్చింది. ఇది చాలా దారుణం అని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ రోజు నేషనల్ లెవల్లో 'నేషనల్ లెవల్ కెలెమెంటి ఫండ్' ఉంది. 2005 నుండి 2010 వరకు వచ్చిన డబ్బు వివరాలు చూస్తే, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కి ఇచ్చింది, రూ.1056 కోట్లు, కర్ణాటకకు ఇచ్చింది రూ.2596 కోట్లు, మహారాష్ట్రకు ఇచ్చింది రూ.1795 కోట్లు, తమిళనాడుకు ఇచ్చింది రూ.1654 కోట్లు. అంటే, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏమీ తప్పి చేసిందని అడుగుతున్నాను. కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర, తమిళనాడు కంటే ఎక్కువ మంది ఎం.పి.లను ఇక్కడ నుండి గెలిపించి పంపిస్తే, 33 మంది ఎం.పి.లను గెలిపించి పంపిస్తే, వీళ్ల వల్లే అక్కడ యు.పి.ఎ. ప్రభుత్వానికి మనుగడ ఉంటే, మీరు కనీసం ఇంతటి నష్టం జరిగిందని, మాకు ఎందుకు ఇవ్వలేదని అడిగే ధైర్యం ఎం.పి.లకు లేకపోతే, ఈ ప్రభుత్వానికి లేకపోతే, ప్రజలకు నష్టమౌతుందా? కాదా? అని అడుగుతున్నాను. మీరే ఆలోచించండి. మేము చెపితే బాధ పడతారు. మేం చెప్పింది వాస్తవం కాదని మీరు ప్రూవ్ చేయండి. ఈనాడు రాష్ట్రంలో ఇంతపెద్ద నిపత్తు వచ్చింది. ఈ నిపత్తు గురించి కేంద్ర మంత్రి గార్కి చెపితే వారు మా దగ్గరకు ఇంకా రిపోర్టు రాలేదని అన్నారుట. 1996వ సంవత్సరంలో, ఈస్ట్ వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాలో హరికేన్ వచ్చింది. ఆనాడు ప్రతి ఒక్క కొబ్బరి చెట్టుకి డబ్బుని ఇప్పించాం. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఆధ్వర్యంలో ఉన్న అన్ని ఏజన్సీలతో మాట్లాడి, అక్కడ నుండి డబ్బులు తీసుకువచ్చి వార్ ఫూటింగ్ లో పెద్ద ఎత్తున రైతాంగాన్ని ఆదుకొన్న ఘనత తెలుగుదేశం పార్టీది, ప్రభుత్వానిదే అని తెలియజేస్తున్నాను. ఆనాడు చేశాం. నేను అదే మీ దగ్గర నుండి కూడా ఎక్స్ పెక్ట్ చేస్తున్నాను. కమ్యూనిటీ మేనేజ్ మెంట్ సస్టెనబుల్ అగ్రికల్చర్ పేరుతో మీరు ఒక ప్రోగ్రామ్ ని పెట్టారు. ఉపాధి హామీ నుండి రూ.1600 కోట్లు దానికి ఖర్చు పెట్టాలని అన్నారు. ఏడు అంచల పంటలు అన్నారు. రూ.1600 కోట్లను అక్కడ

పెట్టిన వారు, ఇటీవల సంభవించిన 'జల్ తుఫాను' విషయంలో మీరు రిలీజ్ చేసింది రూ.4.50 కోట్లు. అంటే, ఏ విధంగా మీ ప్రాధాన్యతలు ఉన్నాయో అర్థం చేసుకోవాల్సి ఉంది. నేను ఇక్కడ చెప్పతోంది ఏ వ్యక్తిని విమర్శించడానికి కాదు. ఇండియా అభివృద్ధి పథంలో ముందుకు పోతోంది. ప్రభుత్వంలో ఆదాయాలు బాగా పెరుగుతున్నాయి. ఉదాహరణగా 2జి స్పెక్ట్రం వచ్చింది. అంతకు ముందు టెలి కమ్యూనికేషన్స్ లో రిఫార్మ్స్ తీసుకువచ్చాం.

(అంతరాయం)

నేను రైతులకు ఏ విధంగా చెందాలో దానికి దీనికి సంబంధించి చెపుతున్నాను. ఆ సబ్జెక్టుపై మేము అక్కడ పార్లమెంట్ లో డిస్కస్ చేస్తాం.

మ.12.30

అందులో ఒక ఎగ్జాంపుల్ మీరు చూస్తే ఇవ్వాలి ఒక లక్షా డెబ్బై ఆరు వేల కోట్ల రూపాయల అవినీతి జరిగిందని దాదాపు నెల రోజుల నుండి పార్లమెంట్ లో ఆందోళన జరుగుతోంది. అదే విధంగా నేను అడిగింది రైతులకు ఏమొస్తోంది? ఎంత న్యాయం జరుగుతూ వుంది? ఈ రోజు కొంతమంది అవినీతిని ఏ విధంగా ఆసరా చేసుకుని ప్రభుత్వ ధనాన్ని ఏ విధంగా స్పిండిల్ చేస్తున్నారనేది ఇదొక ఉదాహరణ మాత్రమే. కామన్ వెల్త్ క్రీడలకు సంబంధించి డెబ్బై వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టాం. మొత్తం అవినీతి జరిగిందని ప్రపంచమంతా కోడై కూసే పరిస్థితి వచ్చింది. మనమెందుకు ఇది చేస్తున్నాం? మనం ఈ రోజు చూస్తే ఎక్కడైతే వ్యవసాయం వుందో దాన్ని పూర్తిగా నెగ్లెక్ట్ చేసున్నాం. వీళ్లకు ఎక్కడైతే ఆదాయం వస్తుందో అక్కడ మాత్రమే విపరీతంగా ఖర్చుపెట్టే పరిస్థితి వస్తుంది. ఈ రోజు సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ లో ఇవన్నీ జరుగుతుంటే రాష్ట్రం, దేశం మొత్తం మీద ఆందోళన జరుగుతోంది. నేను అడుగుతున్నాను. మన రాష్ట్రంలో ఏం జరిగింది? మేము రాజా ఆఫ్ కర్నాటక అని ఆనాటి ముఖ్యమంత్రి గారిపైన ఒక పుస్తకం వేశాము. లక్ష కోట్ల రూపాయలు స్వాహా చేశారని చెప్పాం. ఈ రోజు మనం చూశాం. భూముల్లో, సెజ్ లో అన్నింటిలో అవినీతి జరిగింది. ఎమ్మార్ ప్రావర్డిస్ లో అవినీతి జరిగింది. దాని గురించి మీ ఎం.ఎల్.ఎ.నే ఒక లెటర్ రాశారు. పెద్ద ఎత్తున అవినీతి జరిగిందని చెప్పారు. ఇది జలయజ్ఞం కాదు ధనయజ్ఞం అని అన్నారు. నేను అడిగేదేమంటే మీరు ఈ రోజు ఒక్క ఎకరాకు కూడా నీళ్లు ఇవ్వలేకపోయారు. ఈ రోజు మనం ఆలోచించవలసింది మీరు తినే అవినీతిని కట్టడి చేస్తే రైతులకు న్యాయం చేయడానికి డబ్బుల కొరత లేదని మరొక్కసారి మీ అందరికీ విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అది చెప్పడానికి ఇది చెబుతున్నాను. నేను ఆ అవినీతిపై వేరే విధంగా డిబేట్ చేస్తాను. నేనక్కడికి రావడం లేదు. కానీ ఈ రోజు మనం ఇక్కడ గుర్తుపెట్టుకోవాల్సింది ఏమంటే ఆర్థిక సంస్కరణలు వచ్చిన తరువాత ఆర్థిక సంస్కరణల పేరుతో కొంతమంది రాజకీయ నాయకులు మాత్రం లక్షల కోట్ల రూపాయలు స్వాహా చేసుకుని, అక్కడ నుండి పైట్ మనీ చేసుకునే పరిస్థితి వస్తుంది. ఇది కూడా ప్రజాస్వామ్యానికి చాలా ప్రమాదమని కూడా నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ రోజు మీరు చూస్తే ఈ విధంగా.....

MR. DEPUTY SPEAKER: Chandrababu Naidu garu... You need to conclude. I am monitoring the time. I am taking everything into consideration.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు : అందుకనే అధ్యక్షా... ఈ దేశంలో ఎందుకు అవినీతిని గురించి తీసుకుచ్చానంటే ఈ దేశంలో డబ్బులకు కొరత లేదు. ప్రభుత్వాదాయానికి కూడా కొరత లేదు. ప్రభుత్వానికి

రానాల్సిన ఆదాయాన్ని కొంతమంది అవినీతి ద్వారా వాళ్ల తెలివితేటలు ఉపయోగించుకుని వ్యక్తిగత సంపద సంపాదించుకుంటున్నారు. అది కూడా మనం గుర్తుపెట్టుకోవాలి.

(ఈ దశలో శ్రీ బొత్తా సత్యనారాయణ లేచి అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశారు)

రన్నింగ్ కామెంట్రీలను ఆపమనండి సార్. నాకు అర్థం కాలేదు. చెబుతాను. ఇలాంటి రన్నింగ్ కామెంట్రీకి భయపడే వాడిని కాను. ఇంకొకటి కాదు. ఈ హాస్లో మీ అందరికంటే ఎక్కువ సమయం పున్నవాణ్ణి, మీ కథలు నా దగ్గర కాదు.

MR.DEPUTY SPEAKER: Let us not deviate from the subject.....

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు : గౌరవం ఇచ్చివుచ్చుకోవాలి. నేను సభలో మాట్లాడే విషయాలను వినే ఓపిక వారికి ఉండాలి. వినకపోతే వీళ్లు బయటకు పోవాలి. అంతేగానీ అడ్డంపడే పరిస్థితి మంచిది కాదు. మీకు రైతుల పైన ప్రేమ లేకపోతే వినవద్దు. మేము ఒక్కటి మాట చెబుతున్నాము. మీకు ఒకటి చెబుతున్నాము. ప్రభుత్వంపైన ఒత్తిడి తీసుకువద్దామనుకున్నాము. మీరు ఫీల్డ్కి వెళ్లారు. మేము పదిహేను రోజులు, పదిహేను జిల్లాల్లో తిరిగాము, జిల్లాల్లో బాధలు చూసాము. రైతుల ఇబ్బందులను చూడడం జరిగింది. మీ కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పాలసీలలో ఏ విధంగా తప్పులున్నాయో చెప్పాము. అదే విధంగా అవినీతి వల్ల ప్రభుత్వానికి రావలసిన ఆదాయం పోయింది. రైతులకు న్యాయం చేయలేకపోయామని చెప్పారు. ఈ దేశం అభివృద్ధిలో ముందుకు పోతుంది. కాని దానికంటే ఫాస్ట్గా అవినీతిలో పోతున్నారు. అందరికీ తెలివితేటలు నేర్పారు. పేదరికం విపరీతంగా పెరిగిపోతుంది. దానికి కారణం అవినీతి. ఈ రోజు ఒక్క విషయం చెబుతున్నాను అధ్యక్షా. ఈ అసెంబ్లీ ప్రారంభిస్తూనే మొన్న 6,7,8 తేదీల్లో తుఫాను వస్తే నేను జిల్లాలకు వెళ్లాను. అక్కడ నుండి నేరుగా నేను అసెంబ్లీకి వచ్చాను. మీకు ఏ మాత్రం కూడా ఇక్కడ అవకాశం లేకపోతే మళ్లీ నేను ఇంకో మూడు జిల్లాలు తిరిగి వచ్చాను. ఆదివారం కూడా తిరిగి వచ్చాను. మొదటి రోజున ఇక్కడ గన్ పార్క్ దగ్గర ధర్నా చేసాము. రెండవ రోజు మీరు ఇక్కడ అవకాశం ఇవ్వకపోతే ఎన్.టి.ఆర్ ఘాట్ నుండి పాదయాత్ర చేసి సమస్యను హైలెట్ చేసాము. మూడవ రోజు మళ్లీ అంబేద్కర్ స్టాట్యూ నుండి ఇక్కడికి వచ్చి ధర్నా చేసాము. మొన్న ఆదివారం మా ఎం.ఎల్.ఎలందరూ ఫీల్డ్కి వెళ్లారు. ఈ రోజు మీరు పోలీస్ స్టేషన్కు తీసుకు వెళ్లినా మీరు పెట్టిన బాధలు భరిస్తూనే రైతుల కోసం మళ్లీ ఈ రోజు అసెంబ్లీకి వచ్చి రైతు సమస్యల పైన ఎట్టి పరిస్థితుల్లో మాట్లాడాలని, కనీసం మీ మనసు మారుతుందేమోననేది ప్రజలకు కూడా తెలియజేయాలని వచ్చాము. ఈ రోజు ఒక్కటి అధ్యక్షా. రాష్ట్రం, కేంద్రం ఈ రోజు మనం అవలంబించే విధానాలు మారాలి. రైతుల కోసం మనం మందరం పనిచేసే పరిస్థితి రావాలి. పేదల కోసం పనిచేసే పరిస్థితి రావాలి. ఈ దేశంలో సంపదకు కొరత లేదు. ప్రభుత్వ ఆదాయానికి కొరత లేదు. కాని ఆ ఆదాయాన్ని ఎక్కడా ఖర్చుపెడుతున్నారనేది అవినీతిలో స్వాహా చేసారనేది చాలా ముఖ్యం అధ్యక్షా. ఆ విషయాన్ని నేను చెబుతున్నాను. వాస్తవంగా అయితే పార్లమెంట్లో ఏ విధంగా అవినీతి పైన ఒక్క నెల పార్లమెంట్ను జరగనివ్వకుండా స్తంభింపచేశారో ఇక్కడ కూడా వీళ్ల అవినీతి పైన రెండు, మూడు నెలలు అదే మాదిరిగా పోరాడాల్సిన అవసరం ఉంది. కాని, దానికంటే ప్రధానమైన సమస్య ఈ రోజు ఇక్కడ ఉంది. రైతులు దిక్కుతోచని పరిస్థితుల్లో ఉన్నారు. దిగాలు పడిపోయారు, ఆత్మస్మృత్యాన్ని కోల్పోతున్నారు. అలాంటి ఆత్మస్మృత్యం కోల్పోయిన రైతుల్ని ఆదుకోవాలి, వాళ్లను ఆదుకున్న తరువాతే ఏ పరిసిత్తైనా ..... అందుకే వాళ్లను కాపాడుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో మీరు ఎన్ని అవమానాలు చేసినా, ఎన్ని విధాలా ..... ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

అందుకనే, నేను నిర్దిష్టమైన డిమాండ్లను ప్రభుత్వం ముందు పెడుతున్నాను. దయచేసి సానుభూతితో మానవత్వంతో ఆలోచించమని కోరుతున్నాను. అందుకని అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రంలో ఇటీవల కురిసిన వర్షాల వల్ల పెద్ద ఎత్తున నష్టం వచ్చింది అయిదు సార్లు వర్షాలు పడ్డాయి. రెండు తుఫాన్లు వచ్చాయి, ఖరీఫ్ పూర్తిగా పోయింది. దీనిని జాతీయ వివత్తుగా గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా డిక్లర్ చేయాలి. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా జాతీయ వివత్తుగా డిక్లర్ చేసి, రాష్ట్రం కేంద్రం రెండు కలిసి రాష్ట్రాన్ని ఆదుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. అందుకనే అధ్యక్షా, వర్షాల్లో బాగా దెబ్బతిన్న వరి, వేరు శనగ, పప్పు శనగ పంటలకి ఎకరాకు రూ.10 వేలు నష్టపరిహారం ఇవ్వాలి. ప్రతి,మిరప, పసుపు, ఉల్లి, పొగాకు పంటలకు నష్టపరిహారంగా ఎకరాకు రూ.15 వేలు ఇవ్వాలి. కూరగాయలు, పండ్ల తోటలు ఇలాంటి పంటలన్నింటికీ రూ.12 వేల 500 చొప్పున నష్ట పరిహారం ఇవ్వాలిగా ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. ఈ నష్ట పరిహారాన్ని నేరుగా కౌలు రైతులకు ఇవ్వాలి. ఎందుకంటే, నూటికి 80 నుండి 90 వరకు కౌలు రైతులున్నారు. కాబట్టి ఈ నష్టపరిహారాన్ని అంతా కూడా నేరుగా కౌలు రైతులకు అందించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఆ విధంగా కౌలు రైతుల లిస్టు తీసుకొని మీరు వారికి నేరుగా నష్టపరిహారాన్ని అందించాల్సిందిగా డిమాండ్ చేస్తున్నాను. దేవాలయ భూములున్నాయి. వాటికి సంబంధించిన కౌలు రైతులకు కూడా నేరుగా నష్ట పరిహారాన్ని అందించాలి. అదే విధంగా మిగిలిన కౌలు రైతులకు కూడా నేరుగా నష్టపరిహారాన్ని అందించాలి. దేవాలయాలకు సంబంధించిన భూములలో కౌలు ఇచ్చే పరిస్థితుల్లో లేరు. ఆ కౌలును కూడా రద్దు చేసి, ఆ కౌలు అమౌంట్ ఎంత ఉందో ఆ మొత్తాన్ని ప్రభుత్వమే దేవాలయాలకు ఇవ్వాలిగా కూడా డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

అలాగే, రంగు మారిన ధాన్యం ఉంది. మొలకలు వచ్చిన ధాన్యం ఉంది. మొత్తం ధాన్యాన్ని మీరు కొనాల్సిన అవసరం ఉంది. మీరు చాలా కాలయాపన చేశారు. మీరు నిబంధనలన్నీ పాత నిబంధనలను పెట్టుకున్నారు. దీని వల్ల ఎవరికీ ఉపయోగం లేదు. చాలా మంది రైతులు దిగాలు పడిపోయి పొలంలో ధాన్యాన్ని వదిలిపెట్టారు. కొంత మందైతే ఆత్మహత్య చేసుకోవడమే కాకుండా తగలబెట్టే పరిస్థితికి వచ్చారు. ఆ విధంగా మీరు మొత్తం కొనే పరిస్థితికి వస్తే తప్ప ఇది జరిగే పరిస్థితి లేదు. నిబంధనల్ని సడలించండి. మీరు, కేంద్ర ప్రభుత్వం కలిసి ఎంత తడిసిన ధాన్యాన్నైనా కొనండి. అవసరమైతే నష్టాన్ని భరించినా వెంటనే ఆ ధాన్యాన్ని కొనాల్సిన అవసరం ఉంది. కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల ద్వారా కొన్నప్పుడు రూ.200 బోనస్ కూడా ఇవ్వమని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. ఇది కాకుండా ఈ సంవత్సరం, పోయిన సంవత్సరం పంటను కొంత మంది ఇంట్లో పెట్టుకున్నారు. కొంత మంది అమ్మేశారు. నేను అందుకే అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వం చేయాల్సింది ఏదైతే పంటను అమ్మారో వారికి కూడా న్యాయం చేయాలి. ఈ రోజు కొన్ని జిల్లాల్లో వర్షాలు వస్తున్నాయి. మనం ఏమి చేయలేమనే ఉద్దేశంతో ఆ ధాన్యాన్ని మొత్తం డిస్పోజ్ చేశారు. నేను అందుకనే ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. ఒక క్వంటాల్కు రూ.200 చొప్పున యావరేజీగా 25 క్వంటాళ్లు వస్తుంది కాబట్టి ధాన్యాన్ని అమ్మిన రైతులకు కూడా ఎకరానికి రూ.5 వేల చొప్పున నష్టపరిహారంగాని, బోనస్ గాని ఇవ్వాలిగా ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

మ.12.40

MR. DEPUTY SPEAKER: Chandrababu Naidu garu, please conclude.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబు నాయుడు: మీకు ఏమైనా ఇబ్బందిగా ఉందా అధ్యక్షా? డిమాండ్స్ చెబుతున్నాను నేను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: మీకు కేటాయించిన సమయం కంటే ఎక్కువే మీరు ఉపయోగించుకున్నారు. Why do you get personal on that? I am reminding of your time. We have set time for each Member. For everything, why do you get personal? What is this?

శ్రీ యన్.చంద్రబాబు నాయుడు: కాదండీ, మేము ఇంత కష్టపడి వస్తే ప్రతిసారి మీరు అడిగితే మేము ఏమనుకోవాలండీ? కాంగ్రెస్ను విమర్శించాలంటే మాకు చాలా ఫోరమ్స్ ఉన్నాయి, వారిని విమర్శించవచ్చు .

శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు (నగరి): సార్, లీడర్ ఆఫ్ అపోజిషన్కు మీరు పదేపదే రిమైండ్ చేయకూడదు. వారికి అనుభవం ఉంది. మీరు ఈ విధంగా చేయడం మంచిది కాదు సార్.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబు నాయుడు: మొత్తం ఇంటర్వ్యూతో నేను ఎంత టైము తీసుకున్నానండీ? మీరు రన్నింగ్ కామెంట్లో ప్రతిసారి మీకు టైమయింది, టైమయింది అంటుంటే మేము ఏమి మాట్లాడాలి? మేము ఎంతో ఆవేదనతో వచ్చినపుడు ఒక పది నిముషాలు ఎక్కువైతే ఏమవుతుందండీ? Heavens are going to fall? రైతులు ఇబ్బందుల్లో ఉన్నపుడు, ఆ రైతుల సమస్యల గురించి మాట్లాడడానికి మాకు అర్హత లేదా? ఏమిటండీ ఇవన్నీ? ఆ ఛైర్లో ఎవరున్నా గానీ....

MR. DEPUTY SPEAKER: In case you are not realised.. you began at 11.15 a.m.. Interruptions అన్నీ తీసేసినా కూడా ..

శ్రీ యన్. చంద్రబాబు నాయుడు: అవునండీ, రెండు గంటలవుతుంది, ఏమవుతుంది? ఒక స్టేటుమెంటు ఇచ్చివుంటే మూడు రోజులు అయిపోయి ఉండేవి కదా . ఎంతో ముఖ్యమైన సమస్య గురించి చెబుతుంటే మీరు.... అధ్యక్షా, నేనేమీ వ్యక్తిగతంగా విమర్శించడం లేదు. నేను సబ్జెక్ట్ చెప్పాను, సబ్జెక్టులో ఉండే సమస్యలు చెబుతున్నాను. నేను డిమాండ్స్కు వచ్చాను, అవి కూడా సగం చెప్పాను. నేను రాజకీయాలు చేయాలంటే చాలా ప్లాట్ ఫార్మ్స్ ఉన్నాయి, మేము కూడా చెప్పగలం . కానీ అవన్నీ పదలేశాం . ఇక్కడ రైతులకు న్యాయం చేయించాలనే ఉద్దేశంతోనే నేను మాట్లాడుతున్నాను. కొత్తగా వచ్చిన ముఖ్యమంత్రిగారిని విమర్శించడం లేదు. విమర్శించాలంటే చాలా విధాలుగా విమర్శించవచ్చు. ఇది డెమోక్రసీ. నేను ఇప్పటి వరకు సబ్జెక్టుకే కన్ఫైన్ అయ్యాను. ఇలాంటివన్నీ ఇందులో వచ్చినపుడు రాజకీయంగా ఇంటర్ప్రిట్ చేస్తే అడుగడుగునా విమర్శించే అవకాశాలున్నాయి. కానీ నేను విమర్శించలేదు. I am not doing that job. మేము ఎంతసేపూ రైతుల కోసమే ఆలోచిస్తున్నాం, రైతుల కోసమే కన్ఫైన్ అయ్యాం. ఈ రోజు ఇతర రాష్ట్రాలలో ఏదైతే గోడౌన్లలో ఉండే గోధుమలు గానీ, ఉప్పుడు బియ్యం గానీ వాటిని ఇమ్ప్రోవ్ చేయాలి. వేరే రాష్ట్రాలలో ఇచ్చినట్లుగా అదనంగా 25 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల కెపాసిటీ గల గోడౌన్స్ను మనకు కూడా శాంక్షన్ చేయించవలసిన అవసరం ఉంది.

అదే విధంగా ప్రత్తికి కనీస మద్దతు ధర క్వింటాలుకు రూ.4500లు చేయాలి. అలాగే కాటన్ కార్పొరేషన్‌ను ఫీల్డ్‌లో పెట్టాలి, ఫీల్డ్‌లో పెట్టి మొత్తం కాటన్‌ను కొనిపించాలి. ఒకవేళ కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇవన్నీ చేయలేమంటే మొత్తం ఇంటర్నేషనల్ మార్కెట్‌కు ఎలాగైతే పెట్రోల్, డీజిల్ వదలిపెట్టారో, ఏ విధంగానైతే ఎరువుల ధరలు వదలిపెట్టారో, అదే మాదిరిగా రైతులకు కూడా వదలిపెట్టమనండి. ఎక్కడ రేట్లు ఉంటే అక్కడ అమ్ముకుంటారు, అప్పుడు ఈ దేశ పరిస్థితి ఏవిధంగా ఉంటుందో మనకే అర్థం అవుతుంది. అదే విధంగా చెరకు కు మద్దతు ధర రూ.2500లు ఇవ్వాలి. అదనంగా కొట్టుడు, రవాణా ఛార్జీలు ప్రభుత్వమే భరించవలసిన అవసరం ఉంది. రబీ పంటకు కావలసిన విత్తనాలను 90 శాతం సబ్సిడీతో వారికి ఎంత కావాలంటే అంత సరఫరా చేయవలసిన అవసరం ఉంది. పొగాకు రైతులకు ఇన్‌పుట్ సబ్సిడీ క్రింద ప్రతి బ్యారెల్‌కు రూ.33వేలు ఇచ్చారు, ఆ రూ.33వేల ను write-off చేయాలి. ఎందుకంటే Tobacco Board దగ్గర చాలా డబ్బులున్నాయి, ఆ డబ్బుల నుంచి ఇచ్చే అవకాశం ఉంది. ఇప్పుడు ఇన్‌పుట్స్ కోసం ఏదైతే ఇచ్చారో దాన్ని పూర్తిగా రద్దు చేయాలని కోరుతున్నాం .

రైతులకు పావలా వడ్డీకే రుణాలు ఇవ్వాలి, మూడు శాతానికే రుణాలు ఇవ్వాలి. ఇప్పటికే తీసుకున్న రుణాలకు కూడా దీన్ని వర్తింపజేయాలి. రుణమాఫీ ఇచ్చిన తర్వాత సహకార బ్యాంకులకు cut of date ఒకటి పెట్టారు. కమర్షియల్ బ్యాంకులకు వేరే విధంగా పెట్టారు. కమర్షియల్ బ్యాంకులకు 31.3.2007 పెట్టి సహకార బ్యాంకులకు మాత్రం 31.12.2006 పెట్టారు కాబట్టి ఈ మూడు నెలల వ్యత్యాసంలో కనీసం రెండు, మూడు వేల కోట్ల రూపాయలు మన రాష్ట్రానికి వచ్చేది పోయింది. కాబట్టి దానిపై ఒత్తిడి తీసుకొచ్చి ఎవరైతే సహకార బ్యాంకుల్లో రుణాలు తీసుకున్న రైతులున్నారో వారికి కూడా న్యాయం చేయించాలి. సేవసల్ బ్యాంకుల్లో మాదిరిగా వారికి కూడా న్యాయం చేయవలసిన అవసరం ఉంది.

పంటల బీమా పథకాన్ని comprehensive గా తయారుచేయాలి. రైతులకు లాభం జరగాలి. విలేజ్‌ను యూనిట్‌గా తీసుకోవాలి. అవసరమైతే సర్వే నెంబర్‌ను యూనిట్‌గా తీసుకుని రైతులకు న్యాయం చేసే పరిస్థితి రావాలి. ఇదంతా out dated గా ఉంది. ఏ రైతుకూ అర్థం కావడం లేదు, ఎవరు కట్టారు, ఎంత కట్టారో తెలియని పరిస్థితుల్లో చాలా బాధ పడుతున్నారు. దీన్ని పూర్తిగా సమీక్షించి, మీరు వారితో నెగోషియేట్ చేసి గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకి చెప్పి కొత్త రెగ్యులేషన్స్ తీసుకురావలసిన అవసరం ఉంది. ఒక సమగ్ర పంటల బీమా పథకాన్ని తీసుకురావాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాం . ప్రభుత్వం సరైన లెక్కలు వేయకపోవడంతో 2009లో ఇన్సూరెన్స్ రాకుండా చాలా మంది దెబ్బతిన్నారు. వీరందరికీ ఇన్‌పుట్ సబ్సిడీ ఇవ్వాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాం .

వ్యవసాయ రంగానికి తొమ్మిది గంటలపాటు కరెంట్ ఇస్తామని మీరే చెప్పారు. ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో పెట్టారు. నేనొకటే డిమాండ్ చేస్తున్నాను, ఏడు గంటలు కాదు, ఈ సంవత్సరం నీళ్లు వచ్చాయి కాబట్టి ఎట్టి పరిస్థితుల్లో రైతులకు 9 గంటలపాటు కరెంట్ ఇవ్వాలి. ఆ విధంగా ఇవ్వాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాం . ఎలక్షన్ అవుతూనే ఆనాటి ముఖ్యమంత్రి గారు తొలి సంతకం పెట్టారు, దాన్ని అమలు చేయాలి. వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల మీద వ్యాట్ పూర్తిగా రద్దు చేయాలి. జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకాన్ని వ్యవసాయానికి అనుసంధానం చేయాలి. మత్స్యకారుల పడవలు దెబ్బతిన్నాయి, వారికి రూ.5 వేల చొప్పున ఇవ్వాలి. వేటకు వెళ్లకుండా ఉండడం మూలంగా చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. వారికి ఒక 50 కేజీల బియ్యం, పది లీటర్ల కిరోసిన్

ఇవ్వాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాం . చేనేత పనివారి మగ్గాలు పూర్తిగా పోయాయి, వారికి కూడా రూ.5 వేల సప్లయ్ హారం, 50 కేజీల బియ్యం, పది లీటర్ల కిరోసిన్ ఇవ్వాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాం .

చేతివృత్తుల వారు, కులవృత్తుల వారు పూర్తిగా దెబ్బతిన్నారు. వారికి జీవనోపాధి పోయింది. అందుకే ప్రతి ఒక్కరికీ రూ.3వేల ఆర్థిక సహాయం చేసి 50 కేజీల బియ్యం, పది లీటర్ల కిరోసిన్ ఇవ్వాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాం . రైతు కూలీలు, పేదవాళ్లున్నారు. వారి పక్కాఇళ్లు దెబ్బతిన్నాయి. రూ.10లు డ్యూమీజెన్స్ కు ఇచ్చి మరో రూ.5వేలు వస్తుసామగ్రి(utensils) కి, బట్టలకు ఇచ్చి, పూర్తిగా ఉచితంగా వారికి ఇళ్లు కట్టించే బాధ్యతను ప్రభుత్వం తీసుకోవాలి. ఐఎవై దానికోసమే పెట్టారు . ఎక్కడో వరదల్లో ఇళ్లు పోతే వారికి ఇళ్లు ఇవ్వాలి, ఇళ్లు కాలిపోతే వారికి ఇవ్వవలసి ఉంటే, ఆ బడ్జెట్ తీసుకొచ్చి రెగ్యులర్ హౌసింగ్ కు కలిపేసి పరిస్థితికి వచ్చారు. ఆవిధంగా చేయకుండా పూర్తిగా పేదవారికి ఉచితంగా ఇళ్లు కట్టించి ఇచ్చే బాధ్యత ప్రభుత్వం తీసుకోవాలి. చనిపోయిన వారున్నారు, వారందరికీ కూడా రూ.5 లక్షల చొప్పున ఎక్స్ గ్రేషియా ఇవ్వమని ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాం . ఈ రాష్ట్రంలో వ్యవసాయం తర్వాత చేనేతపై చాలా మంది ఆధారపడి ఉన్నారు. చేనేత కార్మికులు చాలా ఇబ్బందులో ఉన్నారు. నూలు ధర పెరిగింది, అన్ని ధరలు పెరిగాయి. కానీ ఈ రోజు వాళ్లు తయారుచేసే బట్టలు కొనే పరిస్థితి లేదు. చాలా సమస్యలున్నాయి కాబట్టి చేనేతకు ఒక ప్రత్యేక ప్యాకేజీ ఇవ్వకపోతే చేనేత పరిశ్రమ ఆధారపడిన వాళ్లు చాలా ఇబ్బందులు పడతారు. ఇప్పటికే వరదల మూలంగా చాలా దెబ్బతిన్నారు. వారిని కూడా ఆదుకోవలసిన అవసరం ఉంది.

అధ్యక్షా, నేను ఒకటే ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని, ఈ సభ ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను, రైతుల పట్ల మన ఆలోచనా విధానం మారాలి. మన పాలసీలు వ్యవసాయంలో మార్పులు తీసుకురావాలి. ఇంకా పాతపద్ధతులే పట్టుకుని కావాలని చేస్తే కరెక్ట్ కాదు. కొన్ని దేశాలలో ఎంత వంట సప్లయ్ అంత సప్లయ్ హారం కట్టిస్తున్నారు. ఈ రోజు ఇండస్ట్రీస్ ఉన్నాయి, వ్యాపారాలున్నాయి. వారేదైనా సప్లయ్ వారికి ఇన్సూరెన్స్ ద్వారా సప్లయ్ దానికంటే ఎక్కువే లభించే పరిస్థితి ఉంది. ఆర్థిక సంస్కరణల వల్ల అందరూ లాభపడుతున్నారు. ఒక్క రైతు మాత్రం దివాళా తీసే పరిస్థితి వచ్చింది. కాబట్టి మన ఆలోచనా విధానం మార్చుకోవాలి. ఆలోచనా విధానాన్ని మార్చుకుని pro-farmer క్రింద, pro-poor క్రింద బడ్జెట్ పెట్టాలి. గవర్నమెంటుకు చాలా స్పష్టంగా డిమాండ్స్ పెట్టాలి, ఈ డిమాండ్స్ అమలుచేస్తే కొంతవరకు ప్రయోజనం కలుగుతుంది. పూర్తిగా రైతులందరూ బాగుపడతారని నేను చెప్పడం లేదు. రూ.20, 30వేలు ఖర్చు పెట్టిన రైతుకు ఒక రూ.10వేలు వస్తుంది, రూ.60వేలు ఖర్చుపెట్టిన రైతుకు ఒక రూ.15వేలు అంటే 20-25శాతం మాత్రమే వారి సప్లయ్ తీర్చినట్లువుతుంది. వాళ్లలో చాలా ఎక్కువ expectations వున్నాయి. నేను ఏ రైతును అడిగినా ఒకే మాట చెప్పారు, మాకు వారికి రూ.15 వేల సప్లయ్ హారం ఇప్పించండి, మా రుణాలు మాఫీ చేయించండి, పడ్డీ అంతా మాఫీ చేయించండి, అన్ని వంటలకు సప్లయ్ హారం ఇప్పించమని అడిగే పరిస్థితికి వచ్చారు. నేను దాన్ని డిమాండ్ చేయడం లేదు. ప్రాక్టికల్ గా ఏదైతే ప్రభుత్వం చేయగలుగుతుందో అదే నేను డిమాండ్ చేస్తున్నాను. నేను ఒకటే ఈ ఫ్లోర్ లో ప్రభుత్వానికి చెబుతున్నాను. తెలుగుదేశం పార్టీ నుండి మేము గతంలో అధికారంలో ఉన్నాం . ఏ పార్టీ అయినా సరే అధికారంలోకి వచ్చి ప్రజలకు సేవ చేయాలనే అనుకుంటారు.

మ. 12.50

ప్రభుత్వానికి సభాముఖంగా చెప్పేదేమిటంటే, ఒకప్పుడు తెలుగుదేశం పార్టీ కూడా అధికారంలో వుంది. ఏ పార్టీ అయినా సరే ముఖ్యంగా అధికారంలోకి వచ్చి ప్రజలకు సేవ చేయాలనుకుంటుంది. కాబట్టి నేను చెప్పేది ఇన్ ప్రాక్టికల్ కాదు. ఇవన్నీ రాబోయే రోజుల్లో అవసరమైతే మా ఎలక్షన్ మ్యానిఫెస్టోలో ఎప్పుడు ఎన్నికలొచ్చిన పెట్టి, వాళ్లకు న్యాయం చేయిస్తాం తప్ప, నేను అకడమిక్ డిస్ కషన్ పెట్టడం లేదు. నేను ఈ సభ ద్వారా మిమ్మల్ని కోరేదేమిటంటే, ప్రభుత్వం భారత ప్రభుత్వం పైన వత్తిడి తీసుకురండి, మేము కూడా మా వంతు వత్తిడి చేస్తాం, ప్రో ఫార్మర్ క్రింద రైతుల్ని ఆదుకునే విధంగా మనం మన విధానాలను రూపొందిద్దాం. దానికి ముందుకు రావల్సిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుకుంటూ, మరొకసారి బేషజాలకు పోకండి, ఈ అజెండాను పరిగణనలోకి తీసుకోండి, రైతులు ఈ సమావేశాల ద్వారా న్యాయం చేస్తారని ఎదురుచూస్తున్నారు. కాబట్టి మీరు ఆలోచించాల్సింది ఏమిటంటే, ఒక నిర్దిష్టమైనటువంటి మేమడిగిన డిమాండ్స్ ను మీరు ఆమోదించి, తద్వారా ఇంకా మెరుగ్గా ఇవ్వగలిగితే చాలా సంతోషం. మేము ఇవి చెప్పాం, కాదు మేము అడిషినల్ గా రైతులకు ఇస్తామంటే, మేము కూడా ఆనందపడతాం. అన్ని రాజకీయ పార్టీలు కూడా రైతుల కొరకు పనిచేయాల్సిన అవసరముంది. ఈ రోజు చాలా పార్టీలు ముందుకు వస్తున్నాయి. రైతుల కోసం ధర్మాలు చేయడమనేది జరుగుతోంది. అంతేగాకుండా ఇంకోరకంగా ప్రభుత్వంపైన వత్తిడి తెస్తున్నారు. అందరి కంటే ప్రభుత్వం పైననే ఎక్కువ బాధ్యత ఉంది. ఆ బాధ్యతను పూర్తిగా నిర్వహించవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తూ, తప్పకుండా ఈ డిమాండ్స్ ను అన్నింటినీ ప్రభుత్వం ఆమోదిస్తుందని ఆశిస్తూ మీ దగ్గర సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

సంతాప ప్రతిపాదనలు

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ నూతనకాల్వ రామకృష్ణ రెడ్డి గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.

శ్రీ నూతనకాల్వ రామకృష్ణ రెడ్డి గారు 1985-89; 1989-94; మరియు 1994-99 సంవత్సరాల కాలంలో చిత్తూరు జిల్లా పుంగనూరు శాసన సభ నియోజకవర్గం నుండి ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వీరు తమ నియోజకవర్గ అభివృద్ధికి ఎనలేని కృషి చేశారు.

వీరు 2010 సంవత్సరం ఆగస్టు 14వ తేదీన మరణించారు.

2. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ కింజరపు కృష్ణమూర్తి గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.

శ్రీ కింజరపు కృష్ణమూర్తి గారు 1967-72 సంవత్సరాల కాలంలో శ్రీకాకుళం జిల్లా హరిశ్చంద్రాపురం శాసన సభ నియోజకవర్గం నుండి ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వీరు తమ నియోజకవర్గ అభివృద్ధికి ఎనలేని కృషి చేశారు.

వీరు 2010 సంవత్సరం ఆగస్టు 24వ తేదీన మరణించారు.

3. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ నిమ్మక గోపాలరావు గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.

శ్రీ నిమ్మక గోపాలరావు గారు 1983-84; 1989-94; 1994-99 మరియు 1999-2003 సంవత్సరాల కాలంలో శ్రీకాకుళం జిల్లా కొత్తూరు శాసన సభ నియోజకవర్గం నుండి ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వీరు తమ నియోజకవర్గ అభివృద్ధికి ఎనలేని కృషి చేశారు.

వీరు 2010 సంవత్సరం ఆగస్టు 28వ తేదీన మరణించారు.

4. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ కాటూరి నారాయణస్వామి గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.

శ్రీ కాటూరి నారాయణస్వామి గారు 1983-84 సంవత్సర కాలంలో ప్రకాశం జిల్లా దర్శి శాసన సభ నియోజకవర్గం నుండి ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వీరు శ్రీ ఎన్.టి.రామారావు గారి మంత్రివర్గంలో నీటిపారుదల శాఖామాత్యులుగా పనిచేశారు. వీరు తమ నియోజకవర్గ అభివృద్ధికి ఎనలేని కృషి చేశారు.

వీరు 2010 సంవత్సరం ఆగస్టు 29వ తేదీన మరణించారు.

5. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ జువ్వాది చంద్రశేఖరరావు గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.

శ్రీ జువ్వాది చంద్రశేఖరరావు గారు 1994-99 సంవత్సరాల కాలంలో కరీంనగర్ జిల్లా కరీంనగర్ శాసన సభ నియోజకవర్గం నుండి ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వీరు తమ నియోజకవర్గ అభివృద్ధికి ఎనలేని కృషి చేశారు.

వీరు 2010 సంవత్సరం సెప్టెంబర్ 16వ తేదీన మరణించారు.

6. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ ఆళ్ల హనుమంత రావు గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.

శ్రీ ఆళ్ల హనుమంత రావు గారు 1972-78 సంవత్సరాల కాలంలో పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా కొవ్వూరు శాసన సభ నియోజకవర్గం నుండి ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వీరు తమ నియోజకవర్గ అభివృద్ధికి ఎనలేని కృషి చేశారు.

వీరు 2010 సంవత్సరం సెప్టెంబర్ 18వ తేదీన మరణించారు.

7. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ సింహాద్రి సత్యనారాయణ గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.

శ్రీ సింహాద్రి సత్యనారాయణ గారు 1985-89; 1989-94; మరియు 1994-99 సంవత్సరాల కాలంలో కృష్ణా జిల్లా అవనిగడ్డ శాసన సభ నియోజకవర్గం నుండి ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వీరు శ్రీ ఎన్.టి.రామారావు గారి మంత్రివర్గంలో దేవాదాయ శాఖామాత్యులుగాను అలాగే శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారి మంత్రివర్గంలో దేవాదాయ మరియు వాణిజ్య పన్నుల శాఖామాత్యులుగా పనిచేశారు. వీరు తమ నియోజకవర్గ అభివృద్ధికి ఎనలేని కృషి చేశారు.

వీరు 2010 సంవత్సరం సెప్టెంబర్ 24వ తేదీన మరణించారు.

8. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ పాగా పుల్లారెడ్డి గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.

శ్రీ పాగా పుల్లారెడ్డి గారు 1952-56 సంవత్సరాల కాలంలో మహబూబ్ నగర్ జిల్లా గద్వాల - అలంపూర్ శాసన సభ నియోజకవర్గం నుండి ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వీరు తమ నియోజకవర్గ అభివృద్ధికి ఎనలేని కృషి చేశారు.

వీరు 2010 సంవత్సరం అక్టోబర్ 20వ తేదీన మరణించారు.

9. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ పోలిశెట్టి శేషావతారం గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.

శ్రీ పోలిశెట్టి శేషావతారం గారు 1967-72 సంవత్సరాల కాలంలో పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా పాలకొల్లు శాసన సభ నియోజకవర్గం నుండి ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వీరు తమ నియోజకవర్గ అభివృద్ధికి ఎనలేని కృషి చేశారు.

వీరు 2010 సంవత్సరం అక్టోబర్ 21వ తేదీన మరణించారు.

నీరి ఆత్మలకు శాంతి చేకూరాలని ప్రార్థనస్తూ, రెండు నిమిషాల పాటు మౌనం పహించాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

(సభ రెండు నిమిషాల పాటు మౌనం పాటించింది)

MR. DEPUTY SPEAKER: Now, the House is adjourned for tea-break for 10 minutes.

(The House then adjourned for 10 minutes at 12.58 P.M.)

(తేనీటి విరామానంతరం సభ మ. 1.26 గం.లకు తిరిగి ప్రారంభమైంది.)

(గౌ. ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు.)

అభివృద్ధి

ఇటీవల సంభవించిన వర్షాలు, వరదల వల్ల రైతులకు కలిగిన సమస్యల గురించి (కొనసాగింపు)

శ్రీ బి. సత్యనందరావు: గత ఏడేనిమిది నెలలుగా లైలా తుఫాను, జల్ తుఫాన్, భారీ వర్షాల వల్ల ఎక్కడో జిల్లాల్లో రైతాంగం పరిస్థితి పూర్తిగా దెబ్బతిన్నది. ఈ ఉపద్రవాల వల్ల 25 లక్షల ఎకరాలలో పంట నష్టం జరిగిందని ప్రభుత్వం అధికారికంగా ప్రకటిస్తున్నా, అంతకు రెట్టింపు ఎకరాలలో పంట నష్టం సంభవించింది. రైతులు సమస్యల సుడిగుండంలో మునిగి ఉన్నారు. 2010-11 సంవత్సరాలలో పంట ధాన్యం లక్షల చూస్తే 240 మెట్రిక్ టన్నులు ఉత్పత్తి అవుతుందని అంచనా వేస్తే, 170 మెట్రిక్ టన్నుల ధాన్యం కూడా రాని పరిస్థితి నెలకొన్నది. తరచుగా ఇటువంటి ఉపద్రవాలు వస్తే ఆహార భద్రతకు ముప్పు కలిగే ప్రమాదం కూడా ఉంది. వాతావరణంలో వచ్చే అననుకూలతల వల్ల, వర్షాభావం వల్ల, తుఫానుల వల్ల, నాసిరకం ఎరువులు, పురుగు మందుల కట్టి వల్ల, సకాలంలో అందని పంట రుణాలు, పంట అమ్మకం సమయంలో ఏర్పడే దళారీ వ్యవస్థవల్ల, నల్ల బజారుకు పోతున్న ఎరువులు మొదలైనవన్నీ ఆహార భద్రత ముప్పుకు సంబంధించిన ముందస్తు సంకేతాలుగా కనిపిస్తున్నాయి. వాటిపై ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయాలి.

ఉదాహరణకు గత 12 సంవత్సరాల కాలంలో అధికారికంగా 4922 మంది రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటే, అసాధికారికంగా 12 వేల ఆత్మహత్యలు జరిగాయని మీడియాలలో వస్తుంది. రోజుకు సలుగురు లేక ఐదుగురు రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారని పత్రికలలో, మీడియాలో చూస్తున్నాము. ఈ పరిస్థితిని మార్చాలి. దాని గురించి అందరూ ఆలోచించాలి. మా సార్టీ అధ్యక్షులు చిరంజీవిగారు ఖమ్మం, ఆదిలాబాద్, తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, గుంటూరు జిల్లాల్లో పర్యటించారు.

ఈ సమయంలో వ్యవసాయ మంత్రి గారు కాని, రెవిన్యూ మంత్రి గారు కాని, ముఖ్యమంత్రి గారు కాని సభలో ఉంటే బాగుంటుంది. రైతులకు సంబంధించిన ముఖ్యమైన సమస్య.

రైతులు కన్నీరు మున్నీరుగా విలపిస్తున్నారు. ఈ పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం రైతులను ఆదుకోవాలి.

మ.1.30

ప్రభుత్వం వారిని ఆదుకోవాలి. జాతీయ వివత్తుగా ప్రకటించాలి. ఆ విధంగా ప్రకటించినా, ఈ వరదలు, తుఫానులు, వర్షాలను చూస్తే కేంద్రం ద్వారా వచ్చే సహాయం నామమాత్రంగా అందుతుందని లెక్కలు చెబుతున్నాయి. రాష్ట్రంలో భారీ బడ్జెట్ను పెడుతున్నాము. ప్రమాదాలు, వివత్తులు వచ్చినప్పుడు ఆదుకోడానికి ముందే రాష్ట్రప్రభుత్వం బీద అరువులు అరుస్తుంది. గత ఏడేళ్లలో కేంద్రం ద్వారా ఏ విధమైన సహాయం వచ్చిందో చూద్దాము. 31,263 కోట్ల రూపాయలను వివిధ రకాల వివత్తుల కింద మన రాష్ట్రం కేంద్రాన్ని అభ్యర్థించడం జరిగింది. 2004-05 నుండి 2010-11 వరకూ చూస్తే కేంద్రం నుండి రాష్ట్రానికి కేవలం 1233 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే వచ్చాయి. అంటే మనం కోరిన దాంట్లో 3.4 శాతం మాత్రమే కేంద్రం అందించింది. ఈ నిధులతో ఎవరిని ఆదుకుంటాము? కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వ విధానాలతో ఏ విధంగా రైతులకు మనోధైర్యం

సస్తుందో ఆలోచించాలి? రైతులు మనోధైర్యం కోల్పోడానికి ప్రభుత్వ నిధానాలు కారణం అవుతున్నాయి. ప్రముఖ వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్త డాక్టర్ స్వామినాథన్ గారు 2006లో ఒక నివేదికను ఇచ్చారు. రైతాంగం నిలబడాలంటే, రైతాంగానికి గిట్టుబాటు ధర రావాలి. ఉత్పత్తి వ్యయానికి యాభై శాతం అదనంగా ప్రభుత్వం మద్దతు ధర ప్రకటిస్తే రైతుకు న్యాయం జరుగుతుందని వారు నివేదికను ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ నాలుగేళ్లలో ఆ నివేదికని బుట్టదాఖలు చేశారు.

వరికి సంబంధించి స్వామినాథన్ కమీషన్ సిఫారసు చూస్తే, క్వింటాల్ కి పదహారు వందల యాభై రూపాయల ధర నిర్ణయించాలి. ఏ విధంగా రైతులను మనం ఆదుకోవాలో ఆలోచించాలి. రాష్ట్రంలో అన్ని రకాల పంటలు దెబ్బతిన్నాయి. ఈ ప్రాంతం, ఆ ప్రాంతం అని భేదం లేదు. రెండవ సారి అయిదు దఫాలుగా వచ్చిన వర్షంతో రాష్ట్ర రైతాంగం దెబ్బతిన్నది. వరి, చెరకు, పత్తి, పామాయిల్, సుబాబుల్, పొగాకు, కూరగాయలు, వేరుశనగ, పసుపు, ఉల్లి, నర్సరీలు, కర్నూలు, కడప జిల్లాలలో ఉన్న బెంగాల్ గ్రామ్ ఈ విధంగా అన్ని రకాలుగా అన్ని జిల్లాల పంటలు ఎఫెక్ట్ అయ్యాయి. ఏ విధంగా ప్రభుత్వం రైతులను ఆదుకుంటుందా అని గత నాలుగు రోజులుగా చూస్తున్నాము. ఉభయ గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలలో తడసిన, రంగుమారిన ధాన్యాన్ని ఈనాటికి కొనుగోలు చేసే పరిస్థితి లేదు. ప్రభుత్వ ఏజెన్సీలు కొనుగోలు చేయడానికి ఎక్కడ కొనుగోలు కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేశారు, ఏ మేరకు కొన్నారో ప్రభుత్వం చెప్పాలి.

అధ్యక్షా, అదే విధంగా ఇన్పుట్ సబ్సిడీ. 2009 సంవత్సరానికి ఖరీఫ్ ఇన్పుట్ సబ్సిడీ అందాలి. ఈ నాటికీ పంపిణీ జరగలేదు. మళ్ళీ వివత్తు వచ్చింది. ఈ ఖరీఫ్ లో కూడా రైతాంగం నష్టపోయింది. పంటల బీమాకి సంబంధించి కూడా ఆ విధంగానే ఉంది. స్వామినాథన్ గారు రిపోర్ట్ ఇచ్చారు. రైతులు వ్యవసాయమే ప్రధానంగా భావిస్తున్నారు. జనాభాలో అరవై శాతం మంది వ్యవసాయం మీద ఆధారపడ్డారు. అయినప్పటికీ వ్యవసాయానికి ఎందుకు ప్రాధాన్యత లభించడం లేదో ఇప్పటికైనా అందరూ ఆత్మవిమర్శ చేసుకోవలసిన పరిస్థితి ఉంది.

అధ్యక్షా, అదిలాబాద్, కరీంనగర్, ఖమ్మం, వరంగల్, గుంటూరు, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలలో భారీ ఎత్తున పత్తి పంటను వేయడం జరిగింది. క్వింటాలు నాలుగు వేల అయిదు వందల రూపాయలు ఉన్న పత్తి మూడు వేల రూపాయలకు తగ్గిపోయి ఈనాడు రైతులు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. చెరుకుకు కూడా అదే విధమైన పరిస్థితి ఉంది. రైతులు 2500 రూపాయల ధర కావాలని డిమాండ్ చేస్తున్నారు. ముప్పై సంవత్సరాలుగా 8.5 శాతం రికవరీ ఉండేది. దానిని 9 నుండి 9.5 శాతానికి పెంచారు. రికవరీ 8.5 పెట్టి, 2500 రూపాయల ధర ఇచ్చి, రైతుకు న్యాయం జరిగేలా చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. చెరుకు, పత్తి మాత్రమే కాదు, రాష్ట్రంలో అన్ని పంటలకీ ఎం.ఎస్.పి రేటుకి, రైతుల డిమాండ్ కి, మార్కెట్ లో జరిగే కొనుగోలుకి సంబంధం లేకుండా ఉంది. ధాన్యానికి మన ఎం.ఎస్.పి 1030/- రూపాయలు ఉంది. రైతుల డిమాండ్ 1230/- రూపాయలు. ఈనాడు 700-800 రూపాయల మధ్యలో కొనుగోలు జరుగుతుంది. అదే విధంగా పత్తి, చెరుకు, వేరుశనగ, మినుము, కందులు, మొక్కజొన్న కూడా. పామాయిల్ కి రూ. 5500/- ఎం.ఎస్.పి ధర ఉంది. రైతులు ఏడు వేల రూపాయలు కావాలని అనుకుంటున్నారు. మార్కెట్ లో నాలుగు వేల అయిదు వందల రూపాయలకి కూడా కొనుగోలు జరగడం లేదు. ఎం.ఎస్.పి ఇచ్చినప్పటికీ ప్రయోజనం లేదంటే మనం ఒకసారి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. వీటి పై ప్రభుత్వం దృష్టి పెట్టాలి. రైతుకు గిట్టుబాటు ధర ఉంటే శాస్త్రీయ దిగుబడులు కూడా ఉంటాయి. రైతులు దిగుబడులు పెంచుతారు. పంజాబ్

తరహాలో మనం కూడా ఆలోచించాలి. అక్కడ ఎలాగైతే ఆర్.బి.ఐ, నాబార్డ్ ఖరీదు చేసి కొనుగోలు చేసి రైతులకు మేలు చేస్తుందో ఆ విధంగా ప్రభుత్వం కూడా ఆలోచిస్తే బాగుంటుంది. పంట పెట్టుబడి ధరలు ఏ రకంగా పెరుగుతున్నాయో దానికి తగినట్లుగా ఉత్పత్తి ధరలు కూడా పెరగాలి. కూలీ, ఆయిల్, విత్తనాలు, ఎరువుల రేట్లు పెరుగుతున్నాయి. దానికి తగినట్లుగా సరైన ధర లేదు. సంస్థాగత రుణాలు కూడా దొరకడం లేదు. సన్నకారు, చిన్నకారు, వడ్డీ వ్యాపరస్తుల చేతుల్లో రైతులు బందీలుగా మారిపోయారు. పాపలా వడ్డీ ప్రహసనంగా మారింది. కౌలు రైతుల పరిస్థితి మరీ దారుణం. కౌలు రైతులు ముప్పై లక్షల మంది మన రాష్ట్రంలో ఉన్నారు. జాయింట్ లయబిలిటీ గ్రూపుల కింద రుణసహాయం ఇవ్వమన్నారు. పది లక్షల గ్రూపులుంటే యాభై వేల గ్రూపులకు కూడా రుణాలు అందలేదు. రైతులు దెబ్బతినకుండా ఉండడం కోసం, వారు నష్టపోకుండా ఉండడం కోసం ప్రభుత్వం అన్ని విధాలా వారిని ఆదుకోవలసి ఉంది. అందుకు ప్రజారాజ్యం పార్టీ తరపున ప్రభుత్వానికి కొన్ని నూచనలు ఇస్తున్నాము. వాటి పై ప్రభుత్వం స్పందించి వెంటనే ఆదుకోవడం కోసం అన్ని విధాలుగా చర్యలు చేపట్టాలని కోరుతున్నాము.

అధ్యక్షా, ఇన్సూరెన్స్ స్కీమ్ ప్రహసనంగా మారింది. నిబంధనలు రైతులకి ఉపయోగపడని రీతిలో ఉన్నాయి. రైతుకు ఎంత మాత్రం దోహదపడేలా లేవు. మొన్న ఖరీఫ్లో పంట రుణాలు తీసుకోక, ఇన్సూరెన్స్ చేయక రైతులు నష్టపోవడం జరిగింది. దీనికి కూడా ప్రభుత్వం బాధ్యత వహించాలి. ఎవరైతే పంట రుణాలు తీసుకొని ఇన్సూరెన్స్ చేయించుకోలేదో వారికి ప్రత్యేకంగా నష్టపరిహారం అందించాలి. యుద్ధప్రాతిపదికన రైతాంగాన్ని ఆదుకోవడం కోసం సత్వరమే పనిచేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఆలస్యం చేయకుండా రైతులకు మనోధైర్యం కల్పించాలి. వ్యవసాయాన్ని ఒక పరిశ్రమగా గుర్తించాలి. రైతాంగం సంతోషంగా ఉంటే, అన్నదాత సంతోషంగా ఉంటే గ్రామీణ వ్యవస్థ సంతోషంగా ఉంటుందని ఆలోచించుకోవాలి. దానికోసం ప్రభుత్వం పరంగా, కేంద్రం గాని రాష్ట్రం గాని ప్రత్యేక ప్యాకేజీలను అందించడం కోసం నడుం బిగించి పనిచేయాలి. ఇదే విధంగా ఉంటే రైతాంగం కనుమరుగవడానికి ఎన్నో రోజులు పట్టదు. వ్యవసాయం అంటేనే పారిపోయే పరిస్థితి వస్తుంది. వ్యవసాయం అంటేనే ప్రజానీకం ముందుకు రాని పరిస్థితి మనం చూడబోతున్నాము. రైతులను ఆదుకోడానికి కృషి చేయాలి. రైతాంగ ప్రభుత్వం అని చెప్పుకుంటారు. మా ప్రభుత్వం చేసినట్లు ఎవరూ చేయలేదు, గత ప్రభుత్వం చేయలేదు, రైతాంగ పక్షపాతం అని పదే పదే చెప్పుకుంటున్నారు. అది ఏమిటో రైతులను ఆదుకోవడంలో ఈ ప్రభుత్వం చూపించాలి. ఆ విధంగా అనుకుంటే వెంటనే వారిని ఆదుకోడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. మేము ప్రజారాజ్యం పార్టీ తరపున ప్రభుత్వానికి కొన్ని నూచనలు, సలహాలు ఇస్తున్నాము. ఇవి డిమాండ్లు అనుకోండి, సలహాలు అనుకోండి. రైతులను ఆదుకోడానికి ప్రభుత్వం సహృదయంతో ఆలోచించి maximum extent వాళ్లకు మేలు చేయడం కోసం ప్రయత్నించాలి. వరికి మద్దతు ధర లేదు. కనీసం క్వింటాల్కు రెండువందల రూపాయల బోనస్ ఇచ్చి, ప్రభుత్వ ఏజెన్సీల ద్వారా కొనుగోలు చేసే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలి. ధాన్యం రంగు మారింది, మొలకెత్తింది. వీటిని ప్రభుత్వమే కొనుగోలు చేయాలి.

మ.1.40

కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థ ఎఫ్.సి.ఐ ఉంది కాబట్టి ఆ సంస్థ కొంటుందిలే అని కాలక్షేప కబుర్లు చెప్పడం కాకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిధిలో మనం కూడా కొనుగోలు చేయడం కోసం తగు విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలి. మన పొరుగున కర్ణాటకలో వరికి పంద రూపాయలు బోనస్ గా ఇస్తున్నారు. తమిళనాడులో 140 రూపాయలు, కేరళలో 200 రూపాయలు ఇస్తున్నారు. ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని మన రాష్ట్రంలో కూడా వరి ధాన్యానికి 200

రూపాయలు బోసన్ ఇన్వడంతోబాటు తడిసిన, రంగు మారిన ధాన్యం అంతా కొనుగోలు చేయాలి. పరి ధాన్యంలో మాయిశ్చర్ కంటెంట్ 17 శాతం కంటే ఎక్కువ ఉంటే కొనుగోలు చేయమని ఎఫ్సీఐ చెబుతుంది. నాలుగు శాతం పాడైపోయిన గింజలు ఏరివేయాలనే నిబంధన కూడా సడలించాలి. అవసరమైతే ధాన్యంలో తేమ శాతం 17 నుంచి 25 వరకు పెంచి కొనుగోలు చేసేందుకు అవసరమైతే కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సంప్రదించి, ఎఫ్సీఐని ఒప్పించి అయినా వరికి 200 రూపాయలు బోసన్ ప్రకటించి, మద్దతు ధరకు తగ్గకుండా కొనుగోలు చేసే విధంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే బాధ్యత తీసుకొని కొనుగోలు చేయాలని, లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సంస్థల ద్వారా అయినా కొనుగోలు చేయాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

ఇటీవల కురిసిన వర్షాలవల్ల అన్ని రకాల పంటలు దెబ్బతిన్నాయి. వాణిజ్య పంటలు కూడా దెబ్బతిన్నాయి. వరికి హెక్టారుకు 4500 రూపాయలు ఇన్పుట్ సబ్సిడీ ఇస్తామన్నారు. ఆ మొత్తం ఏ మాత్రం సరిపోదు. పరి సాగుకు ఎకరాకి 10 వేల నుంచి 20 వేల రూపాయల వరకు ఖర్చు వస్తుంది. పరి రైతులను ఆదుకోవాలంటే మీరు హెక్టారుకు 4500 రూపాయలు కాకుండా, ఎకరాకు 4500 రూపాయలు అందిస్తే రైతుకు న్యాయం చేయగలుగుతాం కాబట్టి ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా వాణిజ్య పంటలకు వాటి ఖర్చులకు తగినట్లుగా పరిహారం అందజేయాలి.

వీటితోబాటు ప్రస్తుతం ప్రధానమైనది పశుగ్రాస సమస్య. ఇటీవలి వర్షాలవల్ల పశుగ్రాసం మొత్తం కుళ్లిపోయింది. పశువులకు గ్రాసం దొరకని పరిస్థితుల్లో ప్రస్తుతం రైతాంగం బాధలు పడుతున్నారు. దానికోసం అవసరమైతే ఒక్కొక్క పశువుకు వెయ్యి రూపాయలు పశుగ్రాసంకోసం అందించే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలి. వ్యవసాయం చేస్తున్న వారిలో చాలా మంది కౌలు రైతులున్నారు. పంట నష్టం కలిగినప్పుడు వచ్చే పరిహారం రైతులకు అందుతుంది కానీ కౌలు రైతులకు అందడంలేదు. కౌలు రైతులను ప్రత్యేకంగా గుర్తించి, వారిని కూడా నిలబెట్టే విధంగా పంట నష్టపరిహారం కౌలు రైతులకు అందే విధంగా ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. కౌలు రైతులకు అవసరమైన విత్తనాలు అందించాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

రుణాలు రీపెడ్యూలు చేస్తామని ఇంతకు ముందు ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. రుణాలు రీపెడ్యూలు చేసే ముందు అసలు రుణ పరిమితిని పెంచాలని కోరుతున్నాను. ప్రస్తుతం కాలం చెల్లిన రుణ పరిమితులు అమలులో ఉన్నాయి. స్కేల్ ఆఫ్ ఫైనాన్స్ను పెంచాలి. రుణ పరిమితిని పెంచి, అవసరమైతే వడ్డీ మాఫీ చేసి కొత్త రుణాలు ఇచ్చే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఆ రకంగా చేస్తేనే రైతులకు న్యాయం జరుగుతుంది. రాష్ట్రంలోని కౌలు రైతులు అప్పుల బాధతో ఆత్మహత్యలకు పాల్పడుతున్నారు. వారికి కూడా అవసరమైన ఎక్స్గ్రేషియా ఇవ్వాలి. కనీసం మేం ఉన్నామని, ప్రభుత్వం మీకు అండగా ఉందని, మిమ్మల్ని ఆదుకొంటుందని, సహకారం అందిస్తుందనే భరోసా వారికి ప్రభుత్వం ఇవ్వాలి. కానీ ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం నుంచి స్పందన రాకపోవడం శోచనీయం. ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న కౌలు రైతులకు ఒక్కొక్కరికి 5 లక్షల రూపాయల చొప్పున ఎక్స్గ్రేషియా ఇవ్వాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

పంటల బీమా జిల్లాలో ఒక పంటకే పరిమితమైంది. గతంలో అన్ని పంటలకు బీమా ఇచ్చేవారు. గ్రామం యూనిట్గా జిల్లాలో ఒక పంట కావడంతో, రెండో పంట, మూడో పంట ఉన్నా, ఇతర పంటలకు కూడా న్యాయం జరగడంలేదు. ఒక పంట విధానం కాకుండా జిల్లాలో ఉన్న అన్ని రకాల పంటలకు కూడా బీమా అమలుచేసే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలి. అది కూడా చాలా ప్రధానమైనది. అదే విధంగా రైతులకు

అవసరమైన విత్తనాల కొరత కూడా ఉంది. మరలా పంట వేయాలంటే విత్తనాలు దొరకని పరిస్థితి ఉంది. వర్షాలకు విత్తనాల తయారీ కూడా దెబ్బ తింది. కావున రైతులకు అవసరమైన విత్తనాలకు అందించే ఆలోచన కూడా ప్రభుత్వం చేయాలి. విత్తనాలు సబ్సిడీపై ఇచ్చినా, ఉచితంగా ఇచ్చినా బాగుంటుంది. కానీ ఎకరానికి 30 కిలోల విత్తనాలు అవసరమైతే వాటి ధర 540 రూపాయలు ఉంటే, కిలోకు అయిదు రూపాయలు మాత్రమే సబ్సిడీగా ఇస్తున్నారు. అలా కాకుండా ఉచితంగానో లేక సగం సబ్సిడీగానో అందించాలి. అసలు విత్తనాలు దొరకని పరిస్థితి ఉంది కావున విత్తనాలు దొరకే విధంగా, రైతులకు అందుబాటులోకి తెచ్చే విధంగా ప్రభుత్వం ఆలోచించి చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. పత్తికి 4500, చెరకుకు 2500, పామాయిల్కు 7000 రూపాయలు మద్దతు ధరగా ప్రకటించారు. ఆయా పంటలకు మద్దతు ధరలు ఉత్పత్తి ఖర్చులకు తగిన విధంగా రైతాంగానికి గిట్టుబాటు అయ్యే విధంగా అందించేందుకు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, రైతుల మీద వ్యాట్ వేయడం ఏమిటి? పరిశ్రమల మీద ట్యాక్స్ వేస్తే తప్పు లేదు. వ్యవసాయోత్పత్తుల మీద పన్ను వేయడం చాలా దారుణం. 4.5 శాతం పన్ను విధానాన్ని కూడా రద్దు చేయాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. సర్పరీ రైతులు కూడా చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. వారి వృత్తి కూడా వ్యవసాయ వృత్తిగా భావించి వారికి కూడా ఉచిత విద్యుత్ ఇచ్చే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలి. మత్స్యకారులు, చేనేతకార్మికులు, చేతివృత్తులవారిని కూడా అన్ని విధాలా ఆదుకోవాలని, వారికి కూడా ప్రభుత్వం ప్రోత్సేషన్లు ప్రకటించాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. పంటల నష్ట పరిహారం అందించే విషయంలో ఆ విధమైన సమస్యలుంటే, పేదలు ఇళ్లు కూలిపోయి వారు ఆనేక ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ఇళ్లు కూలిపోయినవి నమోదు చేయడంలో అధికారులు బాధితులను పలు ఇబ్బందులు పెడుతున్నారు. వారికి తక్షణ సాయంగా కుటుంబానికి 20 కిలోల బియ్యం అందించడానికి కూడా నిబంధనల పేరుతో అడ్డంకులు సృష్టిస్తున్నారు. కూలిపోయిన ఇళ్లు ఏడు రోజులు నీటిలో ఉన్నప్పటికీ, ఆ కుటుంబానికి బియ్యం కూడా అందించమనే స్థితిని కొత్తగా చూడడం జరిగింది. ఇల్లు కూలిపోయినవారికి తక్షణ సాయంగా బియ్యం కూడా అందించలేని పరిస్థితి, ప్రభుత్వం నుంచి చిన్న సహాయం కూడా చేయలేకపోయాం. దెబ్బతిన్న ఇంటికి నష్ట పరిహారం అందించడంతోబాటు కొత్త ఇంటి నిర్మాణం కూడా ఉచితంగా చేపట్టాలని కోరుతున్నాను.

రైతాంగాన్ని, వ్యవసాయాన్ని నిలబెట్టడంకోసం ప్రత్యేకమైన ప్రోత్సేషన్ ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముందుకు రావాలి. ఏదో మొక్కుబడిగా, తూ.తూ మంత్రంగా సహాయం చేస్తే రైతులు కోలుకోనే పరిస్థితిలో లేరు. రైతులు సహాయంకోసం ప్రభుత్వం పంక చూస్తున్నారు. మాది రైతాంగ ప్రభుత్వమని ప్రభుత్వం పదే పదే చెప్పుకుంటున్నా కానీ అందుకు తగినట్లుగా రైతులను ఆదుకోవడంలో తగు నిర్ణయాలు ఈ ప్రభుత్వం తీసుకోకుండానే అశిస్తున్నాను. అలా కాకుండా ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరిస్తే రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా రైతు, కార్మిక చైతన్యంతో మేం కూడా ప్రజల పక్షాన, రైతాంగం పక్షాన ఆందోళన చేపట్టడానికి, రైతులకు బాసటగా నిలబడడానికి వెనుదీయమని తెలియజేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొచ్చిన విషయాలపైన ప్రభుత్వాన్ని నిలదీస్తుందని ప్రజారాజ్యం పార్టీ ముందు ఉంటుందని తెలియజేస్తున్నాను. ఇది ఒక రోజులో వచ్చిన సమస్య కాదు. ఒక్క నిర్ణయంతో రాష్ట్రాన్ని, రైతాంగం మొత్తాన్ని ఒకేసారి కాపాడగలమని నేను అనడంలేదు. రైతాంగాన్ని నిలబెట్టడానికి ప్రత్యేక పరిస్థితులతో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి జాతీయ వివత్తుల నిధి నుంచి మనం సహాయం రాబట్టుకోవాలి. మన రాష్ట్రానికి చెందిన పార్లమెంటు సభ్యులు సమర్థంగా కేంద్రంతో వ్యవహరించవలసిన అవసరముంది. అవసరానికి తగినట్లుగా నిధులు రాబట్టుకోలేకపోతున్నాం. ఇతర

రాష్ట్రాలతో పోల్చితే, ఉత్తర భారతంలో ముఖ్య పంట అయిన గోధుమకు వారు సరైన మద్దతు ధర పొందుతున్నారు. కానీ ఇక్కడ వరికి సరైన మద్దతు ధర పొందలేకపోతున్నాం. రైతాంగం విషయంలో శాసన సభలో ప్రభుత్వం చర్చకు తీసుకురావడానికి నాలుగు రోజులు పట్టింది. అన్నీ ప్రాధాన్యత గల అంశాలే, నేను కాదనడంలేదు. రైతు అజెండా అందరికీ ప్రాధాన్యతగల అంశమే. వారి వారి వైఖరులతో, అజెండాలో, ద్వంద్వ వైఖరితో వ్యవహరిస్తున్నారు. బయట ఒకటి, లోపల ఒకటి మాట్లాడుకుంటూ సభను నడుపుకుంటున్నాం. వీటిమీద కూడా మనం రైతుల పక్షాన, రాజకీయాలకు అతీతంగా శాసన సభను విశ్వాసంలోకి తీసుకొని అందరూ ఒకటిగా, అధికార పక్షం, ప్రతిపక్షం కలిసి కఠిన సమస్య పరిష్కారం కోసం ముందుకు వెళ్ళే విధంగా ఆలోచించాలి. ఆ దిశలో మనం చేయకపోతే మనకు శ్రేయస్కరం కాదు, ప్రజలు మనల్ని హర్షించరు. ప్రజల తీర్పు మీకు అనుకూలంగా వచ్చింది, ప్రధాన ప్రతిపక్షంగా వారికి అవకాశం వచ్చింది. అన్ని పార్టీలు కలిసి సమస్య పరిష్కారానికి ముందుకు వెళ్ళాలి. అందులో రైతాంగ సమస్యల మీద మనం నిర్లక్ష్యం వహిస్తే, మనం వారిని విస్మరిస్తే రైతులు మనల్ని క్షమించరని మీ ద్వారా మరొకసారి ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొచ్చిన రైతాంగ సమస్యలను సానుకూలంగా ఆలోచించి, వారిని ఆదుకోవేందుకు తగు నిర్ణయాలు తీసుకోవాలని డిమాండ్ చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మ.1.50

శ్రీమతి వంగా గీత (పితాపురం): అధ్యక్షా, ఒకే ఒక్క నిమిషం..

MR.DEPUTY SPEAKER: I will give you an opportunity again.

శ్రీమతి వంగా గీత: అధ్యక్షా, ఒకే ఒక్క నిమిషం మాట్లాడేందుకు అవకాశమివ్వండి.

MR.DEPUTY SPEAKER: I will give you an opportunity again.. O.K.

శ్రీమతి వంగా గీత: అధ్యక్షా, సోదర శాసన సభ్యులు ఇందాక అనేక విషయాలు రైతులకు సంబంధించి చెప్పడం జరిగింది. ఈ మూడు రోజుల నుండి ఎదురుచూసిన అంశం ఇప్పుడు చర్చకు వచ్చింది. పెద్దలందరూ కూడా అనేక విషయాల మీద చర్చించడం జరిగింది. మీ ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను సార్. ఇన్పుట్ సబ్సిడీలు, సబ్సిడీలు, బీమాలు ఇవన్నీ కూడా ప్రాసెస్ ప్రకారం ఎప్పుడో జరుగుతాయి. ఇప్పుడు రైతులు పంటంతా చేతికొచ్చే దశలో ధాన్యం రంగుమారిపోయి, మొలకెత్తిపోయి నీళ్లల్లో, కళ్లల్లో వుంది. క్రింద నుండి నీరు, పై నుంచి వర్షం వచ్చింది సార్. కాబట్టి, తక్షణం ధాన్యం కొనమనండి. ఐఎస్ఐ ముద్ర వేసి పక్కకు పంపడానికి ఇదేమీ ఫ్యాక్టరీల్లో ఎక్కడో తయారుచేసిన సరుకు కాదు. రైతులపై ప్రకృతి విలయతాండవం చేసింది. ప్రకృతి ప్రకోపిస్తే ప్రభుత్వం ఆదుకోవాలి. ముందు తక్షణం ధాన్యం కొనుగోలు చేస్తేనే రైతులను ఆదుకున్నట్లు లెక్క, మిగతావన్నీ తరువాత. ముఖ్యమంత్రి గారిని మేము కోరుతున్నాం. రైతుల పక్షాన చేతులెత్తి మొక్కుకుంటున్నాం సార్. ముందు జిల్లాల్లో ధాన్యం కొనుగోలు కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయమనండి, రైతులను ఆదుకోమనండి సార్. మా కాన్స్టిట్యూయెన్సీలో రైతులు ఆత్మహత్య చేసుకున్నారు సార్... (ఈ దశలో మైకు కట్ చేయబడింది)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: ఓ.కె. స్టీజ్ సిడాన్... ప్రభుత్వం నుండి సమాధానం వచ్చేవరకు కొంచెం ఓపిక పట్టండి.

శ్రీ జోగి రమేష్ (పెడన): అధ్యక్షా, రైతుల గురించి మాట్లాడేందుకు నాకు అవకాశమిచ్చినందుకు ముందుగా మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను. వ్యవసాయం దండగగా వున్న రోజుల నుంచి, వ్యవసాయం పండుగగా మారిన ఈ రోజుల్లో ఈ సంవత్సరం ప్రకృతి వైపరీత్యాల రీత్యా రైతులు నష్టపోయిన పరిస్థితులు మనందరికీ కళ్లకు కట్టినట్లు కనపడుతున్న పరిస్థితులు మీక్కూడా తెలిసిందే. ఈ సంవత్సరం, ఈ ఖరీఫ్ సీజన్లో రైతులు ఐదు దఫాలుగా నష్టపోయిన పరిస్థితులు వున్నాయి. మొట్టమొదటగా నారు పోసిన దశలో, ఆ తరువాత పొట్టమీద వున్న దశలో, మరీ ఇప్పుడైతే వన మీద వుండి రేపోమాపో ఇంటికి తీసుకువెళ్లే దశలో రైతులు ఈ విధంగా అకాల వర్షాల మూలంగా, తుఫాన్ల వల్ల నష్టపోయిన పరిస్థితులు మనందరికీ తెలిసిందే. ఈ రోజున రైతులకు ఒక నమ్మకం, ఒక ధైర్యం కల్పిస్తూ మేమున్నాం, మేము బాసటగా వున్నామని ధైర్యం చెప్పవలసిన పరిస్థితి అన్ని పార్టీల మీద, అందరు రాజకీయ నాయకుల మీద, ఈ ప్రభుత్వం మీద వున్నదనేది నగ్న సత్యం.

అధ్యక్షా, కొన్ని సంవత్సరాల క్రితమైతే అంటే గత ఐదారు సంవత్సరాల క్రితం రైతు అసలు వ్యవసాయం చేసుకోవాలా, వద్దా, వ్యవసాయం దండగ అని కొంతమంది మాట్లాడిన పరిస్థితులు వున్నప్పుడు, ఆ రైతు వ్యవసాయం మానివేయాలి. వ్యవసాయం మానివేయడమంటే ఆ రోజున్న పరిస్థితులు ఎలా వున్నాయంటే కనీసం వర్షాలు పడక, గ్రామాల్లో నీళ్లు లేక అలమటిస్తున్న పరిస్థితుల్లో, త్రాగడానికి నీళ్లు లేని పరిస్థితుల్లో రైతులందరూ ఊళ్లు వదిలిపెట్టి వెళ్లిన పరిస్థితులు వుండేవి. తీవ్రమైన కరువు పరిస్థితులు 2004 కు ముందున్న పరిస్థితులు. ఆ రోజున వున్న పరిస్థితులు గాని, అంతకు ముందున్న పరిస్థితులు గాని. స్వర్గీయ ముఖ్యమంత్రి డా.వై.ఎస్.రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు ఆనాటి ప్రతిపక్ష నేతగా వున్నప్పుడు మేము కూడా ఒక సాధారణ కాంగ్రెస్ పార్టీ కార్యకర్తగా వున్న ఆ రోజుల్లో, రాష్ట్రంలో వున్న పరిస్థితులన్నీ కూడా ఆయన అవగాహన చేసుకుని, రైతులను ఆదుకుంటేనే, రైతు క్షేమంగా వుంటేనే ఈ రాష్ట్రం సుభిక్షంగా వుంటుందని ఆలోచన చేసి, ఆయన ముఖ్యమంత్రి అయిన మరుక్షణం మొట్టమొదటి పైలు మీద సంతకం చేసింది ఉచిత విద్యుత్ పైన అనే విషయం మనందరికీ కూడా తెలుసు.

(అధికార పక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు.)

ఆనాడు ఆయన వాగ్దానం చేస్తే, కాంగ్రెస్ పార్టీలో, లేకపోతే అధికారంలో వున్న సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ కావచ్చు, ప్రతిపక్షాలు కావచ్చు ఉచిత విద్యుత్ ఎల్లా సాధ్యం? ఏ రాష్ట్రంలో కూడా ఉచిత విద్యుత్ ఇవ్వడం లేదు కదా, నువ్వెట్లా ఇస్తావని అడిగిన పరిస్థితులు కూడా వున్నాయి. కానీ ఆయన ఒక్కటే చెప్పారు. నేను ఉచిత విద్యుత్ ఇస్తాను, ఇచ్చి చూపిస్తానని కూడా చెప్పాడు. అట్లానే ఆనాడు అధికారంలో వున్న కొంతమంది ఏమన్నారంటే, ఆ కరెంటు తీగల మీద బట్టలు ఆరేసుకోవచ్చని అన్నారు. కానీ, ఆనాటి నుంచి ఈనాటి వరకు ఉచిత విద్యుత్ ఇస్తున్న ప్రభుత్వం ఏదైనా వుందంటే, అది కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వం అని మీకు తెలియజేస్తున్నాను. అట్లాగే అధ్యక్షా, నేను ఎవర్నీ విమర్శించడం లేదు. కాబట్టి, ఎవరూ భుజాలు తడుముకోవాలని అవసరం లేదు. ఉన్నటువంటి పరిస్థితిని నేను మీకు చెబుతున్నాను. నేను గ్రామాల్లో తిరిగివచ్చాను కాబట్టి చెబుతున్నాను. ఈ రోజు రైతుల పరిస్థితులు, దీనగాథలు నాకు తెలుసు కాబట్టి చెబుతున్నాను. నా పెడన నియోజకవర్గంలో అపారమైన పంట నష్టం జరిగింది. నా నియోజకవర్గానికి ప్రధాన

ప్రతిపక్ష నాయకులు కూడా వచ్చారు, వారికి నిజంగా నేను కృతజ్ఞతలు చెప్పాలి. అట్లాగే చిరంజీవి గారు వచ్చారు, కిషన్ రెడ్డి గారు వచ్చారు, అందరూ వచ్చారు. వారందరికీ కూడా నేను కృతజ్ఞతలు చెప్పాలి. ఎందుకంటే రైతులకు ధైర్యం చెప్పాలనే ఉద్దేశంతో వారు వచ్చారు. దానికి నిజంగా నాకు సంతోషం. అనాడు వున్న పరిస్థితులు ఒక్కసారి మనం బేరీజు వేసుకోవాలని కూడా నేను కోరుతున్నాను. ఆ రోజున రుణమాఫీ విషయం. రుణమాఫీ క్రింద ఈ దేశంలో 70 వేల కోట్ల రూపాయలు... ఒక చరిత్ర వున్నది. అది సువర్ణాక్షరాలతో లిఖించదగ్గ అంశం. అనాడు కేంద్ర ప్రభుత్వం 70 వేల కోట్ల రూపాయలు రుణమాఫీ చేస్తే, మన రాష్ట్రంలో డా.వై.ఎస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి గారి నాయకత్వంలో 13,200 కోట్ల రూపాయల రుణమాఫీ జరిగింది. అట్లాగే, రుణమాఫీ కాని రైతులకు 5 వేల రూపాయలిచ్చిన ఘనత కూడా డా.వై.ఎస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి గారిది, ఈ కాంగ్రెస్ పార్టీది.

(అధికార పక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు.)

ఇవన్నీ ఎందుకు చెబుతున్నానంటే అనాడు వున్న పరిస్థితులు, ఈనాడు వున్న పరిస్థితులు చూస్తే, అనాడు రైతు ధైర్యం లేక, ధైర్యం కోల్పోయి వలసలు వెళ్లే పరిస్థితి నుంచి, ధైర్యం కలుగజేసి ఆ రోజు వ్యవసాయం చేస్తే కనీసం ఆదుకునే పరిస్థితిలేక, ఆత్మహత్యలు చేసుకుని ఎన్నో వేల మంది చనిపోయిన పరిస్థితుల నుండి, ఈ రోజు రాష్ట్రంలో ఆరు సంవత్సరాలపాటు వ్యవసాయం పండుగగా మారి ఈ సంవత్సరం కష్టాల్లోకి వచ్చాము. ఎందుకంటే ప్రకృతి వైపరీత్యాల వల్ల ఏర్పడ్డ పరిస్థితులు. ఇవన్నీ కూడా అధిగమించాలి. రైతులందరినీ ఆదుకోవడానికి ....

(ఈ దశలో ప్రధాన ప్రతిపక్ష సభ్యులచే అభ్యంతరాలు)

మీరుండండి సార్.. నేను ఒక్కటే చెబుతున్నాను సార్. ధైర్యంగా, దమ్ముగా రైతుల గురించి మాట్లాడే హక్కు మాకుంది మా కాంగ్రెస్ పార్టీకుందని మీకు చెబుతున్నాను. మీకు ఆ దమ్ము , ధైర్యం కూడా లేదని చెబుతున్నాను. ఎందుకంటే రైతులను, రైతుల సంక్షేమాన్ని విస్మరించి రైతులను ఆత్మహత్యలకు ప్రేరేపించింది మీరు. మీకు మాట్లాడే దమ్ముందా అని అడుగుతున్నాను. మీరేం మాట్లాడుతున్నారు. మీరు ప్రతిపక్షంలో కూర్చుని మాట్లాడుతున్నారు. ఇవాళ నిజంగా మిమ్మల్ని అభినందిస్తున్నాను. అభినందించాలి కూడా అధ్యక్షా. ఎందుకంటే ఈ నాటికైనా వ్యవసాయం గురించి ఆలోచించి, రైతుకు వెన్నుగా , దమ్ముగా నిలవాలనే ఆలోచన మీకు కలిగినందుకు నిజంగా నాకు సంతోషంగా వుంది.

(ఈ దశలో తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు శ్రీ ఎస్. వేణుగోపాలాచారి అభ్యంతరం వ్యక్తం చేయసాగారు)

మీకు ఆలోచన కలిగింది. నిజంగా సంతోషం. మీకు నిజంగా జ్ఞానోదయమైయ్యింది. నాకు చాలా సంతోషంగా ఉంది. ఎందుకంటే నిన్న నేనొక సన్నివేశం కూడా చూశాను. నిన్న కళ్ళారా రాష్ట్ర ప్రజలందరూ కూడా ఒక సన్నివేశం చూశారు. ఆ సన్నివేశాన్ని గురించి నిజంగా చెప్పాలంటే అధ్యక్షా... నిజంగా కొంత మంది నటులుగా నటిస్తారు, మరికొంతమందైతే జీవిస్తారు అధ్యక్షా. అలాగే, హాలీవుడ్ లో నటులుంటారు, బాలీవుడ్ లో నటులుంటారు, హాలీవుడ్ లో నటులుంటారు. కానీ, ఇంత నటనా చాణక్యం ఉన్నటువంటి నటుల్ని మాత్రం నిన్నే చూశాము. రైతుల్ని తీసుకువస్తున్నామని చెప్పారు.

మ.2.00

కానీ, రైతులు స్వయంగా వచ్చి ముఖ్యమంత్రి గారిని కలవొచ్చు. కానీ వాళ్లను తీసుకువస్తున్నామనే ఒక వంకతో, వాళ్లని ఎక్కడో ఆపేశారనే ఒక అంశంతో ధర్మా చేయడం, అక్కడ ఒక డ్రామా చేయడం, ఆ డ్రామాలో పోలీస్ స్టేషనుకు వెళ్లడం, దాని తరువాత పోలీస్ స్టేషన్లో మీరు వెళ్లిపోండి బాబూ అంటే మేం వెళ్లం, మేం ఇక్కడే ఉంటాం, ఇక్కడే పడుకుంటాం, ఇక్కడే స్నానం చేస్తాం, ఇక్కడే నుంచే అసెంబ్లీకి బయలుదేరతాం అన్నారు. ఇదేమిటి అధ్యక్షా. దీన్ని ఏమంటారు అధ్యక్షా! నిన్న సాయంత్రం పోలీసు స్టేషన్ నుంచి ఒక స్టేట్ మెంటు ఇచ్చారు. ప్రొద్దున్నే ఏడు గంటలకే అసెంబ్లీకి పాద యాత్రగా పోతామన్నారు. పోలీసులు, ప్రభుత్వం మీరు ఇళ్లకు వెళ్లండయ్యా బాబూ అంటే - మేం ఇక్కడే పడుకుంటాం, ఇక్కడే స్నానం చేస్తాం, ఇక్కడే టిఫిన్ చేస్తాం, ఇక్కడి నుంచే అసెంబ్లీకి వెళతాం అన్నారు. ఇదేమిటి అధ్యక్షా! దీనిని నటన అంటారా, లేక నటనా ప్రావీణ్యం అంటారా? సరే ఇది ఒక ఎత్తైతే దీనిని ప్రక్కన పెడితే, రైతులకు ధైర్యం చెప్పాల్సిన పరిస్థితుల్లో, రైతుకు వెన్నుగా, దన్నుగా మేం ఉన్నామని చెప్పవలసిన పరిస్థితి ఈ ప్రభుత్వానికి ఉంది. ఈ ప్రభుత్వం రైతు ప్రభుత్వం. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఉచితంగా విద్యుత్ నిచ్చాము, అట్లాగే రుణాలు మాఫీ చేశాము. ఈ రోజున ఒక్క ఎకరా కూడా ఎండిపోకూడదనే ఉద్దేశంతోనే ఆనాటి ముఖ్యమంత్రి గారు ఆలోచించినట్లుగా ఏనాడైనా గానీ, ఎవరైనా గానీ కలలోనైనా ఊహించారా అధ్యక్షా. ఒక్క ప్రాజెక్ట్ అన్నా కడితే రైతులు వారి...

(ఈ దశలో తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు అభ్యంతరాలు వ్యక్తం చేయసాగారు)

భుజాలు తడుముకోవద్దు. అధ్యక్షా, ఈ రోజు రాష్ట్రంలో ఇన్ని ప్రాజెక్టులు కడుతున్నామంటే ఇది కాంగ్రెస్ పార్టీ పుణ్యమే. డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి గారి పుణ్యమే అని చెబుతున్నాను. ఏనాడైనా గానీ పులిచింతల కట్టాలనే ఆలోచన గానీ, పోలవరం ప్రాజెక్టు కట్టాలనే ఆలోచన గానీ, అట్లాగే, తెలంగాణాలో ప్రాజెక్టులు కట్టాలనే ఆలోచనగానీ, మన రాష్ట్రంలో ప్రాజెక్టులు కట్టాలన్న ఆలోచన ఏ కోశానైనా ఎవ్వరికన్నా వచ్చిందా? తొమ్మిది సంవత్సరాలు పరిపాలించారు మీరు (ప్రధాన ప్రతిపక్షాన్ని ఉద్దేశించి). ఆ ఆలోచన మా నాయకుడు డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి గారికి, కాంగ్రెస్ పార్టీకి వచ్చింది. అదే విధంగా ఇంకొకటి అధ్యక్షా. మొన్న పర్షాల కురిసిన వెంటనే పన దశలో పంట చేతికొచ్చే దశలో..

(ఈ దశలో తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు అభ్యంతరాలు వ్యక్తం చేయసాగారు)

అధ్యక్షా, ఎందుకు వీళ్లు ఇట్లా భుజాలు తడుముకుంటారు? ఉన్న మాట చెబితే ఎందుకు వీళ్లు ఉలిక్కి పడతారు. మొన్న తొమ్మిదవ తారీకు నాడు ముఖ్యమంత్రి గారు మా జిల్లాకు వచ్చారు. అక్కడ వారు రైతులతో మాట్లాడారు. మాట్లాడిన వెంటనే కొన్ని నిర్ణయాలను కూడా ప్రకటించారు. కానీ, నేను కూడా మీ ద్వారా కొన్ని నిషయాలు ముఖ్యమంత్రి గారికి తెలియజెబుతున్నాను. ఈ రోజున రంగు మారిన ధాన్యాన్ని వెంటనే ..

(ఈ దశలో తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన కొందరు గౌరవ సభ్యులు జగన్... జగన్... అని అనసాగారు)

జగన్ అంటే వాళ్లకు జ్వరం వస్తుంది అధ్యక్షా. అవన్నీ వద్దు ప్రక్కన పెట్టండి. అధ్యక్షా, మా ముఖ్యమంత్రి గారు శ్రీ ఎన్.కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు, యువకులు, డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి గారి పరిపాలనలో వెన్నుగా, దన్నుగా ఉండి నడిపించిన చరిత్ర ఉన్న ముఖ్యమంత్రి మా కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు. చీఫ్ విప్ గా మంచి

అనుభవమున్న వారు ఈ రోజు ముఖ్యమంత్రిగా వచ్చారు. అట్లాగే, స్పీకర్ గా పనిచేసి మంచి గుర్తింపు పున్న వారు ఈ రోజు మాకు ముఖ్యమంత్రిగా వచ్చారు. ఇందాక ఒక నాయకుడు మాట్లాడుతూ ఏమన్నారంటే ఎన్నో సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా చేశాను అన్న మాట మాట్లాడారు. నేను ఒక్కటే చెబుతున్నాను. ఎన్ని సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నారన్నది ముఖ్యం కాదు అధ్యక్షా, ఎన్ని రోజులపాటు ముఖ్యమంత్రిగా సంస్కారవంతంగా వున్నామన్నది ముఖ్యం..

(ఈ దశలో ప్రధాన ప్రతిపక్ష సభ్యులు అభ్యంతరాలు వ్యక్తం చేయసాగారు)

అధ్యక్షా, నేను అన్నదాంట్లో పొరపాటేం లేదు. ఎన్ని సంవత్సరాల పాటు ముఖ్యమంత్రిగా పని చేశామన్నది కాదు, ఎన్ని రోజులపాటు ముఖ్యమంత్రిగా సంస్కారవంతంగా పని చేశామన్నదే ముఖ్యం. నేను అన్న దాంట్లో ఏం పొరపాటు లేదు. దానికెవ్వరూ కూడా భుజాలు తడుముకోవాల్సిన పని అంతకంటే లేదు. నేనేమీ తప్పుగా మాట్లాడలేదు. ఒక్కటే అధ్యక్షా, ఈ వివత్కర పరిస్థితుల్లో ముఖ్యమంత్రి గారికి మీ ద్వారా నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ రోజున రంగు మారిన ధాన్యాన్ని వెంటనే కొనుగోలు చేయాలి. రైతుల రుణాలు రీషెడ్యూలు చేయమని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను. అట్లాగే పత్తి రైతులకు సీసీని ద్వారా ఆర్థిక సహాయం చేయించమని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను. అట్లాగే పత్తి రైతులకు వాతావరణ పరిస్థితులకు అనుగుణంగా బీమా ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా చేనేత కార్మికులు, మత్స్యకారులు ఎక్కువగా ఉన్న నియోజక వర్గం నాది. కాబట్టి, చేనేత కార్మికులను కూడా తక్షణం ప్రభుత్వం ఆదుకోవాల్సిన పరిస్థితి ఉంది. అట్లాగే, మత్స్యకారులు ఏదైనా ప్రతికూల వాతావరణ పరిస్థితులు ఉన్నప్పుడు సముద్రంలోకి వేటకు వెళ్లవద్దని చెప్పి ప్రభుత్వం ముందుగానే వాతావరణ కేంద్రం నుండి హెచ్చరికలు జారీ చేస్తుంది. కానీ, వారికి ఆ రోజుల్లో సరైన జీవనభృతి ఉండదు కాబట్టి, వారికి ఆర్థిక సహాయం చేయమని తమరి ద్వారా ముఖ్యమంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. అధ్యక్షా, ఇవన్నీ కూడా ..

(అంతరాయం)

అధ్యక్షా, నేను చెబుతాను. ఈ రోజున్న పరిస్థితుల్లో, మనం ఒక్కసారి వెనక్కివెళ్లి తిరిగి చూసుకోవాల్సిన పరిస్థితులు కూడా వున్నాయి. ఈ రోజు ఎకరాకి.. నేను ఒక్కటే చెబుతున్నాను.

(రెండు చెప్పు - అని తెలుగుదేశం పార్టీ గౌరవ సభ్యులు ఒకరు అన్నారు.)

ఫస్ట్ టైం కదా అధ్యక్షా.. మిత్రులేమో కొంచెం ఉబలాటపడతావున్నారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: రమేష్ గారూ... స్టీజ్ కంక్లూడ్.

శ్రీ జోగి రమేష్: అధ్యక్షా, వెంటనే ఎన్యూమరేషన్ చేయించి క్రాప్ ఇన్సూరెన్స్ ఇమిడియట్ గా ఇప్పించే ఏర్పాటు చేయించాలి. ఇన్పుట్ సబ్సిడీ విషయం ఇంతకుముందైతే మీకు కూడా తెలుసు అధ్యక్షా. ఎకరానికి ఆరు చందలు పున్న పరిస్థితి. డా. వై.ఎస్.రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఆ ఇన్పుట్ సబ్సిడీని హెక్టార్ కి రూ.4,500 లు చేశారు. ఇంకా అవకాశముంటే ప్రభుత్వం ఇవాళ రైతులు దీనావస్థలో

వున్నారు కాబట్టి, దాన్ని కూడా పెంచి వెంటనే రైతులకు చెల్లించే ఏర్పాట్లు చేయాలి. వెంటనే సబ్సిడీ మీద సీడ్స్ ఇమిడియట్గా ఇప్పించే ఏర్పాటు చేయించాలి. ముందు ధాన్యాన్ని కూడా ఎఫ్సీఐ ద్వారా త్వరగా కొనుగోలు చేయించమని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు యువకుడు. ముఖ్యమంత్రి గారు ...

(తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన కొందరు గౌరవ సభ్యులచే అంతరాయం)

ముఖ్యమంత్రి గారంటే ఇంకొక భయం కూడా కొంతమందికి వుంది. ఎందుకంటే స్పీకర్గా వుంటేనే తట్టుకోలేకపోయారు, ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగా వుంటే మరీ తట్టుకోలేకపోతున్నారు. ఎవరో కూడా మీకు తెలుసు అధ్యక్షా. నిన్నా, మొన్నా కూడా ఒక నాయకుడు ఎక్కడో ఖమ్మం జిల్లాలో పర్యటన చేస్తూ నేనే ముఖ్యమంత్రిగా రాబోతున్నాను అన్నారు.

మ. 2.10

ముఖ్యమంత్రి కాదు కదా అసలు ఉన్న స్థానం కూడా ఉంటుందో లేదో, లేదంటే పక్క స్థానాలకు మారుతారా అన్నది ఆలోచన చేసుకోమని కోరుతున్నాను. రైతుల గురించి మాట్లాడే అవకాశం ఈ సభ ద్వారా నాకు కల్పించినందుకు, రైతులకు ధైర్యం చెప్పే అవకాశం నాకు ఇచ్చినందుకు చాలా సంతోషంగా ఉన్నది. సభలో ఉన్న మనందరం కలిసికట్టుగా అన్ని పార్టీల వారు, అందరు నాయకులు రైతుకు అండగా, దండగా ఉండి వారికి ధైర్యం చెప్పాలి. ఈ రోజు రైతుల గురించి మాట్లాడే అవకాశం నాకు కల్పించినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ, ముఖ్యమంత్రి గారికి కూడా కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

MR.DY.SPEAKER: The House is adjourned to meet again at 5.00 p.m. today.

(Then the House adjourned at 2.12 p.m. to meet again at 5.00 p.m. in the evening.)

సా. 5.00

(సభ తిరిగి సాయంత్రం 5.00 గంటలకు సమావేశమైనది. గౌరవ ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు).

* * *

ప్రభుత్వ బిల్లు

2010, ఆంధ్రప్రదేశ్ విశ్వవిద్యాలయాల (సవరణ) బిల్లు

(ప్రవేశపెట్టబడినది)

MR.DEPUTY SPEAKER: We will take up the Business of the House. Minister for Higher Education will move the motion for taking into consideration the Andhra Pradesh Universities (Amendment) Bill, 2010.

(సభ ప్రారంభం కాగానే ప్రతిపక్షపార్టీ సభ్యులైన సర్వశ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు, ధూళిపాళ్ల నరేంద్రకుమార్, దేవిసేని ఉమామహేశ్వరరావు, గంప గోవర్ధన్, చింతకుంట విజయరమణారావు, గంగుల కమలాకర్, ఎల్.రమణ, పయ్యపుల కేశవ్, శ్రీమతి ఎ.ఉమా మాధవ రెడ్డి, శ్రీమతి సత్యవతి రాథోడ్, ఎర్రబెల్లి దయాకర్ రావు, పి.రాములు తదితరులు రైతు సమస్యలపై చర్చను కొనసాగించాలనే నినాదంతో స్పీకర్ పోడియం వద్దకు వెళ్లారు).

(ప్రతిపక్షపార్టీ సభ్యులచే సభకు అంతరాయం)

SRI C.DAMODAR RAJANARSIMHA, MINISTER FOR HIGHER EDUCATION & TECHNICAL EDUCATION: Speaker Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Universities (Amendment) Bill, 2010 be taken into consideration."

MR.DEPUTY SPEAKER: Motion moved. Minister Garu, briefly explain the objects and reasons of the Bill.

(INTERRUPTIONS)

సభా కార్యక్రమం

ఇటీవల సంభవించిన వర్షాలు, వరదల వల్ల రైతులకు కలిగిన సమస్యలపై చర్చను

కొనసాగించుట గురించి

శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు: రైతు సమస్యలపై చర్చను కొనసాగించాలి సార్.

MR.DEPUTY SPEAKER: You are very well aware of the procedures. ఎప్పుడైనా మనం సాయంకాలం సభ ఉంటే గవర్నమెంట్ బిల్లులపైనే కాన్సెన్ట్రేట్ చేస్తాం. Purely we will focus on Government Bills. మీకు అంతా తెలుసు. Knowing the procedures, senior Members కూడా అట్లా అంటే ఎట్లాగండి? Tomorrow, we can continue the discussion on farmers. చర్చను రేపు కొనసాగించుకోవచ్చు కదా!

(అంతరాయం)

You know the procedures very well. Evening Session is meant entirely for Government Business. We will take up the Government Bills.

శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు: సార్, బిల్స్ను రేపు పెట్టుకోండి.

MR.DEPUTY SPEAKER: That is not correct.

(అంతరాయం)

This is unprecedented. It's never happened like this. సాయంకాలం మనం సమయాన్ని బి.ఎ.సి.లో కేటాయించుకున్నప్పుడు ఖచ్చితంగా గవర్నమెంట్ బిజినెస్కే కేటాయించుకుంటాం. దాన్ని కూడా మీరు అడ్డుకుంటే, సభా సాంప్రదాయం ప్రకారం చేస్తుంది కాదు.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: రేపటి రోజున బిల్స్ పెట్టుకోవడమనేది ఎప్పుడు జరగలేదండి. Evening Session is always meant for the Government Business. We will take up Bills. బిల్స్ పైన పూర్తి స్థాయిలో చర్చించుకోవాలని మీరు కూడా కోరారు.

(అంతరాయం)

Yes, Minister for Legislative Affairs.

శ్రీ డి. శ్రీధర్ బాబు: అధ్యక్షా, మీరు గౌరవ ప్రతిపక్షపార్టీ సభ్యులనందరిని కోరుతున్నారు. బిజినెస్ అడ్వయిజరీ కమిటీలో పద్నాలుగు తారీఖు సాయంత్రం గవర్నమెంట్ బిజినెస్ను టేక్ చేద్దామని అనుకున్నాం. ఈ రోజు ప్రొద్దున రైతుల సమస్యలపై చర్చ జరిగింది. వారు చెప్పినట్లు సభను నడిపించుకోవాలనే అంశమై బి.ఎ.సి.లో నిర్ణయం చేయమనండి. మేము దాన్ని కాదనడం లేదు. ఈ రోజు మనం బి.ఎ.సి.లో నిర్ణయం చేసిన మేరకు బిజినెస్ నడవాలి. సాయంకాలం పూట బిజినెస్ is only meant for Government Business. ఆ విషయం సీనియర్ ప్రతిపక్ష పార్టీ సభ్యులందరికీ తెలుసు. Please, I am appealing to all the Opposition Members to cooperate with the Chair. There are many important Bills, which have to be discussed. One among them is Micro Finance Institutions Bill. అది చాలా ముఖ్యమైన బిల్లు. దానిపైన కూడా డిస్కస్ చేసే అవకాశం వుంటుంది. We would like to take positive

suggestions. దాని వల్ల రాష్ట్రంలోని మహిళా సోదరీమణులు ఎంత ఇబ్బంది పడుతున్నారనే విషయాన్ని కూడా సభ్యులు దృష్టిలో పెట్టుకుని, **let's take up the Bills.** ఈ రోజు మేము వారికి కూడా చెబుతున్నాం ఏమిటంటే, ప్రతిసారి కూడా ఈ విధంగానే అవుతోంది. ఈ రోజు సాయంకాలంపూట తప్పనిసరిగా గవర్నమెంట్ బిజినెస్కు సంబంధించిన బిల్స్నే సభ టేకప్ చేస్తుంది. **This is the procedure of the Assembly. This is the procedure of the Floor. Please try to cooperate. Through you, we are appealing to them Sir.**

MR.DEPUTY SPEAKER: We will leave it at that.

(అంతరాయం)

అవునండీ. మనమందరం కలిసి బి.ఎ.సి.లో నిర్ణయించుకున్నాం కదా! బి.ఎ.సి.లో పద్నాలుగు తారీఖు సాయంకాలం గవర్నమెంట్ బిల్స్పైన చర్చించుకునే విధంగా నిర్ణయించుకున్నాం. **This agenda has been formulated in the BAC.** ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు గారు మాట్లాడండి.

శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు: అధ్యక్షా, బి.ఎ.సి.లో కూడా మనం క్లారిటీగా చర్చించుకున్నాం ఏమనంటే, రైతులు చాలా ఇబ్బందుల్లో వున్నారు. ఈ మధ్యే ఐదు పర్యాయాలు వర్షాలు వచ్చి రైతులు వేసుకున్న అన్ని పంటలు దెబ్బతిన్నాయనే విషయాన్ని ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా చెప్పారు. అందుకే క్వశ్చన్ అవర్ కావాలని గవర్నమెంట్ పట్టపడితే కూడా, క్వశ్చన్ అవర్ కాదు ముఖ్యం, రైతుల అవస్థలు ముఖ్యం, కాబట్టి నేరుగా క్వశ్చన్ అవర్ లేకుండా డిస్కస్ చేస్తున్నాం. రెండు రోజులు డిస్కస్ లేకుండానే సభ జరిగిపోయింది. మూడవ రోజు కూడా దాదాపు రెండు, మూడు గంటలకన్నా మించి అవకాశం రాలేదు. ప్రభుత్వం అజెండా అంటున్నారు, సూక్ష్మ ఋణ సంస్థలకు సంబంధించిన బిల్ అంటున్నారు. దాన్ని ఈ రోజు కాకున్నా రేపైనా పెట్టుకోవచ్చు. దాన్ని టేకప్ చేస్తే బాగుంటుందనేది మాకు కూడా తెలుసు. ఈ రోజు ప్రజలంతా కూడా చాలా ఇబ్బందులను ఎదుర్కొంటున్నారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు గారు, ఒక నిమిషం వినండి. మీకు రూల్స్ తెలుసు. **After the Assembly passes the Bills, they will be sent to the Council.** కౌన్సిల్ బి.ఎ.సి.లో కూడా నిర్ణయం తీసుకున్నారు ఏమిటంటే, పదిహేనవ తారీఖున బిల్స్ను టేకప్ చేయాలని. బిల్స్పైన పదిహేనవ తారీఖున అక్కడ చర్చించాలి. ప్రోసీజర్ వుంది కదండీ.

(అంతరాయం)

శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు: బిల్స్ను రేపు పెట్టుకోండి సార్.

MR. DEPUTY SPEAKER: I have given you an opportunity. You are again going into the depth of the subject, which is not relevant at all. సాయంకాలం మనం సభను నిర్వహించుకున్నప్పుడు ఖచ్చితంగా మనం బిల్స్పైనే చర్చించుకోవాలని బి.ఎ.సి.లో నిర్ణయించాం. మన నిర్ణయం మేరకు కౌన్సిల్లో కూడా రేపటి రోజున బిల్స్పైన చర్చించుకోవడానికి సమయాన్ని కేటాయించుకున్నారు. బిల్స్

కొన్నిటికు వెళ్లాలి కదా! మీరు అట్లా ఎట్లా చెప్పగలుగతారు. You are not at all understanding the issue. The Bills must be sent to Council.

(ప్రతిపక్ష సభ్యులు పోడియం వద్దనే వుండి రైతుల సమస్యలపై నినాదాలు చేశారు).

MR. DEPUTY SPEAKER: I would like to ask the other Floor Leaders to come to the rescue of the Chair. BAC లో మనం ఏమని నిర్ణయం తీసుకున్నాం? మన నిర్ణయం మేరకు కొన్నిటిలో కూడా ఈ బిల్స్ గురించి రేపు చర్చించుకునే విధంగా వాళ్లు కూడా అక్కడ ప్లాన్ చేసుకున్నారు. How can we deviate like that? ఎట్లా డీవియేట్ అవగలుగతాం అట్లా, మీరు కూడా చెప్పండి? It is unprecedented అండి.

(ప్రతిపక్షపార్టీ సభ్యులు రైతుల సమస్యలపై చర్చ జరగాలంటూ నినాదాలు చేశారు).

ఈ శాసన సభలో ఎప్పుడైనా మనం సాయంకాలం సభను ఏర్పాటు చేసుకుంటే, కేవలం గవర్నమెంట్ బిల్స్ పైననే చర్చను చేపడుతుంటాం.

(అంతరాయం)

How can you hold the House like this, మీరే చెప్పండి? Yes, రఘువీరారెడ్డి గారు, మీరు చెప్పండి.

సా. 5.10

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి : అధ్యక్షా, మనం బి.ఎ.సి.లో నిర్ణయాలు తీసుకున్నాం. ఈ రోజు గవర్నమెంట్ బిజినెస్ ఇక్కడ జరిగితేనే, ఈ బిల్స్ పాస్ అవుతేనే అని రేపు కొన్నిటికి వెళతాయి. ఈ రోజు జరగకపోతే, ఈ ఆర్డినెన్స్ లన్నీ బిల్స్ చేసుకోడానికి ఆస్కారం లేదు. ఇది వారికి తెలియనిది కాదు. మైక్రో ఫైనాన్స్ కి సంబంధించి రాష్ట్రంలో మహిళలు ఎంత చతికిల బడ్డారో అందరికీ తెలుసు. ఇది చాలా ముఖ్యమైన బిల్. దీనికి సంబంధించి తెలుగుదేశం పార్టీ వారు ఇన్ టెన్షన్ లోగా ముందే ఒక నోటీస్ ని ఇచ్చారు. ఈ బిల్ ని సెల్క్ట్ కమిటీకి పంపాలి, ఈ బిల్ ఈ రోజు పాస్ కారాదని. నాకు అర్థమౌతోందేంటే, మీరు మైక్రో ఫైనాన్స్ కంపెనీలతో కుమ్మక్క అయ్యారేమో అని నాకు అనిపిస్తోంది. ఈ బిల్ ఈ రోజు చర్చకు రాకుండా చూడాలని. It is a falt తెలుగుదేశం శాసనసభా పక్షం నుండి, దీన్ని సెల్క్ట్ కమిటీకి పంపాలని.. అంటే వారికి తెలుసు, ప్రభుత్వం సెల్క్ట్ కమిటీకి పంపదని బిల్ పాస్ అవుతుందని వారికి తెలుసు. ఈ బిల్ పాస్ అవుతే వీరికి అనుకూలంగా ఉన్న ఆ కంపెనీలు దెబ్బతింటాయని ఉందో ఏమో మాకైతే తెలియదు. కానీ, కేవలం వీరి కుయుక్తులన్నీ కూడా ఈ మైక్రో ఫైనాన్స్ బిల్ రాకుండా చూడాలని, వారి కొమ్ము కాయడానికి చేస్తున్న ప్రయత్నం. ఇది నా అలిగేషన్ కాదు. It is a fact. It is a hard reality. వారికి ఇష్టం ఉంటే సహకరించమని చెప్పండి. లేకపోతే, let them go. This is a very important Bill. అక్కడ మహిళలు చనిపోతుంటే, నిన్న మొన్న మీరు వెళ్లి మొసలి కన్నీరు కార్చారు. ఈ రోజు ఇక్కడకు వచ్చి ఈ బిల్ ని అడ్డుకోవడం భావ్యమూ అని అడుగుతున్నాను. ఈ రోజు ఈ గవర్నమెంట్ బిల్స్ పాస్ కావలి, రేపు కొన్నిటికి వెళ్లాలి. మైక్రో ఫైనాన్స్ బిల్ చాలా ముఖ్యమైంది, దీన్ని అడ్డుకొంటే సహించే సమస్యే లేదు. ప్రజలు కూడా తెలుగుదేశం పార్టీని క్షమించరు. I request the other political parties also to raise. మీరు ప్రతిపక్షం మా వాళ్లని అనుకోవద్దు. చూడండి. వారి దుర్బుద్ధి చూడండి. వాళ్లతో మీరు కుమ్మక్క అయ్యారు, వారంతా వారిని రక్షించడానికి వారితో కుమ్మక్క అయ్యారు అధ్యక్షా.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : సభ జరగాలంటే ఎజెండా ఉంటుంది. మన ఎజెండా ప్రకారం ఈ రోజు సాయంత్రం గవర్నమెంట్ బిజినెస్, గవర్నమెంట్ బిల్స్ ప్రతిపాదించుకొన్నాం. దాని విషయంలో చర్చించుకొందామని మనం ఖచ్చితంగా నిర్ణయించుకొన్నాం. బి.ఎ.సి.లో నిర్ణయం తీసుకొని ఈ విధంగా అడ్డు పడడం ఏమాత్రం సబబు కాదు.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి.కేశవ్ : మా పైన అలిగేషన్స్ పెడుతుంటే మాకు మైక్ కూడా ఇవ్వరా? As per norms, you have to give mike.

(అంతరాయం)

MR. DEPUTY SPEAKER : He is appealing to you to come back.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు తమ తమ స్థానాలకు వెళ్లి కూర్చున్నారు.)

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. కేశవ్ : అధ్యక్షా, మంత్రి గారు లేచి మాట్లాడుతుంటే, ఆయన సభను ఏదో సజావుగా జరిపేందుకు సలహాలు ఇస్తారని అనుకొన్నాను. ఆయన ఏమీ మాట్లాడారంటే, తెలుగుదేశం లెజిస్లేచర్ పార్టీ వారు లెటర్ ఇచ్చిందని చెప్పారు. అవును ఇచ్చాము. మీ దొంగ బుద్ధిని ఈ రాష్ట్ర ప్రజల ముందు పెట్టడానికి మేము ఇచ్చాము. ఆకుల విక్రమ్ తో కలిసి రాహుల్ గాంధీ గారు టిఫిన్ తినడానికి ప్రైవేటు కారులో వెళ్లారు. ఈ ఆకుల విక్రమ్ ఎవరంటే ఈ మైక్రో ఫైనాన్స్ కంపెనీలకు దళారీ సార్.

MR. DEPUTY SPEAKER: Please do not refer names. It is the practice in the House that we don't refer to Members or names who are not Members of this House.

శ్రీ పి. కేశవ్ : ఈ రాష్ట్రంలోని మహిళలను మోసం చేస్తున్నారని దాని గురించి సెలక్ట్ కమిటీకి పంపించాలని మేము కోరాము. కాంగ్రెస్ పార్టీ అసలు స్వరూపాన్ని, రాహుల్ గాంధీ గారి నిజ స్వరూపాన్ని బయట పెట్టడానికి, ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో ఉన్న వ్యక్తుల నీచ రాజకీయాలను ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడానికి చెపుతున్నాను. మైక్రో ఫైనాన్స్ పెద్దలకు అండగా నిలిచింది ఈ రాష్ట్ర మంత్రులు, రాహుల్ గాంధీ గారు.

MR. DEPUTY SPEAKER: That is not correct. Please do not refer the names of people who are not Members of this House.

(INTERRUPTIONS)

There is no point. Please do not refer the names of people who are not Members of this House.

శ్రీ పి. కేశవ్ : మైక్రో ఫైనాన్స్ కి సృష్టి కర్త ఆకుల విక్రమ్. *★★

(అంతరాయం)

MR. DEPUTY SPEAKER: It will be expunged.

శ్రీ పి. కేశవ్ : పేద మహిళల కన్నీరు తుడవడానికి రాహుల్ గాంధీ గార్ని, సోనియా గాంధీ గార్ని సమయం లేదు.

శ్రీ డి. శ్రీధర్ బాబు : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు కేశవ్ గార్ని అన్ని విషయాలు తెలుసు. ఈ సభలో సభ్యులు కాని వారి పేరు ప్రస్తావించాలంటే నోటీసు ఇవ్వాలి. మా నాయకుడు రాహుల్ గాంధీ గారి పేరు మీద వారి పార్టీని చలాయించుకొనే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. మైక్రో ఫైనాన్స్ విషయంలో తెలుగుదేశం పార్టీ వారికి చిత్తశుద్ధి ఉంటే, బిల్ ని ఇంట్రడ్యూస్ చేసిన తరువాత మాట్లాడ మనండి. అనంతరం మీ చిత్తశుద్ధిని నిరూపించుకోండి. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హయాంలోనే మైక్రో ఫైనాన్స్ కంపెనీల ఏర్పాటు జరిగింది. అది తెలుసుకోకుండా, మా పార్టీ నాయకుడిపై మాటలు తీసుకు వచ్చి సభని ప్రక్కదారి పట్టించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. గౌరవ సభ్యులు కేశవ్ గారు ఆ మాటలను విత్ డ్రా చేసుకోవాలి. వారు ఈ సభలో సభ్యులు కారు. వారిపైన ఈ మాటలు మాట్లాడినందుకు క్షమాపణ చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

MR. DEPUTY SPEAKER: We will go into the Business of the House.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు : అధ్యక్షా, వారు కావాలని ఆరోపణలు చేశారు కాబట్టే నేను మాట్లాడాల్సి వస్తోంది. లేకపోతే, చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు. మైక్రో ఫైనాన్స్ విషయంలో మీరు ఆర్డినెన్స్ తీసుకు వచ్చారు. ఆర్డినెన్స్ ఇప్పుడు అమల్లో ఉంది. అవసరమైతే మళ్ళీ ఎక్స్ బెండ్ చేసుకోవచ్చు. ఆరు నెలల సమయం ఉంటుంది. మీరేమీ కొత్త చట్టాన్ని తీసుకురావడం లేదు. గవర్నమెంట్ తెచ్చిన ఆర్డినెన్స్ అమల్లో ఉంది, కాబట్టి బాధ లేదు. దాన్ని అడ్డం పెట్టుకొని రైతుల సమస్యలను ప్రక్కదారి పట్టించడం కరెక్టు కాదు.

(అంతరాయం)

ఎవరు ఎక్కడ రాజీ పడ్డారో, మీరు రాజీ పడ్డారో, మేం రాజీ పడ్డామో తేల్చుకొందాం. ఈ రోజు కూడా నేను ఈ సభ ద్వారా మహిళలకు అప్పీల్ చేస్తున్నాను. మైక్రో ఫైనాన్స్ సంస్థలకు ఎవ్వరూ కూడా ఒక్క రూపాయి కూడా కట్టకండి! పావలా వడ్డీ వచ్చే వరకు, ఈ ప్రభుత్వం హామీ నిలబెట్టుకొనే వరకు కట్టే సమస్యే లేదు. మీరు లాలాచీ పడ్డారా, మేం లాలాచీ పడ్డామా అన్న విషయాన్ని ప్రజలే తేలుస్తారు. కానీ మీరేం చేయలేరు. ఆ

* Expunged as ordered by the Chair.

విషయంలో మీరు మైక్రో ఫైనాన్స్‌ని అడ్డం పెట్టుకోవాలన్నా, వారితో లాలూచీ పడ్డా, మిమ్మల్ని మహిళలు వదిలిపెట్టరు. మిమ్మల్ని కూడా మైక్రో ఫైనాన్స్ కమిటీలకు ఏ విధంగా ఉన్నారో అదే విధంగా అవుతుంది.

సా.5.20

అధ్యక్షా, నేను మైక్రో ఫైనాన్స్ కంపెనీలను పిలిపించానని వీళ్లు మాట్లాడుతున్నారు. వీళ్లు పాపలా వడ్డీ ఇస్తామన్నారు.

MR.DEPUTY SEAKER: Please go into the business.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు: వాళ్లు చెప్పారు కాబట్టి మాట్లాడుతున్నాను. ఇక్కడ ఒక పార్టీపైన అలిగేషన్స్ చేసేటప్పుడు బాధ్యత గలిగిన మంత్రులు జాగ్రత్తగా చేయాలి. ఇంకొక మాట అధ్యక్షా, గట్టిగా చెప్పాలంటే చెప్పవచ్చు కాని చెప్పడం లేదు. ఎందుకంటే బాధ్యత గలిగిన మంత్రి అసత్యాన్ని ఈ హౌస్‌లోనే మాట్లాడే పరిస్థితికి వస్తే దానిని నిరూపించాలి. అందుకనే ప్రజలు ఈయన్ని అసత్యాల మంత్రి అని చెప్పి ఆ జిల్లాలో కూడా అందరూ చెబుతున్నారు. చెప్పిన అబద్ధం చెప్పకుండా, అసత్యం చెప్పకుండా చెప్పి మంత్రి ఈ రఘువీరారెడ్డి అని ఇక్కడ కూడా చెప్పి పరిస్థితికి వచ్చావ్. నేను చాలెంజ్ చేస్తున్నాను. మీ పార్టీ ఎన్ని విధాల మైక్రో ఫైనాన్స్‌కి సహకరించినా, సాక్షాత్తు కేంద్రం మీకు అండగా ఉన్నా, ప్రణబ్ ముఖర్జీ చెప్పినా అది జరగదు. జరగనియ్యం. ఆ విషయం గుర్తు పెట్టుకో. నీవేమీ భయపడక్కర్లేదు. మేం చాలా స్పష్టంగా ఉన్నాం. రైతుల విషయాలను కంప్లీట్ చేయండి. ఈ రోజు కూడా ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. మధ్యాహ్నం కూడా ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. ప్రతి పూటా ఆత్మహత్యలు జరుగుతున్నాయి. ముందు రైతుల్ని ఆదుకున్న తరువాతనే ఈ అసెంబ్లీలో వేరేది జరగాలి. రేపు క్వశ్చనవర్ కూడా..... క్లియర్ గా చెబుతున్నాను. అధ్యక్షా, దీనికి సమాధానం చెప్పి ఈ సమస్య పరిష్కారం చేసిన తరువాతనే వేరే అజెండా తీసుకుందాము. దయచేసి మీరు కూడా రైతుల పట్ల ప్రేమతో ఉండండి. రైతుల పట్ల కనీసం కనికరం చూపండి. రైతుల సమస్య పరిష్కారమయ్యే వరకు వేరే అజెండా తీసుకోవడానికి వీల్లేదు. మేం అపీల్ చేస్తున్నాము. రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాము. సహకరించమని కూడా కాంగ్రెస్ పార్టీని కోరుకుంటున్నాము.

MR. DEPUTY SPEAKER: Try to restore normalcy in the House. I request all of you to cooperate in running the business of the House.

శ్రీ ఎన్.రఘువీరా రెడ్డి: అధ్యక్షా.....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: రఘువీరా రెడ్డి గారూ, ఒక్క నిమిషం.....All the Hon'ble Members specially the Floor Leaders are very well aware of the discussion that took place in the B.A.C. బి.ఎ.సి.లో తీసుకున్న నిర్ణయం మేరకు సాయంత్రం సమావేశాల్లో ప్రత్యేకంగా బిల్స్ గురించి చర్చించుకుందామని అందరం నిర్ణయించటం జరిగింది. ఫస్ట్ మనం సోమవారం అనుకున్నాము. సోమవారం వద్దు మంగళవారం పెట్టుకుందామని మంగళవారానికి మార్చారు. Whatever the bills are being discussed today have to be discussed in the Council tomorrow, that is the procedure. The Council also had a B.A.C. and they decided to discuss the bills tomorrow. You should co-operate. బి.ఎ.సి.లో All the parties have agreed to take up the students issues first.

(శ్రీ జి.ముద్దుకృష్ణమ నాయుడుచే అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్.రఘువీరా రెడ్డి: అధ్యక్షా, బీవీసీలో రైతుల సమస్యలకు సంబంధించిన చర్చ జరగాలని అందరూ ఒప్పుకున్నారు. కృష్ణనవర్ లేకుండా మొదట మీరే ఇనీషియేట్ చేయండింటే లేదూ విద్యార్థులపై పెట్టిన కేసుల గురించి చర్చించాలని టిఆర్ఎస్ వాళ్లు లేవనెత్తినప్పుడు బాధ్యత కలిగిన ప్రధాన ప్రతిపక్షంగా తెలుగుదేశం పార్టీ వాళ్లు లేదూ ముందుగా రైతుల సమస్య తీసుకున్న తరువాత దానిని తీసుకుందామని చెప్పాలా వద్దా? రైతులపై చర్చ కావాలని ఏకగ్రీవంగా తీర్మానం చేసిన తరువాత దానికి తూట్లు పొడిచిన వాళ్లవరో అందరికీ తెలుసు. నేను ఇక్కడ రెవిన్యూ మంత్రిగా స్టేట్మెంట్ పెట్టిన తరువాత దాని మీద డిస్కషన్ తీసుకోవాలా వద్దా? మూడు రోజులు రైతుల సమస్యలపై డిస్కషన్ రాకుండా చేసిన వారెవరు? తెలుగుదేశం పార్టీ వాళ్లు కాదా అధ్యక్షా? ఈ రోజు ఉదయం రైతు సమస్యల గురించి చర్చ స్టార్ట్ అయ్యింది. రేపు ఉదయం మళ్ళీ దానిపైనే చర్చ జరుగుతుంది. అవసరమైతే ఎల్లండి కూడా దాని మీదనే చర్చ జరుగుతుంది. మీరు మాట్లాడవలసింది మాట్లాడారు. ఇంకా మిగిలిన వాళ్లు మాట్లాడవలసి ఉంది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వ బిల్స్ తీసుకోవడానికి నిర్ణయించుకున్నాము. మైక్రో ఫైనాన్స్ బిల్లు చాలా ఇంపార్టెంట్ అయినది. అదే విధంగా మిగిలిన బిల్స్ కూడా ఉన్నాయి. పెద్దలు ఆర్డినెన్స్ ఇచ్చారు కదా ఇంకొకసారి ఆర్డినెన్స్ పొడిగించుకోవచ్చునని సెలవిచ్చారు. ఇది మంచి సంప్రదాయమా? తొమ్మిది సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న పెద్ద మనిషి చెప్పే సలహా ఇదేనా అధ్యక్షా? Is it right? .... నేను అందుకే ఆ మాట అన్నాను. It is not allegation that I made. ఈ హాస్లో మైక్రో ఫైనాన్స్ బిల్లు తీసుకురావడం మీకు ఆసక్తి లేదు. ఈ బిల్లును ఒక వేళ సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపించాలని మీకనిపిస్తే దానికి నోటీసు ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదు. డిస్కషన్లో పాల్గొని దానిని సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపాలంటూ పట్టు పట్టొచ్చు. కాని డిస్కషన్కే రాకుండా చేయాలన్న వాళ్ల యొక్క ఇంటెన్షన్ ఇక్కడ అర్థమవుతున్నది. నేను చెప్పాను. రైతుల సమస్యల గురించి చర్చ జరగాలి, మేం సమాధానం ఇవ్వాలి, మా ముఖ్యమంత్రి గారు సమాధానమిస్తారని. రైతులు ఆసక్తితో ఎదురు చూస్తున్నారు కాబట్టి దానికి పూర్తిగా, కచ్చితంగా బద్దులమై ఉన్నామని. ఇందాక వారంటున్నారు. నేను అబద్ధాల మంత్రినట ! (ఈ సందర్భంగా డెప్యూటీ స్పీకర్ కల్పించుకొని అసత్యాలు అంటూ నవరించారు) మా జిల్లాలో అందరూ అతనికి చెప్పారట ! ఇక్కడ కూడా అబద్ధాలు చెప్పారట ! అధ్యక్షా, సత్యమనేది, నిజమనేది తెలియని వ్యక్తి నా మీద ఆరోపణలు చేస్తే దానికి నేను కేర్ చేయాలా? నిజమనేది ఎప్పుడైనా మీ జీవితంలో ఎరిగినారా? చెప్పిన మాటను నిలబెట్టుకున్న ఘటన ఎప్పుడైనా ఉందా? నా మీద అలిగేషన్స్ చేస్తున్నారా?

MR. DEPUTY SPEAKER: Leave it at that. Let us go on with the business. We will leave it at that. Make an appeal.

SRI N. RAGHUVIERA REDDY: He had made a personal allegation, he cannot dare to do that. There is yet to be a person who can dare to call me like that.

MR. DEPUTY SPEAKER: this is not proper, leave it at that.

(ఈ దశలో తెలుగుదేశం సభ్యులు పోడియం దగ్గరకు చేరుకున్నారు)

The House is adjourned for 15 minutes.

(The House then adjourned for 15 Minutes at 5.28 P.M.)

సా.6.00

(After break, the House reassembled at 6.08 p.m. with Hon'ble Deputy Speaker in the Chair.)

సభా కార్యక్రమం

**ఇటీవల సంభవించిన వర్షాలు, వరదల వల్ల రైతులకు కలిగిన సమస్యలపై చర్చను
కొనసాగించుట గురించి**

(కొనసాగింపు)

(పోడియం వద్ద ఉన్న టిడిపి సభ్యులు - రైతుల సమస్యలపై చర్చ జరగాలి అంటూ నినాదాలు చేశారు.)

MR. DEPUTY SPEAKER: Once again, I am appealing to all the Members, please co-operate. సాయంకాల సమయం ఖచ్చితంగా గవర్నమెంట్ బిజినెస్ కోసమే, బిల్స్ గురించి మనం చర్చించుకోవాలి. Let us not deviate any more. Let us go into the Bills. ఇంకా రెండు రోజులు మిగిలి ఉంది. ఆ రెండు రోజులు కూడా ఖచ్చితంగా మనం రైతు సమస్యల మీద చర్చించుకోవచ్చు. We have enough time for it. Business of the House is very clear. Today evening, we have Government Bills. Let us go on with that. Yes, Minister for Higher Education.

(ఈ దశలో పోడియం దగ్గర ఉన్న టిడిపి సభ్యులు - అకాల వర్షాలను జాతీయ విపత్తుగా పరిగణించాలి, రైతులకు నష్టపరిహారం ప్రభుత్వం చెల్లించాలి, ఆందోళనలో రైతులను - నిద్రపోతున్న ప్రభుత్వం, వ్యవసాయోత్పత్తులపై వ్యాజ్ రద్దు చేయాలి, రఘువీరా ఉత్తర కుమారా - ప్రగల్భులు ఆపు, రఘువీరా నీవు మంత్రివా కంత్రివా - అని రాసివున్న ప్లకార్డులను ప్రదర్శిస్తూ నినాదాలు చేశారు.)

సా.6.10

ప్రభుత్వ బిల్లు

2010, ఆంధ్రప్రదేశ్ విశ్వవిద్యాలయాల (సవరణ) బిల్లు

(ఆమోదించబడినది)

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion moved. The question is:

“That the Andhra Pradesh Universities (Amendment) Bill, 2010 be taken into consideration.”

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was considered.

Clause 2, Clause 1, Enacting Formula and Long Title.

MR. DEPUTY SPEAKER : There are no amendments to Clause 2, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. Now the question is:

" That Clause 2, Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill "

(Pause)

Clause 2, Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

MINISTER FOR HIGHER EDUCATION AND TECHNICAL EDUCATION: (Sri C.Damodar Rajanarsimha): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Universities (Amendment) Bill, 2010 (L .A. Bill No. 21 of 2010) be Passed.”

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion Moved. The question is:

“That the Andhra Pradesh Universities (Amendment) Bill, 2010 (L .A. Bill No. 21 of 2010) be passed.”

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was passed.

MR. DEPUTY SPEAKER: I am appealing to all the Members, please cooperate. The established procedure in the House is that we should take up the Bills in the evening Session.

(అకాల వర్షాలను జాతీయ వివత్తుగా పరిగణించాలి, రఘునీరా ఉత్తరకుమారా ఉత్త ప్రగల్బాలు ఆపు, రఘునీరా నీవు మంత్రినా, కంత్రినా? రఘునీరా ఆఫ్రికా, జబ్రోఫా, బయోడీజిల్ వ్యవసాయం ఏమైందని ప్లకార్డులను టిడిపి సభ్యులు సభలో ప్రదర్శిస్తూ పోడియం వద్దకు దూసుకొచ్చారు.)

ఇతర పార్టీల వారు ఎదురు చూస్తున్నారు. గౌరవసభ్యులందరికీ చర్చించడానికి చక్కటి అవకాశం ఉంది. దయచేసి ఆ విధంగా చేయకండి. This is not appropriate.

(టిడిపి సభ్యులు పోడియం వద్ద నిలబడి సభకు అంతరాయం కలిగించసాగారు.)

THE ANDHRA PRADESH UNIERSITIES ACTS (AMENDMENT) BILL, 2010 (L.A. Bill No. 25 of 2010).

MINISTER FOR HIGHER EDUCATION & TECHNICAL EDUCATION (Sri C.Damodar Rajanarsimha): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Universities Acts (Amendment) Bill, 2010 be taken into consideration.”

MR.DEPUTY SPEAKER: Motion moved. The question is:

“That the Andhra Pradesh Universities Acts (Amendment) Bill, 2010 be taken into consideration.”

(Pause)

The Motion was adopted and the Bill was considered.

Clauses 2 to 9, Clause 1, Enacting Formula and Long Title.

MR. DEPUTY SPEAKER: There are no amendments to Clauses 2 to 9, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House.

(Pause)

The motion was adopted and Clauses 2 to 9, Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

MINISTER FOR HIGHER EDUCATION AND TECHNICAL EDUCATION (Sri C. Damodar Rajanarasimha): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Universities Acts (Amendment) Bill, 2010 be passed.”

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion moved. The question is:

“That the Andhra Pradesh Universities Acts (Amendment) Bill, 2010 be passed.”

(Pause)

The Motion was adopted and the Bill was passed.

(Interruptions)

సభా కార్యక్రమం

సభా కార్యక్రమానికి అంతరాయం కలిగిస్తున్న సభ్యుల సస్పెన్షన్ గురించి

MR. DEPUTY SPEAKER: I am requesting the Members to please go back to your seats. This is not appropriate.

(Interruptions)

Please go back to your seats and resume your seats.

(Interruptions)

శ్రీ డి. శ్రీధర్బాబు: స్పీకర్ సర్, అనేకమార్లు అప్పీల్ చేసినా కాని ఈ రోజు మైక్రోఫోన్ నానుకు సంబంధించిన బిల్లుపై డిస్కస్ చీయాలని ప్రభుత్వవరంగా ఆలోచన చేస్తున్నప్పటికీ, ప్రతిపక్షాలకు ప్రత్యేకంగా మహిళా సోదరీమణులు వడుతున్న ఇబ్బందులపై ప్రభుత్వం పరిష్కారం చేయాలని చిత్తశుద్ధితో ఉంది. గవర్నమెంట్ బిజినెస్ వరంగా రేపు ప్రోసీడ్ కావాలంటే there is no other alternative except to move the resolution.

Sir, I beg to move:

“That under sub-rule 2 of Rule 340 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly the following members as named by the Hon’ble Deputy Speaker be suspended from the service of the House for the Evening Session:

Sri V. Abbayya,
 Sri Abdul Ghani,
 Sri Amarnadh Reddy
 Sri Anand Babu,
 Gajapati Raju
 Sri Ambati Brahmanaiiah
 Smt. D. Anasuya
 Smt. A. Annapurna
 Sri P. Asok
 Sri N. Chandrababunaidu
 Sri V. Chander Rao,
 Sri Ravula Chandra Sekhar Reddy
 Sri M. Chandrasekhar,
 Sri Yerraballi Dayakar,
 Sri K. Dayakar Reddy
 Sri Suddala Devaiah,
 Sri B. Durga Prasad Rao
 Sri Bojjala Gopala Krishna Reddy
 Sri G. Govardhan,
 Sri Hanuman Shinde,
 Sri K. Hariswar Reddy
 Smt. K. Hemalatha
 Dr. Sri N. Janardhan Reddy
 Sri V. Jogeswara Rao,
 Sri G. Kamalakar
 Sri P. Kesav
 Smt. K. Lalitha Kumari
 Sri M. Linga Reddy
 Sri P. Mahendra Reddy,
 Sri B. Mastan Rao,
 Sri K. Meenashi Naidu,
 Sri Gali Muddukrishnama Naidu,
 Sri Tummala Nageswara Rao,
 Sri K. Narayana Reddy
 Sri D. Narendrakumar,
 Sri M. Narasimhulu
 Sri K. E. Prabhakar
 Sri V. K. Pardhasarathi,
 Sri Palle Raghunatha Reddy,
 Sri V. Ramakrishna Babu
 Sri K. Ramakrishna

Sri Ch.Ramakotaiah,
 Sri L.Ramaiah
 Sri T.V. Ramarao
 Sri Chandana Ramesh
 Sri G. Ramanaidu,
 Sri K. Ratnam
 Sri P.. Ramulu
 Smt. Sita Dayakar Reddy
 Sri V.V.Sivarama Raju,
 Sri S. Soma,
 Sri P. Satyanarayana Murthy,
 Smt Paritala Sunita
 Smt A. Uma Madhava Reddy
 Sri Devineni Umamaheswara Rao.
 Smt. T.Vanitha,
 Sri D.Venkata Balavardhana Rao
 Sri M. venkateswara Rao
 Sri S. Venu gopala chari,
 Sri Yella Reddy.”

(కాంగ్రెస్ రాజ్యం దొంగల రాజ్యం, దోపిడి రాజ్యం అని నినాదాలు చేస్తూ టిడిపి సభ్యులు పోడియం వద్ద నిలబడి సభకు అంతరాయం కలిగించసాగారు.)

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion moved. The question is:

“That Under Sub-Rule 2 of the Rule 340 of the Rules of Procedure and Conduct of the Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly the following Members as named by the Hon'ble Deputy Speaker be suspended from the service of the House for the Evening Session:

Sri V.Abbayya,
 Sri Abdul Ghani,
 Sri Amarnadh Reddy
 Sri Anand Babu,
 Smt.D.Anasuya
 Smt. A. Annapurna
 Sri Pp.Asok Gajapati Raju
 Sri Ambati Brahmanaiah
 Sri N. Chandrababunaidu
 Sri V. Chander Rao,
 Sri Ravula Chandra Sekhar Reddy
 Sri M. Chandrasekhar,
 Sri Yerraballi Dayakar,
 Sri K.Dayakar Reddy
 Sri Suddala Devaiah,
 Sri B.Durga Prasad Rao
 Sri Bojjala Gopala Krishna Reddy
 Sri G. Govardhan,
 Sri Hanuman Shinde,
 Sri K. Hariswar Reddy
 Smt. K. Hemalatha
 Dr. Sri N.Janardhan Reddy
 Sri V.Jogeswara Rao,

Sri G..Kamalakar
Sri P.Kesav
Smt. K. Lalitha Kumari
Sri M.Linga Reddy
Sri P..Mahendra Reddy,
Sri B. Mastan Rao,
Sri K. Meenashi Naidu,
Sri Gali Muddukrishnama Naidu,
Sri Tummala Nageswara Rao,
Sri K. Narayana Reddy
Sri D. Narendrakumar,
Sri M. Narasimhulu
Sri K.E. Prabhakar
Sri V.K.Pardhasarathi,
Sri Palle Raghunatha Reddy,
Sri V..Ramakrishna Babu
Sri K. Ramakrishna
Sri Ch.Ramakotaiah,
Sri L.Ramaiah
Sri T.V. Ramarao
Sri Chandana Ramesh
Sri G. Ramanaidu,
Sri K. Ratnam
Sri P.. Ramulu
Smt. Sita Dayakar Reddy
Sri V.V.Sivarama Raju,
Sri S. Soma,
Sri P. Satyanarayana Murthy,
Smt Paritala Sunita
Smt A. Uma Madhava Reddy
Sri Devineni Umamaheswara Rao.
Smt. T.Vanitha,
Sri D.Venkata Balavardhana Rao
Sri M. venkateswara Rao
Sri S. Venugopalachari,
Sri Yella Reddy.”

(Pause)

The motion was adopted and the Members named were suspended from the service of the House for the evening session.

MR. DEPUTY SPEAKER: I request the suspended Members to please withdraw from the House.

సా.6.20-7.00

(సస్పెండ్ అయిన తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులను ఒక్కొక్కరిని మార్షల్స్ సభనుంచి బయటికి తీసుకవెళ్తున్నారు)

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు: (మైక్ లేకుండా) ప్రజాస్వామ్యాన్ని ఖానీ చేశారు.

(అంతరాయం)

ఇదేనా ప్రజాస్వామ్యం?

(అంతరాయం)

హాన్ ను పోలీసులపరం చేస్తారా? ప్రజాస్వామ్యం ఇదా?

(సస్పెండ్ అయిన కొందరు తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు సభలోనే ఉండి నినాదాలు చేయసాగారు)

(ప్రతిగా అధికార పక్ష సభ్యులు కూడా నినాదాలు చేయసాగారు)

(అంతరాయం)

శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణమనాయుడు: (మైక్ లేకుండా) రైతులు అలా చస్తుంటే సిగ్గు లేకుండా మీకు కుర్చీలు కావాలా?

(అంతరాయం)

శ్రీ డి.నరేంద్రకుమార్ (పోన్నూరు): (మైక్ లేకుండా) మొన్న మూడు రోజులు నిద్రపోయారా?

(అంతరాయం)

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు: (మైక్ లేకుండా) బీజేపీ అధికారంలో ఉన్న కర్ణాటక అసెంబ్లీలో మీ కాంగ్రెస్ శాసన సభ్యులు అయిదారు రోజులు పడుకున్నారు.

(అంతరాయం)

శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణమనాయుడు: (మైక్ లేకుండా) కుర్చీలలో కూర్చున్న వారిని కూడా సస్పెండ్ చేస్తారా?

(అంతరాయం)

శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు: (మైక్ లేకుండా) కర్ణాటకలో ఏమి జరిగింది? ఆరు రోజులు కర్ణాటక శాసన సభలో పడుకున్న కాంగ్రెస్ ఎమ్మెల్యేలను ఏమి చేశారు? ప్రజాస్వామ్యాన్ని కాపాడుకొంటాం.

(అంతరాయం)

ఎప్పుడైనా ఈ అసెంబ్లీ హిస్టరీలో ఇలా జరిగిందా? కర్ణాటక శాసన సభలో కాంగ్రెస్ శాసన సభ్యులు ఆరు రోజులు పడుకున్నారు.

(తెలుగుదేశం సభ్యులు షేమ్, షేమ్ అని అన్నారు)

(ప్రతిగా అధికార పక్ష సభ్యులు కూడా నినాదాలు చేయసాగారు)

(అంతరాయం)

శ్రీ టి.వి.రామారావు: (మైక్ లేకుండా) బయట ఎంతో మంది బాధలు పడుతున్నారు సార్. వారి గురించి ఆలోచించండి.

(అంతరాయం)

తొమ్మిది సంవత్సరాలు సిఎం గా ఉన్న ఆయన పోడియం వద్దకు వచ్చారా? ఆయనను అరెస్ట్ చేస్తారా?

(అంతరాయం)

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Please adjourn the House and call for BAC.

(సభలో ఉన్న కొంతమంది తెలుగుదేశం సభ్యులు మార్షల్స్ తో వదులాటకు దిగారు)

(సస్పెండ్ అయిన తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులను మార్షల్స్ సభనుంచి బయటికి తరలించారు)

రా.7.00

సభా కార్యక్రమం

సభా సాంప్రదాయాలు, వాటి నిర్వహణ గురించి - చర్చ

MR.DEPUTY SPEAKER: Yes, Minister for Legislative Affairs.

(ఈ సందర్భంలో సి.పి.ఐ. పార్టీ సభ్యులు శ్రీ కె. సాంబశివరావు తనకు మాట్లాడేందుకు అవకాశమివ్వాలని గౌరవ ఉప సభాపతిని అభ్యర్థించారు.)

సాంబశివరావు గారూ.. మీకు కూడా అవకాశమిస్తాను. కూర్చోండి.

శ్రీ డి. శ్రీధర్ బాబు : అధ్యక్షా, గౌరవ సిపిఐ, సిపిఎం, మజ్లిస్, టిఆర్ఎస్, బిజెపి, లోక్ సత్తా, పీఆర్సీ పార్టీలకు సంబంధించిన వారందరినీ కూడా కోరుతున్నాను. మొదటి బిల్లు అయినటువంటి హయ్యర్

ఎడ్యుకేషన్ బిల్లుకు సంబంధించి చాలా చిన్న అమెండ్మెంట్ గనుక మేము, అలాగే సంబంధిత హ్యూయర్ ఎడ్యుకేషన్ మంత్రి గారు బిల్ను మూవ్ చేయడం జరిగింది, ఆ తరువాత బిల్లును పాస్ చేయడం కూడా జరిగింది. దాని తదుపరి ఇప్పుడు మైక్రో ఫైనాన్స్ బిల్లుగాని, ఇంకా ప్రధానంగా తీసుకోవాల్సిన బిల్లులపై డిస్కషన్ చేయాలన్నది ప్రభుత్వ ఉద్దేశం అధ్యక్షా. దాని విషయంలో కూడా తెలుగుదేశం పార్టీ వాళ్లను సహకరించమని అనేకమార్లు కోరడం జరిగింది. మైక్రో ఫైనాన్స్ కు సంబంధించి మహిళా సోదరీమణులందరూ కూడా రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా పడుతున్న ఇబ్బందులను దృష్టిలో పెట్టుకుని, బిల్లుకు పూర్తి స్థాయిలో సంపూర్ణ మద్దతు లభించిన తరువాత పాస్ చేయాలనే ఉద్దేశంతోనే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా నిన్న బిల్లు మూవ్ చేయడం జరిగింది, కన్సిడరేషన్ లోకి కూడా తీసుకోమని కోరడం జరిగింది. ఇప్పుడు మిగతా ప్రతిపక్ష నాయకులందర్నీ కూడా కోరుతున్నాము. Let us take part in the discussion. Let them come out with a suggestion. Let us take the Business of the House.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Sir, what about what has happened? It is a shame to be a part of this House. Such a big thing has happened and the Leader of the House is missing. Where is the Leader of the House Sir? When is he going to come Sir? Please adjourn the House and call for a BAC. All of us are feeling disgraced here.

MR. DEPUTY SPEAKER: I will give opportunity to each party to speak. Yes, Raghuvendra Reddy garu..

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈ అసెంబ్లీకిది నిజంగా ఒక మాయని మచ్చ. ఈ అసెంబ్లీలో ఈ రోజు జరిగిన తీరు చూస్తే, we can call it a Black Day.

(ఈ సందర్భంలో అధికార పక్ష సభ్యులు బల్లులు చరిచారు)

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి: బ్లాక్ డే అంటే కూడా చప్పట్లేనా!

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి: చాలా దురదృష్టకరం. ఇంత దురదృష్టకరమైన పరిస్థితులు మా కళ్లారా చూడటమే నిజంగా మాకు బాధేస్తోంది. ఆ విధంగా చేయడానికి వాళ్లకు ఏవిధంగా మనస్సు వచ్చిందో మరి నాకైతే అర్థం కావడం లేదు. మీరు time and again.. నిజంగా మీకు వున్నంత ఓపిక ఆ గిన్నిస్ బుక్ కాదుగదా, ఏ బుక్కులో కూడా వ్రాయడానికి సరిపోదేమో.

(ఈ సందర్భంలో తిరిగి అధికార పక్ష సభ్యులు బల్లులు చరిచారు)

ఎంత ఓపికతో, ఎంత బెదార్యంతో మీరు సభను, సజావుగా నడపాలని వాళ్లకు (ప్రధాన ప్రతిపక్ష సభ్యులకు) ప్రతిసారీ సచ్చజెప్పే ప్రయత్నం చేసి, తప్పనిసరి పరిస్థితుల్లో మీరు సభను వాయిదా వేశారు. తిరిగి ఇక్కడికి వచ్చిన తరువాత, మళ్లీ ఒక బిల్లు పాస్ చేసిన తరువాత న్యాయమూలంగానే ఇక్కడున్నటువంటి మిగిలిన ప్రతిపక్ష పార్టీల వాళ్లందరూ కూడా సభా సమయాన్ని బుల్ డోజ్ చేయడం న్యాయం కాదు, ధర్మం కాదు అని, వాళ్లు ఎవరైతే అడ్డుకుంటున్నారో, వాళ్లకు సచ్చజెప్పి, లేకపోతే సస్పెండ్ చేసి బయటకు పంపి మిగిలిన అంశాల్లో ప్రత్యేకించి మైక్రో ఫైనాన్స్ కి సంబంధించిన బిల్లుపై జరిగే చర్చలో మేము పాల్గొనాలనే భావనను వారు మీ పోడియం దగ్గరకు వచ్చి వ్యక్తం చేస్తే, మీరు తప్పనిసరి పరిస్థితుల్లో లెజిస్లేటివ్ ఎఫైర్స్ మినిస్టర్ ను మోషన్ మూవ్ చేయమంటే, మోషన్ మూవ్ చేసిన తరువాత వాళ్లు ప్రవర్తించిన తీరు అధ్యక్షా.. ఎవరైనా సామాన్యమైనటువంటి

సభ్యులు ఆ విధంగా ప్రవర్తిస్తే అర్థమంది గాని, ఎన్ని అధ్యక్షా.. మిమ్మల్ని ఏ విధంగా పరుషంగా మాట్లాడారు. మీ మీద సేవర్లు చించి చైర్ మీద వేసినటువంటి సంఘటన ఎంత బాధాకరమైనటువంటి విషయం. ఈ మైకులన్నీ విరగ్గొట్టారు, బయట తలుపులన్నీ విరగ్గొట్టారు. మార్షల్స్ బయటకు పంపిస్తే, మా సహచర సభ్యులపై వాళ్లు దైహికంగా దాడి చేశారు. బయటకు వచ్చి తలవడ్డారు. మా కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులకు ఒకరిద్దరికి రక్తస్పృ గాయాలయ్యే విధంగా వాళ్లు ప్రవర్తించిన తీరును ఏమనాలి? ఇదే కారిడార్లో జరిగినటువంటి సంఘటనలవన్నీ. సాక్షాత్తు ప్రతిపక్ష నాయకుడే ఇక్కడకు వచ్చి అందరిమీదా దౌర్జన్యకరమైన రీతిలో మిగిలిన పార్టీల వాళ్లను - ఏం చేస్తున్నారు మీరు? ఏం చోద్యం చూస్తున్నారు? కర్ణాటక అసెంబ్లీలో ఆ విధంగా చేస్తే, కనీసం మీరు ఆ విధంగా సహకారం చేయలేరా అని కూడా ఈ రోజు మాట్లాడే పరిస్థితి వస్తే, అధ్యక్షా నిజంగా రాజకీయాల్లో ఇటువంటి పార్టీ ఉండటమే దౌర్భాగ్యమని నేను ఈ సందర్భంగా చెబుతున్నాను.

రా.7.10

ఇటువంటి పార్టీలకు ప్రజాస్వామ్యంలో చోటుండటానికి వీలేదు అధ్యక్షా. మీరొక రూలింగ్ ఇచ్చిన తరువాత, ఎంత సేపు అధ్యక్షా, గంటసేపు, మేము కూడా గతంలో ఎన్నోసార్లు రూలింగ్ ఇచ్చినప్పుడు అపోజిషన్లో ఉన్నప్పుడు గౌరవంగా బయటకు వెళ్లి పోయిన పరిస్థితి ఉంది. టీఆర్ఎస్కి సంబంధించిన సభ్యులను కూడా ప్రొద్దున సస్పెండ్ చేస్తే వారు సహకరించి చక్కగా బయటకు వెళ్లారు. ఆ విధంగా లేకుండా, ఈ విధంగా ప్రవర్తించడాన్ని మేమందరం పూర్తిగా ఖండిస్తున్నాం. ఇలాంటి పరిస్థితులను ఖండించమని మిగిలిన గౌరవ సభ్యులను కూడా కోరుతున్నాము. అంతేకాకుండా ఈ బిల్లు ఇక్కడ పాస్ కావాలి, రేపు కౌన్సిల్కు పంపించాలి. ఈ బిల్లు పాస్ కావడం కొరకు మిగిలిన సభ్యులను కూడా సహకరించమని ఈ సందర్భంగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె.కన్నబాబు (కాకినాడ రూరల్): అధ్యక్షా, ఈ రోజు అసెంబ్లీ చరిత్రలో చాలా దురదృష్టకరమైన రోజుగా నమోదౌతుంది. ఈ సభలో దాదాపు సగం మందిమి క్రొత్తగా ఎన్నికైన సభ్యులం ఉన్నాము. మేము ఏ ముహూర్తాన గెలిచామో మాకు అర్థం కావడం లేదుగానీ, గెలిచినప్పటి నుంచి ఎన్ని రకాల వింతలను విడ్డురాలను చూడాలో, అన్ని రకాలను చూస్తున్నాము. ఈ రోజు సాయంత్రం ఇక్కడ జరిగిన ఈ సంఘటన చూసి మనం ఏమనుకుంటున్నామో నాకు తెలియదుగానీ, బయట మాత్రం శాసన సభ యొక్క విలువలు పూర్తిగా దిగజారే స్థాయిలో, ఈ గంట సేపు సభలో జరిగిన సంఘటనలు ఎన్నికై వచ్చిన ప్రజాప్రతినిధుల విలువను చాలా తగ్గించే స్థాయిలో ఉన్నాయనడంలో అతిశయోక్తి లేదు.

ఈ రోజు సభాపతిగారి పైన కాగితాలు చింపి విసిరారు. ఆ తరువాత మార్షల్స్ ద్వారా వారిని బయటకు పంపించే క్రమంలో, ఇక్కడ సభలో ఉన్న సభ్యులకన్నా, ఎక్కువ సంఖ్యలో మార్షల్స్ వచ్చినా కూడా వారిని బయటకు పంపించలేని పరిస్థితి ఉంది. ఎవరేమి మాట్లాడుతున్నారో తెలియకుండా ఆ గంట సేపు ఒక బజారుని తలపించింది అధ్యక్షా. మైకులను విరుచుకుంటారని ఇంతకు ముందు ఎక్కడో విన్నాం. ఈ రోజు ప్రత్యక్షంగా చూశాం. వారిని మార్షల్స్ తీసుకు వెడుతూవుంటే జరిగిన రభసను కూడా కళ్లారా చూశాము. అంటే, ఎటువైపు ప్రయాణం చేస్తున్నాం? మనం ఎక్కడున్నామో ఒక్కసారి సమీక్షించాల్సిందిగా ఇక్కడున్న పెద్దలను, సీనియర్ సభ్యులను కోరుతున్నాను. ఈ రోజు ఒకరిపై ఒకరు ఆధిపత్యం కోసం, లేదంటే పై చెయ్యిగా ఉండటం కోసం, మీడియాలో ప్లేస్ కోసం ప్రయత్నించే పరిస్థితులు మారిపోతే తప్ప, ఈ శాసన సభ విలువగానీ, ఇక్కడ ఉన్న పరిస్థితుల విలువ గానీ, పెరగదని నేను భావిస్తున్నాను.

ఇంతకు ముందు ఇదే విషయాన్ని మైకులు విరిసేస్తున్నారు ఇది వద్దతిగా కనిపించడం లేదని నిన్న ఒక సీనియర్ సభ్యుని దగ్గర ప్రస్తావించి, ఒరిస్సా సభలో కూడా మైకులు విరిచేసారని వారు చెప్పారు. అంతేకాకుండా, ప్రధాన ప్రతిపక్ష నేత చంద్రబాబు నాయుడు గారు వెళ్లేటప్పుడు మేం అందరం ఇక్కడ ఉన్నాం ఆయన కూడా ఏమి చెప్పారంటే, కర్నాటక రాష్ట్రంలో బీజేపీ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్న దగ్గర ఆరు రోజుల పాటు కాంగ్రెస్ శాసన సభ్యులు శాసన సభలోనే ఉన్నారు, వారిని మార్షల్స్ ని పెట్టి గెంటించలేదని, మీరు మాత్రం మార్షల్స్ ని పెట్టి గెంటించారని అన్నారు. ఒక వేళ అక్కడ వాళ్లు ఆరు రోజులు సభలో వడుకుంటే అదే విధంగా మనం కూడా చేయడానికి అది సాంప్రదాయం కాదు. సభా విలువలను ఏ విధంగా పెంచాలి? మన మర్యాదలను ఏ విధంగా కాపాడుకోవాలనే విషయంలో ప్రతి ఒక్క శాసన సభ్యునికీ బాధ్యత ఉందని నేను భావిస్తున్నాను. ఒరిస్సా శాసన సభలోనో, మహారాష్ట్ర శాసన సభలోనో లేక మరోచోట కర్నాటక శాసన సభలోనో జరిగినవన్నీ ఇక్కడ మన సభలో జరగాలని, లేక మనం కూడా ఇక్కడ ఆ విధానాలను చూడాలని అనుకుంటే, అది కరెక్ట్ కాదు. ఈ రోజు మార్షల్స్ వారిని బయటకు తీసుకుపోయిన అంశాన్ని ప్రక్కన పెడితే, సభాపతి గారి పైన కాగితాలను చింపి వినరడమనేది మా అందరినీ కూడా చాలా కలచివేసింది. దానికి సంబంధించి ప్రజారాజ్యం పార్టీ తరపున మా ఆవేదనను, మా ఆందోళనను కూడా రికార్డ్ చేస్తున్నాం. అంతేకాదు, సభను సజావుగా నడిపించే విషయంలో అధికార పక్షం కూడా ఒక్కసారి సమీక్షించుకోవాల్సిన అవసరం ఉందని ఈ సంఘటన ఋజువు చేసింది. ఇప్పుడు మాట్లాడే ఒకటి రెండు మాటలు బాధాకరంగా ఉండవచ్చు, కానీ, సరిగ్గా హ్యాండిల్ చేయకపోతే, చాలా ఇబ్బందులు వస్తాయి. ఇంతకు ముందు ఇక్కడున్న మిగతా ప్రతిపక్ష పార్టీలన్నింటినీ విస్మరించి, రెండు బిల్లులను పాస్ చేశారు. అది సాంప్రదాయమా అధ్యక్షా? ఏ విధంగా సాంప్రదాయం? ప్రధాన ప్రతిపక్షానికి ఎలాంటి బాధ్యత ఉంటుందో, మాకు కూడా అలాంటి బాధ్యతే ఉంటుంది. మేము కూడా ప్రతి విషయం మీద రెస్పాండ్ కావాల్సిన అవసరం, ప్రతి బిల్లుకు సంబంధించిన చర్చలో పాల్గొనాల్సిన బాధ్యత మా పైన కూడా ఉంది.

ఈ రోజు, రెండు బిల్లులను కూడా మిగతా ప్రతిపక్ష పార్టీలను కన్సిడరేషన్లోకి తీసుకోకుండా పాస్ చేయడమనేది కరెక్ట్ కాదని, మా పార్టీ తరపున మీకు తెలియజేస్తున్నాం. అంతేకాదు, గత మూడు నాలుగు రోజుల నుంచి చూస్తే, ఈ సభలో మనం వినియోగించిన సమయం కనీసం 20 శాతం కూడా లేదు. ఎంతసేపు ఎవరి ఆధిపత్యం ఉండాలి, ఎవరి మాట పై చెయ్యిగా ఉండాలి, ఎవరికి మీడియాలో కవరేజ్ రావాలని, మనం అదే ఆలోచనలో ఉంటే, అక్కడ 25 లక్షల ఎకరాలలో, పంటలు నాశనమైపోయి, ఒక్క గింజ కూడా చేతికిరాక, కౌలు రైతులు ఒక్క రోజులోనే అయిదారు మంది ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న పరిస్థితులు నమోదవుతుంటే, మనం ఈ సభలో సక్రమంగా దాని గురించి చర్చించడానికి అవకాశం లేకపోతే, ఎవరికి మనం జవాబుదారీతనంగా ఉంటాం అధ్యక్షా?

అలాగే, ఈ సస్పెన్షన్ విషయం కూడా, మీరు తప్పనిసరి పరిస్థితుల్లో సస్పెండ్ చేశారు అధ్యక్షా. కాని, దానికి ముందు ఒక్కసారి బిజినెస్ అడ్వయిజరీ కమిటీ నమావేశాన్ని పిలిచి మరొక్కసారి ప్రయత్నం చేసి, వారిని సస్పెండ్ చేసుంటే బాగుంటుందని మేం భావిస్తున్నాం. అంటే, వాళ్లు అల్లరి చేసిన వెంటనే మేం సస్పెండ్ చేస్తాం, మీరు సస్పెండ్ చేస్తే మేం బయటకు వెళ్లం ఇక్కడే తిష్ట వేసుకొని కూర్చుంటాం లేకపోతే మమ్మల్ని మీరు బయటకు నెట్టడమో, లేక మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు చేసుకోండన్నట్లుగా వారు వ్యవహరించడం, మిగిలిన పార్టీలు ప్రీక్షక పాత్రగా చూస్తుండటమనే దుస్థితి రావడమనేది కరెక్ట్ కాదు.

దయచేసి, ఇలాంటి పరిస్థితులు పునరావృతం కాకుండా చూడాల్సిన బాధ్యతను మీరు తీసుకోవాలని నేను భావిస్తున్నాను. ఇంత పెద్ద సంఘటన జరిగిన ఈ ఒక గంటకు సంబంధించిన ఎపిసోడు, మీకున్న ఓపికకు చాలా చాలా అభినందనీయం అధ్యక్ష. కాగితాలు మీ మీద విసిరినప్పుడు కూడా ఆ అవమానాన్నో లేదంటే ఆ బాధను మీరు వ్యక్తీకరించకుండా చాలా ఓపికగా మీరు డీల్ చేశారు. అయితే రాబోయే శాసన సభ సమావేశాలలోనైనా ఇలాంటి పరిస్థితులు పునరావృతం కాకుండా, సరిచేయాలనే విషయాలను మిమ్మల్ని ఆలోచించమని చెబుతూ, ఇలాంటి దురదృష్టకర సంఘటన జరిగిన పరిస్థితుల్ని మేము నిరసిస్తూ, కూర్చుంటున్నాం.

శ్రీ ఈటెల రాజేందర్ : అధ్యక్షా, నిజంగా ఇది దురదృష్టకరమైన సంఘటన. చాలా బాధగా ఉంది. చట్ట సభలంటే గౌరవం ప్రజా సమస్యలను పరిష్కారించే ఉన్నతమైన వేదికలుగా చూస్తాం. అలాంటి చట్టసభల గౌరవం ఈ రోజు మంట కలిసిపోతోంది. అనేక వర్గాల ప్రజానీకం మూలాంటి వాళ్లకు దరఖాస్తులను ఇచ్చుకొని, అసెంబ్లీ సమావేశాలు జరుగుతున్న సందర్భంగా, ఆ సమస్యల పరిష్కారం కొరకు మీరు ప్రయత్నం చేయండనేది చెప్పుకునే గొప్ప సందర్భంలో, ఈ రోజు కనీసం ఒక్క సమస్యను కూడా ప్రస్తావించకుండా ఆ సమస్యల పరిష్కారంలో భాగస్వాములం కాకుండా, ఏ మొహం పెట్టుకొని వాళ్ల దగ్గరకు పోగలమనే భావన కలుగుతున్నది. అధ్యక్షా, ఈ రోజు అనేక వర్గాలకు సంబంధించిన ప్రజానీకం, ఇందిరా పార్క్ దగ్గరకుపోతే కాంట్రాక్ట్ లెక్కరర్లు మా సమస్యలను ప్రస్తావించమని చెబుతారు, గొర్రెల కాపరులు మా సమస్యను ప్రస్తావించమని చెబుతారు, కానిస్టేబుల్స్ కి సంబంధించిన ఉద్యోగాలకు సంబంధించిన రిజర్వ్ బయట పెట్టమని వారు కోరుతున్నారు. ఈ విధంగా అనేక రకాల ప్రజానీకం సమస్యల విషయాలలో కొట్టుకొనిపోతూ ఆందోళన చెందుతున్న సందర్భంగా ఇలాంటి సంఘటన జరగడం నిజంగా దురదృష్టకరం అధ్యక్షా, మాటలు రావడం లేదు. నిజంగా మూలాంటి వాళ్లం ఇంత బ్యాడ్ గా, ఇంత దారుణంగా ఉంటుందని మేం ఎక్స్ పెక్ట్ చేయలేదు. దీని మీద పూర్తిగా ఏదో ఒక నిర్ణయం చేసుకొని, ఇలాంటి వాతావరణం కనీసం రాబోయే కాలంలో ఉండకుండా ఉండే గొప్ప సాంప్రదాయాన్ని, గౌరవాన్ని కాపాడటంలో అందరూ సహకరించుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. బిల్లుల విషయంలో కూడా ఏముంటుంది అధ్యక్షా, అవసరమైతే ఒకపూట లేటుగా పాస్ చేసుకునే సాంప్రదాయం ఉంటుంది తప్ప, శాసనసభలో వేరే బిజినెస్ సమయంలో చూశాంగానీ, బిల్లుల సందర్భంగా ఎప్పుడు కూడా ఇలాంటి పరిస్థితులు తలెత్తడం మా ఈ ఆరు సంవత్సరాల కాలంలో ఎప్పుడు చూడలేదు. సులభంగా పాస్ చేసుకునే వాతావరణం ఉండేది. అవసరమైతే ఒకసారి బీవీసీని పిలిచి మాట్లాడి, ఈ సమస్యను పరిష్కరించమని కోరుతున్నాను.

రా.7.20

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Hon'ble Deputy Speaker Sir, it is a very sad day for the democracy and also a black day in the history of Andhra Pradesh Legislative Assembly I would say. I do not want to speak because I was insisting upon you for convening an all party Floor Leaders meeting in your chambers so that we could bring to your kind notice as to what our feelings are, but our demand was not accepted by your kind self and now I was given an opportunity to speak so I had spoken.

First of all, I would like to use this opportunity and call upon the people of my State and render my apologies to them because I am also part of this House

and I am extremely sorry for what had happened in this House. Sir, there is a Parliamentary practice that whenever we have any disturbance in the House or any political party Member/Members reaches/reach the podium, either the House is adjourned or a repeated request is made to the Member/Members who is/are agitating, to go back to his/their seats and in spite of that, if that is not heard or listened, then the House is adjourned and all political party Floor Leaders meeting would be convened by the Chair. I really fail to understand as to why the House was not adjourned and why all political parties Floor Leaders meeting was not convened. There have been so many incidents and we have been seeing so much of agitations by many political parties. I have been the part of Andhra Pradesh Legislative Assembly in 1999 also and, at that time when Telugu Desam Party was ruling the State, we had a Power agitation and the Power tariff was enhanced and at that time we used to have a very lengthy debates, protests and agitations but never we had seen such a scene as to what we had seen today. Again it is also Parliamentary practice that when any Member is being suspended it is not a Rule or Regulation but, it is a Parliamentary practice that before moving a Resolution for suspension of any Member or Members, the opinion of all the political parties is taken. I do not understand why the opinion of all the political parties was not taken. Probably we could have not only given a fruitful suggestion but we could have made an appeal from our side also to the agitating Members to go back to their seats. We were also not given that opportunity. When a Member is suspended, it is always better I would say that the suspended Member should leave this House without being escorted by the Marshals. At least I believe this. But that has not happened and the agitation continued. The protest continued. The Marshals were there in the House. Sir, from 1999 I have regularly been elected to this House and I have seen after the suspension, the House has been adjourned twice or thrice. It happened Sir. We could have adjourned the House but the House continued. I do not want to blame anybody Sir, because I am also part of it. What has happened is very bad. It is very sad and I should say that for the first time I am falling short of words to put across the feeling which I had in my heart. I really do not understand as to why so much of agitation was made when Members were suspended. The Leader of the Opposition who has been in this House since 1978, might have been suspended for so many times. I really do not understand why he and his Legislators did not leave this House. Not only that, I have never seen him in so much of temper. He was so angry that others had to stand by their leader. Then the doors were closed. All the doors were closed except for that one door and glasses were broken, the microphones were broken, the mikes were broken and the last benches were broken. Who is responsible for this? Everybody knows. But, It is a very sad Sir. When I say that the action and the behavior of the Opposition Leader and his party members was appalling at the same time I should just say that the Government should not have acted in so much of haste.

Sir, from three days we are seeing there is so much of protest. I am sorry to say that the quality of debate is drastically falling down. You always give us 5 minutes, 10 minutes, 20 minutes of time instead at some times give us one hour's time and I am sure that no one will be able to speak for such a long time. I once again say that the quality of debate is drastically falling down. The preparations are low. When the quality of debate is falling, the quality of behavior is also falling. When the quality of behavior is falling at the same time let me come on record and say that the tolerance levels are also falling. We all

should have more and more of tolerance. Our self-egos are really sitting on our heads. We are here to serve the people and do something good to the people. People have sent us here with lot of hopes and expectations. People have dreams for us and for the State. We all are responsible citizens of this Country and also let us all not forget that we are all law makers. Sir, law makers means the one who makes law. But, here I am sorry to say that the Legislators are more a road makers and basic amenity makers and lesser law makers. The saddest part is, we are not debating on any subject or any topic. We are making laws. We are supposed to pass Bills. Law makers are entrusted with the responsibility of making laws but see what we have made up of our own selves. I know that today all the National Channels are going to have the Andhra Pradesh Legislative Assembly from morning till late in the evening. We have seen in the TV Channels that in Orissa Assembly one Legislator was sitting on the table of the Speaker. And now we will see Andhra Pradesh Legislative Assembly. We never thought that one fine day Andhra Pradesh Legislative Assembly would proceed very faster towards Uttar Pradesh and Bihar Assembly. I hope that the Leader of the House and all the senior Legislators sitting here take a serious note of what has happened in the House and the Leader of the Opposition also realize as to what happened today.

Sir, we are here to raise an issue. We cannot dictate terms to the Government. It is the authority of the Government to accept our demand or not. We can put across our demand but we cannot force the Government. The people have given mandate to the Government for five years. So let us wait for another five years. If in this forum our issues are not addressed and our demands are not accepted, finally we have the court of the people. The people are decision makers. They will decide whether the five years regime was right or wrong, good or bad and decide whether to give them another chance or not? But here we ourselves want to take an opportunity. I have been repeatedly requesting and once again I put across our demand and request that please Sir, stop this live telecast.

(ROUND OF APPLAUSE BY THE TREASURY BENCHES)

When I came in this House for the first time in 1999 we never had this live telecast. Just because we never had live telecast, probably, I might be wrong subject to correction, we used to have lot of debates. We used to have three hours debate and what tolerance levels we had? But right from the day this camera had come, this Assembly had become a stage and many Legislators have become stage actors. They are acting and thinking that the people are seeing them. But people are not fools they know what is what. I once again want to bring across my demand to please stop this live telecast. I am sorry Sir I am taking lot of time.

We have right to agitate but what is this Sir?

ڈپٹی اسپیکر صاحب! ابھی ہم نے دیکھا کہ بعض معزز ممبران اسمبلی ایوان کے اندر 6-8 فٹ طویل گتے کی چھڑیاں لے کر آئے۔ مجھے سمجھ میں نہیں آ رہا ہے کہ کس طرح سے ایوان کے اندر انکولانے کی اجازت دی جا رہی ہے، اور یہ کہ کسی کو اس پر کوئی اعتراض بھی نہیں ہو رہا

-ہے

I do not know what you call in Telugu. Sugarcane sticks were there. I really fail to understand this. Sir, your Chair is very powerful. When you have given clear instructions that no placards are allowed inside the House how can a sugarcane stick come inside the House? What if somebody transport a bomb inside this House who will be held responsible for it?

صاحب! اسی طرح سے حال ہی میں ہم نے دیکھا کہ ایک معزز ممبر اسمبلی کسان کا لباس پہنے ہوئے ایوان کے اندر تشریف لائے، جو انتہائی نامناسب تھا، کیونکہ اراکین اسمبلی یہاں قانون بنانے کے لئے آتے ہیں نہ کھیتی باڑی کرنے کے لئے۔

We have seen one gentleman, one law maker dressed up in a kisaan dress. I do not want to comment on that. But I do not think that was the dress which they are supposed to wear and enter this House. I request the Chair to kindly make a note of this.

One more thing Sir, when once a Member is suspended, it is the responsibility of the Member to leave the House. If they do not leave the House, Marshals would be called and it is the responsibility and the duty of the Marshals to lift the Member and take him out. Why were the Marshals not acting upon? Why have they waited for one hour? Why were they silent spectators? Kindly note the names of all those Marshals. When they were asked to come inside and pick them up and take them out why were they not doing their duties? When they were not doing their duties they need to be suspended I would say. These Marshals have also brought disgrace to the House. I am sorry to say Sir. Probably the Marshals, the bureaucrats, the Police everybody is thinking that the State has a very weak Government. You have to make a note of this. The Leader of the House should make a note of this as to why they have not acted upon and who was the head of them and why they were standing over here and watching tamasha. We have to give a strong message not just to one but to everybody that there is a Government, a very strong Government which would act upon. It is the demand of the moment I would say. It is not as if anybody can rule as and how they want. It is a concern for us, for the citizens of the State. Sir, I hope that the points which have been raised by me would be made note of. I once again express my feelings that I feel very saddened, very upset and I think it is a black day and I was hurt by what has happened and I feel like not sitting here but going out of the House. So I just want to go out of this House. I do not know why I am doing this but I have to do this. Thank you very much Sir.

రా. 7.30

శ్రీ గుండా మల్లేష్: అధ్యక్షా, మన రాష్ట్ర శాసన సభలో జరుగుతున్నటువంటి పరిణామాలు చాలా బాధాకరంగా ఉన్నాయి. సార్, క్రొత్త ముఖ్యమంత్రి గారు వచ్చారు, క్రొత్త మంత్రివర్గం వచ్చింది, ప్రజలుకూడా గత కొంత కాలం నుంచి సమస్యలు పరిష్కారమౌతాయనే ఆశతో వున్నారు. శాసన సభను

నిర్వహిస్తున్నటువంటి తీరుతెన్నుల వద్దతి, ఇక్కడ జరుగుతున్నటువంటి సంఘటనలు చాలా బాధకు గురిచేస్తున్నాయి.

అధ్యక్షా, శాసన సభలు, పార్లమెంటును నిర్వహించడానికి చట్టాలున్నాయి. పీపుల్స్ రెప్రజెంటేషన్ యాక్టు ఉన్నది. అదే రకంగా అసెంబ్లీ ప్రొసీజర్ కోడ్ ఉన్నది. మరెన్నో నిబంధనలున్నాయి. ఈ నిబంధనలకు సంబంధించినటువంటి విషయాల మీద, విధానాల మీద మనమంగీకరించినటువంటి అంశాల మీద మనం నిలబడగలగ్గుతున్నామా? ఇటు అధికారాన్ని నిర్వహించే పాలకులు గానీ, ప్రతిపక్షంలో ఉండేటటువంటి ప్రతిపక్షం వారు గానీ, ఏ రకంగా వున్నారో మనం అర్థం చేసుకోవాల్సినటువంటి అవసరముంది. ఇవాళ నేను తమరి ద్వారా ప్రధానంగా, నా బాధను, నా ఆవేదనను వ్యక్తం చేసేదేమిటంటే, ప్రజాస్వామ్యానికి చాలా విఘాతమైనటువంటి సమస్యలు అనేవి ఏర్పడుతున్నాయి. భావోద్దేశాలు ప్రతిపక్షం మధ్యన, పాలక పక్షం మధ్యన అంశాల పైన, అధికారం సమస్యలపైన రావచ్చు, పోవచ్చు. కానీ ఇది దేవాలయం కంటే ముఖ్యమైనది. శాసన సభ మరియు పార్లమెంటు దేవాలయాలతో పోల్చవచ్చు. కానీ వాటిని కాపాడుమనేటటువంటిది లేదు. వాటి గౌరవం పోతోంది. ఇక్కడే కాదు, పార్లమెంటులో పోయింది మరియు ఇంకా అనేక రాష్ట్రాల్లో కూడా పోతోంది. మనం చూస్తూనే ఉన్నాం ఏమిటంటే, పార్లమెంటు సమావేశాలు 21, 22 రోజుల నుంచి సజావుగా జరగలేదు. మన ప్రక్కనున్న రాష్ట్రాల్లో వారం రోజుల పాటు శాసన సభలో సభ్యులు బయటయింపులు చేసినా దానిపైన ఏమీ లేదు. అంతమాత్రాన మన రాష్ట్రంలో కూడా ఆ విధంగా చేయాలని గానీ, అభిమతం గానీ, కోరిక గానీ కాదు. సమస్యలేమైనా వుంటే సున్నితంగా మాట్లాడుకొని, వాటిని పరిష్కారం చేసుకోవాల్సినటువంటి అవసరముంది. తొమ్మిదవ తారీఖు నాడు బిజినెస్ అడ్వయిజరీ కమిటీ సమావేశం జరిగింది. ఆ కమిటీ సమావేశంలో తమరి సమక్షంలో ప్రభుత్వం, ప్రతిపక్షం అంతా కూర్చోని మాట్లాడాలి. ఏమైంది, ఆ రోజున చర్చించుకున్న ప్రకారం నడచుకుంటే సమస్య ఉండేది కాదు. తరువాత మరుసటి రోజే సమస్య ముందుది వెనుక, వెనుకది ముందుకు రావడం వల్లే అదో పెద్ద సమస్య అయినట్లు, ప్రభుత్వం దాన్ని పరిష్కారం చేయనట్లుగా భావిస్తోంది.

రా.7.40

ఏమైంది. ఆ రోజు మాట్లాడుకున్న విధంగానే చర్చలు కొనసాగించుకొని వెళ్లి ఉంటే సమస్య వచ్చేది కాదు. మరుసటి రోజు వచ్చిన సమస్యను తీసుకోకుండా, అదేదో పెద్ద సమస్య అయినట్లు, ప్రభుత్వం దాన్ని పరిష్కరించలేనట్లు, మొండిగా మేం చెప్పిందే వినాలి అని వారు, ఇదే సమస్య ముఖ్యమైందని దీన్ని పరిష్కరించాలని ప్రతిపక్షం వ్యవహరించడం వల్ల మూడు రోజుల సభా సమయం వృధా అయింది. రైతాంగ సమస్యపై చర్చించాలనే అభిప్రాయంతో చాలా మంది మిత్రులు వారి పార్టీలో కూడా ఉన్నారు. తెలంగాణా విషయంలో పెట్టిన కేసుల విషయంలో కూడా చేతులెత్తారన్న అభిప్రాయం వారికీ ఉంది. రైతుల సమస్యలపై చర్చించాలన్న అభిప్రాయం కూడా ఉంది. చర్చ జరగడం లేదన్న ఆత్రుతతో ఈ రోజు వూర్తిగా చర్చించాలని అనుకొన్నారు. బి.వి.సి.లో మనం అనుకొన్న విషయం సత్యం. ప్రభుత్వం, ప్రతిపక్షాలు అంగీకరించి చర్చిస్తే ఈ సమస్య ఉత్పన్నమయ్యేది కాదు. ఈ రోజు చర్చకు వచ్చింది. అన్ని బిల్స్ ముఖ్యమైనవే. వాటి విషయంలో సమగ్రమైన చర్చ జరగాల్సిన అవసరం ఉంది. ప్రధాన ప్రతిపక్షంపై మీకు కోపతాపాలు ఉండవచ్చు. మాకు మెజారిటీ ఉందన్న ఉద్దేశ్యంతో మీరు నేడు బిల్స్ ని పాస్ చేయాలని అనుకోవడం ఆక్షేపణీయమైంది. ఇది సమర్థనీయం కాదు. ఇది మంచి వద్దతి కాదని తెలియజేస్తున్నాను. సభలో జాతీయ పార్టీలు, చిన్న పార్టీలకు చెందిన సభ్యులు ఉన్నారు. వారందరికీ సమస్యలపై అపారమైన అనుభవం ఉంది. వీరి అనుభవాన్ని కూడా

పరిగణలోకి తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. సభలోని సభ్యులను మీరు లెక్క చేయకుండా ఏకపక్షంగా బిల్స్ ని పాస్ చేయడం మంచిది కాదు.

రెండవ అంశం ఏమంటే, పాకిస్థాన్ తరహా లాంటి ప్రభుత్వమేమైనా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో సమోదైందా ఏమిటి అన్న అనుమానం నాకు కలిగింది. పోలీసుల రాజ్యం తీసుకొచ్చే విధంగా ఇంత మంది మార్షల్స్ ని, పోలీసులను సభలోకి తీసుకు రావడాన్ని నేను ఎన్నడూ ఈ శాసన సభలో చూడలేదు. తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్న సందర్భాల్లో కూడా నేను ఎమ్.ఎల్.ఏ. గా ఉన్నాను. అత్యవసర సందర్భాల్లోనే పది, పదిహేను మంది మార్షల్స్ సభలోకి వచ్చే వారు. వెళ్లిపోమంటే వెళ్లిపోయే సందర్భాలు ఉండేవి. ప్రభుత్వం యొక్క ఇటువంటి ధోరణి మంచిది కాదు. అధికారం ఉంది, మేము చాలా స్ట్రెక్ట్ గా ఉన్నాం, సభని ఏ విధంగానైనా నడుపుతాం, అనే నందేశాన్ని ఇచ్చి, ఏ విధంగా అంటే ఆ విధంగా అణిచివేస్తామనే పద్ధతి ప్రభుత్వం అనుసరించడం మంచిది కాదు. ప్రజా ఉద్యమాలను, శాసన సభలో విధి విధానాలకు సంబంధించి మాట్లాడే పార్టీలను మాట్లాడనీయకుండా చేస్తాం అనే అభిప్రాయంతో మీరు ఉంటే అది మంచిది కాదని మీకు హెచ్చరిక చేయదలిచాను. ఎప్పటికీ మీరు అధికారంలో ఉండలేరు. ఎవరు అధికారంలోకి వస్తారో, ఎవరు రారో మేమేమీ చెప్పలేం. దాన్ని ప్రజలే నిర్ణయిస్తారు. దాన్ని పజాస్వామ్యంలో మనంనదరం స్వీకరించక తప్పదు. ఈ రోజు మా శాసన సభ్యులు సాంబశివరావు గారు మీ దగ్గరకు వచ్చి ఒక రిక్వెస్ట్ చేశారు. దాని విషయంలో మీకు కనీసం జవాబైనా చెప్పాల్సిన అవసరం ఉండేది. కానీ సమాధానం మీరు చెప్పలేదు. మీకు సహానం, ఓపిక ఉన్నాయి. కానీ సభని కంట్రోల్ చేయడానికి ఇంకా వయా మీడియాగా అనేక పద్ధతులు ఉన్నాయి. బి.ఎ.సి.కి సంబంధించిన అంశాలను మీరు కాన్ఫిడెన్స్ లో తీసుకోవాలంటే, అందుబాటులో ఉన్న సభ్యులను పిలిచి మాట్లాడాల్సి ఉండేది. ఒక కన్క్లూజన్ కి రావాల్సి ఉండేది. ఇది మీకు, వారికి కూడా గౌరవాన్ని పెంచదు. ఈ శాసన సభలో ప్రభుత్వం దురుసుతనంగా, మిలటరీ తరహాలో, మార్షల్ ప్రభుత్వంలా ప్రవర్తించిన తీరు తెన్నులకు వ్యతిరేకంగా మేము ఈ సభ నుండి వాకౌట్ చేస్తున్నాం.

(సి.పి.ఐ. శాసన సభ్యులు సభ నుండి వాకౌట్ చేశారు)

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, సభలో జరిగిన సంఘటనలపై తీవ్రమైన ఆవేదనను వ్యక్తం చేస్తున్నాను. ఈ సభలో మనం ఈ రోజు ఉండవచ్చు, రేపు కొత్త సభ్యులు రావచ్చు. మనకంటే ముందు శాసనసభలో అనేకమంది మహనీయులు శాసన సభకి వచ్చిన చరిత్ర మనకు తెలుసు. వారు ఎంతో త్యాగ గుణంతో ఈ శాసనసభలో అడుగుపెట్టి, పేద ప్రజల కోసం, నైతిక విలువల కోసం, సమాజంలో ఉన్న గౌరవాన్ని ఇనుమడింపజేయడం కోసం ప్రయత్నం చేసిన చరిత్ర మన శాసన సభకు ఉన్నది. అనేక సిద్ధాంతాలతో, క్రమశిక్షణతో వారి జీవితాలను పెట్టుకొన్న వారు ఇక్కడకు వచ్చారు. నేను రెండు పర్యాయాలు శాసన సభకు ఎన్నికై వచ్చాను. నేటి వరకు నేను వెల్ లోకి రాలేదు. వెల్ లోకి రాకుండానే నేను నియమం పెట్టుకొన్నాను. గత శాసన సభలో, నేడూ కూడా నేను వెల్ లోకి రాలేదు. ఎవరైనా రాజకీయ పార్టీల వారు వెల్ లోకి వస్తున్నారంటే, వారు సస్పెండ్డ్ కావడానికి సిద్ధంగా ఉన్నప్పుడే రావాలి. ఆ రకంగా మన రాజకీయ పార్టీల వారం ఒక నియమం పెట్టుకొందాం. సస్పెండ్డ్ కావడానికి సిద్ధంగా ఉండాలి. ఈ రోజు సభలో జరిగిన సంఘటనను చూస్తే, నేను ఈ సభలో ఎందుకు ఉన్నానా అనే బాధ కలుగుతోంది. రన్నింగ్ కామెంటరీ అన్నది సభలో సహజంగా మారిపోయింది. సభలో అనుభవం ఉన్న సభ్యులు, మంత్రులు, ముఖ్యమంత్రులుగా చేసిన వారు, మంత్రులుగా చేసినవారు వారంతా ఆలోచించాలి. ఈ శాసన సభ గౌరవవాన్ని మనం పెంచుతున్నామా? తగ్గిస్తున్నామా అన్న

విషయాన్ని ఆలోచించాలి. ఆత్మ పరిశీలన ఎవరంతట వారే చేసుకోవాలి. శ్రీ కె.ఆర్. సురేష్ రెడ్డి గారు, సభాపతిగా ఉన్నప్పుడు నేను సమాజంలో ఉన్న స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు, సమాజంలో ఉన్న మేధావులతో ఒక సదస్సును నిర్వహించాను. అందరం కలిసి ఒక తీర్మానాన్ని చేశాము. ఆ తీర్మాన పత్రాన్ని సభాపతి గార్ని ఇచ్చాము. ఆయన దాన్ని గౌరవ సభ్యులందరికీ సర్క్యూలేట్ చేశారు. ఆ తీర్మాన పత్రంలో, శాసన సభ సభాపతిగా సాగడం లేదు, ప్రధానమైన సమస్యలు చర్చకు రావడం లేదు, వ్యక్తిగతమైన, రాజకీయ అరోపణలకు, ప్రత్యారోపణలకు వేదికగా మారుతోందని, ఆ విధంగా మారరాదని ఉంది. ఆ తీర్మాన ప్రతులు సభ్యులందరికీ పంపించారని తెలియజేస్తున్నాను. సభలో వచ్చే ప్రతి బిల్ పైనా నేను స్టడీ చేసి వస్తాను. దానిపై కొన్ని అమెండ్మెంట్స్ని కూడా సూచిస్తుంటాను. మీలాంటి పెద్దల సలహాలను కూడా వాటిపై తీసుకొంటుంటాను. అలాగే ఈ రోజు కూడా కొన్ని అమెండ్మెంట్స్ ఇచ్చాను. సభలో ఉన్న ప్రతి సభ్యుడికి ప్రజల సమస్యలపై మనకు తోచినంత మనం ప్రజల వెల్ఫేర్ కి కాంట్రీబ్యూట్ చేయాలి అన్న ఆలోచన అందరికీ ఉండాలి.

ఈ రోజు నేను ఇందిరా పార్క్ దగ్గర నిరాహార దీక్షలు చేస్తున్న వారి దగ్గరకు వెళ్లాను. ఒక హోం గార్డ్ ధర్నా చేస్తున్నాడు. అతని గురించి వెళితే మిగతా దీక్షా శిబిరాల వారు కూడా వారి వారి సమస్యలను తెలియజేస్తూ, సంబంధిత సమస్యలను శాసన సభలో ప్రస్తావించాలని అనేక విజ్ఞప్తులు చేశారు. శాసన సభలో సమస్యపై ప్రస్తావిస్తే ప్రభుత్వం వింటుంది, సమస్యకు పరిష్కారం లభిస్తుందన్న నమ్మకం, విశ్వాసం ఇంకా వారిలో ఉంది. నేను ఒకటే మనవి చేస్తున్నాను. ఈ శాసన సభను ఒక వేదికగా, ఒక దేవాలయంగా అందరూ భావించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఎక్కడ చర్చ వచ్చినా దాన్ని పాజిటివ్ గా తీసుకోవాలి. నేను శాసన సభ్యుడిగా గత ఆరున్నర సంవత్సరాలుగా ఉన్నాను. బిల్స్ పై ప్రతిపక్షాలు చేసే సూచనలను ఏ ప్రభుత్వం కూడా పరిగణలోకి తీసుకోలేదు. ప్రిస్టిజీకి వెళుతున్నారు. ప్రతిపక్షాలు నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలను చట్ట సభల్లో చేసి, చట్టాలు తయారు చేసినప్పుడు ప్రభుత్వం సానుకూలంగా తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. కానీ, వాటిని తీసుకోవడం లేదు. ప్రతిపక్షాలు చేసే అమెండ్మెంట్స్ మంచివని వారికి తెలుసు. కానీ, వాటికి అంగీకరించరు. మీరు అంగీకరిస్తే ఈ శాసన సభ గౌరవం పెరుగుతుంది. మనలో పరిణతి పెరుగుతుంది. చట్ట సభల యెడల ప్రజల్లో గౌరవం పెరుగుతుంది. శాసన సభ యెడల ప్రజల్లో గౌరవం ఉంది. కాబట్టే, ఇన్ని గొడవలు జరుగుతున్నా, వారికి ఉన్న పాశుపతాస్త్రంగా ఉన్న ఓటు హక్కుని వినియోగించుకోసేందుకు ఉదయం ఆరు గంటల నుండి పోలింగ్ బూత్ ల వద్ద క్యూల్లో ఎందుకు నిలబడతారో అర్థమౌతుంది. అది మన మీద ప్రేమతో కాదు ఈ శాసన సభ్యుణ్ణి కానీ, సర్పంచ్ ని కానీ, పార్లమెంట్ సభ్యుణ్ణి కానీ వీరందరినీ గెలిపించాలి, వారు నాకు ఏమైనా చేస్తారన్న ఆశతో, ఉద్దేశ్యంతో ఉంటాడు. ఇంత జరుగుతున్నా ఆ ఓటు వేయడానికి పేద ప్రజలు పోలింగ్ బూత్ కి వెళతాడో వారి గురించి ఆలోచించి మనం ఈ శాసన సభలో కూర్చోవాలి.

రా.7.50

మనల్ని గెలిపించి ఇక్కడకు పంపించారు, మా పేరు, టీవీలలో, పత్రికలలో వస్తుంది అనే ఆలోచన పోలిటికల్ గా సంబంధించిన ఒక గేమ్ ప్లాన్ గా ఉపయోగించుకోకూడదని తెలియజేస్తున్నాను. నేను సస్పెన్షన్ ఎలా ఉంటుందో అనేకసార్లు చూశాను. సస్పెండ్ చేయగానే మనం వెళ్లిపోవాలి. మార్షల్స్ రావలసిన అవసరం ఎందుకు? ఈ వ్యవస్థ ఎందుకొచ్చింది? గౌరవ సభ్యులుగా ఉన్న మనం సస్పెండ్ అయిన వెంటనే ఆటోమేటిక్ గా వెళ్లాలి. ఇంతమంది మార్షల్స్ వస్తే మీకు, మాకు, గెలిపించిన ఓటర్లకు శోభ వస్తుందా? మనందరం ఆత్మపరిశీలన చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ రోజు మీరు స్పీకర్ స్థానంలో కూర్చున్నారు, అంతకుముందు ముఖ్యమంత్రి గారు కూర్చున్నారు. మీరు కూర్చునే ఆ స్థానానికి గౌరవం ఇవ్వాలి.

ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో మీకు సంబంధించిన అంశాలలో విభేదించినప్పుడు పోరాటం చేయాలి. పేద ప్రజల కోసం, బడుగు వర్గాల కోసం, సమాజం కోసం పోరాటం చేయవలసిన అవసరం బాధ్యత, హక్కు మాకుంది. మిమ్ములను అవమానం చేయడానికి లేదు.

స్పీకర్ గారు సురేష్ రెడ్డి గారు ఉన్నప్పుడు చిన్న మాటకు నేను రాజీనామా చేశాను. ఆ రోజు రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు నన్ను ఒక మాట అంటే సమాధానం చెప్పాను. స్పీకర్ గారు ఆ స్థానంలో ఉండే వారు న్యాయమూర్తి లాంటి వారు. స్పీకర్ గారు నన్ను మేనర్స్ లేదని అన్నప్పుడు, శాసన సభలో ఉండకూడదని రాజీనామా చేశాను. అదే కాంగ్రెసు పార్టీవారో, తెలుగుదేశం పార్టీవారో అని ఉంటే జవాబు చెప్పే వాడిని. కాని ఆ స్థానం చాలా గౌరవప్రదమైంది. ఆయన నాకు ఫోన్ చేసి టెన్షన్ లో మిమ్ములను అన్నానని అంటే మరల ఒప్పుకుని వచ్చాను. ఆ స్థానానికి అంత గౌరవం ఉంది. మీరు రూలింగ్ ఇస్తే పాటించాలి. మీరేదైనా చెబితే వినాలి. మీకు అవమానం జరిగితే మీకు కాదు అవమానం అందరికీ అవమానం అవుతుంది. 294 మందికే కాదు, ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న 8 కోట్ల మందికి అవమానం. పాలకపక్షం, ప్రతిపక్షం అనే రెండు పార్టీలే శాసన సభలో లేవు. మీరు కూడా ఆలోచించాలి. మీరు, వాళ్లు తిట్టుకుంటూ ఉంటే మేమంతా ప్రేక్షక పాత్ర పోషించవలసి వస్తుంది. రెండు బిల్లు పాస్ చేశారు. ఏమీ లేకున్నా రెండు అంశాలు జోడించాలనే ఆశ్రయం మాకు ఉంటుంది. రాత్రి గం .12.00 నుండి గం .1.00 వరకు బిల్లు స్టడీ చేసి, పార్టీ పని చేసుకుని మాట్లాడాలని సభకు వస్తాము. ప్రభుత్వాన్ని ఇరకాటంలో పెట్టాలని కాదు. మాకు అనుభవం రావాలి. మీలాంటి వాళ్ల దృష్టిని, ప్రజల దృష్టిని ఆకర్షించేలా ఒక హెల్ప్ డిస్కవర్ ఈ శాసన సభకు రావాలని స్టడీ చేసి వస్తాము. ఒక్కో బిల్ మీద ఒక ఫైల్ తీసుకువస్తాము. మీరు బిల్లు పాస్ చేస్తే నాకు చాలా బాధ అనిపిస్తుంది. టిడిపి వారిని, కాంగ్రెస్ పార్టీ వారిని కోరుతున్నాను. ఈ కేకలు, అరుపులు మానుకుందాము. ముఖ్యమంత్రిగా యువకుడు కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు వచ్చారు. కేకలు, అరుపులు లేకుండా మీరు పాలకపక్షాన్ని అదుపులో పెట్టండి. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు మీరు జనరల్ గా తీసుకోండి. చంద్రబాబు గారు, వారి పార్టీ వారిని అదుపులో పెట్టుకుంటారు. సభా గౌరవాన్ని నిలవవలసిన బాధ్యత అందరి మీద ఉంది. ఈ సభ యొక్క గౌరవాన్ని తగ్గిస్తే భావితరాల వారు క్షమించరు. ఇంతమంది మార్షల్స్ వ్యవస్థ ఉండ కూడదు. పోలీసులు మనల్ని ఎత్తుకుపోవాలా? ధర్మాలు చేయడానికి రోడ్లున్నాయి. ఇందిరాపార్కు దగ్గర ధర్మాలు చేయవచ్చు. ప్రతిపక్ష పార్టీకి ప్రాటెస్ట్ చేసే అధికారం ఉంది.

నిన్న చంద్రబాబు గారు రోడ్డు మీద ధర్మా చేశారు. వారికి ఆ హక్కు ఉంది. శాసన సభ్యులు గౌరవప్రదంగా ఉండే విధంగా వ్యవహరించాలి. 9 సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న వ్యక్తిని అలా వ్యక్తిగతంగా మాట్లాడడం సమంజసం కాదు. ఎవరమైనా గౌరవం ఇవ్వాలి. ప్రతిపక్షపార్టీ నాయకుని అవమానం చేయడం తప్పు. మనం ఒక రోజు ఇటు కూర్చుంటాము, రేపు అటు కూర్చుంటాము. శాసన సభ్యులకు సెల్ఫ్ డిసిప్లిన అవసరం. పోలిటికల్ పార్టీల వారు నియమం పెట్టుకోవాలి. శాసన సభ గౌరవాన్ని ఇనుమడింప చేసే విధంగా, మేధావులు, విద్యావంతులు మెచ్చుకునే విధంగా మనం ప్రవర్తించాలి. పత్రికలలో ఒక్కో స్కాండల్ గురించి చూస్తే చాలా బాధనిపిస్తుంది. ఒక్కో అవినీతి కుంభకోణం బయట పడుతుంటే చాలా బాధ అనిపిస్తుంది. ఎందుకీలా జరుగుతోంది? శాసన సభలో అందరూ అవినీతిపరులే అనే ఆలోచన సమాజంలో ఉంది. శాసన సభ్యులు చాలామంది నీతి నిజాయితీ ఉన్నవారు మెజారిటీ ఉన్నారు. నీవు ఎమ్ఎల్ఎగా వున్నావు నీకేమిటని అంటారు. ఎమ్ఎల్ఎగా మన కష్టాలు, ఇబ్బందులు ఏమిటో మనకు తెలుసు. కాని ప్రజల విషయం కూడా మనం ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. శాసన సభ గౌరవాన్ని పెంచే విధంగా మనం

అందరం ప్రతిజ్ఞ తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. బివిసి మీటింగ్ పెట్టి అవసరమైతే , ట్రైనింగ్ క్లాసులు పెట్టి , శాసన సభ వ్యవహారాలు ఎలా జరగాలని ప్రీ డిస్కప్స్ చేయాలని స్పీకర్ గా సురేష్ రెడ్డి గారు, కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు ఉన్నప్పుడు అనుకున్నాము. ఆ రకంగా మెరుగుపరచాలని గతంలో అనుకున్నాము. కాని చర్చ జరగలేదు. ఉదయం నుండి రాత్రి వరకు అవసరమైతే రెండు రోజులైనా, ఈ శాసన సభ పరిస్థితిని మెరుగుపరచడం కోసం విస్తృతమైన చర్చ చేపట్టవలసిన అవసరం ఉంది. ఆ దిశగా ప్రయత్నించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. నేను ఎక్కువ మాట్లాడినా, ఎవరినీ ఉద్దేశించి కాని ఎవరినీ కించపరచాలని కాదు. నాలో ఉన్న ఆవేదన వ్యక్తం చేయడం కోసం మాట్లాడానని చెబుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి: అధ్యక్షా, మన మంత్రి రఘువీరారెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ ఈ రోజును బ్లాక్ డేగా గుర్తించాలని అన్నారు. వారు ఏ ఉద్దేశ్యముతో అన్నా, వాస్తవంగా ఈ రోజు అసెంబ్లీలో జరిగిన సంఘటన, పరిణామాలన్నీ చూస్తే అదే విధంగా అనుకోవలసి వస్తుంది. మీరు రెండు బిల్లులు పాస్ చేశారు. ఒకప్పుడు వాళ్లు అభ్యంతరం పెట్టినప్పుడు వారిని కంట్రోల్ చేయడమా లేక ఏమి చేయాలనే విషయమై, మిగతా పార్టీ వారిని మాట్లాడడానికి అవకాశం కల్పించేవారు.

రా.8.00

మేము ఇంకొక నాలుగైదు పార్టీలకు సంబంధించిన వాళ్లం ఇక్కడే ఉన్నాం . మా ఒపీనియన్స్ తీసుకోకుండానే మీరు ఏకపక్షంగా ఆ రెండు బిల్లులు పాస్ చేసుకోవడమన్నది సరైనది కాదు. ఆ సంఘటన గానీ, ఈ బిల్లులు పాస్ చేసుకోవడం గానీ, ఈ రకమైన పరిస్థితి ఉన్నది కాబట్టే బ్లాక్ డే గా మనం అనుకోక తప్పదు. ఇంకొకటి ఏమంటే - ముందే ఫిక్షి వస్తున్నారు. ఈ రాష్ట్ర భవిష్యత్తు, ప్రజల భవిష్యత్తు ఇక్కడ మనం తీసుకునేటటువంటి నిర్ణయాల మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. శాసన సభలో తీసుకునే నిర్ణయాలు, చేసే చట్టాలపైనే రాష్ట్ర భవిష్యత్తు ఆధారపడి ఉంటుంది. కానీ ఇక్కడ ఏమి జరుగుతోందంటే ప్రభుత్వం నుంచి ఏది చెప్పినా కూడా మనం వినకూడదని ఒకవైపు, ప్రతిపక్షాలు ఏమి అడిగినా కూడా మనం ఇచ్చేది ఇద్దాం, అదనంగా మనం ఇవ్వకూడాదని ఇంకొక వైపు ... ఇలా ఫిక్షి వస్తున్నారు. దీంతో నమస్కలు వస్తున్నాయి. ప్రతిపక్షాలు చెప్పిన విషయాలలో మంచి ఉంటే వాటిని తీసుకుని దానికి అనుకూలంగా నిర్ణయాలు తీసుకుందామని అధికార పార్టీ నుంచి రావడం లేదు. అధికార పక్షం వాళ్లు ఏవైనా మంచి నిర్ణయాలు తీసుకుంటే మనం దాన్ని బలపరుద్దాం, వారికి సహకరిద్దామనే పద్ధతి ఇటువైపు నుంచి రావడం లేదు. కాబట్టే ముందే ఫిక్షి వస్తున్నారు. దానివల్ల ఇక్కడికి వచ్చిన తర్వాత శాసన సభను ఒక రచ్చబండలాగా నడిపిస్తున్నారు. రచ్చబండలో ఏ విధంగానైతే అరుపులు, కేకలు వేస్తుంటారో, పంచాయితీలు చేసినప్పుడు, వ్యవహారాలు చేసినప్పుడు ఏ విధంగానైతే మాట్లాడుకుంటారో అదే పద్ధతిలో ఒక రచ్చబండగా ఈ శాసన సభను తయారుచేస్తున్నారు, ఆ విధంగా జరిపిస్తున్నారు. ఆంబోతులు ఆంబోతులు కొట్లాడుకుంటే మధ్యలో లేగదూడలు నలిగిపోయినట్లుగా వీళ్ల మధ్యలో ఉన్నటువంటి మేము ఎటూ చెప్పలేక నలిగిపోతున్నాం . ఇది సరైన సాంప్రదాయం కాదు. సార్, లక్షలాది రూపాయలు, కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి శాసన సభా సమావేశాలు నడుపుతున్నప్పుడు అందరూ కూడా ఖచ్చితంగా బాధ్యతతో ఆలోచించాలి. మనం బివిసి సమావేశంలో స్పష్టంగా మాట్లాడుకున్నాం . అయ్యా! ఎవరి పార్టీ ఎజెండా వారికి ఉన్నప్పటికీ కూడా మనందరి కామన్ ఎజెండా ప్రజల ఎజెండాగా, రైతుల ఎజెండాగా, విద్యార్థులపై కేసులను రద్దు చేయించే ఎజెండాగా తీసుకుని, దాని వరకు పరిమితమై చర్చించుకుని, రైతులకు న్యాయం జరిగే పద్ధతుల్లో, విద్యార్థులకు మనం సహాయపడే పద్ధతుల్లో మనం నిర్ణయాలు తీసుకుంటే

బాగుంటుందని బిసి సమావేశంలో అనుకున్నాం . సార్, ఈ రోజు ఉదయం ఒక పార్టీకి సంబంధించిన వాళ్లను సస్పెండ్ చేశారు. అదే సమస్య రెండు, మూడు రోజుల నుంచి నలుగురూ ఉంటే వాయిదాల మీద వాయిదాలు వేసుకుంటూ చివరికి ఈ రోజు ఆ నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఇదే నిర్ణయం నిన్ననో, మొన్ననో తీసుకుని ఉంటే నిన్న, మొన్న మనం రైతుల సమస్యల మీద మాట్లాడుకోవడానికి అవకాశం ఉండేది కదా! కానీ మీరు తీసుకోలేకపోయారు, కారణమేమంటే - ఆ నిర్ణయం తీసుకుంటే ఏ రకమైన చెడ్డపేరు వస్తుందోనన్నది మీ ఆలోచన. కాబట్టి ఇక్కడ పాలిటికల్ గేమ్ ప్రధానంగా నడుస్తోంది. ఈ రోజు రైతాంగం మొత్తం కూడా ప్రత్యేకంగా ఎదురుచూస్తున్నారు. శాసన సభలో మా సమస్యలపై చర్చిస్తారు, మాకు న్యాయం జరిగే పద్ధతిలో ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటారు, మమ్ములను ఆదుకుంటారు, మాకు సహాయం చేస్తారు, మాకు మేలు జరుగుతుందని వాళ్లు ఎదురు చూస్తున్నారు. ఇక్కడికి వచ్చేసరికి మళ్ళీ ఎవరి రాజకీయ ఎజెండా వాళ్లదే. ప్రజల ఎజెండా, రైతుల ఎజెండా, సమస్యల ఎజెండా, కామన్ ఎజెండా గాకుండా ఎవరి రాజకీయ ఎజెండా వాళ్లు తీసుకుని ఆ రకంగా మళ్ళీ ఇక్కడ రచ్చబండగా తయారుచేసుకుంటున్నాం . అటు అధికారపక్షం గానీ, ఇటు ప్రతిపక్షం గానీ ఒక సబ్జెక్టు మీద మాట్లాడుతున్నప్పుడు, ఆ సబ్జెక్టును వదలిపెట్టి వ్యక్తిగతంగా Criticize చేసుకుంటున్నారు. వ్యక్తిగతమైన ఆరోపణలు చేసుకోవడం వల్లే ప్రత్యారోపణలు, అరుపులు, కేకలు వస్తున్నాయి. ఎందుకు చేసుకోవాలి సార్? ఎందుకు సబ్జెక్ట్ వరకే పరిమితమై మాట్లాడరు? సబ్జెక్టుకు పరిమితమై మాట్లాడకుండా ఏదేదో మాట్లాడడం వల్ల ఈ రోజు సమస్యలన్నీ వస్తున్నాయి. సార్, మనం అనేకసార్లు మాట్లాడుకున్నాం, ప్రజల డబ్బుతో మనం గెలిచి ఇక్కడకు వచ్చి కూర్చుని ప్రజల సమస్యల మీద మాట్లాడకుండా ఈ రకమైన పద్ధతుల్లో సమయం వృధా చేసి, ప్రజాధనం వృధా చేసి, ఇష్టంవచ్చినట్లుగా మాట్లాడుతూ కేకలు వేసుకుంటే ప్రజలు క్షమించరు. కాబట్టి ఈ సాంప్రదాయమన్నది పోవాలి. ఎవరైనా సరే, ఏ పార్టీకి చెందిన వాళ్లయినా, అసలు మన ప్రమాణాలేమిటి? మనం ప్రమాణాలు తప్పి, పట్టాలు తప్పిపోతున్నాం . ఆ విధంగా పట్టాలు తప్పి పోవడం సరైనది కాదు. ఎవరికి వారు ఆత్మవిమర్శ చేసుకోవాలి. నేను గొప్ప, నేను గొప్ప అంటూ, మాదేమి తప్పులేదని అధికార పక్షం, మాదేమీ తప్పు లేదని ప్రతిపక్షాలు అనుకుంటే అది కుదరదు. ఎవరమైనా ఎవరి పరిమితుల్లో వారుంటూ, గీత దాటకుండా , సబ్జెక్టు వరకు పరిమితమై, డీవియేట్ గాకుండా మాట్లాడుకుంటే సమస్యలు రావు. ఆ సబ్జెక్టు పోయింది, ఇక్కడ సబ్జెక్టు ఏమంటే - నేను ఎక్కువ కేకలు వేశాను, లేకపోతే మరొకటి చేశాను అని మాట్లాడుకునే పరిస్థితి వచ్చింది. ఈ సమావేశాలు ఎల్లండితో అయిపోతాయి. బడ్జెటు సమావేశాలు ఒక 40 రోజులపాటు నడపాలి కాబట్టి ఒక రోజు ముందు .... మీకు ఓపిక ఉన్నది, ఆ సీట్లో కూర్చున్నప్పుడు ఓపిక ఉంటేనే కథ నడుస్తుంది, ఓపిక లేకపోతే ఈ మాత్రం కూడా నడిచే పరిస్థితి ఉండదు. అందుకే ఒక రోజు ప్రత్యేకంగా శాసన సభ నడుస్తున్న తీరు, సభలో సభ్యులు ఏ విధంగా ప్రవర్తించాలి, ఏ విధంగా మాట్లాడాలి, అధికారపక్షం ఏ విధంగా ఉండాలి, ప్రతిపక్షాలు ఏ విధంగా ఉండాలనే విషయాలపై చర్చిద్దాం . ఇక్కడ ముఖ్యంగా ఏమంటే, ఆయా పార్టీలకు సంబంధించిన లీడర్లు తమ సభ్యులను కంట్రోల్ చేసుకుంటే సరిపోతుంది, కానీ నాయకులనే వాళ్లే కొన్ని సమస్యలు వచ్చినప్పుడు సైగలు చేస్తున్నారు, (చెయ్యి చూపిస్తూ) ఇలా అనేసరికి లేచిపోతున్నారు, గజ్జెలు కట్టుకుని గంతులు వేస్తూ వారికి ఇష్టమొచ్చినట్లుగా వ్యవహారాలు చేస్తున్నారు. అందుకని లీడర్స్ ఆత్మపరిశీలన చేసుకోవాలి. లీడర్స్ అనేవాళ్లు కొంచెం ఆలోచన చేసుకుని వ్యవహారం నడపాలి. మనకు రాజకీయాలుంటే బయట సభలు పెట్టకుని బ్రహ్మాండంగా మాట్లాడుకోవచ్చు. అందుకొరకు ఈ పద్ధతి అన్నది మారాలి. శాసన సభ గౌరవం కాపాడుకోవాలి. తర్వాత విషయం మీద ఎంత గట్టిగా మాట్లాడినా ఫర్వాలేదు. ఎన్ని విషయాలు మాట్లాడినా తప్పులేదు. విషయం వదలేసి అనవసరంగా డీవియేట్ అయిపోయి వ్యక్తిగతంగా క్రిటిసిజ్ చేయడం, ఆరోపణలు చేసుకోవడం వల్ల సమస్య వస్తోంది. ఈ శాసన సభను రచ్చబండలా గాకుండా శాసన సభ లాగా నడిపించడానికి కావలసిన అన్ని

పద్ధతుల్లో అన్ని పక్షాలు వ్యవహరించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ రోజు జరిగిన దాని మీద, మేమందరమూ ఇక్కడ కూర్చొని ఉండగానే రెండు బిల్లులను యునానిమస్ గా పాస్ చేసుకోవడాన్ని మేము తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తున్నాం, నిరసిస్తున్నాం. ఇంత పెద్ద ఎత్తున మార్షల్స్ లోపలికి రావడం కూడా మాకు బాధాకరంగా ఉంది. అందుకే మీరు బిఏసి సమావేశం పిలవవలసివుండే. వాళ్లు వచ్చి అక్కడ అభ్యంతరం పెడుతున్నప్పుడు- ఏమి చేయమంటారనివుంటే మా అభిప్రాయాలు మేము చెప్పేవాళ్లం . కానీ ఆ రకంగా పిలవలేదు. మీరు తొందరపడి ఆ బిల్లులు పాస్ చేశారు కదా సార్! మా ఒపీనియన్ కూడా తీసుకోవాలి కదా! ఆ రకమైన పద్ధతుల్లో మీరు నిర్ణయం తీసుకోవడంతో మా మనసు గాయపడింది. ఈ సీనంతా చూస్తే బాధాకరంగా ఉంది. కాబట్టి దీన్ని నిరసిస్తూ వాకౌట్ చేస్తున్నాం .

(సిపియం పార్టీ సభ్యులు సభ నుంచి వాకౌట్ చేశారు.)

డా. జయప్రకాశ్ నారాయణ: అధ్యక్షా, 61 సంవత్సరాల క్రితం ఒక అసాధారణమైన నిర్ణయాన్ని మన రాజ్యాంగ సభ చేసింది. ప్రపంచ చరిత్రలో తొలిసారిగా, రాజ్యాంగం వచ్చిన తొలి రోజునే ఆడ, మగ తేడా లేకుండా, ఆస్తులతో నిమిత్తం లేకుండా, అక్షర జ్ఞానం ఉన్నా లేకున్నా, వయోజన ఓటు హక్కు కల్పించిన తొలి రాజ్యాంగం భారత రాజ్యాంగం . అంటే ఈ ప్రజల మీద, ఈ ప్రజలకు నాయకత్వం ఇచ్చే పార్టీల మీద, ప్రజలకు సేవ చేయడానికి ముందుకు వచ్చే వ్యక్తుల మీద అపారమైన విశ్వాసాన్ని మన రాజ్యాంగ నిర్మాతలు, జాతి నిర్మాతలు ప్రదర్శించారు. ఇలాంటి సందర్భాలలో కొంచెం శంక కలుగుతుంది, ఆ విశ్వాసానికి సరైన ఆధారం ఉందా అని. అయితే ఇది కేవలం మన సభకు మాత్రమే పరిమితమైనది కాదు. ఈరోజు రాజ్యాంగ సంస్థలన్నీ తీవ్రమైన సంక్షోభంలో కూరుకు పోయాయి. చట్ట సభలు, రాజకీయ పార్టీలు, ఎన్నికైన ప్రభుత్వాలు, న్యాయస్థానాలు, రాజ్యాంగం బయట ఉన్నటువంటి పత్రికలు, పౌర సమాజం, ఈ మొత్తం కూడా అత్యంత తీవ్రమైన సంక్షోభంలో ఉన్నాయి. ఏ మూలకు వెళ్లి ఏ పౌరుణ్ణి మీరు అడిగినా మన రాజ్యాంగ వ్యవస్థ కుప్పకూలిపోతోందనే భావన ప్రజల మనస్సుల్లో బలంగా ఉంది. అయితే ఎక్కడ పొరపాటున్నా కూడా అధ్యక్షా, చాలా నిండు మనసుతో నేను మనవి చేస్తున్నాను, చివరికి దాన్ని సరిదిద్దే బాధ్యత రాజకీయానిది, చట్ట సభలది. పొరపాట్లు అన్ని చట్టసభల్లో లేవు. కానీ ఎక్కడ ఉన్నా కూడా మన విజ్ఞతను, మన ఆలోచనను, మన నాయకత్వాన్ని, మన దూరదృష్టిని చూపిస్తే, ఈ దేశంలో మౌలిక మార్పు తీసుకొచ్చి ప్రజల్లో విశ్వాసాన్ని కల్పించే బాధ్యత ఈ సభల మీద ఉంది. సర్వోన్నతమైన సభ, ప్రజలు తమ ప్రాతినిధ్యం కోసం, తమకున్న సార్వభౌమాధికారాన్ని ప్రదర్శించడం కోసం వారికున్న ఏకైక మార్గం ఈ చట్టసభలు .

రా.8.10

అందుకని ఈ చట్ట సభ మీద దేశం దృష్టి అంతా ఉంటుంది. సహజంగా నాకు భయం వేస్తూ ఉంటుంది. మా అమ్మాయి నన్ను ఎప్పుడూ అడుగుతుంది. మీరు సభలో ఏమి చేస్తారని అడుగుతుంది. వారికి రాజకీయాలంటే చాలా చులకన భావం ఉంటుంది. కాని పిల్లలకు సమాధానం ఎలా చెప్పాలో అర్థం కాదు. కాని పిల్లలకు తల్లిదండ్రులుగా ఎలా ఆదర్యంగా నిలబడాలో ఆ విధంగా పిల్లలకు ఆదర్యంగా చట్టసభలలో మనం పని చేయలేకపోతున్నాము. నన్ను దేశవ్యాప్తంగా వేలాది సభలలో యువత అడుగుతున్నారు. ఇంత ప్రతిష్ఠ మూటకట్టుకున్న మీరు, ఈ మురికి రాజకీయాలలో ఎందుకు చేరారని

* As asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

అడుగుతున్నారు. వారిని ఎప్పుడూ మందలిస్తూ ఉంటాను. రాజకీయాలకు మించిన పనిత్రమైన వ్యాపకం మరొకటి లేదు. మురికిగా ఉందని పిరికిపందల్లాగా పారిపోతే, ఈ దేశం నష్టపోతుంది. ఈ దేశంలోని సమస్యల పరిష్కారం కోసం ఒకే మార్గం రాజకీయం, చట్టసభలు. ధైర్యం ఉంటే, భీరువులు కాకుండా ఉంటే, స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో మహనీయులు అంతా కూడా ఎన్నో అవకాశాలున్నా కోట్ల రూపాయలు సంపాదించే శక్తి ఉన్నా, ప్రత్యేకమైన విద్యాసంపద ఉన్నా, సమాజ నిర్మాణం మా లక్ష్యమని ఎలా వచ్చారో, ఈ రోజు మీరంతా అలా రావాలని, పిరికిపందల్లాగా పారిపోకండని అంటూ ఉంటాను. **Due to lack of conviction, the Nation will perish** అని మళ్ళీ మళ్ళీ చెబుతుంటాను. ఎన్ని జరుగుతున్నా, సమాజానికి మరల మరల చెబుతూ ఉంటాను. ఎన్ని ఇబ్బందులున్నా రాజకీయాన్ని ద్వేషించడం, అసహ్యించడం పరిష్కారం కాదు. ఉన్నత విద్య, ధైర్యం, దమ్ము ఉండి, దేశాన్ని ప్రేమించే వాళ్లు దూరంగా ఉండి తిట్టడం కాకుండా వచ్చి ధైర్యంగా నిలబడి ఈ సమాజాన్ని మారుద్దామని విశ్వాసం కలిగించండి. పార్టీలు, చట్టసభలు అన్నీ మారతాయి. నిజమైన అధికారం బలప్రయోగంలో లేదు, సంయమనంలో ఉంది. ఒక పార్టీలో, ఒక ఇంటిలో, ఒక ప్రభుత్వంలో, చట్టసభలో కావచ్చు, దురదృష్టవశాత్తు సంయమనం కోల్పోతున్నాము. ఇంతకుముందు పెద్దలు మనవి చేశారు. 'అడ్మిండ్ బర్క్' ఒక మాట చెప్పారు. 'మీరు చెప్పే దానిని నేను అంగీకరించను కాని, మీకు ఇష్టం వచ్చిన మాటను చెప్పే హక్కుని, నా ప్రాణం ఒడ్డి రక్షిస్తా'నని అన్నారు. ప్రజాస్వామ్యానికి మూల సిద్ధాంతం స్వేచ్ఛ. ఈ వాక్ స్వాతంత్ర్యం లేకపోతే దానిని పది మంది గుర్తించి గౌరవించకపోతే అదే సమయంలో వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యాన్ని వినియోగిస్తున్న వాళ్ల స్వేచ్ఛకు పరిధులు అర్థం చేసుకోకపోతే, పరిమితులు గుర్తు ఎరుగకపోతే, బాధ్యతతో మెలగకపోతే, సమాజం నష్టపోతుంది. ఈ సభలో, సభ బయట ఎన్నో పార్టీలున్నాయి. కాని సభ మాత్రం ఒకటే. అబ్రహం లింకన్ ఒకసారి ఒకమాట చెప్పాడు. **A House divided against itself will fall.** ఈ రోజు ఏమి అనిపిస్తుందంటే సర్వోన్నతమైన సభలో ఉన్నాము. ఈ ప్రజలు తమకు ఉన్న సార్వభౌమాధికారాన్ని మనకిచ్చి బాధ్యతతో మెలగండని మనల్ని చట్టసభకు పంపితే మనలో మనం కలహించుకొని ప్రజాస్వామ్యాన్ని కుంటుపరుస్తున్నాము. జరిగిన సంఘటన చాలా బాధాకరమైనది. ఎత్తుగడలతో మనమంతా నష్టపోతున్నాము. ఈ రోజు జరుగుతున్న సంఘటనలు, సభ జరుగుతున్న తీరు చూస్తే రాజకీయంగా ఒకరి కంటే మరొకరు పై చేయిగా మెలగాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఈ రోజు జరిగిన కవ్వంపులు, చర్యకు ప్రతి చర్య, హింస ఎలా జరిగిందో, బలప్రయోగం ఎలా జరిగిందో నేను గుర్తు చేయదలచుకోలేదు. దురదృష్టవశాత్తు రాష్ట్రం అంతా చూశారు. మనమంతా ప్రేక్షకుల్లాగా ఇక్కడ ఉన్నాము. అందరం నష్టపోతున్నామని గుర్తు ఉంచుకోండి.

ఇంటికి వెళ్లక పిల్లలు, సమాజంలోని మారుమూల వూరిగుడిసెలలో ఉన్న వారు మన గురించి చాలా చురుకైనగా మాట్లాడుతున్నారు. మనల్ని వారు ద్వేషిస్తున్నారు. ఆ విషయాన్ని మనం గుర్తించకపోతే కష్టం. మన పదవి ఎంత కాలం ఉంటుందో చెప్పలేము. ఈ రోజు ఉండవచ్చు, రేపు ఉండకపోవచ్చు. మనం పిల్లలకు ఎలాంటి సమాజాన్ని ఉదాహరణగా చూపిస్తున్నాము? ఆదర్శవంతమైన సమాజాన్ని చూపిస్తున్నామా. పిల్లలకు మన పేర్లు పెట్టుకోవడానికి, మన చిత్ర పటాలని మనసు పెట్టి దాచుకోవడానికి అర్హులమా మనం? మీరు ఒకసారి పరిశీలించుకోండి. మనకే బోధపడుతుంది. చివర్లో మీ అనుమతితో సభలో మెజారిటీ పార్టీకి, సభాధ్యక్షులైన మీకు కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను. ఈ రోజు ఇంత రాద్ధాంతం జరిగింది. ఏమి జరగలేదన్నట్టుగా మన పని మనం చేసుకోవచ్చు. ఇంకా మూడున్నర సంవత్సరాలు సభ జరగాలి. ఇంకా సయోధ్యగా, సామరస్యపూర్వకంగా చర్యలు జరగాలి. దయచేసి చాలా సౌమ్యంగా ఆలోచించండి. ఈ బిల్లులు అన్నీ ఒక రోజు వాయిదా వేస్తే కొంప మునిగిపోయేది ఏమి లేదు. వాళ్లంతా కారిడార్లో కూర్చున్నారు.

ఈ రాత్రి అంతా ఇక్కడే ఉండాలని వారి ప్రయత్నం, వారిని తొలగించాలని మా ప్రయత్నం ఇది మనకు శోభాయమానం కాదు.

ఖచ్చితంగా మైక్రో బిల్లు గురించి రాష్ట్రం అంతా ఎదురు చూస్తుంది. ప్రధాన ప్రతిపక్షం లేకుండా హడావిడిగా చర్చించి నిర్ణయాలు చేశారనే అభిప్రాయం ప్రజలకు కలిగించవలసిన అవసరం లేదు. ప్రభుత్వం ఒక సదుద్దేశంతో ఈ బిల్లు తెచ్చింది. ఒక సంక్షోభపూరిత వాతావరణంలో ప్రజలకు ఊరట కలిగించడం కోసం దానిలో మార్పులు, చేర్పులు చేయాలని సమాజంలో అన్ని వర్గాలకు, వారి (ప్రతిపక్షం) గొంతుకు ఒక అవకాశం ఇవ్వడం తప్పేమి కాదు. ప్రధాన ప్రతిపక్షం కోరింది కాబట్టి కమిటీకి పంపించాము అని అనడం అవమానకరం కాదు. ప్రతిస్పృహకమైన విషయం కాదు. దానిని దృష్టిలో ఉంచుకొని దయచేసి మీరు అధికారంలో ఉన్నారూ కాబట్టి మెజారిటీ పార్టీగా మీరున్నారు కాబట్టి ఒక అడుగు మీరు వేయండి, ఒక అడుగు వారు వేస్తే సయోధ్య కుదురుతుంది. అప్పుడే ఈ సభలో చర్చలు సామరస్యంగా చేసుకోవచ్చు.

రా.8.20

మీరు అడుగు వేసినా, అప్పటికీ స్పందించకపోతే బయట ప్రజలు ఉన్నారు. కాబట్టి ఒక అడుగు వేసిన వాళ్లు, స్నేహ హస్తం చాచిన వాళ్లు ఉండార హృదయంతో ప్రవర్తించిన వాళ్లు ప్రజల దృష్టిలో ఎప్పుడూ నష్టపోరు. ప్రజల గుండెల్లో నిలిచిపోతారు. ఇవ్వాళ సభ అడ్జర్న్ అయిన తరువాత కాని, మీకు అవకాశం ఉంటే రేపు ఉదయం సభ ప్రారంభం అయ్యే ముందు కాని అన్ని పార్టీల నాయకుల సమావేశం ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది. మూడవది, పెద్దలు కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు మీ స్థానంలో గతంలో ఉన్నప్పుడు పథాలుగవ శాసన సభ మొదటి రోజుల్లో ఒక మాట అన్నారు. సభ నిర్వహణ ఎట్లా ఉండాలి అన్న విషయం పై లోతైన చర్చను ఒకసారి పెట్టుకుందామని అన్నారు. వివిధ కారణాల వల్ల మనకు కాలం కలిసి రాలేదు. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు లోతుగా దాని మీద చర్చ జరగాలి. ఆ చర్చలో తీసుకున్న నిర్ణయాలను తూచా తప్పకుండా పాటించే ఏర్పాట్లు చేయాలి. ఒకరు మాట్లాడుతున్నప్పుడు ఇంకొకరు రన్నింగ్ కామింట్రి చేయడం కాని, పక్క దోవ పట్టించటం, అడ్డుకోవడం ఇలాంటివి ఎవరు చేసినా కూడా నిర్దాణ్యంగా సభాపతి ఉంటారని, సభ ఉంటుందని మనం ఒకటి, రెండు సందర్భాలలో రుజువు చేసినట్లయితే కనీసం మిగతా కాలాల్లో ఈ సభ సజావుగా జరుగుతుంది. నేను చివరిగా మనవి చేసేది ఏమిటంటే, నిరాశకు గురి కావలసిన అవసరం లేదు. ఈ ప్రజాస్వామ్యం కుళ్లి పోయింది, దేశం అంతా నాశనం అయిపోయింది అనే మాటలకు నేను ఏనాడు అంగీకారం తెలపను. కొన్ని సందర్భాలలో యుద్ధ వాతావరణం ఏర్పడుతున్న మాట వాస్తవమే. దాని నుండి బయట పడే శక్తి ఈ సభకి, విజ్ఞత గల రాజకీయ పార్టీలకి, సమర్థ నాయకత్వానికి ఉందనే విశ్వాసం నాకు ఉంది. ఒక వేళ మనలో ఆ విశ్వాసం తగ్గినట్లయితే, ప్రజలు మనకు దన్నునిచ్చి నిలబెట్టి, మనలో మళ్ళీ రాజకీయం పవిత్ర వ్యాసంగంగా ఉన్నటువంటి భావం కలిగించే విధంగా చేస్తారు. ఎన్నికలు దాకా అక్కరలేదు. ప్రజలు ఇప్పుడే ప్రజాభిప్రాయం తెలియజేస్తారనే విశ్వాసం నాకు ఉంది. దయచేసి కపటం లేకుండా, ఈ విద్వేషాలను పక్కన పెట్టి రాజ్యాంగ నిర్మాతలు మన మీద పెట్టిన భారాన్ని మనమంతా నిర్వహిస్తామని, ప్రజల మీద, వ్యసన మీద పెట్టిన విశ్వాసానికి అర్హులమని రుజువు చేస్తామని ఆశిస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు సమస్కరిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ధర్మాన ప్రసాదరావు : అధ్యక్షా, నేను ఎక్కువ సమయం తీసుకోను. అనేక మంది గౌరవ సభ్యులు వివిధ పార్టీలకు సంబంధించిన వారు, సభ పైన, సభ నిర్వహణ పైన దీని స్థాయి దిగజారిపోతుందనే ఆందోళనతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. కాని, ఈ రోజు ఇలాంటి చర్చ జరగడానికి నేపథ్యాన్ని మీరు చూడండి. నేను బి.ఎ.సిలో సభ్యునిగా ఉన్నాను. మీరు బి.ఎ.సి సమావేశానికి పిలిచారు. అధికార పక్షానికి సంబంధించి ఈ ఎసిసోడ్లో ఏమి తప్పు జరిగిందో ఒకసారి ఎవరినైనా చెప్పమనండి. బి.ఎ.సిలో మొట్టమొదటిగా, వాతావరణ పరిస్థితుల దృష్ట్యా భయంకరమైన, రైతుకి నష్టం జరిగే పరిస్థితి వచ్చింది. ఆ విషయం పై మనం చర్చించాలంటే, సభా నాయకులు ఇమ్మీడియేట్గా అంగీకరించారు. ఓ.ఎస్ తప్పకుండా చర్చించాలి, మా వైపు నుండి కూడా ఒక మంచి మెసేజ్ పంపించవలసిన అవసరం ఉంది, రైతాంగం నిస్పృహలో ఉంది, వారికి అవసరమైన కార్యక్రమం గురించి శాసన సభ నుండి చెబుదాము, తప్పకుండా దానిని ఉపయోగించుకుందామని చెప్పడం జరిగింది. ప్రశ్నోత్తరాల సమయాన్ని రద్దు చేయాలని కోరారు. ఓ.ఎస్ తప్పకుండా అదే చేద్దామని అన్నారు. తరువాత తెలంగాణా విద్యార్థుల కేసులకు సంబంధించి ఆందోళన జరుగుతుంది, దాని గురించి చర్చించాలని అన్నారు. ఇతర అంశాలు అని అంటే, ఇతర అంశాలు ప్రతిపక్షాలకే మేము వదిలేస్తున్నాము, ప్రతిపక్షాలకు శాసన సభ తప్పనిసరిగా ఆపర్ట్మెంటు ఇన్వెస్ట్మెంట్ ఉంది అని అన్నారు. ప్రయారీటీ మీద, మనకు సంబంధించిన రూల్స్ ప్రకారం ఏవేవి ఎక్కడ ఫిటెన్ అయితే అక్కడ వాటిని తీసుకొని రమ్మని చెప్పడం జరిగింది. మీరు ఆ రోజు మా అందరినీ అడిగారు. సంబంధిత పార్టీలు ఇస్తాయని అంగీకరించాయి. బి.ఎ.సి జరిగింది. శాసన సభను మనం చూస్తున్నాము. నేను 1989 లో వచ్చాను. శాసన సభను మధ్యాహ్నం ఎందుకు ఫ్రీఘర్ చేస్తాము? ఆ రోజే మీరు డిప్యూటీ చేశారు. గవర్నమెంట్ బిజినెస్ ఉంది, కొన్ని బిల్స్ ఇప్పటికే ఇంప్రోవ్డ్ చేస్తాము, ఇంకా చేయవలసినవి ఒకటి, రెండు ఉన్నాయి. దీనికి ఒక్క రోజు కేటాయింపండి అంటే అందరినీ అడిగి 14 వ తేదీ సాయంత్రం పెట్టుకుందామని, గవర్నమెంట్ బిజినెస్ కోసం మనం పెట్టుకోవడం జరిగింది. గతంలో ఎలా జరిగేది. ఉదయం పూటే గవర్నమెంట్ బిజినెస్ కూడా జరిగేది. సమయం సరిపోవడం లేదు, దీనికి మధ్యాహ్నం పెట్టుకుందామనే సాంప్రదాయం శాసన సభలో వస్తే ఆ సాంప్రదాయం ప్రకారం ఈనాడు ఇక్కడ తీసుకోవడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, ఈ రోజు ఉదయమే, మీరు సభలో చాలా సేపు జరిగిన గందరగోళాన్ని సెల్ రైట్ చేసి పరిస్థితిని సజావుగా తీసుకొచ్చి, మొట్టమొదటిగా మెయిన్ అపోజిషన్ కనుక తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన ప్రతిపక్ష నాయకులైన గౌరవ చంద్రబాబు నాయుడి గారికి మీరు అవకాశం ఇవ్వడం జరిగింది. వారు మాట్లాడారు. అనేక విమర్శలు చేశారు, అనేక విషయాలు చెప్పారు. కాని, నాకు అర్థం కానిది ఏమిటంటే, ఉదయాన్నే నేను చూశాను. సందర్భం లేదు, ఎందుకు ఆయన అంత తీవ్రంగా విరుచుకు పడ్డారో తెలియదు. మాసపులం కనుక కొన్ని సందర్భాలలో అనారోగ్యం ఉంటే కూడా ఒక్కొక్కసారి దాని ప్రభావంతో విచిత్రంగా ప్రవర్తిస్తుంటాము. ఉదయం సందర్భం ఏముంది? అసలు విరుచుకుపడిన సందర్భం ఏమిటి? నాకు ఆశ్చర్యం కలిగింది. ఏమిటి ఇంత ఎక్స్పీరియెన్స్ సభ్యులు, ముఖ్యమంత్రిగా కూడా పనిచేశారు, సందర్భం లేకుండా ఇలా ప్రవర్తిస్తున్నారని. పోనీ ఏదైనా డిమాండ్ పెట్టారు, ఆ డిమాండ్ ని ప్రభుత్వం కాదంది, సభానాయకులు కాదన్నారు, దానికి అడ్డుపడుతున్నారు అనుకోడానికి లేదు. ఈ సందర్భంగా అతను వివరీతంగా రియాక్ట్ అయ్యారు. అసలు ప్రారంభించక ముందే విరుచుకుపడి నీకు సంస్కారం లేదు, నీ వాలకం అలా ఉంది అని మాట్లాడడం నాకు ఆశ్చర్యం కలిగింది. ఈయన ప్రెస్టేషన్ లో ఉన్నాడా, ఏమిటి ఈ వద్దతి అని? ఆయన సభా నాయకుడి తరువాత అంతటి గొప్పవాడు ఈ సభలో. మీరూ, మీ తరువాత సభానాయకుడు తరువాత ప్రతిపక్ష నాయకుడు. ఆయన కూడా సీనియర్. ఆయన కూడా మాటలు చెబితే వినాలనే ఆశ్రుత ఉంది. అందరూ

ఆచరించవలసినవి, ప్రాక్టికల్ గా చేయవలసినవి ఉంటే చేయాలనే తాపత్రయంతో వచ్చినటువంటి వాళ్ళము. అసలు ఆ అసహనం ఏమిటి, ఆ వద్దతి ఏమిటని నేను ఉదయం చూసినప్పుడే అనుకున్నాను ఈయన చాలా ప్రస్టిషన్ లో ఉన్నాడని. మధ్యాహ్నం మనం గవర్నమెంట్ బిజినెస్ కోసం సభను కేటాయించుకుంటాము. పోనీ ఉదయం జరిగినటువంటి సభలో రైతులకు సంబంధించిన చర్చ జరిగినప్పుడు అన్ని పార్టీలు మాట్లాడాయి, ప్రభుత్వం రిపై ఇచ్చింది, డిమాండ్స్ ఇచ్చిన దాంట్లో ప్రభుత్వం స్పందించకుండా వెనక్కి వెళ్లింది, ఆ విషయం పైన మళ్ళీ ఆందోళన చేద్దాము అంటే అర్థం ఉంది. డిబేట్ ఇంకా సాగుతునే ఉంది. కేవలం మీరు మాట్లాడారు, మిగిలిన ప్రతిపక్షంలో ఉన్నటువంటి వాళ్ళు మాట్లాడాలి, బ్రెజర్ బెంచెస్ లో కూర్చున్నటువంటి వాళ్ళు మాట్లాడాలి ఎవరూ మాట్లాడకుండానే రెండవ పూట వచ్చి ఈ సభను నడిపించనివ్వము అంటే ఇందులో తప్పు ఎవరిదో మీరు ఆలోచించండి.

తప్పనిసరిగా ఇప్పుడు చేసిన నూచనలను మేము అంగీకరిస్తాను. ఈ సందర్భాన్ని బట్టి కదా ఇంత చర్చ జరిగింది, ఇది తగునా అని నేను అడుగతున్నాను. డెమాక్రటిక్ సిస్టమ్ లో ఈ వద్దతిలో అధికారం వస్తుందా? అధికారం లేదని ఇంత అసహనంగా, ఇంత అన్యాయంగా ప్రవర్తించడం ప్రజలు సహిస్తారా? ప్రతిపక్షానికి కూడా బాధ్యత ఉంది. అధికారం ఉన్న వాళ్ళ నిర్ణయాలు చేస్తారు, నిర్ణయాల్లో లోపాలు ఉంటే ప్రశ్నించే బాధ్యత వారికి ఉంది. ఆ కార్యక్రమాలను మార్చేసి ఇప్పుడే అధికారం నాకు కావాలి అన్న ఆశ్రుత ఉంది. అధికారం లేదు కనుక నేను సభను నడవనివ్వను, స్పీకర్ ని అవమానిస్తాను, సభా నాయకులని, మంత్రులని అవమానిస్తాను అంటే ఎవరిది తప్పు. ఏమిటి నీ గొప్పతనం? నువ్వు మా అందరి కంటే గొప్ప అని చెప్పుకునే పరిస్థితి ఏమిటి? రఘువీరా రెడ్డి మాట్లాడితే నీ గురించి అలా మాట్లాడుతున్నారు, ఇలా మాట్లాడుతున్నారు అని అంటున్నావు. ఏమిటా ఆ అసహనం? అదేదో మొదటిసారి వచ్చిన సభ్యులు, తెలియని సభ్యులు ఏదో ఉద్దేశంతో మాట్లాడుతున్నారు అంటే అర్థం ఉంది. సందర్భం ఏమిటి? ఇప్పుడేమైనా డిబేట్ కోల్డ్ అయిపోయిందా, ఇంకొక రోజు నడిచే అవకాశం ఉంది. గవర్నమెంట్ రిపై వస్తుంది, రిపై వచ్చిన తరువాత డిమాండ్స్ పెట్టండి. పోనీ జరిగింది, ఒకసారి మీరు అనుమతించిన తరువాత అసెంబ్లీ రూల్స్ ప్రకారం సస్పెండ్ చేయడానికి రిజల్యూషన్ ని మూవ్ చేశారు. శాసన సభాపతిగా మీకు విశేషమైన అధికారాలు ఉన్నప్పటికీ మీరు మా రిజల్యూషన్ ని యాక్సెప్ట్ చేసిన తరువాత, సభ ఆమోదించిన తరువాత ఉన్నటువంటి ఆక్షన్స్ ని చెప్పండి. మీరు సస్పెండ్ చేసిన తరువాత తప్పనిసరిగా మార్షల్స్ ని పిలుస్తారు, వారిని బయటకి తీసుకెళ్తారు. అనేక సందర్భాలలో మేము కూడా ప్రతిపక్షంలో కూర్చున్నప్పుడు సస్పెండ్ చేస్తే గౌరవంగా వెళ్లిపోయాము. డెమాక్రటిక్ సిస్టమ్ లో మన అభిప్రాయాలను చెప్పడానికి దీనిని ఒక వేదికగా తీసుకుంటాము. అంతే కాని దీనిని నేను రూల్ చేస్తాను, ఇది నడవనివ్వను, ఈ సభ అంతా నాతోనే ఉండాలి అనే సాంప్రదాయాన్ని ప్రజలు బయట నొచ్చుకుంటున్నారు. అతని వద్దతిని అసహనాన్ని, అధికారం లేదు అనే తాపత్రయంలో ఆవేదనతో ఉండి ఇష్టానుసారంగా ప్రవర్తిస్తున్నాడు అనే భావన బయట ఉంది. అతనికి మంచి పేరు వస్తుందని నేను భావించడం లేదు. ఈ సభలో జరిగిన సంఘటనకు బ్రెజర్ బెంచెస్ కాని, ఉన్నటువంటి అపోజిషన్ పార్టీలు కానీ ఎవరైనా బాధ్యులా? ఎవరు దీంట్లో ఇంటర్వెన్ అయ్యారు? ఇవాళ ప్రవర్తన అంతా చంద్రబాబు నాయుడుకి సంబంధించి తెలుగుదేశం పార్టీది తప్ప ఇతరులకి సంబంధం లేదు. శాసన సభ ప్రారంభం నుండి నేను చూస్తున్నాను, ఒకటి. రెండవది, మీరు డిప్యూటీ స్పీకర్ గా బాధ్యత వహించినప్పటికీ ఆయనకు అసహనం ఉంది. మనకు ఇష్టం లేనటువంటి వారికి ఏ పదవులూ రాకూడదని భావించడం ఎంత వరకూ కరెక్ట్? అది మన చేతుల్లో ఉందా? ఇంత అసహనం ఏమిటో? ఎందుకు ఆ భయం, ఎందుకు ఆ అసహనం? ఆ స్థానాన్ని బట్టి వారికి గౌరవం వస్తుంది. నువ్వు సంస్కారం లేకుండా ప్రవర్తిస్తూ ఇతరులకు

సంస్కారం లేదని మంత్రులను చూపిస్తూ వారిని ఇష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడడం అతని తాలుకా విలువ పెరగదు. ఈ సభ దిగజారిపోవడానికి కూడా కారణం అదే. ఈ స్థితికి కారణం తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన చంద్రబాబు నాయుడు గారు తప్ప ఇంకొకరు కాదని మనవి చేస్తున్నాను. వారి బాధ్యతను నిర్వర్తించడంలో ఎప్పుడూ లేనటువంటి పద్ధతిలో వస్తే వారు మాత్రం ఏమి చేసారు? మీరు కఠినంగా వ్యవహరించమంటే కఠినంగా వ్యవహరిస్తారు. ఇది మనకు గౌరవమా? ఎప్పుడైనా ఇటువంటి పరిస్థితులు ఉండేవా? ఆయన సభలో లేనప్పుడు ఇంకెవరో చేసారని అంటే అర్థమంది. ఆయనే సభలో ఉన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగా 9 సంవత్సరాలున్నారు. అనేక సందర్భాలలో ఇలాంటి తీర్మానాలను ప్రవేశపెట్టినప్పుడు ఆమోదించినప్పుడు, అమలు చేసిన స్పీకర్లు, పనితీరు, రూల్స్ తెలిసినటువంటి వారు ఈ విధంగా వ్యవహరించడం ఆయనకు ఏ మాత్రం గౌరవం కాదు.

అధ్యక్షా, కేవలం అధికారం కోల్పోయిన తరువాత అడ్డగోలుగా అధికారం సంపాదించడం కోసం ప్రస్ట్రేషన్లో ఉన్నాడనే భావన వస్తుంది. సమస్యల కోసం పోరాటం చేస్తున్నాడనే మంచి పేరు అతనికి రాదు. ఇవ్వాళ సభ కొంత దిగజారింది అనడానికి కారణం ప్రతిపక్షనాయకులు, అతని ఆదేశంతో పనిచేస్తున్న తెలుగుదేశం సభ్యులు తప్ప ఇంకెవరూ కారని మనవి చేస్తున్నాను. గవర్నమెంట్ కు కొన్ని అర్డెంట్ బిల్స్ ఉంటాయి. మైక్రో ఫైనాన్స్ బిల్ గురించి గడచిన కొన్ని నెలలుగా మనం చూస్తున్నాము. ఒక గంట ఆలస్యం అయితే ఒకరి ప్రాణం పోతుందనే భయం వస్తుంది. అందుకోసం దీనికి ఇమ్మీడియేట్ గా కేబినెట్ లో ఆర్డినెన్స్ తీసుకొచ్చిన విషయం మనకు తెలుసు. బి.వి.సిలో కూడా ఈ ఆర్డినెన్స్ ను బిల్లుగా రూపొందించి కాన్సిడెన్స్ ను క్రియేట్ చేయాలనే ప్రయత్నం చేస్తున్నామని చెప్పాము. అది అడ్డుకోవాలనుకుంటే ఎట్లా? కొన్ని ప్రాణాలను తీసే కార్యక్రమంగా నడుస్తున్నప్పుడు ప్రభుత్వానికి అది టాప్ ప్రయారిటీ అవుతుంది. మధ్యాహ్నం గవర్నమెంట్ బిజినెస్ పెట్టుకున్నప్పుడు, బిల్ ను పాస్ చేసుకోవడానికి ఆత్రుత పడతాము. ఇంకొక రోజు లేదు అయితే ఇంకొక అఫాయిత్ ఫుం జరుగుతుందనే ఆందోళన మాకుంది. అందుకోసం తప్పకుండా దానిని పాస్ చేయమని ఇతర పార్టీలను కోరుతున్నాము. అది పూర్తి కావాలని కోరుతున్నాము. అదేమీ తప్ప కాదు. అది పాలసలో భాగమే తప్ప, సమర్థవంతమైన నిర్ణయాల్లో, సమయానుకూలంగా తీసుకున్న నిర్ణయంలో భాగమే తప్ప బలం ఉందని చేసే దౌర్జన్యం కాని, బలప్రయోగం కాదని ఈ విషయాన్ని అర్థం చేసుకోవాలని కోరుతూ ఉన్నటువంటి బిజినెస్ ను పూర్తి చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఈ శాసన సభ ఆరు రోజులు మాత్రమే నిర్వహించుకోవాలని మనం బి.వి.సిలో అనుకున్నాము.

రా.8.30

మీరు బీఎస్ సిలో నిర్ణయించారు. ఇప్పటికే నాలుగు రోజులు పూర్తయింది. ఈ బిల్లు ఇక్కడ ఆమోదం పొందిన తరువాత కౌన్సిల్ లో కూడా పాస్ చేయించుకోవలసిన అవసరం ప్రభుత్వానికి ఉంది. కావున ఈ బిల్లు ఇక్కడ పాస్ చేయాల్సిన అవసరముంది. దయచేసి సభ్యులు వారి అభిప్రాయాలను ఈ నిర్ణయానికి అనుకూలంగా మార్చుకోవాలని విజ్ఞప్తి చేస్తూ, ఫర్వాలేదు బిజినెస్ ను టేకప్ చేయాలని వినయపూర్వకంగా మిమ్మల్ని కోరుకుంటున్నాను.

SRI N.KIRANKUMAR REDDY: Sir, as the Leader of this House, I could only apologize for the behaviour of the Members of the main Opposition. Our dignity towards the Chair would in fact reflect the respect to the House. I do not have any more

comments to offer. Once again, I would like to say that I am extremely sorry for what had happened. On behalf of the House, I would apologize to the Chair.

ప్రభుత్వ బిల్లులు

1) 2010, హైదరాబాదు మహానగర పాలక సంస్థ (సవరణ) బిల్లు (అమోదించబడినది)

Minister for Municipal Administration and Urban Development: (SRI M. MAHEEDHAR REDDY): Sir, I beg to move:

“That the Greater Hyderabad Municipal Corporation (Amendment) Bill, 2010 be taken into Consideration. (LA BILL NO.23 of 2010)”.

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion moved. Now, I would request the Minister to explain the salient features pertaining to the Bill.

శ్రీ ఎం.మహీధర్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు గ్రేటర్ హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ కు సంబంధించి ఎన్నికల నిర్వహణ ప్రక్రియలో రాష్ట్ర హైకోర్టు ఇచ్చిన మధ్యంతర ఉత్తర్వుల మేరకు, దాని మీద దేశ సర్వోన్నత న్యాయస్థానం ఇచ్చిన వెసులుబాటును దృష్టిలో పెట్టుకొని బీసీ కేటగిరైజేషన్ లో క్రీమీ లేయర్ విధానాన్ని ఎన్నికల్లో అనుమతించకూడదని, కేవలం చదువులకోసం, ఉద్యోగాల కోసం రిజర్వేషన్లు ఉండాలని సర్వోన్నత న్యాయస్థానం ఇచ్చిన ఉత్తర్వుల మేరకు దీనిలో క్రీమీలేయర్ అనే పదాన్ని అడ్వకేట్ జనరల్ గారి సూచనల మేరకు తొలగిస్తూ, అలాగే కేటగిరైజేషన్ ను పక్కనపెట్టి, బీసీలను యాజ్ ఎ హోల్ తీసుకుంటూ ఎన్నికల నిర్వహించాలని ఆదేశించింది. అప్పుడు ఉభయ సభలు సమావేశంలో లేనందువల్ల ఆర్డినెన్స్ తీసుకురావడం జరిగింది. ఆ ఆర్డినెన్స్ స్థానే ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. దీనిలో అంతకు మించిన పెద్ద విశేషం ఏమీ లేదని మీ ద్వారా సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, గ్రేటర్ హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ లో మొత్తం 150 డివిజన్లు ఉన్నాయి. వాటిలో 33 శాతం అనగా 50 డివిజన్లు బీసీలకు రిజర్వ్ చేయడం జరిగింది. ఇటీవల జరిగిన ఎన్నికలలో ఆ 33 శాతం సీట్లలో అనగా 50 సీట్లలో 18 సీట్లలో బీసీయేతరులు గెలిచారు. ప్రభుత్వంతోబాటు మిగిలినవారందరూ కూడా ఈ విషయంలో ఆలోచన చేయాలని కోరుతున్నాను. బీసీల 18 సీట్లలో బీసీయేతరులు గెలిచారు. ఈ విధానాన్ని బీసీలకు అన్యాయం చేసే విధానంగా భావిస్తున్నాను. కేటగిరైజేషన్ ఉంటే కొంత ఉంటుంది. 150 సీట్లలో 50 సీట్లు బీసీలకు కేటాయిస్తే వాటిలో 18 సీట్లలో బీసీయేతరులు గెలిచారు. ఈ విధంగా చేయడం బీసీలకు అన్యాయం చేయడమే. ఇంకా ఎవరికైనా రిజర్వేషన్ కల్పించాలని ఉంటే అందుకు తగిన విధంగా ఆలోచించండి. బీసీలకు వారి జనాభా ప్రాతిపదికన స్థానిక సంస్థల్లో 33 శాతం సీట్లు కేటాయిస్తే వాటిలో 18 సీట్లలో ముస్లింలు గెలిస్తే, బీసీలు ఎక్కడికి వెళ్ళాలి? ఈ రకమైన మౌలికమైన సమస్యలున్నాయి కాబట్టి ఈ విషయం గురించి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. రిజర్వేషన్ల పేరుతో బీసీలకు కేటాయించిన 33 శాతంలో బీసీయేతరులు గెలిస్తే వారు ఎక్కడికి వెళ్ళాలో మనమందరం ఆలోచించాలి. ముస్లింలకు రిజర్వేషన్ ఇవ్వాలంటే రాజకీయంగా వేరే ఆలోచన చేయండి. బీసీలలో చాలా కులాలున్నాయి.

వాటిలో చాలా కులాలకు చెందినవారు ఇంతవరకు చట్ట సభలలోకి రాలేదు. పార్లమెంటును వారు అసలు చూడలేదు. చాలా బీసీ కులాలకు చెందినవారు శాసన సభకు ఎన్నిక కాలేదు. అట్టడుగున ఉన్న వర్గాలకోసం బి.ఆర్.అంబేద్కర్ గారు రాజ్యాంగంలో రిజర్వేషన్లు పొందుపరచారు. ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీలు చట్టసభలకు ఎన్నికవుతున్నారు. స్థానిక సంస్థలలో బీసీలకు కేటాయించిన సీట్లలో వారు గెలవలేని పరిస్థితి ఈ రిజర్వేషన్ల కారణంగా జరుగుతున్నదంటే మనమందరం ఆ విషయాన్ని గురించి ఆలోచించాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం.మహీధర్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, బీసీలకు సంబంధించిన నిర్వచనం అనే విషయం హైకోర్టు తుది తీర్పుకోసం వేచి ఉంది. అయితే బీసీలకు సంబంధించి హైకోర్టు ఇచ్చిన మధ్యంతర ఉత్తర్వులమీద సుప్రీంకోర్టు బీసీలు అనే పదానికి సంబంధించి ఎవరు బీసీలు, ఎవరు బీసీలు కాదనేది హైకోర్టులోనే ఫైనలైజ్ చేసుకోవాలని, హైకోర్టు రిట్ పిటీషన్లోనే ఫైనలైజ్ కావాలని ఆదేశించడం జరిగింది. సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన ఉత్తర్వులకు అనుగుణంగా రాష్ట్ర అడ్వకేట్ జనరల్ వివరణ తీసుకొని అప్పుడు ఎన్నికలు నిర్వహించడం జరిగింది. బీసీ కేటగిరీలో అనర్హులు ఎవరైనా ఉన్నారా అనేదానికి హైకోర్టు తుది తీర్పుకు లోబడి ఉంటుందని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. కావున దయచేసి ఈ బిల్లును పాస్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

MR. DEPUTY SPEAKER: The question is “

“That the Greater Hyderabad Municipal Corporation (Amendment) Bill, 2010 be taken into Consideration. (LA BILL NO.23 of 2010)”.

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was Considered.

MR. DEPUTY SPEAKER: Now, I will put the clauses to vote.

There are no amendments to Caluses-2, 3, Clause-1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House.

Now, the question is:

“That Clauses-2, 3, Clause-1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill.”

(Pause)

The motion was adopted and Clauses-2, 3, Clause-1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

MR. DEPUTY SPEAKER: Now, I will request the Minister for Municipal Administration and Urban Development to move the bill for passing.

Minister for Municipal Administration and Urban Development (SRI M. MAHEEDHARA REDDY): Sir, I beg to move:

“That the Greater Hyderabad Municipal Corporation (Amendment) Bill, 2010 be Passed. (LA BILL NO.23 of 2010)”.

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That the Greater Hyderabad Municipal Corporation (Amendment) Bill, 2010 be Passed. (LA BILL NO.23 of 2010)”.

(Pause)

The motion was adopted and the bill was passed.

2) 2010, ఆంధ్రప్రదేశ్ జీతములు, పింఛను చెల్లింపు మరియు నిర్ణయాల తొలగింపు
(సవరణ) బిల్లు

(ఆమోదించబడినది)

MINISTER FOR CIVIL SUPPLIES AND LEGISLATIVE AFFAIRS (SRI D. SRIDHAR BABU) (ON BEHALF OF THE CHIEF MINISTER) : Sir, according to the Rule-358 of the Rules of Procedure, I beg to move :

“ That the second proviso to the Rule-99 of the Rules of Procedure be suspended in this application to the motion for consideration and passing of the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications (Amendment) Bill, 2010.”

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“ That the second proviso to the Rule-99 of the Rules of Procedure be suspended in this application to the motion for consideration and passing of the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications (Amendment) Bill, 2010.”

(Pause)

The motion was adopted and the Proviso for Rule-99 has been suspended.

MINISTER FOR CIVIL SUPPLIES AND LEGISLATIVE AFFAIRS (SRI D. SRIDHAR BABU) (ON BEHALF OF THE CHIEF MINISTER): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications (Amendment) Bill, 2010, be taken into Consideration.”

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications (Amendment) Bill, 2010, be taken into Consideration.”

(Pause)

The motion was adopted and the bill was Considered.

MR. DEPUTY SPEAKER : I will now put the clauses to vote.

There are no amendments Clauses-2, 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the Hosue.

Now, the question is :

“Clauses-2, 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill.

(Pause)

The motion was adopted and Clauses-2, 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

MINISTER FOR CIVIL SUPPLIES AND LEGISLATIVE AFFAIRS (SRI D. SRIDHAR BABU) (ON BEHALF OF THE CHIEF MINISTER): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications (Amendment) Bill, 2010, be Passed.

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications (Amendment) Bill, 2010, be Passed.”

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was Passed.

3) 2010, ఆంధ్రప్రదేశ్ సూక్ష్మఋణ (స్ట్రెక్చర్) సంస్థల (వడ్డీవ్యాపార క్రమబద్ధీకరణ) బిల్లు

(ఆమోదించబడినది)

MINISTER FOR INDIRA KRANTHI PATHAM, PENSIONS, SELF HELP GROUPS, WOMEN DEVELOPMENT, CHILD WELFARE, DISABLED WELFARE AND JUVENILE WELARE (SMT. V. SUNITHA LAXMA REDDY): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Micro Finance institutions (Regulation of Money Lending) Bill, 2010 (LA BILL NO.22 OF 2010) be taken into Consideration.”

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion moved. Now, discussion on the bill. I would request the Minister to explain the salient features of the bill.

రా.8.40

శ్రీమతి వి. సునీతా లక్ష్మారెడ్డి: అధ్యక్షా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర అభివృద్ధి, పేదల సంక్షేమం ధ్యేయంగా పని చేస్తున్నది. మరీ ముఖ్యంగా జనాభాలో సగ భాగమైన మహిళల ఆర్థిక, సాధికారత కోసం, వారి ఆర్థిక స్వావలంబన కోసం విశేషంగా కృషి చేయడం జరుగుతున్నది. దీనిని సాధించడానికి దారిద్ర్య రేఖకు దిగువన ఉన్న పేద మహిళలందరినీ స్వయం సహాయక గ్రూపులుగా తయారు చేసి వారికి బ్యాంకు నుంచి లింకేజినిప్పించి ఎవలా వడ్డీకే ఋణాలిస్తూ వై.ఎస్.ఆర్ అభయ హస్తం ద్వారా పింఛను సౌకర్యం కలుగజేస్తూ ఉపాధి హామీ

ద్వారా వారికి వంద రోజుల పని కల్పించడం జరుగుతున్నది. ఇదంతా కూడా పేదరికం నిర్మూలన చేయాలనే ఆలోచన దిశగా ప్రభుత్వం పని చేస్తున్నది.

ఇక మైక్రో ఫైనాన్స్ ఆగడాలు రోజు రోజుకు పెరిగిపోయి మహిళలందరూ వాటికి బలి కావలసిన పరిస్థితి ఈ రాష్ట్రంలో మనం చవి చూడటం జరిగింది. స్వయం సహాయక సభ్యులైన వారు కోటి మందికి పైగా మహిళల ప్రయోజనాలు దెబ్బతినకుండా నూక్కు ఋణ సంస్థల వడ్డీ వ్యాపారుల కార్యకలాపాలను నియంత్రించేందుకు ఈ ఆర్డినెన్స్‌ను అక్టోబర్ వదిహినవ తేదీన తీసుకురావడం జరిగింది. ప్రభుత్వం బ్యాంకుల సమిష్టి కృషితో మన రాష్ట్రంలో కోటి మంది గ్రామీణ మహిళలకు, ఇరవై రెండు లక్షల మంది పట్టణ మహిళలను స్వయం సహాయక సంఘాలుగా నియమించి బ్యాంకుల నుండి ఇప్పటివరకు సుమారు ఇరవై తొమ్మిది వేల కోట్ల రూపాయలు ఋణాలుగా ఇప్పించి వారిని పేదరికం నుంచి బయటికి తీసుకురావడానికి కృషి చేయడం జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వం చేపట్టిన కార్యక్రమాల ద్వారా మన రాష్ట్ర స్వయం సహాయక సంఘాలు దేశంలోనే ఆదర్శంగా నిలవడం జరిగింది.

అయితే, ఎమ్.ఎఫ్.ఐలు, బ్యాంకులు లేని ప్రాంతాలు పేదలకు సేవలు అందించడానికి బదులు ప్రభుత్వం నిర్మించిన సంఘాలను చీల్చి జాయింట్ లయబిలిటీ గ్రూపులుగా ఏర్పాటు చేసి అధిక వడ్డీకి కనీసం దేనికోసం వినియోగించుకున్నారో కూడా తెలియని పరిస్థితులలో వారికి అప్పులిచ్చి ఇంకా పేదరికం ఊబిలోకి వారిని నెట్టడం జరుగుతున్నది. దీనికి తోడుగా వారం, వారం వసూళ్లు కట్టలేని పరిస్థితులలో ఇంకొక ఫైనాన్స్ ఇన్స్టిట్యూషన్ నుంచి మళ్ళీ వారికి అప్పులిప్పించడం, ఆ అప్పులు కూడా కట్టలేని పరిస్థితులలో నిర్బంధ వసూళ్లకు రికవరీ ఏజంట్ల ద్వారా పాల్పడటం మూలంగా ఈ రాష్ట్ర మహిళలందరూ మనోవేదనకు గురి కావడం జరిగింది.

అప్పులు కట్టలేని మహిళలపై గ్రూపులోని తోటి మహిళలను ఉసిగొల్పడం, అప్పులు కట్టేంతవరకు నిర్బంధంగా వసూళ్లు చేసే విధంగా ప్రయత్నం చేయడం మూలంగానే మన రాష్ట్రంలో దాదాపు 75 మంది మహిళలు ఆత్మహత్యలు చేసుకోవడం జరిగింది. ముఖ్యంగా గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని మహిళలకు చిన్న చిన్న అవసరాలను తీర్చడానికి ఎమ్.ఎఫ్.ఐ స్వచ్ఛంద సంస్థలు పిలవడంతో మొదట వారి కార్యకలాపాలు ప్రారంభించినప్పటికీ తర్వాత లాభాపేక్షకు పోయి, లాభార్జనే ధ్యేయంగా పెట్టుకుని పబ్లిక్ ఇష్యూకి పోవడం జరిగింది. ఎమ్.ఎఫ్.ఐలలో లాభం కోసం పేదల జీవితాలను బలిచేయడం వారికి పరిపాటిగా మారింది. మహిళలు ఆత్మహత్యలకు పాల్పడకుండా గ్రూపులన్నీ సక్రమంగా నడిచే విధంగా బహుళ ఋణ వితరణ లేకుండా పారదర్శకతతో మానవీయ ఋణ వసూళ్ల పద్ధతులను తీసుకురావడానికి ఈ ఆర్డినెన్స్‌ను సభ ముందుకు తీసుకురావడం జరిగింది. ముందుగా ఈ ఆర్డినెన్స్‌ను తీసుకునేదానికంటే ముందు RBI తో గానీ Minister for Finance తో గానీ అదే విధంగా ఎమ్.ఎఫ్.ఐ ఇన్స్టిట్యూషన్స్‌తో కూడా సంప్రదించి అన్నివైపుల నుండి, అన్ని స్థాయిల నుండి అభిప్రాయాలు తీసుకున్న తర్వాతనే రాష్ట్రంలోని మహిళలను కాపాడే ఉద్దేశ్యంతోనే నిర్బంధ వసూళ్లను అరికట్టడానికి ముఖ్యంగా ఉద్దేశించి ఈ ఆర్డినెన్స్‌ను తీసుకురావడం జరిగింది కాబట్టి ఈ సభ ద్వారా అందరికీ విజ్ఞప్తి చేసేదేమిటంటే రాష్ట్ర మహిళల యొక్క భవిష్యత్తు మన చేతుల్లోనే ఉన్నది, ఎంతో మంది మహిళలు ప్రాణాలు కోల్పోతున్నందున ఈ శాసన సభ ద్వారా వారికి న్యాయం చేకూరుతుందనే ఆలోచనతో వాళ్లు ఎదురు చూస్తున్నారు కాబట్టి ఈ ఆర్డినెన్స్‌ను బిల్ రూపంలో సభ ముందుకు తీసుకురావడం జరిగింది, దీనిని పాస్ చేయాల్సిందిగా సేను మీ ద్వారా సభ్యులందరినీ కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి వంగా గీతా విశ్వనాథః అధ్యక్షా, ఈ రోజు మంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన బిల్లులోని అంశాలను ప్రస్తావించడం జరిగింది. మైక్రో సంస్థల యొక్క బారి నుండి మహిళా సంఘాలను రక్షించడం కోసం ఈ ఆర్డినెన్స్‌ను జారీ చేయడం జరిగిందని చెప్పారు. అసలు ఈ మైక్రో సంస్థలు ఇంత బలపడటానికి, ఇంత మందిని ఆత్మహత్యలకు ప్రేరేపించడానికి, ఇంత మంది జీవితాలను అల్లకల్లోలం చేయడానికి కారణాలను కూడా కనుగొనాల్సిన అవసరమున్నది. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా పది లక్షల డ్వైక్రా సంఘాలు సుమారు కోటిమందికి పైగా మహిళలు అందులో సభ్యులుగా ఉండి ఎన్నో కార్యక్రమాలు నిర్వహించుకుంటూ, ఎంతో చక్కగా కార్యకలాపాలు చేసుకుంటూ గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఎప్పుడూ లేని విధంగా అనేక స్వయం సహాయక సంఘాల ద్వారా తమ కార్యకలాపాలు నిర్వహించుకునే విధానం కొనసాగుతుండేది. ముఖ్యంగా వారి పనితీరును పరిశీలించినట్లైతే వారికి సప్త సూత్రాలు కూడా ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది, వాటి ద్వారానే మహిళా సంఘాలన్నీ పని చేయడం జరిగింది. మరి ఎందుకు ఈ మైక్రో సంస్థలు డ్వైక్రా సంఘాలను కదిలించినేయడం జరిగింది? సుమారు పన్నెండు వేల కోట్ల రూపాయల ధనాన్ని అప్పులు ఇచ్చి బలవంతంగా ఇళ్లకు వచ్చి ఒక్కొక్కరికి నాలుగు, అయిదు, ఆరు సంస్థలు కూడా ఒక్కొక్క కుటుంబానికి అప్పలిచ్చి ఎందుకు వీరి జీవితాలను అతలాకుతలం చేయడం జరిగిందనేది తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వం పరిశీలించాల్సిన అవసరమున్నది. ఎందుచేతనంటే డ్వైక్రా సంఘాల యొక్క పనితీరు రోజు రోజుకు సక్రమంగా లేకపోవడం, యాక్టివిటీ సక్రమంగా జరగకపోవడం, బ్యాంక్ లింకేజీ సక్రమంగా రాకపోవడం అంతే కాకుండా ఇప్పుడే మంత్రి గారు మాట్లాడుతూ మైక్రో సంస్థలు ఇళ్లకు వచ్చి డబ్బులిస్తుంటే ఎందుకు ఇస్తున్నారనేది తెలుసుకోకుండా డబ్బులు తీసుకున్నారని ప్రస్తావించడం జరిగింది. నిజంగా బ్యాంకులు కూడా డ్వైక్రా సంఘాలకు రాసు రాసు డబ్బులిచ్చేటప్పుడు వారు ఏ కార్యకలాపాలు చేస్తున్నారు, ఏ విధంగా ఇన్‌కమ్ జనరేట్ యాక్టివిటీస్ చేస్తున్నారనేది పరిశీలించకుండా కేవలం ట్రాన్‌జాక్షన్ అంతా పక్కన పెట్టి కేవలం డబ్బులివ్వడం, డబ్బులు పుచ్చుకోవడం విధానం కొనసాగడం ద్వారా ఎక్కడైతే డ్వైక్రా సంఘాల యాక్టివిటీ ఉన్నదో అది పూర్తిగా నిర్వీర్యం జరిగింది.

అంతే కాకుండా, మంత్రిగారు పాపలా వడ్డీ గురించి కూడా ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఒకసారి రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా మన డ్వైక్రా సంఘాలకు పాపలావడ్డీ వచ్చిన తీరును పరిశీలించినట్లైతే గత మూడు నాలుగు సంవత్సరాలుగా ఎంత టార్గెట్‌ను బ్యాంకులకు ఇచ్చారు, ఎంత పాపలా వడ్డీ వచ్చింది, ఎన్ని గ్రూపులు వినియోగించుకున్నాయనేది ఒకసారి పరిశీలించాల్సిందిగా నేను కోరుతున్నాను. గత సంవత్సరం నాకు తెలిసినంతవరకు సుమారు పన్నెండు వేల కోట్ల రూపాయల టార్గెట్‌గా రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా పెడితే కేవలం మూడు వేల కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే పంపిణీ చేయడం జరిగిందని మాకు కొన్ని ఆధారాలు చూపడం జరిగింది. ఇలా అయితే బ్యాంకు యాక్టివిటీస్‌ను మహిళా సంఘాలు ఏ విధంగా వారి కార్యకలాపాలను చేయగలుగతారు. మధ్య తరగతి మహిళలు ఏ విధంగా వారి కార్యకలాపాలను నిర్వహించుకోగలుగుతారు ? ఇన్‌కమ్ జనరేషన్ ఏ విధంగా చేయగలుగతారని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నాను. అంతే గాకుండా, ఇలా, నిర్వీర్యమై పోవడం వల్ల వాళ్లకు డబ్బు అందుబాటులో లేకపోవడం వల్ల, అవసరాలుండటం వల్ల పేద, మధ్య తరగతి వారు హాస్పిటల్ గురించో లేదంటే అనారోగ్యం గురించో విద్య గురించో మైక్రో సంస్థలను ఆశ్రయించాల్సిన అవసరం వచ్చింది. ఈ విధంగా మైక్రో సంస్థలు రాష్ట్రంలో ప్రవేశించడం జరిగింది.

ఇంకొక విషయం కూడా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొచ్చేదేమిటంటే ఒక్కసారి గ్రామాలవారీగా ఎన్ని గ్రూపులు యాక్టివ్‌గా పనిచేస్తున్నాయనేది పరిశీలించమని చెప్పండి. ఎందుకంటే నా నియోజకవర్గంలో నేను

పరిశీలించడం జరిగింది. సుమారు అరనై శాతం గ్రూపులు ఇన్యాక్టివ్ అయిపోయి మైక్రో సంస్థలకు ఏ విధంగా వడ్డీలు కట్టలేక బాధపడుతున్నారో అదే విధంగా బ్యాంకులకు కూడా యాభై వేల రూపాయలు లోన్ తీసుకుంటే వారు లక్ష రూపాయలు చెల్లించినా కూడా ఇంకా బాకీ తీరని పరిస్థితులలో డ్వాక్రా సంఘాలవారున్నారు. కాబట్టి రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా మొత్తం మహిళా సంఘాల మీద ఎన్ని గ్రూపులు యాక్టివ్గా ఉన్నాయి, ఎన్ని గ్రూపులు ఇన్యాక్టివ్గా ఉన్నాయి, ఎన్ని గ్రూపులు బ్యాంకులలో ఋణాలు తీసుకున్నాయి, ఎన్ని గ్రూపులు బ్యాంకుల అప్పులకు వడ్డీలు కట్టలేక ఇన్యాక్టివ్గా ఉండిపోయాయనేది కూడా పరిశీలన చేయాలని నేను కోరుతున్నాను. అంతే కాకుండా, మైక్రో సంస్థలకు సంబంధించి రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా అనేక సంఘటనలున్నాయి. వాటన్నింటినీ ఇక్కడ ప్రస్తావించడం సాధ్యం కాదు కానీ నా నియోజకవర్గ ప్రజలు కూడా ఈ మైక్రో సంస్థల బారిన పడి అనేక మంది మరణించడం జరిగింది. మొన్ననే కన్నబాబు గారి నియోజక వర్గంలో ఒక కుటుంబాన్ని తీసుకెళ్లి వారం డబ్బు కట్టలేదని చెప్పి రామాలయంలో మూడు రోజులు బంధించి తర్వాత గ్రామస్థులు వచ్చి వారు కట్టాల్సిన వారం డబ్బులు కట్టిన తర్వాతనే వారిని వదిలేయడం జరిగింది. నా నియోజక వర్గంలో అయితే ఒక అతన్ని ఒక వాయిదా కట్టలేదని చెట్టుకు కట్టేసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది.

రా.8.50

ఆ అవమానాన్ని భరించలేక నేను ఇప్పుడే డబ్బులు తీసుకువస్తాను, నన్ను కట్లు విప్పండని చెప్పి, ఇంటికి వెళ్లి తలుపు వేసుకొని ఉర్రేసుకున్న పరిస్థితిని మీ ముందు ఉంచుతున్నాను. ఇలాంటి సంఘటనలు అనేకం ఉన్నాయి. అంతేకాకుండా, చాలా నిర్దాక్షిణ్యంగా చాలా దారుణంగా ఆడవారిని అనరాని మాటలు అంటూ, ఎవరైతే మహిళ అప్పు తీసుకున్నదో ఆ మహిళకు సంబంధించిన ఆడ పిల్లల్ని కూడా అసభ్యంగా మాట్లాడుతూ డబ్బులు వసూలు చేస్తున్న సంఘటనలు కూడా అనేకం ఉన్నాయి. ఇన్ని కోట్ల రూపాయలకు సంబంధించిన ఇన్ని రకాల సంఘటనలు జరుగుతున్నా కూడా ప్రభుత్వం కనిపెట్టలేకపోయింది. అనేక సంఘటనలు వార్తా పత్రికల్లోనో, టీవీ ఛానల్స్లోనో ఎక్కడో వచ్చిన తరువాత పరిస్థితి విషమించిన తరువాత అనేక చర్యలను చేపట్టడం జరిగింది. అందులో భాగంగానే ఈ ఆర్డినెన్స్ను కూడా తీసుకురావడం జరిగింది. ఈ ఆర్డినెన్స్ను కూడా మనం చూసినట్లయితే, ఇది ఎంత వరకు మహిళల్ని కాపాడగలుగుతుంది? ఎంత వరకు ఈ ఆర్డినెన్స్ ద్వారా ఉపశమనం లభిస్తుంది? ఎంత వరకు మైక్రో ఫైనాన్స్ సంస్థల యొక్క ఆగడాలను అరికట్టగలుగుతుందనేది కూడా మనం పరిశీలించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈ సూక్ష్మ రుణ సంస్థలు తప్పనిసరిగా ఉండాలి. లేకపోయినట్లయితే ట్రాన్సాక్షన్స్ జరగడమనేది చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితి ఉంటుంది. గతంలో వడ్డీ వ్యాపారస్తుల దగ్గరకు వెళ్లిపోయి వది రూపాయలు, పదిహేను రూపాయల వడ్డీకి తెచ్చుకునే పరిస్థితులు మరలా పునరాపుతం కాకుండా ఉండాలంటే, కట్టుదిట్టమైన విధానాలతో ఈ సూక్ష్మ రుణ విధానాన్ని కొనసాగించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ సూక్ష్మ రుణ సంస్థలు కూడా బ్యాంకుల నుంచి సుమారు 8 శాతం నుండి 9 శాతం వరకు వడ్డీకి తీసుకువచ్చి, సదరు మొత్తాలను తిరిగి సంఘాలకు 70 శాతం వరకు వడ్డీకి పంపిణీ చేస్తున్న విషయాన్ని మనం గమనించాలి.

అధిక వడ్డీతో వారం వారం వసూలు చేసే కంపెనీలకు రకరకాల పేర్లను పెట్టారు. మనం ఏర్పాటు చేసిన ఒక మంచి వ్యవస్థని వారికి కన్వీనియెంట్గా ఉండటం కోసం, సంఘంలో సగ భాగంగా ఉన్న మహిళలు చైతన్యవంతులైతే తప్పకుండా సమాజం చైతన్యవంతమవుతుందనే ఒక మంచి కాన్సెప్ట్తో ఏర్పాటైన సెల్ఫ్ హెల్ప్ గ్రూపులను కేవలం వారి వ్యాపార ధోరణి కోసం ఈ గ్రూపులను చాలా చక్కగా ఉపయోగించుకున్నారు.

ప్రభుత్వం తయారు చేసిన గ్రూపులను, మహిళలు తయారు చేసిన మహిళా సంఘాలను మైక్రో ఫైనాన్స్ సంస్థలు వారి వ్యాపారం కోసం, వారి డబ్బును చెలామణి చేసుకోవడం కోసం ఉపయోగించుకొని లాభాలను ఆర్జించడం జరిగింది. అంతేకాకుండా, బంగ్లాదేశ్ లో నోబుల్ అవార్డ్ గ్రహీత యూసఫ్ గారి మాటల్లో చూసినట్లయితే, ఎక్కడైతే సూక్ష్మ రుణాలు బాగా ఎవైలబుల్ గా ఉంటాయో, ఒక మంచి ఉద్దేశంతో వారి ద్వారా సూక్ష్మ రుణాలు మహిళలకు, చిన్న చిన్న వ్యాపారాలు చేసుకునే వారికి గనుక అందినట్లయితే, వారు చిన్న చిన్న వస్తువులను కొనుక్కొని తద్వారా వ్యాపారాలు చేసుకొని వారి కుటుంబాలు పైకి రావడానికి అవకాశం ఉంటుందని చెప్పారు. వాళ్లు పైకి రావడానికి అవకాశం ఉంటుందనే ఒక మంచి ఉద్దేశంతో ఏర్పడిన ఈ సూక్ష్మ రుణ సంస్థల్ని ఈ రోజు చాలా దారుణమైన పరిస్థితికి తీసుకుపోయే విధంగా తయారు చేయడం చాలా బాధాకరమైన విషయం.

అంతేకాకుండా, ముఖ్యంగా ఈ కంపెనీల ద్వారా ఋణాలను తీసుకున్న బాధితులైన మహిళలను, పట్టణాల్లో గానీ, పల్లెటూళ్లలోగానీ అట్టడుగు వర్గాల్లో ఉన్న మహిళలను చాలా రకాలుగా ఇబ్బంది పెట్టడం జరిగింది. ఒక వ్యక్తికి అయిదు సంస్థలు రుణాలను ఇవ్వడం జరిగింది. ఒక మనిషికి అయిదు ఇన్సూరెన్సులు చేయడం జరిగింది. ఈ విధంగా జరగడం వల్ల మహిళలు చాలా ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. అంతేకాకుండా, మైక్రో ఫైనాన్స్ సంస్థల విధానాలను మనం గమనించి తీసుకురాబోయే చట్టం ద్వారా సమగ్రంగా రుణాలు ఏ విధంగా పంపిణీ అవుతాయి ఏ విధంగా రిజిస్ట్రేషన్ విధానం కరెక్ట్ గా ఉంటుంది ఎంత వరకూ వారు స్పష్టంగా చేయగలుగుతారు అనే విషయాలను మనం పరిశీలన చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. ముఖ్యంగా మనం చూడాల్సిన అంశం వడ్డీ. ఎక్కడైతే వడ్డీ వసూలును ఎక్కువ చేయకుండా చూడాలో, దానిని చాలా ప్రధానమైన అంశంగా చూడాల్సిన అవసరం ఉంది. అంతేకాకుండా, ఒక గ్రూపుకి ఒకే ఋణాన్ని మాత్రమే ఇచ్చే విధంగా కూడా మనం చూడాల్సిన అవసరం ఉంది. లేనట్లయితే, మహిళలకు చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితులు తలెత్తుతాయి. అంతేకాకుండా మరొక విషయాన్ని కూడా నేను ప్రభుత్వం ముందు ఉంచుతున్నాను. ఇప్పటివరకు సుమారు రూ.12 వేల కోట్లను మహిళలకు పంపిణీ చేయడం జరిగింది. ఎప్పుడైతే బాధితులైన వారు వారికి సంబంధించిన బాధలను వెలిబుచ్చారో, ఎప్పుడైతే ఈ విషయాలన్నీ వెలుగులోకి వచ్చాయో, అప్పుడు ప్రభుత్వం ఆర్డినెన్స్ ను తీసుకురావడం జరిగింది. అప్పుడే ట్రాన్స్ పార్సన్స్ ను ఆపివేయడం జరిగింది. ముఖ్యంగా ఆర్డినెన్స్ లో ఉన్నది వారపు వాయిదాలు వద్దు. మహిళల్ని ఆకర్షించడం కోసం మైక్రో సంస్థలు రకరకాల పేర్లను పెట్టుకున్నారు. కుళాయి దగ్గర బిందె, ఉండమ్మా బొట్టు పెడతా, గుమ్మం దగ్గరే ఉండు, ఇంటిలో డబ్బు, చేతిలో మిరాయి, గుమ్మంలో తులనమ్మ, మేడ మీద కుర్చీ, ఈ విధంగా రకరకాల పేర్లను పెట్టి మహిళల్ని ఆకర్షించడం జరిగింది. ముఖ్యంగా ఈ ఆర్డినెన్స్ లో నెల వాయిదాలను కట్టమన్నారు. మరి నెల వాయిదా కట్టమన్నప్పుడు ఒక వ్యక్తి వారానికి రూ.500 కట్టాల్సివస్తే, నాలుగు వారాలకు కలిపి రూ.2 వేలు అవుతుంది, అంత మొత్తాన్ని ఏ విధంగా కట్టగలుగుతారు? దాని మీద ఎక్కడా కూడా క్లారిటీ ఇవ్వలేదు. అదేవిధంగా, ఏదైతే అధిక వడ్డీ వసూలు చేశారని చెబుతున్నారో, ఆ వడ్డీని తిరిగి తీసుకోవడానికి కూడా హక్కు ఉందని కూడా అందులో చెప్పడం జరిగింది. నేను మంత్రి గారిని ఒక్క విషయం గురించి ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఇప్పటివరకు ఎన్ని మైక్రో సంస్థలు రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకోవడం జరిగింది? మాకు వచ్చిన సమాచారం ప్రకారం మేము రూ.12 వేల కోట్లని చెబుతున్నాం. ప్రభుత్వం దగ్గర ఏ విధమైన సమాచారం ఉన్నది? ఎన్ని వేల కోట్లు వారి దగ్గర చెలామణిలో ఉన్నది? మహిళలు ఏ విధంగా వాటిని చెల్లించాల్సిన అవసరం ఉంది? ఎన్ని వాయిదాలు చెల్లించాల్సిన అవసరం ఉంది? వాయిదా ఎన్నాళ్లకు చెల్లించాల్సిన అవసరం ఉందని కూడా వీటినిన్నింటినీ మనం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. ఈ సందర్భంగా నేను మరొక అంశాన్ని కూడా తమరి ముందు ఉంచుతున్నాను అధ్యక్షా.

ఇందాకనే నేను డ్వైక్రా సంఘాల గురించి చెప్పడం జరిగింది. ప్రభుత్వానికి సంఘాల మీద సరైన పర్యవేక్షణ లేకపోవడం సంఘాలు నిర్వీర్యమైపోవడం వలన ఈ యొక్క ఇబ్బందులు తలెత్తాయి. కాబట్టి తప్పకుండా డ్వైక్రా సంఘాలను మనం బాగా పరిపుష్టం చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. బ్యాంక్ లింకేజీ సక్రమంగా ఇప్పించాల్సిన అవసరం ఉంది. పాపలా వడ్డీ వారికి అందే విధంగా చేయవలసిన అవసరం ఉంది. సంఘాలు ఏవి కూడా ఇన్-యాక్టివ్ గా ఉండకుండా చూడాల్సిన అవసరం ఉంది. వీటితోబాటు డ్వైక్రా సంఘాలు సక్రమంగా డబ్బు కట్టకపోవడానికి కారణం మరొకటి ఉంది. ఎన్నికల్లో డ్వైక్రా సంఘాల అప్పులను ఎత్తేస్తామని బాధ్యతారహితంగా చెప్పడం వల్ల చాలా మంది డ్వైక్రా సంఘాలకు డబ్బు కట్టకపోవడం, అప్పులకు అప్పులు కావడం వల్ల కూడా ఈ రోజు ఈ ఇబ్బందులు వచ్చాయి.

(ఈ సందర్భంలో “ ఏ పార్టీ వారు చెప్పారు ” అని అధికార పార్టీకి సంబంధించిన సభ్యులు అన్నారు)

ఎవరైనా చెప్పకూడదు. అన్నీ ఉచితంగా ఇస్తామని అదే విధంగా ఒకటే మాటగా చెబుతున్నారు. ఇంకొకటి కూడా చెబుతున్నాను. సూక్ష్మ రుణ సంస్థలు అప్పులు ఇవ్వకూడదని ఎవ్వరూ కోరడం లేదు. దాని పరిమితులకు లోబడి, సూక్ష్మ రుణాలు తప్పనిసరిగా వారికి అందుబాటులో ఉండే విధంగా చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. వారికి అందుబాటులో ఉంచాల్సిన అవసరం ఉంది. అదే విధంగా వీటన్నింటినీ కోఆర్డినేట్ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. దీని మీద అనేక అంశాలను ప్రస్తావించడం జరుగుతోంది.

అంతేకాకుండా, ఏదైతే, మైక్రో సంస్థల ద్వారా రుణాలను తీసుకున్నారో వాటిని వారు కట్టాల్సిన అవసరం లేదని చాలా మంది చెబుతున్నారు. మరి దీని మీద కూడా ప్రభుత్వం సరైన నిర్ణయం తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ఎందుకంటే, ఒక్కొక్కళ్లు రూ.50 వేల నుండి రూ.1 లక్ష వరకు ఋణాలను తీసుకున్నారు కాబట్టి, వారికి చెల్లింపులో చాలా సౌలభ్యం కల్పించాల్సిన అవసరం ఉంది. వడ్డీని తగ్గించి, తక్కువ వడ్డీ రేటు ఉండేలాగా వెసులుబాటును కల్పించాల్సిన అవసరం ఉంది. చల్లార్ని తెచ్చి ఇక్కడ నుండి ఈ విధంగా చేస్తామనే విధానం కాకుండా, గతంలో జరిగిన సంఘటనలకు కూడా, మహిళలకు వెసులుబాటును కల్పించకపోయినట్లయితే, వారికి ఒక దారిని చూపించకపోయినట్లయితే చాలా ఇబ్బందులు కలిగే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. కాబట్టి, ఇప్పటివరకు జరిగిన ట్రాన్సాక్షన్ గురించి ఏదైతే మనం చెబుతున్నామో, ఈ ఆర్డినెన్స్ వచ్చినప్పటి నుంచి, దీనిని లీగలైజ్ చేస్తున్నాం. ప్రతి సంస్థ రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకోవాలి, నిబంధనల ప్రకారం ఉండాలి. ఈ నిబంధనల ప్రకారం అప్పులివ్వాలి. ఇంత వడ్డీకి మించకూడదని ఏ విధంగానైతే చెబుతున్నామో, ఇప్పటి నుంచి లీగలైజ్ చేస్తున్నాం కాబట్టి, ఇంతకు ముందు జరిగింది లీగలైజ్ కాదు కాబట్టి, అప్పుడు చేసిన రుణాలను మనం మాఫీ చేసే విధంగా పరిశీలించాల్సిందిగా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

కాబట్టి, ముఖ్యంగా డ్వైక్రా సంఘాల యొక్క పర్యవేక్షణను తప్పనిసరిగా చేయాలని నేను కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే, తూర్పు గోదావరి జిల్లా వంటి జిల్లాల్లో ఏవైతే సెల్ఫ్ హెల్ప్ గ్రూపులున్నాయో, అవి చాలా యాక్టివ్ గా ఉండేవి. ప్రభుత్వ కార్యకలాపాల్లో కూడా చాలా యాక్టివ్ గా ఉండేవి. ముఖ్యంగా మహిళలకు సంబంధించిన అనేక అంశాలలో వారు చేదోడువాదోడుగా ఉండే విధానం ఉండేది. కానీ ఇప్పుడు ఆ పరిస్థితి లేదు. కాబట్టి, స్వయం సహాయక సంఘాలను పరిపుష్టం చేయండి, వాటిని బలోపేతం చేయండి, బ్యాంకు రుణాలన్నీ కూడా తక్కువ వడ్డీకి వారికి ఇచ్చేవిధంగా చేయండి, ఏవైతే గ్రూపులు యాక్టివ్ గా లేకుండా ఉన్నాయో,

వాటిని యాక్టివ్ గా ఉండే విధంగా తప్పనిసరిగా చేయమని తమరి ద్వారా నేను ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

రా.9.00

అధ్యక్షా, ఆఖరుగా ఒక్కమాట. మరి ఇన్ని అంశాలున్నాయి. ఈ ఆర్డినెన్స్ ను ఇంకా అనేక రకాలుగా పరిశీలించాల్సిన అవసరముంది. అనేకమంది అభిప్రాయాలు తీసుకోవాల్సిన అవసరముంది. ఎంతోమందితో దీని మీద మాట్లాడాల్సిన అవసరముంది. ముఖ్యంగా డ్వాక్రా సంఘాలుగా ఏర్పడిన ఈ స్వయం శక్తి సంఘాలకు కొంతకాలం క్రిందట 'వెలుగు' అని ఒక పేరిచ్చారు. ప్రస్తుతం అది చీకటి అయిపోయింది. తరువాత క్రాంతి అయ్యింది. క్రాంతి కాస్తా భ్రాంతి అయిపోయింది. కాబట్టి, వెలుగు-చీకటి, క్రాంతి-భ్రాంతి అయిపోయి, మహిళలందరూ కూడా మైక్రో ఫైనాన్స్ సంస్థల చిక్కుల్లో పడి, అష్టకష్టాలు పడి ఆత్మహత్యలకు పాల్పడి, ఆందోళనలో వున్నారు. కాబట్టి, నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. జనాభాలో సగం వున్నటువంటి మహిళలు, ఎక్కడైతే స్త్రీ సంతోషంగా వుంటుందో, ఆ సమాజం సర్వసౌభాగ్యాలతో వుంటుంది కాబట్టి, మహిళలను రక్షించే బాధ్యత, మహిళలను పరిపుష్టం చేసే బాధ్యత, మహిళలు బాధపడకుండా వుంటే చూసే బాధ్యత ప్రభుత్వానిది కాబట్టి, ఈ యొక్క ఆర్డినెన్స్ ఏదైతే చేశారో, ఈ బిల్లును సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపించి మరింత బాగా పరిశీలించి పరిపుష్టమైన చట్టాన్ని తీసుకురావాల్సిన అవసరముంది. నూక్ష్య రుణ సంస్థలు తప్పనిసరిగా వుండాలి, అవి పరిమితులకు లోబడి వుండాలి, ప్రజల్ని పీడించకుండా వుండాలి. ప్రజల అవసరాలకు అనుగుణంగా వుండే విధంగా పరిపుష్టమైన బిల్లును తయారుచేయడానికి చర్యలు తీసుకోవాల్సిందిగా కోరుతూ, ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, నోబుల్ బహుమతి గ్రహీత ఆచార్య మహమ్మద్ యూనిసఫ్ ఒక మాటన్నారు. పేదల కష్టార్జితం లాభాల రూపంలో ఇతరులకు చెందడాన్ని నేను వ్యతిరేకిస్తాను అని చెప్పారు. కానీ ఈ రోజు, మన వ్యవస్థలో వున్న లోపాల కారణంగా, అసమర్థత కారణంగా, వివక్షత కారణంగా ఈ రకమైనటువంటి మైక్రోఫైనాన్స్ కంపెనీల అవసరం పేద ప్రజలకు వస్తున్నది. దురదృష్టవేమంటే మన రాష్ట్రానికి సంబంధించినంత వరకు మనం ఆలోచన చేస్తే, బ్యాంకర్స్ గాని, మనం ఏర్పాటు చేసినటువంటి సెల్ఫ్ హెల్ప్ గ్రూప్స్ గాని, ఇంకా పేద ప్రజలకు వూర్తి స్థాయిలో అందుబాటులోకి రావడం లేదు. ఈ రోజు నేను ఇక్కడికి వచ్చేముందు హైదరాబాదు సిటీకి సంబంధించిన బ్యాంకర్స్ మీటింగ్ కు వెళ్లి వచ్చాను. బ్యాంకర్స్ మీటింగ్ లో ప్రభుత్వం ఇచ్చిన టార్గెట్స్, సెల్ఫ్ హెల్ప్ గ్రూపు ఏర్పాటు చేసుకున్న తరువాత, ఆరు నెలలు వరుసగా వారు బ్యాంకుల్లో డబ్బులు జమ చేసుకున్న తరువాత, ఆరు నెలల తరువాత ఆ బ్యాంకర్స్ వాళ్లకు లోన్లు ఇవ్వాలి. కానీ ఈ రోజు ఆరు నెలలు కాదు గదా, రెండు సంవత్సరాల నుండి బ్యాంకులో నిధులు జమచేస్తున్నా కూడా ఈ రోజు బ్యాంకులు ఆ సెల్ఫ్ హెల్ప్ గ్రూపులకు డబ్బులు ఇవ్వడం లేదు. ఒక వేళ సెల్ఫ్ హెల్ప్ గ్రూపులకు లోన్లు ఇచ్చినా కూడా వాళ్లు నియమం ప్రకారం ఏ రకమైన డిఫాల్టు లేకుండా బ్యాంకులో జమ చేస్తే, జమ చేసిన బ్యాంకులన్నీ కూడా ప్రభుత్వపరంగా ప్రకటించిన పాపలా వడ్డీ ఇవ్వాలి. కానీ వాళ్లు రెగ్యులర్ గా కట్టినప్పటికీ ఈ రోజు 90 శాతం సెల్ఫ్ హెల్ప్ గ్రూపులకు సంబంధించి హైదరాబాదు నగరంలో పాపలావడ్డీకి సంబంధించిన డబ్బు బ్యాంకుల్లో జమ కావడం లేదు. నేను ఈ సందర్భంగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. గత 3, 4 సంవత్సరాలుగా ఎన్ని సెల్ఫ్ హెల్ప్ గ్రూపులు పాపలా వడ్డీకి అర్హత సంపాదించాయి? మీరు ఎంతమేరకు కేటాయించారు? ఇంకా ఎన్ని పొదుపు సంఘాలకు మీరు పాపలా వడ్డీ చెల్లించాల్సి వుంది.

నా కాన్స్టిట్యూయెన్సీలో 90 శాతం సెల్స్ హెల్త్ గ్రూపులు బ్యాంకుల్లో లోన్లు తీసుకుని, తిరిగి కట్టినప్పటికీ కూడా కట్టినటువంటి డబ్బు వాళ్ల అక్కౌంట్లో వేయడం లేదు. అదే విధంగా గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఈ రోజు సెల్స్ హెల్త్ గ్రూపుల మీద, బ్యాంకర్ల మీద మహిళలకు విశ్వాసం తగ్గుతోంది. ఎక్కడో ఒకచోట కొంతమేరకు బాగానే జరిగాయి. కానీ ఈ రోజు బ్యాంకులు అనేక రకాలుగా వేధిస్తున్నాయి. ఏవో కొన్ని సెల్స్ హెల్త్ గ్రూపులు డిఫాల్ట్ అయ్యాయి కాబట్టి, ఆ గ్రామానికి.. అధ్యక్షా, ఒక గ్రామంలో 40 సెల్స్ హెల్త్ గ్రూపులుంటే, ఆ గ్రామంలో ఒక్క సెల్స్ హెల్త్ గ్రూపు డిఫాల్ట్ అయినా కూడా ఆ గ్రామం మొత్తాన్ని కూడా బ్యాంకుల వాళ్లు ఇబ్బందిపెడుతున్నారు. ఆ ఒక్క గ్రూపు కడితేనే మీ గ్రామానికి మేము లోన్లు ఇస్తామని బ్యాంకర్లు ఇబ్బందులు పెడుతున్నారు. నా కాన్స్టిట్యూయెన్సీలో కూడా 11 సెల్స్ హెల్త్ గ్రూపులు డిఫాల్ట్ అయ్యాయి కాబట్టి, ఆ ఏరియాలో వున్నటువంటి రెగ్యులర్ గా బ్యాంకుల్లో జమచేస్తున్నటువంటి సెల్స్ హెల్త్ గ్రూపులకు ఈ రోజు అప్పులివ్వలేని పరిస్థితి బ్యాంకర్లు కల్పిస్తున్నారు. ఈ రోజు అనేకమైనటువంటి నిబంధనలు వున్నాయి కాబట్టి, నేను ఈ సందర్భంగా కోరేదొక్కటే అధ్యక్షా. మన వ్యవస్థలో ఈ రోజు పేద ప్రజలకు సంబంధించి గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఈ రకమైన మైక్రో ఫైనాన్స్ కంపెనీలు పెరగడానికి అవకాశమేర్పడుతోంది. అవి ఎందుకొస్తున్నాయంటే మన బ్యాంకులు హైదరాబాద్ నగరం లాంటి నగరంలోనే ఈ రకంగా ఇబ్బంది పెడుతుంటే, గ్రామీణ ప్రాంతాల వారిని ఏ రకంగా ఇబ్బంది పెడుతున్నారనే దాన్ని గురించి మీరు ఆలోచించాలి.

కాబట్టి మనం ఈ రోజు ఒక చట్టం ద్వారా గానీ, ఆర్డినెన్స్ ద్వారా గానీ లేదంటే ఇప్పుడు చేస్తున్నటువంటి చట్టం ద్వారా ఈ యొక్క మైక్రో ఫైనాన్స్ కంపెనీలను మనం అదుపు చేయొచ్చు తప్ప, ఎవరైతే పేద ప్రజలున్నారో, వాళ్ల ఉపాధికి సంబంధించి గానీ, లేదంటే వాళ్ల అవసరాలకు సంబంధించి గానీ మనం ఆలోచన చేయాల్సిన అవసరమున్నది కనుక ఆ విషయాల గురించి మనం ఆలోచన చేయాలి. సూక్ష్మ ఋణ సంస్థలకు సంబంధించిన సమస్యలు ఏవైతే ఉన్నాయో వాటి మీద అంకుశం పెట్టాల్సిన అవసరమున్నది. ఈ రోజు మీరు పెట్టిన నిబంధనలు చాలా కఠినంగా ఉండాల్సిన అవసరమున్నది. దానికి సంబంధించి ఎంత ఇంట్రస్ట్ తీసుకుంటున్నారనే దాని గురించి క్లారిటీ లేదు కనుక దానికి సంబంధించి కూడా నిబంధనలు పెట్టాల్సిన అవసరమున్నది. అదే విధంగా అనేక రకాలుగా పోటీలు పడి ఒకే మహిళకు రెండు, మూడు సంఘాల వారు లోన్లు ఇస్తున్నారు, అది కూడా మనం అరికట్టాల్సిన మనం అవసరమున్నది. అసలు వారు ఏ కార్యక్రమం గురించి ఋణాలు తీసుకుంటున్నారు అంటే పెళ్లి కోసం తీసుకుంటున్నారా, లేదంటే వస్తువుల కొనుగోలు కోసం తీసుకుంటున్నారా, లేదంటే వాళ్ల ఉపాధి కోసమేమైనా ఉపయోగించుకుంటున్నారా అనేది చూడాలి.

ఈ మధ్యలో మా భారతీయ జనతా పార్టీ తరపున పల్లె పిలుపు పేరుతో గ్రామాలలో తిరుగుతున్నప్పుడు నేను కూడా గ్రామాలలో నైట్ హాల్స్ చేశాను. గ్రామాలలో ప్రత్యేకంగా మహిళలతో సమావేశాలు ఏర్పాటు చేశాము. భారతీయ జనతా పార్టీ చేపట్టిన పల్లె పిలుపు కార్యక్రమంలో మహిళలతో చర్చించినప్పుడు మీరు మైక్రో ఫైనాన్స్ నుంచి లోన్లు ఎందుకు తీసుకున్నారని మేం అడిగితే వారు చెప్పిందేమిటంటే మీరు మాకు ఇందిరమ్మ ఇళ్లు ఇచ్చారు, యాభై బస్త్రాల సిమెంట్ ఇస్తామన్నారు కానీ కేవలం పది, ఇరవై బస్త్రాల సిమెంట్ మాత్రమే ఇచ్చారు, అంతే కాకుండా మీరిచ్చిన డబ్బులు కూడా సరిపోలేదు, వునాది, ఫౌండేషన్ దగ్గరే మా ఇళ్లు ఆగిపోయాయి, ఆ ఇళ్లు పూర్తి చేసుకోవడానికి మాకు వేరే ప్రత్యామ్నాయం లేక బ్యాంకులు గానీ, ప్రభుత్వం గానీ ఇచ్చే సహాయం అందక మైక్రో ఫైనాన్స్ నుంచి లోన్లు తీసుకుని మేం ఇళ్లు పూర్తి చేసుకున్నామని చెప్పారు. కాబట్టి అనేక రకాలుగా మన ప్రభుత్వ వ్యవస్థలో లొసుగులు, లోపాలున్నాయి.

బ్యాంకర్స్ సరిగ్గా పేద ప్రజలను ఆదుకోవడం లేదు కాబట్టే నూక్కు ఋణ సంస్థలకు సంబంధించిన వారు పేద్రేగి పోతున్నారు.

కాబట్టి, నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరేదేమిటంటే మన కార్యక్రమాలు కూడా పేద ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండే విధంగా, వారి అవసరాలను తీర్చే విధంగా మనం సహాయం చేయాల్సిన అవసరమున్నది. వాళ్లకు ఉపాధి సౌకర్యాలను పెంచే విధంగా ప్రయత్నం చేయాల్సిన అవసరమున్నది. పేద ప్రజలలో కొనుగోలు శక్తి పెంచాలంటే వ్యవస్థీకృతంగా వారి ఆదాయ వనరులు పెరిగే విధంగా చేయాలి. వారి ఆదాయ వనరులు పెరిగే విధంగా మనం ప్రయత్నం చేయకుండా, రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం ద్వారానో, లేదంటే ఇతరత్రా విధానాల ద్వారానో వాళ్లను లాభాల బాటలో పెట్టలేము. వారిని వ్యక్తిగా గ్రామీణ ప్రాంతంలో నిలబెట్టలేము కాబట్టే ఈ రకమైన మైక్రో ఫైనాన్స్ కంపెనీలు వస్తున్నాయి. నేను మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరేదేమిటంటే మైక్రో ఫైనాన్స్ బిల్లకు సంబంధించి మీరు చేస్తున్న చట్టంలో అనేకమైన మార్పులు, చేర్పులు చేయాల్సిన అవసరమున్నది.

ఇంకా దానికి సంబంధించి మనం గ్రామీణ ప్రాంతాలకు వెళ్లి అక్కడి మహిళలను కలిసి అసలు వారి అవసరాలేంటి, మనకున్న పథకాల ద్వారా గానీ, బ్యాంకర్ల ద్వారా గానీ, మనకున్న సెల్స్ హెల్ప్ గ్రూపుల ద్వారా గానీ ఎంతమేరకు వారియొక్క అవసరాలను తీరుస్తున్నాము, ఎందుకు వారు మైక్రో ఫైనాన్స్ కంపెనీల దగ్గరికి వెళుతున్నారనే దాని గురించి ఆలోచన చేసి ఏ రకంగా ఆ యొక్క లక్ష్యాలను మనం చేరుకోవాలి, వాళ్ల అవసరాలను ఏ రకంగా తీర్చగలుగుతామనే విషయాలను గురించి ఆలోచన చేయకుండా హైదరాబాద్ లో కూర్చునో, లేదంటే ఇంకొక దగ్గర కూర్చునో ఈ రకమైన చట్టాలు చేసినంత మాత్రాన పేద ప్రజలకు న్యాయం జరగదు. మైక్రో ఫైనాన్స్ కంపెనీలు పోగొడితే వాటి స్థానంలో వడ్డీ వ్యాపారస్థులు బంగారం పెట్టుకునో, భూములు పెట్టుకునో అప్పులిచ్చే వారు వస్తారు. మైక్రో ఫైనాన్స్ దగ్గర లోన్లు తెచ్చుకున్న తర్వాత కూడా ఇంకా డబ్బులు అవసరం వస్తే ఏం చేస్తారని నేను అడిగితే బంగారం కుదువ పెట్టి, భూములు తనఖా పెట్టి వడ్డీకి తెచ్చుకున్నామని చెప్పారు. కాబట్టి, నేను ఈ సందర్భంగా కోరేదేమిటంటే మైక్రో ఫైనాన్స్ కంపెనీల ఆగడాలను అరికట్టాలి. అదే విధంగా, ప్రైవేట్ వడ్డీ వ్యాపారస్థులు కూడా పెరగకుండా చూడాల్సిన అవసరమున్నది. ఈ కంపెనీలను ఆపేస్తే ఎవరోస్తారు అనే విషయాలన్నింటిపైన మనం సమగ్రంగా మహిళలతో మాట్లాడాలి, రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా జోక్యం ఇందులో ఉండాలి, వాళ్లతో కూడా మనం మాట్లాడాలి. అదే విధంగా బ్యాంకర్స్ తో కూడా మాట్లాడాల్సిన అవసరమున్నది.

రా.9.10

వీటన్నింటిపైన కూడా ఆలోచన చేసి ప్రభుత్వం ఒక సమగ్రమైనటువంటి చట్టం తీసుకురావాలి. ఆ చట్టం ద్వారా మనం పేద ప్రజలకు లాభం చేకూర్చే విధంగా ఉండాలి. వాళ్లకు జరుగుతున్న అన్యాయం వల్ల గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఆత్మహత్యలైతే పెరిగిపోతున్నాయి.

అధ్యక్షా, గ్రూపులుగా చేస్తున్నాం. ఆ గ్రూపుల్లో ఏ ఒక్కరు డిఫాల్టరైన మిగిలిన తొమ్మిది మంది వచ్చి, ఎవరైతే డిఫాల్టరో, ఎవరైతే ఆర్థికంగా కట్టలేని వారున్నారో, వాళ్ల ఇంటికి వెళ్లి ధర్నా చేస్తూ, వాళ్లను అవమానపరుస్తున్నారు. ఆ రకంగా అవమానం చేయడంతో, డబ్బు మీరు కట్టకపోతే, నేనెందుకు నీ డబ్బు కడతానని చెప్పి మిగిలిన ఆ సంఘ సభ్యులు ఆ యొక్క మహిళ ఇంటి ముందు ధర్నా చేస్తున్న పరిస్థితి

కనబడుతోంది. ఆ ధర్మా చేయడంతో వాళ్లు ఆ అవమానాన్ని భరించలేక ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నటువంటి పరిస్థితి ఉన్నది. కాబట్టి అనేక విషయాలు ఇందులో ఉన్నాయి. మీరు నెల వారీగా పెట్టారు. మీరు సమగ్రంగా ఆలోచన చేసి పెట్టాలి. నెల వారీగా పెట్టినట్టు ఇంతకు ముందు శ్రీమతి గీత గారు చెప్పారు. అది వాస్తవం. ఈ రోజు గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో మీరు ప్రవేశపెట్టిన మద్యం పథకం మాత్రం చాలా సక్సెస్ఫుల్ గా గ్రామాల్లో ఇంప్లిమెంట్ చేస్తున్నాం. బెల్ట్ షాపులు పెట్టి వివరీతంగా ఆ బెల్ట్ షాపుల ద్వారా రెవెన్యూను ప్రభుత్వం పెంచుకొంటుంది. నెల రోజులకొకసారి మనం ఆ నిధంగా బెల్ట్ షాపుల నుంచి డబ్బును నెల రోజులకొకసారి వసూలు చేస్తుంటే, ఆ నెల రోజుల లోపల ఆ యొక్క మహిళ భర్త గానీ మిగతా వాళ్లు గానీ ఆ డబ్బును తీసుకుని మద్యం కొనుగోలుకు ఖర్చుపెట్టే పరిస్థితి కనబడుతుంది. కాబట్టి వారానికి అవసరమా, నెలకు అవసరమా అనేటటువంటి అన్ని విషయాలపైన సమగ్రంగా ఆలోచన చేయాల్సిన అవసరముంది. ఆ రకంగా డబ్బులు ఇంట్లో ఉంటే త్రాగుడుకు మగవాడు అలవాటువడి, ఆ డబ్బును తీసుకువెళ్లి త్రాగుడుకు బానిస అయ్యే పరిస్థితి ఉంది. ఆ పరిస్థితులు, సంఘటనలు మనకు గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోకి వెళ్ళితే కనబడుతోంది. కావాలంటే మహిళలను కూర్చోబెట్టి అడిగితే నిజానిజాలు బయటకు వస్తాయి. ఆడవాళ్లు సంపాదించే డబ్బుతో మీరు ప్రవేశ పెట్టినటువంటి మద్యం పథకం కారణంగా మగవారు త్రాగుతున్నారా, లేదా అనే విషయం తెలుస్తుంది. కాబట్టి నెల రోజులుగా మహిళ దగ్గర డబ్బు ఉంటుందా, లేదా అనే కోణంలో కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. ఆ రకంగా నెల రోజులు డబ్బు ఉంటే మద్యం త్రాగడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఈ విషయాలన్నింటినీ కూడా మనం ఆలోచించాలి. కాబట్టి మిమల్ని ఈ సందర్భంగా నేను కోరేదొకటే ఏమిటంటే, దయచేసి ఈ బిల్లును సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపించండి. ఇందులో అనేక రకాలుగా చర్చించాల్సినటువంటి అంశాలున్నాయి. ఇందులో మహిళల యొక్క ఇబ్బందులపైన చర్చించాల్సిన ఆవశ్యకత ఉంది. కాబట్టి ఈ బిల్లు విషయంలో ప్రభుత్వం ఏ మాత్రం తొందర పడవద్దని నేను మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుకుంటూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

డా. జయప్రకాష్ నారాయణ్: అధ్యక్షా, ఈ గ్రామీణ లేక పట్టణ పేదల పరపతి వ్యవస్థలో ఈ సంక్షోభానికి వెనుక కొన్ని మౌలికమైన అంశాలున్నాయి. వాటిని పరిశీలించకుండా మంచి ఉద్దేశంతో ఈ బిల్లు వచ్చినా కూడా దీన్ని ఆమోదించి మనమంతా చేసిసామనుకుంటే అది చాలా పొరపాటువుతుంది. ఈ సభలో కొంత మంది పెద్దలున్నారు, మంత్రులున్నారు, వారు రాష్ట్ర సహకార బ్యాంకుకు డైరెక్టర్లుగా ఆనాడు ఉండగా, నేను అదే బ్యాంకుకు మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ గా ఉన్నాను. ఆ కాలంలో పూర్తిగా లోతుగా గ్రామీణ పరపతి రంగాన్ని నేను అధ్యయనం చేశాను.

అధ్యక్షా, ఎక్కడైతే సహకార పరపతి రంగం చాలా బలంగా పనిచేస్తుందో, అక్కడ మీకు మైక్రో ఫైనాన్స్ సంస్థల బెడదలేదు. ఈ సభలో వున్నటువంటి కరీంనగర్ జిల్లాకు చెందిన హుజూరాబాద్ శాసన సభ్యులు, శ్రీ అలిగిరి ప్రవీణ్ రెడ్డి గారు ములకసూర్ సహకార బ్యాంకుకు అధ్యక్షులుగా కూడా వుండేవారు. వారి తండ్రి గారు నాకు చాలా ఆప్తులు. అలాగే ముఖ్యమంత్రి గారి తండ్రి గారు అమరనాథ రెడ్డి గారు. వారు గతంలో సహకార శాఖామాత్యులుగా పనిచేశారు. అదే కాలంలో ప్రవీణ్ రెడ్డి గారి తండ్రి గారైన శ్రీ ఎ.కె. విశ్వనాథ్ రెడ్డి గారు ముల్కనూర్ సంఘాన్ని స్థాపించారు. అత్యుత్తమ ప్రమాణాలతో నడుస్తున్నది. అక్కడ చూడండి, ఈ మైక్రో ఫైనాన్స్ సంస్థల బెడద ఏ ఒక్క గ్రామంలో కూడా మీకు అక్కడ కనిపించదు. అదే విధంగా గట్టిదుద్దినపల్లె వెళ్ళండి, ఆచంట, ద్వారకా తిరుమలకు వెళ్ళండి, లేదా వరంగల్, కరీంనగర్ జిల్లాల్లో కూడా చాలా పటిష్టంగా ఈ సహకార పరపతి సంస్థలు పూర్తిగా మహిళల నుంచి వచ్చిన సంస్థలు. పూర్తిగా ఆ మహిళల పొదుపు నుంచి వచ్చిన సంస్థలు. బయటి నుంచి వచ్చే డబ్బులపై ఆధారపడకుండా వాళ్ళే కొంత డబ్బు దాచుకుని క్రమక్రమంగా

ఆ సీడ్ మనీతో వాళ్లకు వాళ్లే ఇష్టమొచ్చినట్టు అప్పులిచ్చుకుని అవసరాన్ని బట్టి మళ్ళీ తిరిగి తీసుకోవడమనేది ఒక అద్భుతమైన సాంప్రదాయంగా నడుస్తున్నది. బంగ్లా గ్రామీణ బ్యాంక్ ఈ రీతిన వచ్చింది. కేవలం ఆ బృందాల వారి పొదుపు నుంచి వచ్చిన డబ్బు లేదా అంతర్జాతీయ సంస్థల నుంచి ఉచితంగానో, సబ్సిడీలుగానో వడ్డీలు లేకుండా వచ్చిన డబ్బుతో వాళ్లు వ్యాపారం చేసి ఆపై ఋణాలందిస్తే, దీనిలో మనం లాభాపేక్షతో "there is profit to be made out of poverty" అనే ఉద్దేశంతో "bottom of the pyramid" అనే కాన్సెప్ట్తో ఈ పేదరికం నుంచి డబ్బులొస్తాయనే ఒక భ్రమను తెలియక సృష్టించారు.

కానీ, ఇవాళ మహిళలు వంద రూపాయలు పెట్టి నెత్తి మీద తట్టలో కూరగాయలో, పళ్లో కొనుక్కుంటుంటే ప్రొద్దున్నే పది రూపాయలు వడ్డీ ఇచ్చి, వంద రూపాయల అప్పుకు తొంభై రూపాయలు డబ్బు తీసుకుని సాయంత్రానికి వంద రూపాయలిచ్చే పరిస్థితి చాలా చోట్ల ఉంది. ఇది చూసి చాలా సంస్థలకు ఆశ పుట్టింది. ఆ విషయమై వీళ్లేమంటున్నారంటే, మేమిచ్చే డబ్బు మీద బోల్డంత ఆదాయాన్ని తీస్తున్నారు, వందకు నలభై రూపాయల ఆదాయాన్ని తీస్తున్నారు, మా వడ్డీ ఎంత కేవలం ఇరవై ఐదు, ఇరవై ఆరు రూపాయలే కదా! పదిహేను రూపాయలు ఇంకా మిగులుతుందనేటటువంటి భ్రమలో ఇంకా వీళ్లంతా ఉన్నారు. ఆ మహిళ ఆ రోజంతా పడే కష్టాన్ని వీళ్లంతా లెక్క చేయడం లేదు. అదంతా ఆదాయంగా భావిస్తున్నారు. రోజంతా నెత్తి మీద తట్ట పెట్టుకుని ఆమె అమ్ముకుంటుంటే, లేకపోతే రోజంతా కూడా తోపుడుబండిని తోసుకుంటూ వ్యాపారం చేస్తే, ఆ వచ్చే ఆదాయం, ఈ డబ్బు మీద వచ్చేటటువంటి ఆదాయం కాదు అధ్యక్షా. అది ప్రాఫిట్ కాదు. ఆ మనిషి పడే కష్టం. రిస్క్ వున్నది. రిస్కానికి, ఎండకు పళ్లు, కూరగాయలు కుళ్లిపోతేగానీ, లేదా బందో, రాస్తారోకో వస్తేగానీ ఇవన్నీ లెక్కలోకి తీసుకోకుండా లాభం వుందన్న భావంతో వచ్చినటువంటి సంస్థలు ఇవన్నీ. దీని వెనుకనున్నది ప్రధానంగా ప్రభుత్వ వైఫల్యం. ఈ పార్టీ, ఆ పార్టీ అని కాదు, ఒక రోజు కాదు. చాలా కాలంగా మనం పరపతి వ్యవస్థను పూర్తిగా కుళ్లబోడిచాం. సామాన్యులకు ఋణ సౌకర్యం, సదుపాయం అందకుండా చేశాం. ఆ కారణంగానే వీరంతా కూడా మైక్రో ఫైనాన్స్ సంస్థల బారిన పడ్డారు.

అధ్యక్షా, ఇప్పుడే గౌరవ సభ్యులు శ్రీ కిషన్ రెడ్డి గారు చెప్పినట్టుగా, ఈ సంస్థలను మూసివేస్తే, వేరే వడ్డీ వ్యాపారులొస్తారు. వేరే సంస్థలొస్తాయి. కాబట్టి మనం దీన్ని సమగ్రంగా పరిశీలన చేయాలి.

రెండవది ఏమిటంటే, ప్రభుత్వ వైఫల్యం ఇంకో రకంగా ఉంది. కిషన్ రెడ్డి గారు చెప్పినట్టుగా పేదరికం పోవడానికి ఏమీ చిట్కాలు లేవు-విద్యను, ఆరోగ్యాన్ని ప్రజలకు పూర్తిగా అందించకుండా, ఉపాధికి కావల్సిన నైపుణ్యాన్ని ఇచ్చే ఆదాయాన్ని పెంచకుండా, మంత్రి గారు ఇందాక బాధపడ్డారు. ఈ మధ్యం వినియోగాన్ని గ్రామాల్లో తగ్గించకుండా, పేదల్లో తగ్గించకుండా, పేదరికాన్ని మీరు పోగొట్టలేదు. అత్యవసరం చేసుకోవద్దు. మీ విధానాలు మీకు ఉండొచ్చుగాక. మీ సంక్షేమం మీకు ఉండొచ్చుగాక. పేదరికానికి ప్రధానమైన కారణాలు, విద్య, ఆరోగ్యం లేమి, నైపుణ్యం లేకపోవడం, ఆదాయం రాకపోవడం, ఉన్న ఆ కాస్తా ఆదాయం ఆ కుటుంబంలో మధ్యం బారిన పడిన కారణాల పూర్తిగా ఆ కుటుంబం నాశనం కావడం. అక్కడి విధానాలు కూడా పేదరికాన్ని పెంచి పోషించేవిగా ఉండి, ఇక్కడికిక్కడే పేదరికం అకస్మాత్తుగా పోవడం సాధ్యం కాదు. ఈ సంస్థలంటున్నాయి, మా వల్ల బీదరికం పోతుందని. నా వద్దకు కూడా వచ్చి లెక్కలు చెప్పారు. తరువాత నేను కొన్ని రిపోర్ట్లను చూశాను. నూటికి ఎనభై ఐదు మంది మైక్రో ఫైనాన్స్ సంస్థల దగ్గర డబ్బులు తీసుకుంటున్నవాళ్లు, గతంలో కంటే పేదరికం పోలేదు, కొంత మంది మటుకు మరీ బీదరికంలో కూరుకుపోయారు. వాళ్ల ఆదాయాలు పెరగలేదు. కేవలం వాళ్ల తాత్కాలిక అవసరాలు తీరినాయి అంతే. కానీ

మేమైతే బీదరికాన్ని పోగొడుతున్నాం కాబట్టి 35%, 40% వడ్డీ భరిస్తారనేటటువంటి భ్రమల్లో వాళ్లుండే, మనల్ని భ్రమంలోకి నెట్టారు. ఒకప్రక్కన మూడు శాతానికి పాపలా వడ్డీకి ఋణాన్ని ప్రభుత్వం ఇస్తోందని చెప్పుకుంటుంటే, అక్కడ బీద ప్రజలు ముప్పై ఆరు శాతం, నెలకు పాపలా బదులు మూడు రూపాయలు-పన్నెండు రెట్లు పెంచి, పద్దెనిమిది రెట్లు నాలుగున్నర రూపాయలదాకా యాభైనాలుగు శాతం, మంత్రి గారే బహిరంగంగా సెలవిచ్చారు, యాభై నాలుగు శాతం ప్రకారం వడ్డీ వసూలు చేస్తున్నారని చెప్పారు. అంత ఎక్కువ వడ్డీలకు ఋణాన్ని తీసుకోవాల్సి వస్తోందంటే, ఇది పూర్తిగా ప్రభుత్వ వైఫల్యం. మరి పాపలా వడ్డీ పథకం ఏమైంది. నిజంగా మనవల్ల ఈ సామాన్యులకు, బీదలకు కనుక ఈ పరపతి అందుతున్నట్లైతే, ఇంత పెద్ద వడ్డీకి ఋణాల్ని తీసుకునే గతి ఎందుకు పట్టింది వీళ్లందరికీ కూడా?

మూడవ అంశమేమిటంటే, ఈ సభలోనే ఎన్నోమార్లు సభా నాయకులుగా ఉన్న వాళ్లు మేము ఋణ మాఫీ చేశాం రైతులకు బోల్డంత, బీదలకు బోల్డంత న్యాయం చేశామని అన్నారు. ఈ రుణ మాఫీ దేశంలో 65,000 కోట్ల రూపాయలు జరిగితే, ఈ రాష్ట్రంలోనే సుమారుగా పన్నెండు వేల కోట్ల రూపాయలందిందని లెక్కలు చెప్పారు. ఆ పైన మూడు వేల కోట్ల రూపాయలను ఋణాలు చెల్లించినవారికి ఇచ్చామని కూడా చెప్పారు. అంటే పదిహేను వేల కోట్ల రూపాయలు మన రాష్ట్రంలోనే వాళ్లందరికీ బట్టాడా చేశాం. అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో సూక్ష్మ ఋణాల పంపిణీని మీరు చూస్తే ఆ పదిహేను వేల కోట్ల రూపాయలే ఉన్నాయి. దేశంలో ఇచ్చిన ఋణాల మొత్తంలో నలభై శాతం మన రాష్ట్రంలో ఉన్నా కూడా ఇంతే డబ్బు. అంటే మన విధానాలు కేవలం తాత్కాలికంగా ఓట్లు రాబట్టడం కోసం ఉన్నాయి కానీ, పరపతి అందించడం కోసం, బీదరికం భారాన్ని తగ్గించడం కోసం లేవు. ఇవాళ గనుక అంతే డబ్బును మీరు సీడ్ మనీగా పెట్టి, పేదలకు పరపతిని సులభంగా సహకార సంస్థల ద్వారా అందించే ఏర్పాటు చేసి, ఈ సహకార సంస్థలను కనుక బలోపేతం చేసినట్లైతే, ఈ నలభై శాతం, యాభై శాతం వడ్డీల అవసరమే ఉండదు. ఇప్పటికీ కూడా దీనిపై ఆ ఆలోచన లేదు. కేవలం మాట్లు వేస్తున్నాం. ఏదో ఒక సంస్థ వచ్చింది, దాన్ని నియంత్రిస్తాం, ప్రజల్లో గొడవొచ్చింది, ఏదో చేశామనిపిస్తాం, రిజిస్ట్రేషన్ పెడతాం, ఆ తరువాత వాళ్లు వడ్డీ వ్యాపారుల బారిన పడితే అప్పుడు మరల ఆలోచిస్తామనే ధోరణిలో ప్రభుత్వం ఉంది. ప్రతిదానికి రియాక్టివ్గా ఉన్నాం గానీ, ప్రొయాక్టివ్గా, లోతుగా ఆలోచించడం లేదు. ఇక బ్యాంకుల విషయం చూస్తే, రిజర్వు బ్యాంకు, బ్యాంకులు, ప్రభుత్వం చాలా పెద్ద పొరపాటు చేసినాయి.

రా.9.20

18 శాతం వారు ఇచ్చే అప్పులను ప్రయారిటీ సెక్టర్ కోసం వ్యవసాయానికి, పేదరిక నిర్మూలన కోసం పేదలకు ఇవ్వాలి ఉంటుంది. కానీ, బ్యాంకులకు ప్రభుత్వం పూర్తిగా వత్తాను పలికింది. మేము ఇవ్వలేమని చెప్పి, గ్రామీణ బ్యాంకులను పెట్టినా, వాటి ద్వారా పరపతి ఇవ్వలేకపోతున్నామని చెప్పి, ఆ డబ్బంతా ఈ సూక్ష్మ ఋణ సంస్థలకు ఇచ్చేసి, ప్రయారిటీ సెక్టర్ పేరుతో ఈ దేశ ప్రజలను మోసం చేసి, మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు రుణాలను ఇచ్చి, ఆబ్లిగేషన్ ఫుల్ ఫిల్ చేశామన్న రీతిలో చెబుతూ, మేం ప్రయారిటీ సెక్టర్కి ఇచ్చామని వారు నటించడం మొదలు పెట్టారు. మనం ఒప్పుకొంటున్నాం. ప్రయారిటీ సెక్టర్ ఋణాలలో బాధ్యతతో పేదలకు అందించినట్లైతే దీని అవసరమేమీ ఉండదు ఈ నాడు రాష్ట్రం అందించే ఋణాలు 18 శాతం లెక్కేస్తే, సూక్ష్మ సంస్థలు ఇచ్చే ఋణాల కంటే చాలా హెచ్చు బడ్జెట్ అది. ఆ డబ్బే నిజంగా పేదలకు అందితే సమస్యే ఉండదు. కానీ, ఇప్పటికీ కూడా మనం ఆ పనిచేయడం లేదు. దేశంలోని సామాన్యులకు ఋణ సదుపాయాలు అందుతాయన్న ఉద్దేశ్యంతో, బ్యాంకుల జాతీయకరణ 41 సంవత్సరాల క్రితం చేయడం జరిగింది. దేశంలో ఆరు లక్షల గ్రామాలు

ఉంటే, కేవలం 35 వేల గ్రామాల్లోనే బ్యాంకు బ్రాంచీలు నేడు ఉన్నాయి. 20 గ్రామాలకు ఒక బ్యాంకు బ్రాంచ్ ఉంటే, వరసతి అందక, ఈ బ్యాంకులు పట్టించుకోక ఈ ప్రయారిటీ సెక్టర్ లెండింగ్ అంతా ఎమ్.ఎఫ్.సి. లకు ఇచ్చేసి, వారి నుండి డబ్బు ఎలాగూ వచ్చేస్తుంది, మాకేమీ ఇబ్బంది లేదని, వారి చావు వారు చస్తారని అనుకోవడం వల్లే ఈ ఉపద్రవం వచ్చింది. ఆర్.బి.ఐ. కానీ, కేంద్ర ప్రభుత్వం కానీ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కానీ, ఈ బాధ్యత నుండి తప్పించుకోడానికి వీలేదు. బ్యాంకుల నుండి ప్రయారిటీ సెక్టర్ లెండింగ్ని పేదలకు, రైతులకు ఇప్పించకపోతే, ఈ రూపంలో కాకపోతే, మరో రూపంలోనైనా సామాన్యుడికి ఋణభారం మెడకు చుట్టుకొంటుంది. వడ్డీలు పెరుగుతాయి. ఈ చట్టంలో మౌలికమైన లోపం, ఇప్పటికీ బడ్జెట్ నియంత్రించే ఏర్పాటు లేకపోవడం అని తెలియజేస్తున్నాను. అదేమని అడిగితే మాకు హక్కు లేదని అంటున్నారు. అది వాస్తవం కాదు. నేను ఆర్.బి.ఐ. గవర్నర్ తో, మాజీ గవర్నర్ వేణుగోపాల రెడ్డి గారితో మాట్లాడాను. ఆర్.బి.ఐ. డెప్యూటీ గవర్నర్ తో ఒక సంఘాన్ని వేసింది. ఇవి నాన్ బ్యాంకింగ్ ఫైనాన్షియల్ కంపెనీలైనప్పుడు ఆర్.బి.ఐ. వీటి వడ్డీని నియంత్రించడం లేదు; ఇవి బ్యాంకులు కావని బ్యాంకింగ్ రెగ్యులేషన్ చట్టం క్రింద పనిచేయవు. కాబట్టి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వీటిని వడ్డీ వ్యాపారులుగా భావించి, ఆ వడ్డీని నియంత్రించే అధికారం, బాధ్యత రెండూ ఉన్నాయి. అవసరమైతే ఆర్.బి.ఐ.ని సంప్రదించి చట్ట రూపంలో వడ్డీ నియంత్రణ తేవాలి అవసరం ఉంది. దేశంలో, ప్రపంచంలో మానిటరీ పాలసీలో, రిజర్వు బ్యాంకు నిర్వహణలో ప్రసిద్ధి పొందిన వారు, వడ్డీ వ్యాపారులుగా వారిని భావించి నియంత్రణ చేయమని, ఎటువంటి అడ్డంకి లేదని వారు చెబుతున్నారు. మనం అసవసరంగా మన చేతులకు సంకెళ్లు వేసుకొని నియంత్రణ లేకుండా, సదుద్దేశ్యంతోనైనా ఆదరాబాదరాగా చట్టాన్ని తీసుకువచ్చాం. అధ్యక్షా, సెక్షన్ 3 ప్రకారం రిజిస్ట్రేషన్ కావాలి. రిజిస్ట్రేషన్ అన్నది అవసరమే. కానీ, ఒక ప్రభుత్వాధికారికో, ప్రభుత్వ సంస్థకో ఒక రిజిస్ట్రేషన్, లైసెన్స్ అధికారం ఇవ్వమని అన్నామో అక్కడ లంచాలు విరివిగా ఉన్నాయి. ఆ రిజిస్ట్రేషన్ అథారిటీ, దీని రూపంలో కోట్లాది రూపాయలు అక్రమంగా సంపాదించకుండా ఏర్పాటు చెయ్యాలి, మీకు అనుమానం అక్కర లేదు రిజిస్ట్రేషన్ అథారిటీ కోట్లాది రూపాయలు సంపాదించి తీరుతాడు; మీరు జాగ్రత్తలు తీసుకోకపోతే. స్పష్టమైన, పారదర్శకమైన చర్యలు తీసుకోకపోతే, ఈ వేళ వీరికి వడ్డీ రూపంలో పోయేదీ, రేపు లంచాల రూపంలో వారికి పోతుంది. దీన్ని అరికట్టడానికి చట్టాల్లో ఏర్పాట్లు లేవు. నగరాల్లో, పట్టణాల్లో సెల్స్ హెల్ప్ గ్రూప్ నుండి వచ్చిన మహిళలతో పారిశుద్ధ్యం గ్రూప్స్ ని ఏర్పాటు చేశారు. హైదరాబాద్ నగరంలో దాదాపు 30 వేల మంది మహిళలు ఉంటారు. నా నియోజకవర్గంలోనే 17వందల మంది మహిళలు పనిచేస్తున్నారు. నెలకు వారికి రూ.3900ల చొప్పున ఇవ్వాలి. ఈ శాసన సభలో బహిరంగంగా, ఒక నిర్ణయమైన ఆరోపణని నేను చేస్తున్నాను. గ్రేటర్ హైదరాబాద్ పరిధిలో పనిచేస్తున్న ఈ 30వేల శానిటరీ మహిళల్లో ఒక్కరికి కూడా ప్రతి నెల రూ.3900/-లు అందడం లేదని నిశ్చయంగా నేను చెప్పగలను. ఈ నగరంలో కానీ, రాష్ట్రంలో ఎక్కడికి వెళ్లినా నేను ఋజువు చేయగలను. నిరుపేద మహిళలను మోసం చేస్తున్నారు. అయినా ప్రభుత్వం నిస్తేజంగా కూర్చోంది. అవినీతిమయమై పోయింది. ఇక్కడ అవినీతి ఉండదు అనుకోకండి. ఖచ్చితంగా ఉండి తీరుతుంది. దానికి ఏర్పాట్లు కావాలి.

సెక్షన్ 15 ప్రకారం ఫాస్ట్ ట్రాక్ కోర్టులను పెడతామని అన్నారు. మీ పార్టీ కీలక పాత్ర వహిస్తున్న యు.పి.ఏ. ప్రభుత్వమే గ్రామ న్యాయాలయాల చట్టాన్ని చేసింది. దేశ వ్యాప్తంగా వర్తించాలని పార్లమెంట్ చట్టం చేసింది. **There shall be Rural courts** గ్రామ న్యాయాలయాలు అని. సమ్మరీ ప్రొసీజర్స్ తో మండలానికి ఒక కోర్టు పెట్టి ఇటువంటి కేసులన్ని విచారించాలన్న ఉద్దేశ్యంతోనే పెట్టారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం పార్లమెంట్ లో చట్టం చేసి, మీకు డబ్బులు ఇస్తాం, కోర్టులు పెట్టండని అంటే, సంవత్సరన్నర నుండి మీకు దానిపై ఏ మాత్రం శ్రద్ధ లేదు. కోర్టులను పెట్టమని చట్టం చెబుతోంది. ఇప్పుడు కొత్తగా ఫాస్ట్ ట్రాక్ కోర్టులు పెడతారట ! ఎందుకయ్యా.

ఈ రాష్ట్రంలో వెయ్యి కోర్టులు పెట్టవచ్చు. కేంద్ర ప్రభుత్వం రన్నింగ్ కాస్ట్‌ని భరిస్తుంది. వారు డబ్బు ఇస్తామంటే, ఆ చట్టం అమలు చేయడానికి మీకు ఒక లేకుండా పోయింది. నేను ఈ సభలో ఎన్ని సార్లు చెప్పినా బధిర శంఖారావం అయిపోయింది. వినేనాళ్లే లేరు. మళ్ళీ మరోచట్టం చేస్తున్నారు, ఫాస్ట్ ట్రాక్ కోర్టులు అంటున్నారు. అంటే కుడికి ఎడమకు సంబంధం లేదా? ఇది న్యాయ శాఖ వారికి తెలియదా? ఎలాంటి ప్రభుత్వాన్ని మనం నడుపుతున్నాం? ప్రభుత్వంలో ఎటువంటి చట్టాలు ఉన్నాయి? ఆ చట్టాలను ఏ విధంగా మన రాష్ట్రానికి ఉపయోగించుకోవచ్చు. డబ్బు ఖర్చు కాకుండా ఏం చేయాలి. అన్న ఆలోచన ఉండదా? గుడ్డిగా చట్టాలు చేయడమేనా? అదేమని మేమడిగితే, సమయాభావం ఉందని అన్ని బిల్స్‌ని పాస్ చేసుకొని పోతుంటారు. మీరు ఒక పర్యాయం ఆలోచించండి అధ్యక్షా. చాలా అసంబద్ధంగా ఉంది. ప్రభుత్వ నిర్వహణ ఈ విధంగా కాదు. చట్టాలు చేసే తీరు ఇది కాదు. ఇవన్నీ దృష్టిలో ఉంచుకొని, మీరు దీని విషయంలో ఖచ్చితంగా జాయింట్ సెలక్ట్ కమిటీ వేయాలి. ప్రతిష్టలకు పోకండి. ఆరు నెలల కాలం దాటి పోతే మీరు మళ్ళీ ఆర్డినెన్స్ తీసుకోండి. సెలక్ట్ కమిటీ వేయడమన్నది మంచి సాంప్రదాయం. మైక్రో ఫైనాన్స్‌పై రివ్యూ చేసుకొందాం. కొన్ని పార్టీలు ఋణాలు చెల్లించవద్దని పిలుపు ఇచ్చారు. కాబట్టి సంస్థలు కుప్పకూలే వరిస్థితి ఉంది. అది రాష్ట్రానికి, దేశానికి మంచిది కాదు. కాబట్టి, ఇంట్రస్ట్ రేటు నియంత్రణ, ఫాస్ట్ ట్రాక్ కోర్టులకు బదులు గ్రామీణ న్యాయాలయాలను ఏర్పాటు చేసి దానికి జ్యూరిస్‌డిక్షన్ ఏర్పాటు చేయడం, సెక్షన్ 3 రిజిస్ట్రేషన్‌లో పారపాల్సు జరగకుండా చూడడం, సహకార సంస్థలను బాగు చేసి, పరపతి విధానం, లెండింగ్ విధానం బాగుచేయడానికి, దీన్ని సమగ్రంగా అధ్యయనం చేస్తే మరింత బలమైన పరిష్కారాలు వస్తాయి. ప్రభుత్వ సంకల్పం మంచిది. రాష్ట్రంలో పేదలంతా ఆవేదనతో ఉన్నప్పుడు ప్రభుత్వం చట్టాన్ని తీసుకు వచ్చి వారికి కొంత ధైర్యాన్ని ఇచ్చింది. అది మంచిదే. ఇప్పుడు నాలుగడుగులు ముందుకేసి ఈ పరపతి వ్యవస్థను బాగుచేయాల్సిన అవసరం ఉంది. దయచేసి సెలక్ట్ కమిటీకి రిఫర్ చేసి లోపాలను పూడ్చాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి బి. సత్యవతి (ఆముదాలవలస): అధ్యక్షా, ఒక మనిషి లో ఉన్న ఆత్మత, కోరిక ఎదుటి వారికి పెట్టుబడి అవుతుంది. అదే ప్రక్రియలో పేద వాడు, మారుతున్న జీవన ప్రమాణంలో తన జీవితం మెరుగు పరచుకోవాలి, తన పిల్లలను బాగుచేసుకోవాలన్న ఆలోచనతో వడ్డీకి అప్పులను తెచ్చుకొని చిన్న చిన్న వ్యాపారాలు చేస్తుంటాడు. ఈ మైక్రో ఫైనాన్స్ అన్న విధానం తెలుగుదేశం పార్టీ హయాంలోనే మొట్టమొదటగా వెలుగు చూడడం జరిగింది. ఈ రోజు మహిళలు పాపలా వడ్డీ కార్యక్రమం ద్వారా చిన్న చిన్న అప్పులు చేసుకొని, వ్యాపారాలు చేసుకొని, ఆ వడ్డీ తీర్చు కొంటూ, జీవన ప్రమాణాలను మెరుగు పరచుకొంటున్నారు. సకాలంలో బ్యాంకులు ఋణాలు ఇవ్వకపోవడం వల్ల, వీళ్లు మైక్రో ఫైనాన్స్ వారి పథకాలకు ఆకర్షితులై, వారు ఇంటికి వచ్చి డబ్బు ఇస్తుంటే, ఎంతో సంబరపడిపోతూ, తరువాత కాలంలో వాటిని తీర్చలేక అవమానాలకు గురౌతూ ఆత్మహత్యలు చేసుకొంటున్నారు.

రా.9.30

ప్రజా స్వామ్య విధానంలో మనం ఎన్ని చట్టాలు చేసినా ప్రజల్లో ఒక అవగాహన తీసుకురావలసిన బాధ్యత ప్రజా ప్రతినిధుల మీద ఉంటుంది. ఈ బిల్లుకు సంబంధించి ప్రజల్లో, ముఖ్యంగా మహిళల్లోనూ అవగాహన తీసుకురావలసిన అవసరముంది. అలాగే గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు ఎక్కడైతే సకాలంలో సరియైన వడ్డీకి అనుకున్న విధంగా పేద ప్రజలకు రుణాలు అందటం జరుగుతున్నదో అక్కడ మైక్రో ఫైనాన్స్ సంస్థల ప్రభావం లేదు. అలా కాకుండా ఎక్కడైతే సకాలంలో అనుకున్న విధంగా పేదవాడికి రుణాలు అందటం లేదో అక్కడ ఈ మైక్రో ఫైనాన్స్ సంస్థల ప్రభావం ఉండి పేద ప్రజలు, పేద మహిళలు ఆత్మహత్యలకు

పాల్పడి మసలను తలచించుకునే పరిస్థితి కల్పిస్తున్నారు. పేద ప్రజల ఆత్మహత్యలను నివారించే ప్రక్రియలో గతంలో తీసుకొచ్చిన ఆర్డినెన్స్ స్థానంలో ఈ బిల్లును తీసుకొచ్చి ఆమోదించుకోవటం ప్రారంభించేసరికి తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు రాద్ధాంతం చేసి గంటల తరబడి శాసన సభా సమయాన్ని వృధా చేయటం ప్రజలందరూ చూస్తున్నారు. తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు శాసన సభ విలువైన సమయాన్ని ఈ విధంగా వృధా చేసి ప్రతి ఒక్కరినీ తలవంచుకునే పరిస్థితి తీసుకొచ్చారు. వారి చర్యను నేను గర్హిస్తున్నాను. ఆర్డినెన్స్ స్థానంలో తీసుకొచ్చిన ఈ బిల్లును నేను సమర్థిస్తూ పూర్తిగా మద్దతు ప్రకటిస్తున్నాను.

MS. CHRISTENE LAZARES: Thank you Speaker Sir for giving me this opportunity. I have been with women for the last 30 years and we have found that women have worked largely for economic, for education and for social upliftment and the only reason and the only issue that lured them was economic empowerment, not only in the city levels but mostly in the rural areas. It is sad that the M.F.Is have cashed in on this situation when the rural women were trying to do something to come out of their own situation and find a place in the sun.

Sir, many of our people have spoken true and each one of them has their fears also of the Bill. But, I do appreciate the good intention of our Government in this Bill. Intentions are good but definitely there is stress on the rate of interest. Sir, here even in the objectives it is stated that the RBI has left rate of interest to the Government. I think there is something that our Government will need to do to clear the situation.

Sir, Collection, as Mr.Kishan Reddy garu stated, is very difficult for women. They will definitely have some or the other expenditure or it will be taken away by their drunken husbands. Sir, this Bill of controls, which is placed before us is good but their needs to be some more controls to be ratified and here I would appreciate if the women who is taking a loan will make her own repayment facility instead of going through another authority, as is the fear of Mr.Jaya Prakash Narayan. The Bill of controls is accepted and acceptable to the people like me and I do thank the Government for coming to the rescue of so many women who had to give up their lives, only because of coercion and this is a very sad thing for us.

I hope that, with this Bill there will be no such coercion in future. No women is driven to commit suicide and perhaps we would find ways and means, different ways and means to see that women have economical growth instead of just simply having to rely on a monthly basis through MFIs and other institutions.

శ్రీ లబ్ధి వెంకటస్వామి (నందికొట్కూర్): స్పీకర్ సర్, ప్రభుత్వం గతంలో మైక్రో ఫైనాన్స్ సంస్థలకు సంబంధించి తీసుకొచ్చిన ఆర్డినెన్స్ స్థానంలో ఈ రోజున ప్రవేశపెడుతున్న బిల్లుపై మాట్లాడడానికి అవకాశం కల్పించినందుకు గౌరవ స్పీకర్ గారికి, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి మరియు మీ అందరికీ నా ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను.

రాష్ట్రంలోని గ్రామీణ, పట్టణ పేద మహిళా సోదరీమణులందరికీ ఆర్థిక స్వావలంబన కల్పించడం ద్వారా పేద మహిళలందరినీ లక్షాధికారుల్ని చేసి మహిళా సాధికారత కల్పించాలన్న దివంగత నేత, అప్పటి ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి డాక్టర్ వై.ఎస్.రాజశేఖర రెడ్డి గారు కన్న కలల్ని నిజం చేయడానికి ప్రస్తుత ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా కృషి చేస్తున్న పరిస్థితుల్లో గతంలో తెచ్చిన ఆర్డినెన్స్ కు చట్ట రూపం కల్పిస్తూ నేడు ప్రవేశపెట్టిన ఈ బిల్లు గురించి మనం ఒకసారి చూస్తే అప్పటి భారత ప్రధాన మంత్రి శ్రీ పి.వి.నరసింహ్ రావు గారు ఈ రాష్ట్రానికి

ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నప్పుడు డ్వాక్రా సంఘాలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. తరువాత 2000 సంవత్సరంలో అప్పటి ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు హైజాక్ చేసి తన మీటింగులకు మహిళలను రప్పించుకోవడానికి ఈ డ్వాక్రా సంఘాల ద్వారా మహిళలకు ఐదు వేల రూపాయలు లేదా పది వేల రూపాయలను అప్పుగా ఇవ్వాలంటే ఆరు నెలల కాలం చెప్పులరిగేలా తిప్పించుకున్న చరిత్ర గతంలో పరిపాలించిన చంద్రబాబు నాయుడు గారిది. ఆ విషయాన్ని ఒకసారి గుర్తుచేసుకోవల్సిన అవసరముందని ఈ సందర్భంగా వారికి మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రోజు శాసన సభలో చంద్రబాబు నాయుడు గారి, మరియు వారి పార్టీ సభ్యుల ప్రవర్తన చూసి సోదర మహిళలు బాధపడుతున్నారు. ఎందుకంటే ఈ రోజున పట్టణ మరియు గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని మహిళల ఆర్థిక స్థితిగతులు మెరుగుపడతాయని ఆశపడుతున్న మహిళలు దాని కోసం ఎదురుచూస్తున్న తరుణంలో ఈ బిల్లును స్వాగతించవలసింది పోయి, తూట్లు పొడిచే విధంగా వారు మైక్రో ఫైనాన్స్ సంస్థలతో ఏర్పర్చుకున్న లోపాయికారి ఒప్పందాల కారణంగా ఈ బిల్లును రాకుండా అడ్డుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఈ బిల్లును రాకుండా అడ్డుకోవడం ద్వారా ఎస్సీ, ఎస్టీ లకు చెందిన పేద మహిళలను తనవైపుకు తిప్పుకోవాలన్న రాజకీయ దురుద్దేశంతోనే శాసన సభలో ఈ విధంగా ప్రవర్తించారని బయట మహిళా సోదరీమణులు భావిస్తున్నారు. గతంలో ప్రవేశపెట్టిన ఆర్డినెన్స్ స్థానంలో ఈ బిల్లును తీసుకుచ్చినందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగా డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి గారు 2004 నుంచి 2009 వరకు గ్రామీణ, పట్టణ పేద మహిళలందరికీ చేయూతనిచ్చి ఆర్థిక స్వావలంబన కల్పించి వారిలో చైతన్యం తీసుకురావాలని, వారి ఆర్థిక స్థితిగతులను మెరుగు పరచి వారిని లక్షాధికారులను చేయాలని, తద్వారా రాష్ట్రంలో మహిళలందరికీ సాధికారత కల్పించి ఈ ప్రభుత్వం యొక్క ఔన్నత్యం, సచ్చీలత నిరూపించుకోవాలని కలలు కన్నారు. అందుకోసం వారు 2004 నుంచి 2009 వరకు స్వయం పతిపత్తి గల సంస్థలుగా సెర్పిలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. గతంలో అనగా 2000 సంవత్సరంలో ఈ సంస్థలు మహా వుంటే రెండు, మూడోదలుండేవి. కానీ 2004 నుంచి 2009 వరకు ఈ రాష్ట్రంలోని గ్రామీణ ప్రాంతాల నుండి పట్టణ ప్రాంతాలకు మహిళలనందరిని ఇందిరమ్మ ఆదర్శ గ్రామాలొచ్చిన తరువాత వాళ్ల యొక్క ఆర్థిక స్థితిగతులను మెరుగుపర్చడానికి గ్రామ సమాఖ్యల ద్వారా విలేజ్ బుక్ కీవర్స్, సి.సి.లు, ఎ.సి.లు మొదలైన వారందరిని ఏర్పాటు చేసి, పేద మహిళలందరికీ పాపలా వడ్డీకే ఋణాలు అందజేయాలనే ఉద్దేశంతో ఇన్సిట్యూషనల్ ఫ్రక్చర్స్ ద్వారా మహిళా సాధికారతను సాధించాలని డా. వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి గారు ఏ విధంగా కలలు కన్నారో ఆ కలలను వాస్తవ రూపం దాల్చడానికి తీసుకువచ్చిన ఈ బిల్లును రాకుండా అడ్డుకోవడానికి మహానుభావుడు చంద్రబాబు నాయుడు ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఎందుకంటే ఈ బిల్లు ఆమోదం సొందితే ఎక్కడ తమ ఓటు బ్యాంకు దెబ్బతింటుందనో, ఎక్కడ ఎస్సీ, ఎస్టీలు తమ జెండా పట్టడానికి ముందుకురారనో వారు ఈ విధంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. మహిళా సంఘాలకు పాపలా వడ్డీకే ఋణాలిప్పించాలనే ఆలోచన ఏ ఒక్కరోజైనా ఆ మహానుభావుడికి రాలేదు. ఈరోజున ఆయన యొక్క ప్రవర్తన చూసి సిగ్గుపడాల్సిన అవసరముందని క్రొత్తగా ఎన్నికైనా మాలాంటి శాసన సభ్యులం అనుకుంటున్నాం.

రా.9.40

మాలాంటి నూతనంగా ఎన్నుకోబడిన శాసన సభ్యులం అనుకుంటున్నాం. ఈ రోజు ఇందిరమ్మ ఆదర్శ గ్రామాలు వచ్చాయి. 1.9కోట్ల మహిళలను సెల్ఫ్ హెల్ప్ గ్రూపులలోకి తీసుకోవడం జరిగింది. ఒక్కొక్క విలేజ్లో 38,334 మంది మహిళలను ఈ గ్రూపుల్లోకి తీసుకోవడం జరిగింది. ఇక మండలానికి సంబంధించి యంయంయస్ లను తీసుకుంటే 1099 మహిళా సంఘాలను సభ్యులుగా చేర్చిన ఘనత కాంగ్రెస్

ప్రభుత్వానిదే. డాక్టర్ వై.యస్.రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు ఏదైతే మహిళా సాధికారతకు నాంది పలికారో ఆ నాంది పలికిన కార్యక్రమంలో 1099 యంయంయస్ గ్రూపులను తయారుచేయడం జరిగింది. అలాగే 22 జిల్లాలలో జడ్యంయస్లను ఏర్పాటుచేసి కొన్ని వేల కోట్ల రూపాయలు బ్యాంకు లింకేజీ ద్వారా గానీ, సిఎయఫ్ ద్వారా గానీ ఇప్పించిన ఘనత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వానిది. డాక్టర్ వై.యస్.రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు మహిళా సాధికారత కోసం గ్రామీణ స్థాయి నుంచి పట్టణ స్థాయి వరకు మహిళలకు పాపలా వడ్డీ క్రింద రుణాలు ఇచ్చి కాలక్రమేణా వారందరినీ ఇంప్లీడ్ చేయాలని కలలు కన్నారో ఆ కార్యక్రమం తీసుకోవడం జరిగింది. రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు చూపించిన మార్గానికి, రోజయ్య గారు చూపించిన బాటకు, అలాగే యువకుడు, మన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారిని ఆశించేది ఒక్కటే. గ్రామీణ స్థాయిలో యస్సీ, యస్టీ, బిసి, మైనారిటీలకు చెందిన మహిళా సోదరీమణులను అక్షాధికారులను చేయాలని మనం కలలు కంటున్నామో, దాన్ని నిర్వీర్యం చేయడానికి చంద్రబాబు నాయుడుగారు ఒక కుట్ర పన్నుతున్నాడు. ఈ మైక్రో ఫైనాన్స్ సంస్థలతో ఆయనకు లాభాపేక్షమైన లోపాయికారి ఒప్పందాలున్నాయి. ఏ రోజైతే డబ్బులు కట్టకండి, నేను అధికారంలోకి వస్తాను, మీకు అన్నీ మాఫీ చేస్తానని ఎన్నికల సమయంలో ప్రతి మీటింగులో, ప్రతి గ్రామంలో ఆయన చెప్పారో ఆ రోజే ఈ వ్యవస్థకు తూట్లు పడ్డాయి. కాబట్టి ఈ మైక్రో సంస్థల పుట్టుకకు కారకుడు చంద్రబాబునాయుడని సవినయంగా ఈ సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను.

ఈ రోజు ప్రధానంగా ముఖ్యమంత్రి కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారి అధ్వర్యంలో ఏదైతే బిల్లు తీసుకొచ్చారో దాంట్లో క్లాజు 'సి' లో - రుణ పనులకు నిర్బంధ విధానాలు అనుసరించడం సేరం అవుతుంది, మూడేళ్ల వరకు జైలు శిక్ష, ఒక లక్ష రూపాయల జరిమానా లేదా రెండూ విధించవచ్చన్నారు. కాని బయట జరిగే ప్రక్రియ చూస్తే, ఎవరైతే ఆరీబిఐ తో మైక్రో సంస్థల వాళ్లు రిజిస్ట్రీషన్ చేసుకున్నారో ఇవన్నీ ఇంప్లీడ్ కావు. ఇవి తాత్కాలికంగా కేవలం కపట ప్రేమగా వస్తోంది కాబట్టి దీనికి **concurrency** గా తీసుకొస్తున్నందుకు నేను ప్రత్యేకంగా అభినందనలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఏవైతే చంద్రబాబు నాయుడుగారు చేస్తున్నారో వాటిని మహిళా సోదరీమణులు గమనిస్తున్నారు. ఆయన కపట నాటకాన్ని గమనిస్తున్నారు. సచ్చీలత అనేది ఆయన జీవితంలోనే లేదు, ఆయన హిస్టరీలో లేదు. పేదలు, బడుగు బలహీన వర్గాలు, మైనారిటీల పట్ల ఆయనకు ప్రేమ లేదు. చివరకు బిడ్డనిచ్చిన మామను కూడా వదలిపెట్టలేదు, కాంగ్రెస్ పార్టీ నుంచి పోటీచేసి ఓడిపోయి, తెలుగుదేశం పార్టీలో చేరారు. చేరిన తర్వాత- తనకు అల్లుడు వెన్నుపోటు పొడుస్తాడని యన్.టి.రామారావు గారు ఏనాడు ఊహించలేదు. వెన్నుపోటు పొడిచి ముఖ్యమంత్రి అయిన తర్వాత కూడా తన సచ్చీలతను నిలుపుకోలేదు చంద్రబాబు నాయుడుగారు. ఆయన చర్యలను సోదరీమణులు గమనిస్తున్నారు. ఈ ప్రభుత్వానికి సచ్చీలత ఉంది, ఈ ప్రభుత్వానికి మహిళా సోదరీమణుల పట్ల, మహిళా సాధికారత పట్ల ఖచ్చితంగా ఒక నిబద్ధత ఉందని మీ ద్వారా ఈ శాసన సభకు తెలియజేసుకుంటూ ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను. జైహింద్ !

శ్రీ సి. ముత్యంరెడ్డి (దుబ్బాక): అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి, సోదరీమణి సునీతా లక్ష్మారెడ్డి మేడమ్ గారికి ఈ సూక్ష్మరుణాల మీద బిల్లు పెట్టినందుకు నేను ప్రత్యేకంగా అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. నేను ఎక్కువ సమయం తీసుకోవడం లేదు. రెండు విషయాలు చెబుతాను. మహిళలు, మైక్రో ఫైనాన్స్ గురించి, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో నివశించే ఈ మహిళలకు న్యాయం చేయాలని ప్రతి ఒక్కరు మాట్లాడినపుడు నేను కొంత బాధను వ్యక్తం చేస్తున్నాను. ఏదైతే దినంగత ముఖ్యమంత్రి డాక్టర్ వై.యస్.రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు మహిళను అక్షాధికారి చేయాలన్నారో, మహిళా సాధికారత సాధించడం, వారిని ఆర్థికంగా బలోపేతం చేయడం

పెద్ద పని కాదు. అధ్యక్షా, ఇప్పుడైతే సంతోషపడుతున్నాం, ఎందుకంటే మీరెప్పుడూ మావైపు చూడరు, మాట్లాడడానికి మాకు అర్హత లేదా అనే బాధను వ్యక్తం చేస్తున్నాను. ఈ Constituency development fund వచ్చినపుడు, ఎంతమంది మహిళలకు భవనాలు కట్టారో చేతులు ఎత్తమనండి, భవనాలు కట్టే అలవాటు లేదు. మహిళలను పట్టించుకున్న వాళ్లు లేరు. అక్కడ పి.డి. గారుంటారు, ఆయనకు లెక్కలే సరిపోతాయి. తర్వాత ఎపియంలు ఉంటారు . ఒక్కనాడైనా మీరెందుకు మైక్రో ఫైనాన్స్ తీసుకుంటున్నారని మహిళలను అడిగారా? ఆ అవసరం ఏముందని ఎవరైనా అడిగారా? ఇంతకు ముందు మేడమ్ గారు గ్రామీణ వ్యవసాయ లీజుకు సంబంధించిన బిల్లును ప్రవేశపెట్టారు. అది గ్రామీణ ప్రాంతాలకు సంబంధించిన బ్రహ్మాండమైన బిల్లు. కొంతమంది గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడుతూ, మహిళలకు తక్కువ వడ్డీకి రుణాలు ఇవ్వాలని, నిర్బంధ వసూళ్లకు పాల్పడితే జరిమానా వేయాలన్నారు. జరిమానా వేయవలసిన అవసరం లేదు. అసలు వాళ్ల దగ్గర ఎందుకు రుణం తీసుకోవాలి? స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 64 సంవత్సరాలైనా మనం ఇంకా మహిళలను ఎడ్యుకేట్ చేయలేకపోతున్నాం . వారికి చదువు లేకపోయినా వారిని ఎడ్యుకేట్ చేయడం పెద్ద పని కాదు. ఎవరైనా నావెంట రండి, నేను చూపించడానికి సిద్ధంగా వున్నాను, జూన్ 30 వరకు ఒక్కొక్క మహిళ నెలకు రూ.10లు సంపాదించుకునే స్కీములు తయారు చేశాం . జిల్లా పరిషత్లో 15 శాతం ఫండ్స్ గానీ, బిఆర్జియస్ గానీ, కోట్ల రూపాయల డబ్బుంది. మన ముఖ్యమంత్రి గారిని డబ్బు అడగనవసరం లేదు. ఈ రాష్ట్రంలో డబ్బుకు కొదవ లేదు. డెవలప్ మెంటుకు డబ్బు అవసరం లేదు. మా జిల్లాకు ఈ సంవత్సరం రూ. 36కోట్లు వస్తే అవి ముక్కులో నశ్యానికి సరిపోయాయి. జిల్లా పరిషత్లో వుండే నిధులతో భవన నిర్మాణాలు చేపట్టాలి. గత ఆరున్నర సంవత్సరాలలో గ్రామీణ ప్రాంతాలలో డ్వాక్రా మహిళలకు సంబంధించి ఎన్ని భవనాలు కట్టామో ఒకసారి ఆలోచించండి. నేను విమర్శించడం లేదు. మహిళా భవనాలు కట్టి అక్కడ ఉండే పిడి లకు, ఎపియం లకు ట్రైనింగ్ క్లాసులు పెట్టాలి. మహిళలకు ఆర్థిక విషయాలకు సంబంధించి భగవంతుడు ఏమి శాపం పెట్టాడు? మన కుటుంబంలోని పిల్లలను ఎందుకు చదివించుకోలేకపోతున్నాం? ఇంతకు ముందు కిషన్ రెడ్డి గారు ఒక విషయం కరెక్ట్ గా చెప్పారు. పల్లెల నుంచి పట్టణాలకు వలసలు ఎందుకు పెరుగుతున్నాయి? ఆడపిల్లలను ఎందుకు చదివించడం లేదు? వాళ్లకు ట్రైనింగ్ ఇచ్చినట్లయితే వాళ్లు బాధ పడవలసిన అవసరం ఉండదు. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వుండే మహిళల అజ్ఞానాన్ని ఆసరాగా తీసుకుని మీకు అది ఇస్తాం, ఇది ఇస్తామని చెబుతూ వారిని మోసం చేస్తున్నారు, కమిషన్ కోసం గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వుండే పిల్లలు మోసం చేస్తూ మహిళలకు లోస్టు అంటగడుతున్నారు. వారి జీవితాలతో చెలగాటమాడుతున్నారు. ఇక్కడ కాకపోతే పార్లమెంటులో పెట్టండి, ఈ సూక్ష్మరుణ సంస్థలను రద్దు చేయవలసిన అవసరం వచ్చింది. వాటిని రద్దు చేయండి. ఈ బిల్లు వచ్చిన తర్వాత భవన నిర్మాణాలు చేసి వారికి శిక్షణా కేంద్రాలు పెడితే వారికిమీ ఇబ్బంది ఉండదు. ఇంటికి దీపం ఇల్లాలు సార్.

రా.9.50

ఆ గృహిణి లేకపోతే ఆ ఇల్లు బాగుపడదు. మీకు టైముంటే ప్రాక్టికల్ గా మేము చేసిన స్కీమ్స్ చూడడానికి రండి. మంచి కూరగాయలు తినాలని సెక్టరీరియల్ దగ్గర కూడా పెట్టించాము. గ్రామీణ ప్రాంతాలనుండి ఏడు బస్సులు నడిపిస్తున్నాము. ఒక్కొక్క మహిళ రోజుకు వెయ్యి రూపాయలు సంపాదిస్తోంది. మా స్కీములను చూడండి. ఈ రాష్ట్రాన్ని కాపాడుదాము. నిత్యావసరవస్తువుల ధరలు తగ్గిద్దాము. ప్రతి ఒక మహిళ బిజినెస్ లో ఉండేలా తయారుచేద్దాము. ఒకే మనిషి ఐదు లక్షల కోళ్లు పెంచుతున్నారు. దానికి మనం సబ్సిడీ ఇవ్వాలంటే అమౌంట్ లేదు. దానికి అమౌంట్ ఇస్తే 200 కోళ్లు కొని నెలకు రూ.10 వేలు వచ్చే

స్కీమ్స్ ఉన్నాయి. అవన్నీ పెడితే ఒక సంవత్సరం లోపల దరిద్రులు ఎవరూ ఉండరని ఛాలెంజ్ చేసి చెబుతున్నాను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు యువకులు కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు వచ్చారని సంతోషిస్తున్నాము. గర్విస్తున్నాము. మారుమూల భవనాలు సంవత్సరానికి ఒకటి కట్టండి. కట్టిన వాటిని కాన్స్టిట్యూయెన్సీ ఫండ్ లో యాభై శాతం వాటికి కేటాయించండి. జిల్లా పరిషత్ భవనాలలో అవి కూడా కేటాయించండి. ఇది చాల ముఖ్యం. వాళ్లు లేకపోతే వునాది లేదు. వునాది లేకపోతే ప్రాజెక్ట్ సరిగా నడవలేము. 31 మార్చి నాటికి స్కీమ్స్ కంప్లీట్ చేస్తారు. ఫుల్ బడ్జెట్ లో మార్చి వరకు ఉన్న స్కీమ్స్ చేస్తే బాగుంటుంది. స్పీకర్ గారు అసెంబ్లీ సమావేశాలు అయ్యాక, మా నియోజకవర్గానికి ఒకసారి వచ్చి చూడండి. వాటిని ఇంప్లిమెంట్ చేయాలి. సమయం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: తప్పకుండా వస్తాము.

శ్రీమతి డి. పద్మజ్యోతి (తిరువూరు ఎస్.సి.): అధ్యక్షా, ఈ రోజు మైక్రో ఫైనాన్సు మీద ఆర్డినెన్సు తీసుకురావడం పేద మహిళలకు అందరికీ వరం లాంటిది. మహిళలకు రక్షణ కవచం లాంటిది. మన ప్రభుత్వం మహిళలను నిర్లక్ష్యం చేయకుండా వారికి గౌరవాన్ని ఇచ్చి, వారిలో ధైర్యాన్ని నింపడానికి ఎప్పుడూ వెన్నంటి ఉండి వారి అభివృద్ధిని పూరిస్తుందని ఈ ఆర్డినెన్స్ మరొకసారి ప్రూవ్ చేసింది. మైక్రో ఫైనాన్సు ఇన్స్టిట్యూషన్లను గ్రామీణ, పట్టణ పేద మహిళల ఆర్థిక అవసరాలను ఆసరా చేసుకొని అధిక వడ్డీలు ఆశించే వారికి, ఆ అప్పు తీర్చే సామర్థ్యం ఉందో లేదో చూసుకోకుండా రుణాలు ఇచ్చి దౌర్జన్యకరంగా వారు వసూలు చేసే ప్రయత్నం చేస్తే, ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న అనేక మంది మహిళల ఆత్మహత్యలకు కారణం అయ్యాయి. ఈ రోజు ఈ బిల్లు ద్వారా మహిళలు నష్టపోకుండా, మహిళలను రక్షించడానికి ప్రభుత్వం తెచ్చిన ఈ బిల్లును స్వాగతిస్తూ, మహిళల అందరి తరపున ప్రభుత్వానికి ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీమతి వి. సునీతా లక్ష్మారెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈ రోజు వంగా గీతగారు, కిషన్ రెడ్డిగారు, జయప్రకాష్ నారాయణ్ గారు, సత్యవతిగారు, లాజరస్ గారు, వెంకటస్వామిగారు, ముత్యంరెడ్డిగారు, పద్మజ్యోతిగారు ఈ బిల్లు మీద మాట్లాడడం జరిగింది. మహిళలు పడుతున్న ఇబ్బందులను, ఆవేదన గురించి అందరూ చెప్పారు. ఈ బిల్లు రూపంలో వారికి న్యాయం చేకూర్చాలనే ఆలోచనతో అందరూ మంచి సలహాలు, సూచనలు ఇచ్చారు. వాటిని తప్పకుండా పరిగణనలోకి తీసుకురావడం జరుగుతుంది. ఈ ఎమ్ ఎఫ్ ఐల విషయంలో ఎందుకు సమస్య బయటకు వచ్చిందని అడిగారు. ఒక ఎమ్ ఎఫ్ ఐకి, ఒక ఎమ్ ఎఫ్ ఐకి సరైన సమస్వయం లేకపోవడం వల్ల పారదర్శక లోపం వల్ల, నియంత్రణ కోల్పోయింది. వసూలు చేసేటప్పుడు మహిళలను అవమానపరిచే విధంగా వారి ఇంటిముందుకు వెళ్లి అవహేళన చేసి, ఇబ్బంది పెట్టడం వల్ల సమస్య మొత్తం బయటకు రావడం జరిగింది. అప్పుడున్న ముఖ్యమంత్రి రోశయ్య గారు, మంత్రి వట్టి వసంత కుమార్ గారు ఈ విషయం తెలిసిన వెంటనే మీటింగ్ పెట్టి గ్యాస్ ను పూర్తి చేయడానికి చర్యలు చేపట్టడం జరిగింది. మహిళలందరినీ రక్షించాలనే ఆలోచనతో నిర్బంధ వసూలును అరికట్టాలని ఆలోచనతో ఆర్డినెన్సు ఈ రోజు తీసుకురావడం జరిగింది.

వంగా గీత గారు మాట్లాడుతూ దీనిపైన నియంత్రణ ఏమిటని, దానికి చేసే ప్రయత్నాలు ఏమిటని అడిగారు. పేదలు వడ్డీ సరిగా అందక, బ్యాంక్ లింకేజ్ సరిగా అందకపోవడం వల్ల ఇటువంటి సమస్యలు ఉత్పన్నం అయ్యాయని వారు చెప్పారు. ఈ ఎమ్ ఎఫ్ ఐల మధ్య పారదర్శకత తెచ్చే విధంగా మనీలెండింగ్

యాక్ట్ ఉంది. ప్రత్యేక ఎమ్ఎఫ్ఐ యాక్ట్ లేదు. దానిని తీసుకురావాలని, రెగ్యులేట్ చేయాలనే ఆలోచనతో ఆర్డినెన్సు తీసుకురావడం జరిగింది. దీనిని రెగ్యులేట్ చేయడానికి కొన్ని చర్యలు చేపట్టడం జరిగింది. తప్పకుండా రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకొని ఉండాలి. అక్టోబర్ 15వ తేదీన ఆర్డినెన్స్ తీసుకురావడం జరిగింది. నవంబర్ 15 వరకు వారు రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకునే విధంగా ఆదేశించడం జరిగింది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పిడి, డిఆర్డిఎ దగ్గర, అర్బన్ ఏరియాలలో పిడి, మెప్పా దగ్గర రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకోవాలి. ఈ రిజిస్ట్రేషన్ ఒక సమయం వరకు అమలులో ఉంటుంది. తిరిగి రెన్యూవల్ చేసుకోవడానికి 60 రోజుల ముందు అప్లికేషన్ పెట్టుకోవాలి. ముఖ్యంగా సెల్ఫ్ హెల్ప్ గ్రూప్లలో ఒక గ్రూప్లోనే మెంబర్గా ఉండాలి. రెండవ గ్రూప్లో మెంబర్గా ఉండకూడదు. ఆ విధంగా చర్యలు చేపట్టాలి. వారు రెండవ గ్రూప్లో ఉంటే మూడు నెలల లోపల డబ్బులను కట్టి, ఒకే గ్రూప్లో ఉండేలా చర్యలు చేపట్టడం జరిగింది. ఎన్ని ఎమ్ఎఫ్ఐలు రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకున్నారని అడిగారు. దాదాపు 270 ఎమ్ఎఫ్ఐలు డిఆర్డిఎ దగ్గర, రూరల్ ఏరియాలలో 243 ఎమ్ఎఫ్ఐలు అర్బన్ ఏరియాలలో రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకోవడం జరిగింది. దాదాపు రూ.13వేల కోట్లు వారు ఫైనాన్సు చేయడం జరిగింది. రూ.7వేల కోట్లు తిరిగి చెల్లించడం జరిగింది. అందరూ ఇంట్రస్ట్ రేటు గురించి మాట్లాడారు. ఇంట్రస్ట్ అనేది మన పరిధిలోకి రాదు. సెంట్రల్ ఫైనాన్సుకు సంబంధించిన సమస్య. అయినప్పటికీ ఈ ఆర్డినెన్సులోకి దానిని తీసుకురావాలని ఒక క్లారిఫికేషన్ అడగడం జరిగింది. ఆర్బిఐకి సంబంధించిన సెంట్రల్ ఫైనాన్స్ మినిస్టర్, ఆర్బిఐ గవర్నర్కి క్లారిఫై చేయమని అడిగితే నెలగామ్ కమీషన్ను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అందుకని దానిని ఇందులో ఇంక్లూడ్ చేయలేదు. ఎమ్ఎఫ్ఐలను ముందుగా వడ్డీ 24 శాతం తీసుకొని లోన్ లెండింగ్ చేస్తామని వారు చెప్పడం జరిగింది.

పావలా వడ్డీకి, ఈ ఎమ్ఎఫ్ఐకి చాలామంది లింక్ పెట్టి మాట్లాడడం జరిగింది. పావలా వడ్డీకి, ఎమ్ఎఫ్ఐలకి ఎటువంటి సంబంధం లేదు. గత ప్రభుత్వ హయాంలో మహిళలందరూ కేవలం మీటింగ్కు తీసుకువెళ్లి వారిని ఉపయోగించుకున్నారే కాని వారికి రుణాలు ఇచ్చే ప్రయత్నం చేయలేదు. కాబట్టి ఎమ్ఎఫ్ఐలను అసహ్యించుకోవడం జరిగింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత దాదాపు పావలా వడ్డీ క్రింద 2009లో రూ.1109కోట్లు అవసరమైతే ఇప్పటికి రూ.800కోట్లు రిలీజ్ చేయడం జరిగింది.

రా.10.00

అధ్యక్షా, అదే విధంగా పావలా వడ్డీకి సంబంధించి సభ్యులు అడిగారు. 2004-05 సంవత్సరం నుండి 2009-10 సంవత్సరం వరకూ దాదాపు ఇరవై రెండు లక్షల డెబ్బై మూడు వేల తొమ్మిది వందల గ్రూపులకు గానూ దాదాపు ముప్పై వేల కోట్ల రూపాయలను ఇవ్వడం జరిగింది. కిషన్ రెడ్డి గారు రేట్లు గురించి అడిగారు. దానికి నేను ఇప్పుడే సమాధానం చెప్పాను. అదే విధంగా జయప్రకాశ్ నారాయణ్ గారు మంచి సజెషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థను పటిష్టపరచమని చెప్పారు. తప్పకుండా వారి సలహాలను రానున్న రోజులల్లో పాటించడం జరుగుతుంది. ఫాస్ట్ ట్రాక్ కోర్ట్స్ గురించి మాట్లాడారు. వాటిని కూడా ఏర్పాటు చేయాలనే ఆలోచన ఉంది. మహిళలకు సంబంధించిన కార్యక్రమాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ ఆర్డినెన్స్ను బిల్ రూపంలో ఈ సమావేశాలలో తీసుకురావాలనే ఆలోచనతో తీసుకురావడం జరిగింది. దీనిని సెలక్ట్ కమిటీకి పంపించవలసిన అవసరం లేదు. ఒకసారి ఆర్డినెన్స్ను ఇంట్రడ్యూస్ చేసిన తరువాత ఆరు వారాల లోపల బిల్ రూపంలో తీసుకురావాలి. కరెక్ట్ మెసేజ్ మనం బయటకు పంపించవలసిన అవసరం ఉంది లేదంటే తప్పుడు సంకేతాలు వెళ్తాయి కాబట్టి ఈ బిల్లను ఆమోదించవలసిందిగా గౌరవ సభ్యులను కోరుతున్నాను.

MR. DEPUTY SPEAKER: The question is :

“ That the Micro Finance Institutions (Regulation of Money Lending) Bill, 2010 be taken into consideration”

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was considered.

CLAUSE-2.

MR.DEPUTY SPEAKER : The question is :

“ That clause 2 do stand part of the Bill.”.

(Pause)

The Motion was adopted and Clause 2 was added to the Bill.

CLAUSE – 3

SRI G. KISHAN REDDY: Sir, with your permission, I beg to move :

“ That in sub-clause (3) of Clause 3 for the words ‘one year’ substitute ‘three years’,
“ In sub-clause (4) of Clause 3 for the words ‘the general public ’substitute ‘state holder’.

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion moved. The question is :

“ That in sub-clause (3) of Clause 3 for the words ‘one year’ substitute ‘three years’,
“ In sub-clause (4) of Clause 3 for the words ‘the general public ’substitute ‘state holder’.
(Pause)

The amendments were lost.

MR. DEPUTY SPEAKER:-The question is :

“That clause 3 do stand part of the Bill.”

(Pause)

The motion was adopted and Clause 3 was added to the Bill.

CLAUSE – 4.

MR. DEPUTY SPEAKER : The question is :

“ That clause 4 do stand part of the Bill.”

(Pause)

The motion was adopted and Clause 4 was added to the Bill.

CLAUSE -5.

SRI G. KISHAN REDDY: I beg to move :

" That in sub-clause (1) of Clause 5 delete the words " suo motu"

In sub-clause (1) of clause 5 insert the following after the words 'members of the public'

" will refer the matter to the Commissioner of Rural Development who can".

MR.DEPUTY SPEAKER: Motion moved. The question is :

"That in sub-clause (1) of Clause 5 delete the words " suo motu"

In sub-clause (1) of clause 5 insert the following after the words 'members of the public'

" will refer the matter to the Commissioner of Rural Development who can".

(Pause)

The motion was adopted the amendments were lost.

MR. DEPUTY SPEAKER :- The question is :

" That clause 5 do stand part of the Bill."

(Pause)

The Motion was adopted and Clause 5 was added to the Bill.

CLAUSE 6 AND 7

MR. DEPUTY SPEAKER: The question is :

"That clauses 6 and 7 do stand part of the Bill."

(Pause)

The motion was adopted and Clauses 6 and 7 were added to the Bill.

CLAUSE – 8.

SRI G. KISHAN REDDY : I beg to move :

" That insert the following as new sub-clause (1) (a) after sub-clause (1) of Clause 8:

" There shall be upper cap on the interest as decided by RBI or State Government from time to time calculated and charged on the principle of diminishing balance".

(2) In sub-clause (2) of Clause 8 delete the following :

“except any charge prescribed in the Rules for submission of an application for grant of a loan”.

MR. DEPUTY SPEAKER : Motion moved. The question is :

" That insert the following as new sub-clause (1) (a) after sub-clause (1) of Clause 8:

“ There shall be upper cap on the interest as decided by RBI or State Government from time to time calculated and charged on the principle of diminishing balance”.

(2) In sub-clause (2) of Clause 8 delete the following :

“except any charge prescribed in the Rules for submission of an application for grant of a loan”.

(Pause)

The Motion was adopted and the amendments were negatived.

MR. DEPUTY SPEAKER : The question is :

" That clause 8 do stand part of the Bill".

(Pause)

The motion was adopted and Clause 8 was added to the Bill.

Clause – 9.

MR. DEPUTY SPEAKER : The question is :

“That clause 9 do stand part of the Bill”

(Pause)

The Motion was adopted and Clause 9 was added to the Bill.

CLAUSE – 10

SRI G. KISHAN REDDY: Sir, with your kind permission, I beg to move –

10: That Insert the following as new sub-clause (1) (a) after sub-clause (1) of Clause

“ No. MFI shall extend loan to a beneficiary who has already obtained loan from one MFI until or unless the same loan period completes its gestation”.

MR. DEPUTY SPEAKER : Motion moved. The question is :

10" "That Insert the following as new sub-clause (1) (a) after sub-clause (1) of Clause

“ No. MFI shall extend loan to a beneficiary who has already obtained loan from one MFI until or unless the same loan period completes its gestation”.

(Pause)

The amendment was lost.

MR. DEPUTY SPEAKER : The question is :

“That clause 10 do stand of the Bill”

(Pause)

The motion was adopted and Clause 10 was added to the Bill.

CLAUSES 11 TO 25, CLAUSE 1, ENACTING FORMULA AND LONG TITLE

MR DEPUTY SPEAKER: The question is :

“That Clauses 11 to 25, Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill”.

(Pause)

" That clauses 11 to 25, Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill."

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఈ రోజు ప్రధాన ప్రతిపక్షం కూడా లేదు. ఇది కొన్ని లక్షల మహిళలకు సంబంధించిన బిల్లు. ఈ ప్రభుత్వాన్ని నేను విమర్శించడం లేదు. దీనిపై ఇంకా కాలంకషంగా చర్చించి అన్ని వర్గాలను కలిసి, మాట్లాడి దీనిని ఇంకా బాగా చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో సలహాలను చెప్పాము. మాకు వేరే ఉద్దేశ్యం లేదు. మా యొక్క ఉద్దేశ్యాన్ని సానుకూలంగా తీసుకోండి. అనేక చట్టాలను ఆలస్యంగా చేసాము. మనం ఆర్డినెన్స్ మళ్ళీ తీసుకురావచ్చు. మేము సపోర్ట్ చేస్తాము. దయచేసి పట్టించుకుని వెళ్ళొద్దు. ఇది కొన్ని వేల మహిళల భవిష్యత్తుకు సంబంధించిన విషయం. వారి జీవనానికి, వారి ఉపాధికి సంబంధించిన విషయం. మీరు ఏమాత్రం పట్టించుకుని వెళ్ళకండి. సెలక్ట్ కమిటీ చైర్మన్ గా వారే ఉంటారు. వారు అనుకున్నట్లు జరుగుతుంది. ఎవరైనా చెడు సలహాలను ఇచ్చినప్పటికీ వాటిని తీసుకోకండి. కాబట్టి దీనిని సెలక్ట్ కమిటీకి పంపించండి. దీనిని ఇంకా బాగు చేద్దాము. అవసరమైతే గ్రామీణ ప్రాంతాలకు వెళ్లి కూర్చోని చర్చిద్దాము. ప్రాజెక్ట్ విషయాలను తీసుకొని ఈ బిల్లును మార్పు చేయాలని మా ఉద్దేశ్యం. దయచేసి సెలక్ట్ కమిటీకి పంపించండి. ఏమీ అవసరం లేదని అనకండి. చాలా విషయాలు ఉన్నాయి. మాకు తెలుసు, మీకు తెలుసు. ఈ విషయమై పునః పరిశీలన చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

డా. జయప్రకాశ్ నారాయణ్ : అధ్యక్షా, ఒక చట్టం అనేది తీవ్రమైన విషయం. అందులో ఇటువంటిది మరీ ముఖ్యం. చాలా సదుద్దేశంతో పెద్దలు కిషన్ రెడ్డి గారు అమెండ్మెంట్స్ ను ప్రతిపాదించారు. ఈ చట్టాన్ని సూత్రప్రాయంగా స్వాగతిస్తూ అయ్యా, కొంచెం లోతుగా ఆలోచించండి, తొందరపడకండి అని చెబుతున్నాము. ఫాస్ట్ ట్రాక్ కోర్సులు అక్కర లేదు, గ్రామీణ న్యాయాలయాల పెట్టుకోండి అని అంటే ఎట్లా? పరిశ్రమలు లేవు, పాపం విషయం కూడా అర్థం కావడం లేదు. సెక్షన్ 3 లో రిజిస్ట్రేషన్ గురించి చెప్పారు, సెక్షన్ 8 లో ఇంట్రస్ట్ రేట్ రెగ్యులేషన్ గురించి చెప్పారు. ఇంత మొండి పట్టుదల ఎందుకు? దయచేసి ఇప్పటికైన

పునరాలోచించండి. తీవ్ర నిరసన తెలియజేస్తున్నాను. చాలా బాధాకరం. ఇంత కీలకమైన అంశాల పై యధాలాపనగా ఇంత మొక్కుబడిగా చర్చించడం చాలా బాధాకరమైన విషయం. నా నిరసనను తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీమతి వంగా గీతా విశ్వనాథ్ : అధ్యక్షా, ఇప్పుడు సోదరులు కిషన్ రెడ్డి గారు, జయప్రకాశ్ నారాయణ్ గారు చెప్పారు. నేను ఇండాక కూడా చెప్పడం జరిగింది. అందరి ఉద్దేశ్యం ఒక్కటే. అందరి పరిరక్షణ కోసం ఏర్పాటు చేసే చట్టం పై విస్తృతంగా చర్చించాలనే మా ఆలోచన. ఎవరైతే దీంట్లో బాధితులు ఉన్నారో, ఎవరైతే ఇబ్బందులు పడ్డారో వారి యొక్క అభిప్రాయాలను స్వయంగా తెలుసుకోవడం ద్వారా మరింత పటిష్టంగా ఈ చట్టాలను రూపొందించడానికి అవకాశం ఉంటుందనే మా ఉద్దేశ్యాన్ని ప్రభుత్వం సహృదయంతో అర్థం చేసుకోవాలి.

రా.10.10

మంత్రి గారు అధ్యక్షులుగా ఉంటారు, మెజారిటీ మెంబర్లు కూడా ప్రభుత్వం నుంచి ఉంటారు కాబట్టి తప్పనిసరిగా దీనిని సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపించినట్లయితే చాలా విస్తృతంగా చర్చించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఈ సందర్భంగా ఒక విషయం ప్రస్తావించలేదు కాబట్టి ఇప్పుడు చెప్పదలచాను. డ్యూక్రా సంఘాల విషయంలో యానిమేటర్స్ గతంలో సంఘాలను కోఆర్డినేట్ చేసి చాలా చక్కగా, విజయవంతంగా చేసేవారు. ఇప్పుడు యానిమేటర్స్ అందరూ ఇన్సూరెన్స్ ఏజెంట్లుగా తయారయ్యారు. వారికి ఇన్సూరెన్స్ కట్టించుకోవడానికి తప్ప దేనికీ పనికిరాని విధంగా వారు తయారయ్యారు. ఇన్ని లోపాలు ఉన్నాయి కాబట్టి వీటినిన్నింటిని పరిపుష్టం చేసి, మహిళలకోసం ఈ చట్టాన్ని తీసుకొస్తున్నాం కాబట్టి వారికి ఇబ్బంది లేకుండా ఉండాలనే చూస్తున్నాం కాబట్టి వారితో కూడా చర్చించి చేస్తే బాగుంటుంది. మంత్రి గారు అన్ని విషయాలు ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఒక అంశాన్ని వారు ప్రస్తావించలేదు. ఆ విషయాన్ని మరోసారి వారి దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. మహిళలు 13 వేల కోట్ల రూపాయలు రుణంగా తీసుకున్నారు, అందులో 7 కోట్ల రూపాయలు తిరిగి చెల్లించారు. ఇంకా 8 కోట్ల రూపాయలు తిరిగి చెల్లించవలసిన అవసరముంది. ఈ ఆర్డినెన్స్ వచ్చినప్పటినుంచి వారం వారం ఇంటరెస్ట్ కట్టడం ఆపివేశారు. ఆ విధంగా 70 శాతం ట్రాన్ శాక్షన్స్ ఆగిపోయాయి. తరువాత ఒక్కసారిగా అప్పుడు కట్టకపోవడంతో అది బాగా పెరిగిపోతుంది. వారికి ఏరకంగా రిలీఫ్ ఇస్తామని చెప్పనట్లయితే మరలా రుణ సంస్థలు విజృంభించినచో మహిళలు ఇబ్బందిపాలవుతారు కాబట్టి ఆర్డినెన్స్ కు ముందు ఏదైనా ట్రాన్ శాక్షన్స్ జరిగియో వాటిలో కూడా రిలీఫ్ ఉండే విధంగా తప్పనిసరిగా చర్యలు చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. దీనిని గురించి విస్తృతంగా చర్చించడానికి సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపించాలని మరోసారి ప్రభుత్వాన్ని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ వట్టి వసంత్ కుమార్ (పర్యాటక శాఖ మంత్రి): అధ్యక్షా, సోదరీమణి శ్రీమతి సునీతా లక్ష్మారెడ్డి గారు ఈ శాఖ బాధ్యతలు తీసుకొని కొన్ని రోజులే అయింది. ఎమ్ఎఫ్ఐ సంస్థలపై మనీ లెండింగ్ రెగ్యులేషన్ యాక్ట్ తీసుకురావడంలో నేను, నా అధికారుల పాత్ర చాలా ఉంది కాబట్టి దీనిపైన డీప్ గా స్టడీ చేసిన తరువాత ఈ యాక్ట్ కు ఉపక్రమించాం కాబట్టి దీనిపైన కొన్ని విషయాలు సభ్యులకు తెలియజేయాల్సిన అవసరముంది.

** As asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

ఈ బిల్లుపై చాలా రకాల అపోహలున్నాయి. పెద్దలు కిషన్‌రెడ్డి గారు, జయప్రకాశ్ నారాయణ్ గారు, వంగా గీత గారు రిపబ్లికన్ దీనిని సెల్క్ కమిటీకి పంపమంటే ప్రభుత్వం దీనిని ప్రెస్టిజియస్ గా ఫీల్ అవుతుందని మాట్లాడారు. దయచేసి అర్థం చేసుకోవాలి. ముందు మనం ఆర్డినెన్స్ తీసుకురావడం జరిగింది. ఆర్డినెన్స్ తీసుకువచ్చిన తరువాత జరిగే మొదటి సభలో దీనిని ప్రవేశపెట్టుకున్నాం . శాసన సభ మ్యాన్ డేటరీగా, విధిగా ఆరు నెలలలోపు జరగాలి కాబట్టి otherwise the ordinance will get lost if it is not passed by the particular House. ఈ సమావేశం తొలిరోజున దీనిని సభలో ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. As per Art.213 of the Constitution of India ఒక తడవ మనం యాక్ట్ తీసుకురావడానికి బిల్లును సభలో ప్రవేశపెట్టిన తరువాత within six weeks, if it is not passed by the particular House అది రద్దు అవుతుంది. In other sense, Ordinance will get nullified. ఇవాళ కేవలం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో కాదు భారతదేశంలో కాదు, యాపత్ ప్రపంచం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మెక్రో ఫైనాన్స్ అట్రాసిటీస్ కంట్రోల్ చేసే నిమిత్తం తీసుకుచ్చిన ఆర్డినెన్స్ ను they have applauded. మైక్రో ఫైనాన్స్ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ కు ఆద్యుడు బంగ్లాదేశ్ కు చెందిన మహ్మద్ యూసన్. He has given a standing applause when he went through the ordinance of Andhra Pradesh. He said that this is a very good initiative taken by Andhra Pradesh. ఆయన ఎంత హార్ట్ అయ్యాడంటే the very spirit of Micro Finance has been misused by some of these people under the name of Micro Finance. మైక్రో ఫైనాన్స్ అనే కార్యక్రమాన్ని బంగ్లాదేశ్ లో నిరుపేద వర్గాలవారికి చౌకగా రుణాన్ని అందుబాటులోకి తీసుకురావడంతో Mohd. Younus has become a Noble Awardee. అటువంటి దానిని for poor అనే కాన్సెప్ట్ మార్చివేసి for profit అనే మోటోతో ఇన్ డైరెక్ట్ గా అసలు బెనిఫిషియరీలు ఎవరైతే ఉన్నారో వారు ఎంత రేట్ ఆఫ్ ఇంటరెస్ట్ కు తీసుకుంటున్నారో కూడా తెలియనటువంటి పరిస్థితుల్లో ఇన్ డైరెక్ట్ గా వారు ఛార్జి చేస్తున్న వడ్డీ చూస్తే 54 నుంచి 56 శాతం పడుతుంది. దీని గురించి నేను సగర్వంగా చెబుతున్నాను. ఏ ప్రతిపక్షమో, ఏ రాజకీయ పార్టీయో గుర్తించి కాదు. ఒక రోజున యాక్సిడెంటల్ గా something during the end of March I have been the Minister for that portfolio happened to go through an instance. ఏప్రిల్ నెలలో నెల్లూరు పట్టణ శివార్లలో ఒక మెక్రో ఫైనాన్స్ సంస్థకు సంబంధించిన రికవరీ ఏజెంట్లు రుణగ్రహీతలైన మహిళల వద్దకు వెళ్లి డబ్బు కట్టకపోతే, దగ్గరలోనే చెన్నై నగరం ఉంది, అక్కడికి వెళ్లి వ్యభిచారం చేసి ఆ డబ్బు తీసుకుచ్చి డబ్బు కట్టాలని దుర్భాషలాడితే ఆ సంఘటన మా దృష్టికి వచ్చినపుడు మైక్రో ఫైనాన్స్ ఆగడాలు చాలా ఎక్కువగా ఉన్నాయని గ్రహించి ఏప్రిల్ 5వ తేదీన ఈ అంశాన్ని టేకప్ చేసి ముఖ్యమంత్రి ద్వారా రిజర్వ్ బ్యాంక్ గవర్నర్ కు లేఖ రాయించడం జరిగింది. నేను, మా అధికారులు పర్సనల్ గా we went and spoke with RBI Governor and other officials. వారితో రెండు గంటలపాటు డెలిబరేషన్స్ చేశాం. మెక్రో ఫైనాన్స్ సంస్థల మీద ఇంటరెస్ట్ క్యాప్ పెట్టడానికి ఏ రకమైన అవకాశం లేదని, మేం ఏమీ చేయలేని పరిస్థితుల్లో ఉన్నామని వారు చెబితే, ఆ తరువాత మరలా ముఖ్యమంత్రి గారి ద్వారా we took the issue to the Union Finance Minister. ఇవన్నీ చేసుకుంటూ మైక్రో ఫైనాన్స్ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ ప్రతినిధులను పిలిచి మాట్లాడినపుడు వారు మేం కోడ్ ఆఫ్ కాండక్ట్ పెట్టుకుంటామని, మా పరిమితులను మేం వినియోగించుకొని దీనిని ఇంప్లిమెంట్ చేస్తామని హామీ ఇచ్చారు. ఒక నెల రోజులు వేచి చూశాం. వారిలో ఏ రకమైన మార్పు లేదు. రెండు నెలల కాలంలో దాదాపు 75 మంది మహిళలు ఆత్మహత్యలకు పూనుకున్నారు. ఆ సంఘటనలు జరిగిన 48 గంటలలోపు ఈ ఆర్డినెన్స్ ను తీసుకురావడం జరిగింది. ఈ ఆర్డినెన్స్ ను తీసుకుచ్చిన తరువాత దీనికి కోరలు లేవని, పళ్లు లేవని, ముఖానికి స్నో లేదని పౌడర్ లేదని ప్రతిపక్ష పార్టీలు అన్నాయి. నేను చాలా క్లియర్ గా చెబుతున్నాను. This Ordinance with all the powers within the permissible limits of the State Government. గ్రాన్ రూల్ లెవల్ లో జరుగుతున్న అన్ని అట్రాసిటీలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న తరువాత ఈ ఆర్డినెన్స్ ను చూపొందించాం . ఇందాక గీత గారు మాట్లాడుతూ కొన్ని

నిషయాలు చెప్పారు. మీ జిల్లాలో, మీ నియోజకవర్గంలో జరిగిన ఒక సంఘటన చెబుతాను. ద్రాక్షారామంలో నేను పర్సనల్ గా వెళ్లి ఒక మహిళను కలిశాను. ఆ మహిళ పేరు గుర్తుకు రావడంలేదు. ఆమెతో నేను పర్సనల్ గా ఇంటర్వ్యూ అయ్యాను. ఆమె 8 మైక్రోఫైనాన్స్ సంస్థలనుంచి లోన్ తీసుకుంది. వారం వారం 17 వేల రూపాయలు చెల్లించాల్సిన పరిస్థితి ఉంది. నేను ఆమెతో కూర్చుని అడిగాను. అన్ని సంస్థలనుంచి ఎందుకు లోన్ తీసుకున్నావని అడిగితే, అయ్యా మొట్టమొదటి లోన్ మా పిల్లవాడికి జబ్బుచేసినపుడు ఆరోగ్యశ్రీ పరిధిలో ఆ జబ్బు లేదన్నారు, ఆరోగ్యశ్రీ పరిధిలో ఉన్నంతవరకు ఫ్రీట్ మెంట్ చేస్తామన్నారు. కానీ అదసంగా నుమారు 15, 20 వేల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుందన్నారు. ముందు ఒక మైక్రోఫైనాన్స్ సంస్థనుంచి లోన్ తీసుకున్నానని చెప్పింది. తరువాత రెండో సంస్థనుంచి ఇంటి అవసరానికి లోన్ తీసుకున్నానని చెప్పింది. మిగిలినవాటి నుంచి ఎందుకు తీసుకున్నావని అడిగితే, ముందు లోన్ తీసుకున్న సంస్థలకు వారం వారం కిస్టీలు కట్టలేక, కిస్టీలు చెల్లించడానికి ఇంకో మైక్రోఫైనాన్స్ సంస్థ నుంచి రుణం తీసుకొని చెల్లించానని, ఆ విధంగా ఎన్ని సంస్థలనుంచి లోన్ ఇస్తే అన్ని సంస్థల నుంచి లోన్ తీసుకున్నానని చెప్పింది. ఆమె తీసుకొన్న మొత్తం రుణం 1,49,000 రూపాయలు మైక్రోఫైనాన్స్ సంస్థలకు బాకీవడింది. ఇటువంటి కేసులలో **Basically, the primary issue in the MFI is multiple lending.** 2001 నుంచి ఇందిరా క్రాంతి పథం ప్రారంభించాం. Originally, the Project name is Andhra Pradesh Rural Poverty Reduction Programme (APRPRP). 2004కు ముందు కూడా ఈ యాక్టివిటీస్ నడుస్తున్నాయి. గ్రామాలలో 10, 12 డ్వాక్రా గ్రూపులు ఉండడం, అన్ని గ్రూపులకు మ్యాన్ డేటరీగా బ్యాంక్ లింకేజీ లేకపోవడం, రివాల్యూయింగ్ ఫండ్ మంజూరుకు రాజకీయ నాయకులు వచ్చి ఫలానా గ్రూపు మా పార్టీకి కావలసినవారు, లేదా మా కులస్థులు, మతస్థులు అని వారికి ఇవ్వడం ఆర్బిట్రరీగా అప్పట్లో ఉండేది. 2004లో కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి గారు ప్రతి గ్రామంలోని నిరుపేద కుటుంబానికి చెందిన ప్రతి మహిళ కూడా డ్వాక్రా సంఘాలలో సభ్యురాలు కావాలని చెప్పారు.

రా.10.20

మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి వీళ్లకి సబ్సిడైజ్డ్ ఇంటర్నెట్ రేట్ కి పెద్ద ఎత్తున లోన్లు యిప్పిస్తూ, చౌక ఇంటర్నెట్ రేట్ తో పొందిన రుణాల మూలంగా వాటిని పెట్టుబడులుగా పెట్టుకుని వాళ్లు దానిమీద వేణ్ణీళ్లకు, చన్నీళ్లకు తోడుగా సంపాదన చేసుకుంటే ఆ కుటుంబాలు ఆర్థికంగా మెరుగుపడతాయి, ఆ కుటుంబాల జీవన సరళి బాగుంటుందనే సదుద్దేశంతో, శాచ్యురేషన్ బేసిస్ తో గ్రామ, గ్రామానికి చెందిన ప్రతి మహిళను కూడా డ్వాక్రా సంఘాల్లో సభ్యురాలుగా చేరుస్తూ వాళ్లందరికీ కూడా బ్యాంకు లింకేజీ ఇప్పించే కార్యక్రమం మనం చేపట్టడం జరిగింది. 2004 నుండి 2009-2010 ఫైనాన్షియల్ ఇయర్ వరకు మీరు చూస్తే, రూ.27,500 కోట్ల రూపాయలు గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో వుండే ఎస్ హెచ్ జి సంఘాలకు మనం బ్యాంకు లింకేజీని ఇవ్వడం జరిగింది.

మెప్పా ప్రోగ్రాం క్రింద చూస్తే ఐకెపి ప్రోగ్రాం లేటర్ స్టేజ్ లో వచ్చింది. గడిచిన 2, 3 సంవత్సరాల నుండి మెప్పా ద్వారా కూడా సుమారుగా రూ.3,500 కోట్లు, అంతా కలుపుకుని రూ.30 వేల నుండి 31 వేల కోట్లు బ్యాంకు లింకేజీ ఇవ్వడం జరిగింది. ఇందాక సోదరి నునీతా లక్ష్మారెడ్డి గారు చెప్పినట్లు, బేసిక్ అవగాహన లేకుండా నోటికి ఏదొస్తే అది మాట్లాడేస్తున్నారు. ప్రొద్దున ప్రతిపక్ష నాయకుడు చెబుతూ వున్నారు. మీరు పావలా వడ్డీ సకాలంలో ఇచ్చివుంటే, ఈ మైక్రో ఫైనాన్స్ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ రావు. సార్, పావలా వడ్డీ అనేది ఇన్సెంటివ్ ఏ రకంగా ఇస్తున్నారంటే ఒక సంవత్సరంలో ఎస్ హెచ్ జిల యొక్క పెర్ఫార్మెన్స్ తీసుకున్న తరువాత,

సకాలంలో దాన్ని తిరిగి చెల్లిస్తుంటేనే అటువంటి గ్రూపులకు పాపలా వడ్డీ రుణాలు చెల్లించడం జరుగుతుంది. This is to promote or regulate discipline in them. సక్రమంగా వాళ్లు అప్పు తీసుకుని, సకాలంలో తిరిగి కట్టుకోవడానికి ఒక మోటివేటింగ్ ఫ్యాక్టర్ క్రింద ఇది ఉపయోగపడుతుంది. ఫైనాన్షియల్ ఇయర్ కంప్లీట్ అయిన తరువాత, మొత్తం ఓవరాల్ గా మనం లెక్కేసి, ఆరు నెలల్లోపు ఇవన్నీ కూడా మనం క్లియర్ చేస్తున్నాము. ఈ పాపలా వడ్డీ రాకపోయినందువల్ల మైక్రో ఫైనాన్స్ ఇన్స్టిట్యూషన్స్ బారినపడుతున్నారనే ఆర్గ్యుమెంట్ చాలా తప్పు. దయచేసి, ప్రతి ఒక్కరూ కూడా దీన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోండి.

ఎస్.. లాస్ట్ ఇయర్ సెప్టెంబరు తరువాత అనేక కారణాల మూలంగా టోటల్ మన అడ్మినిస్ట్రేషన్ లోనే ఒక రకమైన పేక్ వుండింది. కొంత కాలం నిర్లిప్తత వుండింది. Every one and we have been openly admitting it. అటువంటి పీరియడ్ లో ఈ బ్యాంక్ లింకేజెస్ లాస్ట్ ఫైనాన్షియల్ ఇయర్ లో మనం అనుకున్న బార్గెట్ ను రీచ్ కాలేకపోయాం. అప్పటికి కూడా లాస్ట్ 3, 4 మంత్స్ మనం డ్రైవ్ చేస్తే, ఇప్పుడు only we have reached to an extent of 75 per cent. But, look at the quantum. 2004 నాటికి కేవలం per financial year, రూ.1200 కోట్లు బ్యాంకు లింకేజీ బార్గెట్ అయితే, ఇవాళ ఈ ఫైనాన్షియల్ ఇయర్ లో the bank linkage target is Rs.13,000/- crores. అంటే మనం బార్గెట్ ను ఎప్పటికప్పుడు ఆల్మోస్ట్ 50 శాతం, 70 శాతం, 100 శాతం పెంచుకుంటూ బార్గెట్ ను అచీవ్ చేయడమంటే, we have been encouraging more bank linkages to more number of SHGs. శాచ్యురేషన్ మోడ్ లో టిఎఫ్ఐ (Total Financial Inclusion) అనేది తీసుకునివచ్చి ప్రతి సెల్ఫ్ హెల్ప్ గ్రూపుకు కూడా 5 లక్షల రూపాయలు వాళ్లకు ఖచ్చితంగా ఇచ్చి తీరాలనే ఒక ప్రయారిటీ తో ఇవాళ ఈ ప్రోగ్రాం మనం డ్రైవ్ చేస్తున్నాం. కమ్యూనిటీ మేనేజ్డ్ సప్లయ్ నెట్ అగ్రికల్చర్ అని పెట్టి డ్వాక్రా సంఘాలకు సంబంధించిన మహిళల కుటుంబాలకు వాళ్లు వ్యవసాయం చేసుకునే నిమిత్తం టిఎఫ్ఐ ఫోర్స్ అని పెట్టి, ప్రతి గ్రూపుకు రూ.7 లక్షల నుండి 10 లక్షల వరకు ఇవాళ ఈ ఐకెపి ప్రోగ్రాం ద్వారా లోన్లు యిప్పిస్తూ, ఎన్ఆర్ఇజిఎన్ తో కన్వర్ట్ చేసి, ఎకరం భూమిని సాగులోకి తీసుకువచ్చి, భూమిని బాగు చేసుకునేందుకు we are spending upto 48,000 rupees per acre for this SHG woman's family lands. ఇంత ఫోకస్ గా మనం చేస్తుంటే, మన రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న ఇన్సియేటివ్ మనం అప్రిషియేట్ చేయడం పోయి, మనం అరకొర పరిజ్ఞానంతో, లేక అర్థ పరిజ్ఞానంతో మనల్ని మనం విమర్శించుకోవడం మాత్రం దయచేసి బాగా లేదని నేను తెలియజేస్తున్నాను.

ఏ రకమైన ఇంటర్వెన్షన్ మీరు చేయాలనుకుంటున్నారని సోదరి గీత గారు అడిగారు. ఇక్కడ మేము కొన్ని ల్యాప్స్ గుర్తించడం జరిగింది. ఎస్ హెచ్ జి బ్యాంకు లింకేజీ మొదటి నుండి ప్రోగ్రాం చేసినప్పుడు first linkage is upto Rs.1 lakh, second linkage is between Rs.2 and 3 lakhs and third linkage is upto Rs. 5 lakhs. ఇలాగ కొన్ని బార్గెట్ ను స్టేట్ లెవల్ బ్యాంకర్స్ కమిటీ పెట్టడం జరుగుతుంది. అయితే, ఒక లింకేజీ తీసుకున్న తరువాత, ఎస్ఎల్ బిసి వార్షిక్ ప్రకారం ఒకటిన్నర సంవత్సరమో, 18 నెలల అనో ఏదో ఒక పీరియడ్ పెడితే, ఆ 18 నెలల్లోపుగా సెల్ఫ్ హెల్ప్ గ్రూపులు రీ పే చేసుకుని, సెకండ్ లింకేజీకి వెళతామంటే వాళ్లని ఎలిజిబుల్ చేయడం లేదు. దీన్ని గుర్తించాము. దీన్ని ఆల్ రెడీ ఎస్ఎల్ బిసి దృష్టికి కూడా తీసుకునివచ్చాము. దాన్ని రిలాక్స్ చేయించడానికి మేము పూర్తిగా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము.

రెండవది, ఇవాళ మనం ఒక వ్యాపారానికి, ఒక కమర్షియల్ యాక్టివిటీకో, లేదా వేరే ఇతరత్రా కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డు విషయమో మనం తీసుకుంటే ఒక Revolving Cash Credit limit లాంటిది వుంది.

Whereas, Self Help Groups loaning వచ్చేసరికి ఒక లక్ష రూపాయలు లోన్ తీసుకుంటే, అందులో వాళ్లు కొంత రీపే చేస్తే, మళ్ళీ వాళ్లు వెనక్కి తీసుకునే సౌలభ్యం లేదు. దాన్ని కూడా ఎస్ఎల్బిసి దృష్టికి తీసుకునివచ్చి, ఈ ఎస్ఎచ్జి బ్యాంకు లింకేజీ ద్వారా ఇచ్చే డబ్బుల విషయమై ఇన్ ప్రిన్సిపుల్ గా వారు అంగీకరించారు. 50 per cent of the linkage cash credit క్రింద ముందు మేమిస్తాము, 50 per cent would be fixed one. కానీ, ఒక కొత్త విషయం ఏమంటే, I really congratulate all of my official team. Union Bank of India has taken a step forward first. మనకు అన్నీ కలుపుకుని 1099 మండల సమాఖ్యలుంటే, 100 మండల సమాఖ్యలకు వాళ్లు ముందుకువచ్చి, ప్రతి మండల సమాఖ్యకు రూ.50 లక్షలు వాళ్లకు బ్లాంకెట్ శాంక్షన్ క్రింద ఇచ్చి, ఇక్కడ గ్రామ సంఘాలకు గాని, లేక ఇండివిడ్యువల్ ఎస్ఎచ్జి మెంబర్స్ గాని అవసరాలకు ఆ డబ్బును ఉపయోగించుకోవడానికి క్యాష్ క్రెడిట్ మోడ్ లో ఆర్డర్ డి గ్రౌండ్ చేయడం జరిగింది. ఇదేరకమైన ఇనీషియేటివ్, I am requesting all other commercial banks and I am sure in the coming six months time సోదరి సునీతా లక్ష్మారెడ్డి గారి ఆధ్వర్యం ఈ రాష్ట్రంలో వున్న 1099 మండల సమాఖ్యలకు కూడా ఈ రకమైన క్యాష్ క్రెడిట్ పాలసీ పెట్టినట్లైతే, మీకు ఈ ఎంఫెజిస్ బారిన పడాల్సిన అవసరముండదు. ఎటువంటి అత్యవసరానికైనా కూడా ఈ మండల సమాఖ్యల నుండి కావాల్సిన డబ్బులు తెచ్చుకుని, దాన్ని మళ్ళీ వాళ్ల వెసులుబాటు ప్రకారం రీ పే చేసుకునే అవకాశముండుందని మీ అందరికీ కూడా తెలియజేస్తున్నాను.

MR. DEPUTY SPEAKER: Now, I will request the Minister for Women Welfare to move the bill for Passing."

MINISTER FOR INDIRA KRANTHI PATHAM, PENSIONS, SELF HELP GROUPS, and WOMEN DEVELOPMENT AND CHILD WELFARE AND DISABLED WELFARE, JUVENILE WELFARE (SMT. V. SUNITHA LAXMA REDDY): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Micro Finance Institutions (Regulation of Money Lending) Bill, 2010 (LA BILL NO.22 OF 2010) be Passed."

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

That the Andhra Pradesh Micro Finance Institutions (Regulation of Money Lending) Bill, 2010 (LA BILL NO.22 OF 2010) be Passed."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was Passed.

4) 2010, ఆంధ్రప్రదేశ్ మహిళా స్వయం సహాయక సంఘాల (వ్యవసాయభూమి లీజుకిచ్చు)

బిల్లు

(ఆమోదించబడినది)

MINISTER FOR INDIRA KRANTHI PATHAM, PENSIONS, SELF HELP GROUPS, AND WOMEN DEVELOPMENT AND CHILD WELFARE AND DISABLED WELFARE, JUVENILE WELFARE (SMT. V. SUNITHA LAXMA REDDY): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Self-Groups Women (Leasing of Agriculture Land) Bill, 2010 (LA BILL NO.24 OF 2010) be taken into Consideration."

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion moved. Now, I will request the Minister to explain the salient features of the bill.

శ్రీమతి వి. సునీతా లక్ష్మారెడ్డి: అధ్యక్షా, ఇది చాలా ప్రధానమైన బిల్లు. ముఖ్యంగా మహిళలు ఆర్థికంగా పరిపుష్టి సాధించే విధంగా, భూమి లేని నిరుపేద మహిళలకు భూమిని లీజుకిచ్చి, వారు ఆర్థికంగా పైకొచ్చే విధంగా ఈ బిల్లును ఇంట్రడ్యూస్ చేయడం జరుగుతోంది. ప్రతి సంఘ సభ్యురాలిని 2014 నాటికి లక్షాధికారిని చేయాలన్న దివంగత ముఖ్యమంత్రి డా.వై.ఎస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి గారి యొక్క ఆలోచనకు అనుగుణంగా ఈ బిల్లును ఇంట్రడ్యూస్ చేయడం జరుగుతోంది. సంఘ సభ్యుల్లో చాలామంది 1/3 సభ్యులు దాదాపు భూమి లేని వారే వున్నారు. వారందరికీ కూడా ఈ భూమిని లీజుకిచ్చి, తద్వారా వివిధ రూపాల్లో వారికి ఆదాయాన్ని పెంపొందించాలన్న ఒక ఆలోచనతోనే ఈ బిల్లును తీసుకుని రావడం జరిగింది. అన్ని రాజకీయపార్టీల నాయకుల సలహాలు, రైతు సంఘాల నాయకుల సలహాలు, గ్రామాలవారీగా ఒక డెసిషన్ తీసుకున్న తరువాత, ఒక క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీని కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. దాంట్లో రెవిన్యూ మంత్రిగా వున్నటువంటి శ్రీ ధర్మాన ప్రసాదరావు గారు, అగ్రికల్చర్ మినిస్టర్ గా వున్నటువంటి గౌరవనీయులు శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి గారు, రూరల్ డెవలప్ మెంట్ మినిస్టర్ గా వున్నటువంటి శ్రీ వట్టి వనంతుకూమార్ గార్లతో తేదీ.07.03.2010న క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీని కాన్స్టిట్యూట్ చేయడం జరిగింది. వారంతా బాగా ఆలోచన చేసిన తరువాతనే ఈ బిల్లుకు ఈ రూపం తీసుకురావడం జరిగింది. ఈ బిల్లు ద్వారా రైతుకు, కౌలుదారులైనటువంటి స్వయం సహాయక సంఘ సభ్యులకు ఎంతో లాభం చేకూరుతుందని, లాభంతోబాటుగా వారికి అన్నివిధాలా ప్రభుత్వ సౌకర్యాలు కల్పించాలన్న ఆలోచనతో ఈ బిల్లును తీసుకురావడం జరిగింది. టెనెన్సీ చట్టం అమలులో వున్నప్పటికీ కూడా, దాంట్లో ఎటువంటి ఇబ్బందులు లేకుండా చూడటానికి అడ్వకేట్ జనరల్ యొక్క సలహాలు, సూచనల ప్రకారంగా ఈ బిల్లుని తీసుకురావడం జరిగింది. ఈ చట్టం క్రింద లీజు కాలపరిమితి 5 సంవత్సరాల వరకుంటుంది. దీంట్లో లీజుదారు మరియు గ్రూపు సభ్యుల పేర్లు నమోదు చేసుకోవడం జరుగుతుంది. 1908 ఇండియన్ రిజిస్ట్రేషన్ యాక్టు ప్రకారంగా ఫ్రీగా రిజిస్టర్ చేసి వారికి భూమినివ్వడం జరుగుతుంది.

రా.10.30

దీనివల్ల భూమిని కౌలుకు ఇచ్చిన రైతుకి తిరిగి తన భూమి తనకు లభిస్తుందో లేదో అనే బాధ ఉండకుండా, అదే విధంగా భూమిని కౌలుకు తీసుకున్నటువంటి స్వయం సహాయక సంఘ సభ్యులకు ప్రభుత్వం నుంచి ఇచ్చే బ్యాంకు ఋణంగానీ, క్రాప్ ఇన్సూరెన్స్ గానీ, అదేవిధంగా, ఇన్ ఫుల్ సబ్సిడీగానీ వచ్చేవిధంగా, ఈ యొక్క బిల్లును తీసుకురావడం జరిగింది. కాబట్టి, ఈ బిల్లు ప్రతి ఒక్కరు కూడా హర్షించదగిన బిల్లుగా నేను భావిస్తూ, ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించాల్సిందిగా తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, సెల్ఫ్ హెల్ప్ గ్రూపులకు ఇవ్వడం కోసం ఇప్పటివరకు ఎంత భూమిని ప్రభుత్వం గుర్తించింది లేక గణన చేసిందో చెప్పాల్సిందిగా కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా, ప్రభుత్వం యొక్క మిగులు భూములు, సైవేటు భూములను సంఘాలకు కౌలుకు ఇవ్వడం ఒకటి, మిగులు భూములను ఈ సంఘాలకు ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం తరపున ఏమైనా ఆలోచన చేశారా? అదేవిధంగా, ఐదు సంవత్సరాలకు సంబంధించిన లీజును దేనిని బట్టి లెక్క కడతారు? మెట్ట భూములకు ఏ రకంగా లెక్క కడతారు? తడి భూములకు ఏ రకంగా లెక్క కడతారు? దానికి సంబంధించిన ప్రాతిపదికలను మీరేమైనా నిర్ణయించారా? అనే

విషయాలను స్పష్టత కోసం అడుగుతున్నాను. అదేవిధంగా, బోర్ల క్రిందగానీ, బావుల క్రిందగానీ వేసే పంటలకు పంట గ్యారంటీ ఉండదు. గ్యారంటీ లేనప్పుడు ఆ పొదుపు సంఘాల వాళ్లు ఏ రకంగా లీజును చెల్లిస్తారు? ఏ విధంగా వారికి గిట్టుబాటు అవుతుందనేది కూడా తెలియజేయాల్సిన అవసరం ఉంది. అలాగే తుఫాన్లు, విపత్తులు వచ్చినప్పుడు, మనం ఇచ్చే నష్టపరిహారం ఖర్చులకు కూడా సరిపోదు. మరి లీజు ఏ విధంగా చెల్లిస్తారు? దానికి సంబంధించిన విషయాలను ఈ బిల్లులో ఏమైనా పొందుపరచారా?

అలాగే, చిన్న కవిత ఉంది అధ్యక్షా, దయచేసి వినాలి, శ్రీనాథ మహా కవి ఒక కవిత చెప్పారు. బొడ్డుపల్లి అనే గ్రామాన్ని దత్తత తీసుకొని కృష్ణానది వరదలో పంట నష్టపోతే వంద వరహాలు చెల్లించలేక శిక్ష అనుభవించిన వైనాన్ని మరవద్దని నేను తమరి ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

డా.జయప్రకాశ్ నారాయణ్ : అధ్యక్షా, 60 సెకన్ల కంటే ఎక్కువ సమయం తీసుకోను. బిల్లు విషయంలో ఒక్క విషయం మాత్రమే ప్రస్తావిస్తాను. ప్రభుత్వ చిత్తశుద్ధిని పూర్తిగా అభినందిస్తున్నాను. కానీ, Interest regulation ను కూడా మీరే చేతులో పెట్టుకొనుంటే బాగుండేది. మంచి సూచన చేశారు. ఇప్పటికి సరే ఈ బిల్లు అయిపోయింది, చట్టం అయిపోయింది, తరువాత అమెండ్మెంట్స్ తీసుకురండి, ఈ సభ సంతోషంగా ఆమోదిస్తుంది, మీకు అధికారం ఇవ్వాలనే మా కోరిక. రిజర్వ్ బ్యాంకు రెగ్యులేట్ చేయకుండా మీరు రెగ్యులేట్ చేయకుండా ఉండడం మంచిది కాదు. అట్లాగే మూడేళ్లు చేయండి లేకపోతే ప్రతి సంవత్సరం లంచాలవుతాయి. మీకు తెలుసు, నాకు తెలుసు ఏమి జరుగుతుందో. మంచి సూచనలను దయచేసి పాటించండి. ప్రతిష్ఠకు పోవద్దని నేను కోరుతున్నాను.

ఇది మంచి బిల్లు, ఈ బిల్లును నేను స్వాగతిస్తున్నాను. కానీ, అయిదు సంవత్సరాలు దాటి మాత్రమే లీజు ఉండాలని చెప్పారు, అయిదు సంవత్సరాల లోపల కాదు. మరి భాషలో పొరపాటు ఉందో, బిల్లులోని చట్టం-3 చూడండి, Section-3 (2) says that “ the duration of lease which shall not be less than five years.” మరి మీ ఉద్దేశం ఏమిటో మీ భాష ఏమిటో నాకు అర్థం కావడం లేదు.

శ్రీ వట్టి వసంత కుమార్ : మీరు మాట్లాడటం అయిపోయిన తరువాత నేను వివరిస్తాను.

డా. జయప్రకాశ్ నారాయణ్ : అంటే మినిమమ్ అయిదేళ్లు ఉండాలని దీనిలో చెబుతున్నారు. మీ సంకల్పం అది కాదు. ఎందుకంటే, ఆ రకంగానైతే మీకు లీజులు రావు.

శ్రీ వట్టి వసంత కుమార్ : అది కూడా నేను చెబుతాను.

డా. జయప్రకాశ్ నారాయణ్ : అంటే ఒక నిమిషంలోనే రెండు మాటలు చెబితే ఎట్లా? సరే ఈ అంశం విషయంలో ఎక్కడో పొరపాటు వచ్చారు, వప్పులో కాలేశారు, ఇప్పుడు సమర్థించుకుంటారు అనుకోండి. కానీ, సూత్ర ప్రాయంగా అధ్యక్షా, టెనెన్సీ యాక్ట్ విఫలమైపోయింది. విఫలమైన నేపథ్యంలో కనీసం మహిళా సంఘాలు టెనెన్సీ యాక్ట్ కాకుండా, లీజు సులభం చేస్తూ, లీజు ఉంటే కేవలం కొన్ని పరిమిత హక్కులను ఇచ్చి, ఇప్పుడున్న చట్టం ప్రకారం హక్కులన్నీ వాళ్లకిచ్చేసి, ఆ టెనెన్సీని లేకుండా చేసేటట్లుగా చేయడం కోసం చేశారు. దయచేసి

మొత్తం టెనెన్సీ యాక్ట్‌ను అదేవిధంగా మార్చండి. ఇక్కడే రెవెన్యూ శాఖా మంత్రిగారు ఉన్నారు. ఈవేళ మీకు ఈ టెనెన్సీ యాక్ట్ వల్లనే, ప్రస్తుతం టెనెన్సీ రిజిస్ట్రార్ కావడం లేదు. అందుచేతనే మీకు లోన్లు రావడం లేదు, బీమా రావడం లేదు, నష్టపరిహారం రావడం లేదు, ఇన్‌పుట్ సబ్సిడీ కూడా రావడం లేదు. అందుచేత టెనెన్సీ యాక్ట్ మొత్తాన్ని మార్చాల్సిన అవసరం ఉందని మీరే ఋజువు చేస్తున్నారు. వాస్తవం అది. మొత్తం టెనెన్సీ యాక్ట్‌ని ఈ రకంగా చేసినట్లయితే బాగుంటుంది. అయితే లీజు మినిమమ్ అన్నది, అది హేతుబద్ధంగా లేదు. దాని వల్ల లీజులు రావు. దీని పర్పస్ కూడా నెరవేరదు. అయితే, బిల్లు మాత్రం సూత్ర ప్రాయంగా మంచిది, సమర్థిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. శ్రీధర కృష్ణారెడ్డి (నెల్లూరుసిటి): అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు స్వయంసహాయక సంఘాలకు చాలా ఉపయోగపడే బిల్లు. ఇది టెనెన్సీ యాక్ట్ లేకుండా ఈ బిల్లులో పెట్టారు. అదేవిధంగా, దీనిలో రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజు కూడా లేదని చెప్పారు. కానీ, కాలవ్యవధి మాత్రం అయిదు సంవత్సరాలు కాకుండా తగ్గించాలని ఒకటి కోరుతున్నాం. అదేవిధంగా, ఈ చట్టం క్రింద పొలాన్ని తాకట్టు పెట్టి లోన్స్ తీసుకోవడానికిగానీ, ప్రభుత్వం లోన్స్ ఇవ్వడానికిగానీ అవకాశం లేదన్నారు. కాబట్టి, లీజు పీరియడ్‌లో వాళ్లకు ప్రభుత్వమే బ్యాంకుల ద్వారా ఋణాలను ఇప్పించే ఏర్పాట్లు చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. అదేవిధంగా, ఏవైనా సమస్యలు తలెత్తినట్లయితే రెవెన్యూ డివిజన్‌లో అధికారి పరిష్కరిస్తారని అన్నారు. కానీ, పరిష్కారానికి వాళ్ల ఎప్పుడైతే అపై చేసుకుంటారో, అప్పటి నుండి ఒక నెల రోజుల లోపల పరిష్కరించే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ఎందుకంటే ఆ సమస్యల పరిష్కారం నిమిత్తం అపై చేసిన తరువాత ఒక సంవత్సరం కాలం పెండింగులో ఉన్నట్లయితే, అటు రైతు ఇటు కౌలుకు తీసుకున్న కౌలుదారుడు ఇబ్బందులు పడతారు. కాబట్టి, అక్కడ ఉన్న రెవెన్యూ డివిజన్‌లో అధికారులు ఒక నెల రోజుల లోపల ఆ సమస్యలను పరిష్కరించే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలనే విషయాన్ని కూడా పొందుపరచాల్సిందిగా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా స్వయం సహాయక సంఘాలకి ఈ పొలాలను ఎక్కువగా లీజుకు ఇచ్చే దానికి ప్రోత్సహించాలంటే, ఇవన్నీ కూడా ఏర్పాట్లు చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. ఋణాల విషయంగానీ, సమస్యల పరిష్కార విషయం గానీ, లీజు దారుడు అన్యాయం చేయుటకు అధికారం కలిగి ఉండును అనేది కూడా ఒక క్లాజు ఉంది. ఎందుకంటే, ఆ లీజుదారుడే చేసుకుంటే సరేగానీ, మరలా దీనిలో అన్యాయం చేయుటకు ఆ లీజు పీరియడ్‌లో చేయవచ్చు అని కూడా ఒక క్లాజు పెట్టారు. దానిని కూడా పరిశీలించాల్సిందిగా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి సునీతాలక్ష్మారెడ్డి : అధ్యక్షా, మాట్లాడిన ప్రతి గౌరవ సభ్యుడు కూడా ఈ బిల్లును స్వాగతించినందుకు వారికి ధన్యవాదాలను తెలియజేస్తున్నాను. మరి ముఖ్యంగా సభ్యులు శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ, భూమిని గుర్తించారా అని అడిగారు. ప్రభుత్వం భూమిని గుర్తించదు అధ్యక్షా. ఎస్‌హెచ్‌జీ స్వయం సహాయక సంఘాల సభ్యులు భూమిని గుర్తించిన తరువాత, ప్రభుత్వం దీనిని అమలు చేయడం జరుగుతుంది. అదేవిధంగా, ఈ భూమిని ఏవిధంగా అభివృద్ధి చేస్తారని కూడా అడగటం జరుగుతోంది. మరి ముఖ్యంగా వారికి ఋణాలను ఇప్పించడం ద్వారా, అంటే బ్యాంకు ద్వారా క్రాప్ లోన్స్ ఇప్పించడం జరుగుతుంది. దానితోబాటు సిఎంఎస్‌ఐ క్రింద, భూమిని అభివృద్ధి చేసుకోవడానికి అన్ని విధాలుగా ప్రభుత్వం వారికి సహకరించడం జరుగుతుంది. అదేవిధంగా, డా.జయప్రకాశ్ నారాయణ్‌గారు అప్ టు ఫైవ్ ఇయర్స్ అని అడిగారు. అంటే ఫైవ్ ఇయర్స్ వరకు భూమిని లీజుకు ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉంది. ఏవైనా డిస్ప్యూట్స్ క్రియేట్ అయినట్లయితే, కలెక్టర్ అధ్వార్యంలో ఒక Dispute solving agency ని కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది. భూమి లీజు అయిపోయిన తరువాత ఆ భూ- యజమానికి ఆ భూమిని తిరిగి ఇచ్చే దానికి

డీఆర్డిఏ పీడీ బాధ్యత తీసుకొని వారికి తిరిగి భూమిని ఇప్పించడం జరుగుతుంది. దీనిని గౌరవ సభ్యులందరూ కూడా స్వాగతిస్తున్నందుకు వారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ ఆమోదించాల్సిందిగా తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులందరినీ కూడా కోరుతున్నాను.

రా.10.40

డా. జయప్రకాశ్ నారాయణ్: అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు గురించి మళ్ళీ మాకు కన్ఫ్యూజన్ ఉన్నది. మంత్రిగారు చెప్పేటప్పుడు అయిదు సంవత్సరాల వరకు అంటున్నారు, చట్టంలో అయిదు సంవత్సరాలు దాటి అంటున్నారు. అయిదు సంవత్సరాల వరకు అసలు ఏం చట్టం పాస్ చేస్తున్నారో మాకు అర్థమయ్యేటట్లు చెప్పండి. అయిదు సంవత్సరాల వరకూ లేదంటే అయిదు సంవత్సరాలు మించా అనేది చెప్పండి. మంత్రిగారు చెప్పిన దాంట్లో నాకు చాలా కన్ఫ్యూజన్ ఉన్నది.

శ్రీ వట్టి వసంత కుమార్: జయ ప్రకాశ్ నారాయణ్ గారూ బేసిక్ గా ఈ బిల్లును తీసుకురావడానికి ఉన్న ఆంతర్యాన్ని ముందుగా మీకు వివరించాలి. కిషన్ రెడ్డిగారు కూడా ఇంతకు ముందు కౌలు రైతులు, వాళ్లు పడుతున్న ఇబ్బందుల గురించి చెప్పారు.

MR.DY.SPEAKER: Vatti Vasanth Kumar Garu, kindly confine to the particular point.

శ్రీ వట్టి వసంత కుమార్: సార్, ఇది కూడా నేను తీసుకున్న ఇనిషియేటివే. నేను ఇంతకు ముందే ఈ బిల్లును తీసుకురావాలనే ఉద్దేశ్యంతో దీని గురించి ఆల్ పార్టీస్ వాళ్లతో డిస్కస్ చేశాను. అయిదు సంవత్సరాలు అన్న దానికి కారణమేమిటంటే ఇండాక నేను చెప్పినట్లుగా కమ్యూనిటీ మేనేజ్మెంట్ సస్టెయినబుల్ అగ్రికల్చరల్ అని చెబుతున్నాము. ల్యాండ్ డెవలప్ మెంట్ కి దాదాపుగా **we are spending almost Rs.48,000/- per acre. plus whatever the cost of irrigating that land.** అది లక్ష రూపాయలైనా, లక్షా యాభై వేలైనా, రెండు లక్షల రూపాయలైనా కూడా ఇది **NREGS convergence** పెట్టి, **SHG** గ్రూప్ మెంబర్స్ ఎవరూ కూడా వాళ్లు ఒక్క రూపాయి కూడా బేర్ చేసుకోకుండా పూర్తిగా మనం **NREGS convergence** ద్వారా డెవలప్ చేస్తాము. డెవలప్ చేసిన ఏడాదికో, రెండేళ్లకో ఆ భూమిని వదిలేస్తే **that benefit is not going to the persons to whom the benefit is intended.** కాబట్టి దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకుని మీరు చెప్పినట్లుగా **పి.ఎఫ్.ఐ** ప్లస్ వాళ్లందరికీ గ్రూపుకు ఏడున్నర లక్షల రూపాయల లోన్ ఇప్పిస్తూ **ఇన్ వెస్ట్ మెంట్** కింద పెట్టి దీనిని చేయడానికి అవకాశముంటుంది. ఏ ల్యాండ్ లార్డ్ కూడా కాగితం రూపేణా ఈ టర్మ్స్ ఇచ్చానని అగ్రిమెంట్ ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉండటం లేదు. **Because 11 months clause** ఉన్నది కాబట్టి. అదే అయిదు సంవత్సరాల వరకు మీ భూమిని మీరు లీజ్ కు ఇచ్చినా కూడా **in writing** ఏ రకమైన ఇబ్బంది లేదు, మీ భూమి మీకే చెందుతుందని ప్రభుత్వం తరపునుంచి ఒక హామీని ఇచ్చినప్పుడు అయిదు సంవత్సరాలకు వారి భూమి లీజు **SHG** కి రాసి ఇచ్చినప్పుడు **SHG** కి **డి.ఎఫ్.ఐ.డి** లో వాళ్లకు కావలసిన అమౌంట్స్ ను ఇవ్వడానికి ఏ రకమైన కలామిటీ వచ్చినా దానికి **ఇన్ సూరెన్స్ కవరేజ్** గానీ

ఇన్ఫుల్ సబ్సిడీ గానీ వచ్చిందంతా కూడా రియల్ గా కల్టివేషన్ చేస్తున్న SHG (గ్రూపు మెంబర్లకు చెందాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే ఇది పెట్టడం జరిగింది.

MR. DEPUTY SPEAKER: Now, the question is :

“That the Andhra Pradesh Self-Help Groups Women (Leasing of Agriculture Land) Bill, 2010 (LA BILL NO.24 OF 2010) be taken into Consideration.”
(Pause)

The motion was adopted and the Bill was considered.

MR. DEPUTY SPEAKER : Now, I will put the clauses to vote.

There are no amendemnts to Clauses to 2 to 11, Clause-1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House.

Now, the question is :

" Clauses 2 to 11, Clause-1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(Pause)

The motion was adopted and Clauses 2 to 11, Clause-1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

MR. DEPUTY SPEAKER : Now, I will request the Minister to move the Bill for passing.

MINISTER FOR INDIRA KRANTHI PATHAM, PENSIONS, SELF HELP GROUPS, AND WOMEN DEVELOPMENT AND CHILD WELFARE AND DISABLED WELFARE, JUVENILE WELFARE (SMT. V. SUNITHA LAXMA REDDY): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Self-Help Groups Women (Leasing of Agriculture Land) Bill, 2010 (LA BILL NO.24 OF 2010) be Passed.”

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That the Andhra Pradesh Self-Help Groups Women (Leasing of Agriculture Land) Bill, 2010 (LA BILL NO.24 OF 2010) be Passed.”

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was passed.

MR. DEPUTY SPEAKER: Now, the House is adjourned to meet again at 9-00 AM tomorrow.

(The House then adjourned at 10-43 PM to meet again on 9-00 AM on Wednesday, the 15th of December 2010)